

Co[n]suetudines feudorum

<https://hdl.handle.net/1874/461396>

Sinaut. nominatim. Sic ergo expressu p pactu licet qd al
nō liceret ut et al est ar. C. de pig. l. iij. et ar. ff. d. cōtrahen. epē.
labeo fm qd de hac materia et p et cōtra satis potes colligere
in libello disputatorio dñi py. ij. carta. rubrica licitū est tacite
re. cū duabz se. rubricellis. istud aut qd hic dicit sic est intell
gendū nisi fuerit emp
tum d cōmuni bōm
cū. m. h. m. l. stare et dñō
sciente ut. p. de bñf. frī
et qualē frat succedat
fratī in se. c. si qd acq.
fuerit bñficiū. Nec ob
stat qd legē in ti. illo
de duobz frīb. d. nouo
beneficio inuestitis. c. si
duo fratres in cōi cā qz
ibi loquit qñ dñō feu.
ignorāte de cōmuni pe
cunia emebat et h est
qd ibi dñe ne forte inu
tus dñs re. sic ergo cu
ius fuerit pecunia d q
se. emerit multū intēst
ar. tñ cōtra est als qz n
intēst d cui? pecunia
emē. h. cui? noie mī ca
sualia notent ut. C. de
rei vē. si ex ea pecunia
et. C. cōia vñusqz iudi
cij si patrū et. C. de p.
bae. ad pbae. Casualia
aut hīs tribz carminibz
cōprehēdunt. Ifit
res dotāl nūmis dota
libz ēpta. Ifitqz pupil
laris nūmis res enpta
pupilli. et ne cōuertat
h idē de milite credas.
ut. ff. de iur. do. cū iur.
q. vlt. als est ibi lex. re.
in ex. et. ff. sol. ma. si cū
dotem in si. et. C. d. rei
ven. si ut pponis. h. qd
in pmo. v. cōtinetur fal
sum puto ut. C. de iur.
do. ex pecunia accur.

Hoc aut legibz. qd vey est h alio mo
do succedūt iur romano. alio modo iur longobardo. Iure em
romano succedūt tā femine qz mas. et p se cū mas. equalit qm
sublata est differēcia sex? ut. C. d. suis et le. l. aut in successione
Nec em debent ppter h solū puniri qz femine nate sunt ut. C.
del. h. l. p. qd em peccauit natura qz mas. nō pcreauit ut. C. de
lib. pteritis vel exb. l. vlt. Existentibz igit filiabz legitimis tā
qz legitimis successoribz naturales filij omnino excludent ut
C. d. na. li. quasi p totū et autēciā ibi signatis. Preterea si p
dotauerit filiā nichilomin? veniet ad successione pñs etiā si pa
cia fuerit cū patre se nullū regressū ad bona patna habiturā
ut. C. de coll. pactū et. C. d. pactis pactū. Filij em meritis pater
nis magis sūt ad obsequia puocandi qz pactionibz astringen
di ut. C. d. inoff. tes. si qñ. §. i. Iure aut lōgobardo nō succedūt
ita femine sicut mas. qñis etiā iur longobardo filia legitima
si sola remanet totā hēditatē pñs hērebeat ut in longobar.
de succes. si q cū lōgobard? et de homiādi. lib. hō. c. si qd lōgo
bard? Tñ si remāserit vna cū filio ma. legitimo ipsa hēbit tñ
terciā partē hēditatis et mas. duas ut in lōgobar. de suc. l. i. et
l. vi. Preterea iur lōgobardo filia legitima nō excludit natu
rales pmo ipa hēt tñ terciā et natural vñ? vel pñs aliā terciā
ut in lōgobar. de suc. si qd derelinqrit filiā. Ilegitim? vñ fili?
hēt duas ptes et naturalis terciā ut in pñcto ti. l. ij. itē si pñ
dotauerit filiā nō veniet ampli? filia ad ei? suc. ut in lōbar. pñcto

Sinautē vnus ex fra
tribus a domino feudū
acceperit. eo defūcto si
ne legitimo herede frat
ei in feudum non succe
dat. qui etiā si cōmuni
ter acceperint. vñ? alte
ri non succedet. nisi hoc
nominatim dictū sit. s.
ut vno defūcto sine le
gitimo herede alē succe
dat herede vñ? iūcto fra
ter remouebit. Hoc au
tem notandū est qz licz
filie ut masculī patrīb
succedāt legibus a suc
cessione tñ feudi remo
uētur qz pugnā facere
nō possūt filr et eay fi
lij mī spālīter dīcū sic
ut ad eas p tneat hoc
qz sciendū est qz benefi
ciū adueniens ex latere

ci. si pater filiā suā aut frater. Itē iur lōgobar. fili? legitimu
nat? post donacōem quā pñ fecit oim suoz bonoz reuocat eā
totā post mortē pñs. filiā vñ tñ terciā ptem ut in lōbar. pñcto
ti. si qd se desperauerit. Preterea iur lōbar. filia nō recit pñt cō
posicōez pñs occisi h mas. tñ vñ alij pentes. ideo qz faida leua

re nō pñt ut in lōbar. d
homia. lib. hō. si qd lō
go. d. 2. aut faida. i. mī
miciā ut in lōbar. d
plag. lib. hō. l. in oibu
ti. de suc. si fuerint filij
accu. Tñ feudi. l. er
go aliud statuit qz in
legibz obseruat mīmiz
legū ro. nō vñ est auto
ritas. Nō tñ vñ qz adeo
vñ suā extendū t ut cō
suetudinē vīcant aut
mores ut. p. d. cognicōe
feu. c. i. In isto. §. nota
re licet detriorē esse cō
dicōez muliez qz viro
rum et h est qd dñ. ff.
de statu ho. in multis
iuri. h. qualiter h cōm
git qro. s. qz dñm iu
uare nō possūt nec pu
gnam facere quibz nō
iusto qz filij eoz poss
sūt tñ remouent h
h dicit est ergo p rē
voluntas. Hoc qz pa
truelles fratres dicunt
qui ex duobz fratribz
sunt nati. nam q ex so
roribus nascunt pñe
cōsobrinis appellatur
ut in l. de gradibz eo.
§. quarto gradu et. ff.
de gradibz. l. i. §. quarto
gradu. Gradū et al.
gradu et als genculū
gradu plus est assuetū
quā genculū sed sunt
equippolēcia in signi

ficato et quidā nō habent verba sequēcia pmo in infinitum
qz autem dicit gradu sic intellige ut si cōtēciō inter eos colla
terales in curte regis et domini fuerit de feudo debent iurare
cum legitimis suis sacramentalibus. xij. et feu. paternum esse
et se illis qui acquisierunt propinquiores esse et i septimum
genculum ei pertinere ut in lōbar. de suc. l. i. ac.

In infinitū. h. ergo colligit qz infinitas rei licitū vel illicitū
nec vīcat nec excludit ar. ad h. ff. del. pñ. pe. bo. pos. cōtra tā
l. ij. licet sit ar. cōtra et als dicit. s. qz infinitas est vitāda ut. ff.
de dāp. infec. q bona. §. vlt. ff. d. test. l. i. et notat de hac materia
plene in libello dis. py. m. carta. s. s. ca. dicit qz illicitū re. ac.

Notandū est. obseruat qz oim eqlis est cōdictio. ac. S. qñ
h refert ad versiculū illud. non ad versiculū aliter in curia. ac.

Recte. hoc intelligo secundum sua tempora olim em licebat
minoribus valuasoribus deuēstire vasallos suos qñcumqz vo
lebant et principi vel maioribz valuasoribz non erat pñsum
et sic concedebatur minori qd maiori denegabat ar. de h. ff. d
ri. nup. obseruandū cōtra ar. ff. de off. pre. barbarius. Hoc tñ
hodie mutatur qz idem est in mīmo qd in maiori dicebatur
ut. p. de natura se. in si. et. p. de feudis datis mīmimis valuasor
bus capitulo si minores. Sed nouissimo iure feud sine certa
et cōiuncta culpa amitti nō debet ut in lōbar. de bñf. et ter
ris tribu. l. vlt. et de feudo sine culpa non amitt. l. i. et. j. qu
tempore miles inuesti. de. pe. c. i. j. ac curius.

ultra fratres patruelles
nō pgregitur successio
fm vsum ab antiquis
ōstitutum sapientibz
licet moderno tempore
vñqz ad septimū gradū
sit vsurpatū. Quod in
masculis descendētibz
nouo iure infinitum
extendit. Notandū est
aut qz illud beneficium
qd a regis capitaneis
atqz a regis vel regni
valuasoribus alij im
pendit pñe iure feudi
censet. Illud vero qd
a minoribus in alios
transfert nō iure feudi
iudicat. Aliter i curia
mediolanensi obserua
tur. Sed qñ voluerint
rede auferre queūt mī
romā cū illo in exeratu

De feudo guardie et castaldie ac.

Tem illud. als. ite illud. als. illud aut. et al. c. et als. §. Sed. e. debet esse nō. §. q. rubrica habet vlt habere debet ut hic q. in no stro vtimur apparatu. ac. Si vero castald. i. dicit castald. si ue actor cui res dñi gubernāda mandat ut. C. de sacro sanctis ec. iudem? circa prin. v. in lombarda de acq. re. actor reg. l. i. ut als. di citur pconom. cui res domini ecclesiastica gu bernanda mandat. v. C. de sa. san. ec. iudem? circa prin. villicus aut dicitur qui ad fructus participandos als per cipiendo preponit vt ff. de insti. §. cu villico.

Defendere ignoran ter accipiendo qd erat proprium feudum sim plex pro castaldia ali: oquin puidium sibi generaret ut. C. d. act. emp. et ven. si seruos accusatus.

Testatu hie tñ adie ctio pñsqz non placet

Qui successores te rubrica.

I. vo. als. c. et al. §. sine rubrica q. em h. est vlt esse det fm quosdā q. in apparatu nostro vtimur. et als habet glo. va. h. c. ap. inferius si q. institut. i. hic potest esse. acc.

Archieps. als. est glo. sup. dictione ratā ha bere. possit ergo hui? modi elici feud. cōstitu ere. sed h. sic est intelli: gendū vt no. in sūma cōstituēbat olim rē. sed licet feud. dare possint nō in cognatis dabūt v. C. de sa. sanc. ec. l. ius bemus autē ibi posito quibus cūq. mōis. No tandū est qd si psona ecclesiastica faciat inue stitūrā de feudo qd ab alio detinet anteq. sibi apperiat qd nō tenetur successor ei? Et si puz re aliquem inuestiue rit eximatur feu. i. nō valet inuestitura. q. si sub condicione faciat inuestituram. successor recusare nō valet. Sed: cus autem est in persō na pauati quia tunc vtriusqz successor obli gatur. v. hic habes. hic potest esse tñ. qui suc te. c. si quis institutus fuerit et infra si de feud. contro. fu. c. maioribus. Et est quodqz notandum q. in clericorum inuestitura pariter admittuntur testes parentes et extranei vt infra si de inuesti. inter do. et val. lis onatur. c. i. §. si autem se venturum et hoc cum de rebus ec.

perzernerit quo casu iu re feudi transit et iudi catur vel aliqd ppter feudū acceperint. Tūc enim nisi restituto pre cio auferre nō possūt

§. Rubrica.

De feudo guardie vel castaldie.

Tem illud qd dat no mine castaldie vt guar die et p mercede ali cu ius rei trāsacto āno pē jure auferri etiā pao p eo dato nō restituto. m si ad certū temp? datū fuerit. Si vō castal di aliquid nomine p pñ feudi possidet non valent ppterea possessi onē defendere nisi p pa res curtis potuerūt vel breue testatū pbare se ante q. castaldi essent l post q. deherint esse in uestiturā acceperisse.

§. Rubrica.

Qui successores teneāt

I vero archieps ep̄c abbas abba: tissa inuestituram eius feudi q. alius detineat eo tenore alicui dedit ut post decessū eius que possidet habeat. I an de cesserit archieps quā il le q. possidet feud. Suc cessores eoz nō cogun tur eā inuestiturā face

faciunt inuesti. quia sec? cum de suis ppropijs. v. in qui. te. sine ne. ad pbā. no. inue. c. i. circa prin. ac.

§. Ratam habere. §. pōt no. q. rōe adiūcti psumit quid ad emptū nisi pbeē conces sum. v. ar. ff. de postul. l. i. §. itē senat? et ff. de infamib. l. furti. et. C. de infa. decreto ar. cōtra. ff. de donat. inter viz et vx. si spō

fus. §. i. et ff. de manu. te. si q. lib. fm etiā qd d h. notat p et cōtra in libello pp. c. i. §. i. lici tum est qd rōe adiūcti et. §. cōtra sequentē. sed hui. §. cōtra dicit i. si de inuestitura inter do. et val. lis onē §. si aut aliq. sed illud in tellige q. in pos. fuit castald. hic ergo nō p sumit esse datū nisi p beē cōtē sicut et peccu lū illi? qui manumitti tur in test. vel in vlti: ma voluntate. v. C. d. pe culio ei? q. lib. meruit. l. i. Ilayci vero. clari erit. s. per pares curtis aut breue testatū aut forte alijs euentissis mis pbacionibz ac.

Compellenē. et est rō q. successor pdictorū nil habet a pdecessore. vnde factū nō tenetur habere ratū. sed in here de secus est. az. Iamiz ex qua psona lucrū ca pit ei? q. factū p̄stare tenet etiā si quicūqz iur factū nō esset ut. ff. de reg. iur. l. ex q. et. C. de lib. cā si ab eo ac.

I aut. quidā ha bent hui. c. §. i. talē si cōtrouerfia feu di fuerit d inuesti. feu quā nō vtimur in nro apparatu et quidā ha bent hic glosatum va: cat istud. c. ppter inferi us. c. de cōtrouerfia fe. apud pares termināda c. sicut do.

Corā paribz. l. q. de bent interesse noue in uestiture si tñ pares hz dñs. si aut nō hēt tunc sufficeret exnei ut. i. q. te. sine necessarij ad p: bandā no. inue. c. i.

Testato. et a paribz cōfirmato saltē duobz vel tribz ut. i. qd sit in: uesti. §. si em tñ fm me: diolan. alr ob sua vt i. q. te. sine ne. ad pbā. no. in. c. i. ac. In pos: sessioe fe. l. vacuā q. si disseāt oem ei vtilitatē

p̄stab. v. j. de no. fidelitatis forma. c. inue. vero facta. Nec libe: rabiē dñs soluendo interes se si eū peniteat inuesti. fecisse ut. i. si de fe. cō. fu. c. si facta inue. In possessioe in q. stetit ad mis nus p annum et dñō sciēte et nō cōtradictē ne als alia iusta.

re vel d firmare. Et

si pes curtis ad sint te stes vel breue testatum inde fit. Nisi ille qui in uestiturā accepit nomi ne ei? feudi in possessio nem miss? sit eo d sena: ente q. detinet. Sed si il le q. feudū possidet pri: us decesserit q. ille qui inuestiturā fecit iure co git eā ratā habere. Iay a vero hysdem modis omibz quibz supra di ximus si alijs inuestitu ram dederunt heredes eo rum si racomibz claru: erit omnimodo eam ad implere compellenē.

§. Rubrica.

De controuerfia inue stiture.

I autem con trouersia int dominū et fe delem de feudi inuestitu ra fuerit quid iuris sit videamus. Si inue stitura facta fuerit corā paribus curie aut i bre ui testato rāte eum qui inuestitus est cogit do minus mittere in pos: sessionem. Si vero fuerit in possessione et mota fiunt ei contro: uersia a domino ei de fensio detur ppter pos:

ignorancia vel pui tps negligencia cu inq possessionis puiro
qn qz dno poss. afferre damnu. v. j. si de inue. int. do. et val. lis
oat. q. si aut aliq. ac. Si aut no fuerit i pos. h. dat. defensio
possozi ppter possessione est em magnu comodū possidere ut
ff. de rei ven. is q. destinauerit. Ad puto intelligendū de iusta
possessione qm si dolo
malo fuerit qz possor
inuentus no debet sibi
talis possessio patrociniari. v. C. de lib. causa
ea. Nec em cuiusq. do
lus ppius aliquē rele
uare det. v. ff. p. so. vez.
g. temp. Quid g. erit
si neuter possideat. Ite
ei q. couenit dabit de
fensio qz fauorabilior
res sūt rei q. actores. v.
ff. de reg. iur. fauorabi
liores et pmpiores fu
mus ad absoluendum
q. ad cōdemnandū. v. ff.
de acc. et ob. arrianus
et h. ubi per omnia pa
ris cōditionis sunt rei
et actores alioquin ho
nestiori sacramentū est
deferendū fm qd notat
C. de iur. iur. in bone fir
dei et. j. d. cōfue. re. feu.
c. sacramentū nō semp
est dandū rē. unde qd
dī h. de sacramēto dan
do possidēt et in sequē
tibus ca. et in omnibz ar
tibus in quibz h. dī debz
intelligi cū determinaci
one pdicti. c. sacramen
tū. ac. Defensio. h. sic
intelligo. s. ut habeat
ratio psonae et feudi qd
petit. utrū sit honesta.
an ea psona q. facile iu
raret. et an sit magnū
vel parū feudū qd a
vasallo exposcit. et an
diu dñs sine aliq. con
trouersia sciēte va. pos
siderit et h. omnia curi
e vel alteri iudic. arbitrio relinquitur exami
nanda. ac. Remittit
i. aufert. Cū aut ptis
h. dī videt q. obtinere
debeat val. si de aliqua
parte possessor inueni
at qd puto intelligendū
dū fm supius dca. ut
s. ppe postea det sibi de
fensio. accu. Proprie
tatis. s. et utrū eadē ha
benda distinctio h. quē
admodū et. s. e. g. p. s.
vtrū fuerit ei datū cam
bium corā paribz. vel
in breui testato vel als
ff. vtrūq. et intelligo
qd allegat val. se habere pūre nomine ppietatis p parte illi
us feu. qd feu. p parte petit. s. p illa p qua dicit se nō habere
cambium. Nam alioquin si haberet cambium totius feu. no
mine ppietatis frustra expiretur pro feu. ac.

sessionem. Si aut nō
fuerit i possessione nec
supradictis modis po
terit probare tunc illi
erit defensio que inue
staturam dicitur fecisse
Si vero feudū aliquis
habuerit de quo nulla
controuersia est. et dixe
rit se inuestiturā alteri
us feudi accepisse ab e
odem dño nec in posses
sione fuerit nec pdictis
rationibus probare po
terit. licet dominū esset
defensio ex ordine tam
quia a liunde vasallus
est remittitur dño ex e
quitate defensio. Cum
aut dixerit quis feudū
ad se p successionem p
tinere asserendo illud es
se pñum si fuerit i pos
sessione medietatis vel
aliqui partis l. cambi
um ppietatis nomine
illi feudi habuerit. ul
alijs iustis rationibus
illud esse paternū pro
bare poterit iure obti
nebit. Si vero pbare
nō potuerit pdicto mo
do dabitur cum duode
cim sacramentalibus.

Ite si vasallus possi
derit castrum qd dixerit
se p feudo tenere et ecō
tra dominus per Guar

Iustis rationibus. h. est qd inuestitura fuerit facta corā paribz
curie l. q. habuerit breue testatū. Alij em et si pdonei sint nō
admittunt ut. j. de cōtencōe int. do. et val. de inue. fe. c. si fuerit
cōtencō. Paternū pbare. h. si nō pbauerit et electio iurifur
rādi ei dat. Si vō pbare nō poterit pōtō mō dabit ei defensio

diam ei dixerit se dedis
se dñm est probatio. et
si poterit probare tunc
ille qui tenet dño debet
restituere vel pbare p
pes curtis vel per breue
testatū postq. in Guar
diā suscepisset se a dño
p feudo inuestiturā ac
cepisse. dño vō pbac
ione deficiēte tūc illius e
rit defensio qui possidet

Si h. aliq. posside
rit castrum ul. aliam rē
et dominus dixerit se
p pignore ei dedisse e
cōtrario ille dixerit se
accepisse p feudo si po
tuerit dominus proba
re q. ei pro pignore de
disset tūc ille qui tenet
dño restituet vel pbet
supra dicto mō se post
quā a dño p pignore
accepit feudi nomie ac
cepisse. et si dñs nō po
tuerit pbare se nomie
pignoris dedisse erit de
fensio illius q. possidet

Si qz de maso vno
feudi nomie inuestitu
ram accepit et dixerit q.
omne incrementū perti
neat ad eum p inuesti
turam nisi dominus re
seruauerit sibi aliquid
in ipsa curte tunc opor
tebit fidelam incrementū

cū. xij. sacramentalibus et
sue possideat totū fe.
vel ptū vel p eo aliqd.
ac. Poterit adeo aut
ut en. s. va. solū iurare
sufficiat sine testibz qm
possidet. v. j. si de inue.
int. do. et val. lis oar. c.
si qz se vel pñm suū. v.
si at nō ē cōtra pōtā. c.
si fuerit cōtencō. qz il
lud. c. si qz se determin
nat p isto. c. si fuerit p
d cōtencō. int. me et do. d.
porcōe fratris mei def.
ut distinguat vtrū dñs
an fidelis l. ibi rē. si qz
se. cōstat feu. h. dubita
tur esse paternū an col
laterale h. i. m. c. si fue
rit nō cōstabat q. vñq.
fuerit fe. Ite si p pes
in h. et in se. sic oppo
nit. aut inficiat se hē
noie guar. aut nō. Si
nō inficiat ad qd pbat
dñs. ite si inficiat fue
rit ad qd postea audiet
cū illi denegat audiciā
q. ppiā scripturā nega
uit ut. C. de nō nu. pec.
aut cōtra q. ppiā. item
q. l. iter in isto et se. g. ad
qd defera iurisdictionū
val. si dñs in pbacōe
deficiat cū actore nō p
bāte rē et si nil pñte
rit obtinere det. v. C. d.
edē. q. accusare. ff. ad
cautelā h. facit iud. sic
et in. C. d. iur. iur. in bo
ne fidei et. ff. de iur. iur.
admonendi nō ē cōtra
s. de fe. guar. ut ibi no.
ac. Si qz de maso
in isto. g. tak. no. disti
ctio. aut sibi aliqd. de
resuauit aut nō si nō si
bi aliqd. resuauit aut
est val. in pos. aut non
in. i. cau. pbare det va.
inue. et h. facit rē dca.
de dominij. in so. vero
qm nichil ei obstat si
nō ē in pos. idē est si vō
possideat nō pbabit in
uest. sed ita ē iurabit.
Reseruauit. pñm
em q. dñs incrementū
retinuerit. eo qd aliqd.
in curia sibi resuauit
vñd. va. obtinere det. et

d. incrementū spālīe inue. fcaz. ēē pbare hz necesse ē l. dicas. refert
utrū sit discretū l. latēs incrementū. si discretū sit sic ē insula ppi
neat. ad do. si latēs ptineat ad va. v. ff. d. vñd. ite si fun. d. si. g. et. i.
ac. Probare. q. l. is ergo rēncō pdest ut h. et. j. i. g. si qz se.

Rursus ad eū ptinebit in isto. Et notare licet qd resolutio iur
donacionis et ius acceptōis resoluūt si. j. t. i. rursus et. C. si p
pi. da. fu. l. i. sed querit nūquid iste qd hō loco possidet iur feū.
si velit pōri dñō suire an sit cōpellend. ff. d. h. m. iura ista ne
qua. p. v. j. q. l. iter olim poterat feū. alie. c. i. v. ex. hodie forte pōt
sed. j. plen. determinat
bit. ac. Quibz modis
feū. amittit. ff. ac.

Via supradictū
amittere. nūq. d. h.
est intelligend siue iur
ste siue iniuste dñ. p
atur ff. o. h. determinat
bit. i. t. h. finit lex dñde
consue. reg. inapi. c. i. h.
qro. si sciuit dñm iniu
ste pñari cū eū iuuare
nō teneat si eū iuuare
incipiat et eū ut h. dese
rat an feū. puabit. ff.
et h. vber. j. notabun
tur ar. tñ est ad h. q. n
v. C. d. neg. g. tutor. su
ffidit eū si cui ē in pau
cia. r. ut ibi dñ sed istō
qd in isto. c. dñ. intllō
qn poterat dñm adiu
uare et eū dimisit qd
eū si brachys abscisi
affugit. v. p. ote. iā mu
til. ad dñi defensionē a
feū. nō pñuabit. v. j. de
feū. sine culpa nō amitt
tendo. c. i. in si. ff. nichil
eū interat dñi val. ibi
fuisse ergo a fe. nō pñ
uat cū p eque mortu
rus erat ut ar. ff. de cō
dic. ob cām si pecuniā
g. vlt. et. C. depositi si
plures Sed consuevit
qri qd auxiliū va. do.
pñtare teneat nūq. d
salutē suā dēt pponere
saluti dñi vel nō ar. q.
postponere dñat ar. ff.
ad fil. se. cō. l. i. g. hoc
aut quociēs. sed puto
cōtrariū fore censendū
qd non tñ hēt ius dñs
in val. ut in suo licet
cōtrariū dica. t. j. de ali
enacōe feū. paterni. c. si
a morte qd debeat ipsū
liberare a morte si pōt
ac. Itē si fidelis cu
curbitauerit. q. h. dñc. curbitauerit verbū est et inde cur
bita nomen verbale qd als dñc. arga ut in lōbarda de conui
cijs. l. i. Sed in h. loco quidā habent glosam. vacāt iste cause
amittendi feūdū ppter inferiores hui. ti. ac. Concubuerit.
vel cū inimicis dñi amicitias cōposuerit vel aliter contra dñm
se habuerit ut magis pñuat inimicus qd fidelis ut ar. ff. d. in
off. tel. libi et. ff. de of. p. v. l. i. g. cū patronus. sed si dñs non
placitauerit val. de culpis suis in vita sua nec heres ei. debet
placitare ut. C. de inoff. te. omimodo et. C. de reus. do. l. i. ff. de
pba. p. uolo accur. Exeruerit. h. ideo qd in maleficijs pōi
us voluntas et affect. qd effectus inspicit ut. ff. ad. l. cor. d. h. c.
diu. h. intelligo si ppter penitenciam destiterit. v. ff. ad. l. cor.
de fal. qm falsam. si vero ppter impossibilitatem destitit affect.
est puniendus. v. no. in di. py. cum quis habet voluntatem de
linquendi. r. ac. Iluserit. puto forte manus ad eius pectus

inuestiturā p pares cur
tis vel p breue testatū
pbare. h. si dñs in ipa
curte ml sibi rñmuit tūc
incrementum iure feudi
fidel obtinebit. Si ve
ro fidel in possōe incre
menti fuit. nō oportet
bit eum inuestiturā p
bare h. iurare. Rur
sus si aliquis accepit
inuestiturā feudi cum
omī incremento qd ei
obueniret et aliqd ac
creuerit eo viuēte a q
accepit iphus erit. Et
si ille q inuestiturā fecit
sine herede decēsit. i. feū
dum reuersū fuerit ad
eum a quo tenuerit vel
ad aliū quicquid post
mortē eius q dēd accre
uerit ad eū ptinebit ad
quē regressū fuerit.

Subiica

Quibus modis feūd
amittatur.

Via supra dictū
est quibz modis
feūdū acquirat. i. reti
neat nūc videam. q. l. it

ponendo vel si turpius lufit ut in lombard. qualiter quis se
defen. de. si quis amō. ludus em siue luxus noxius in culpa est
ut. ff. ad. l. acq. nā lufus. quis em eos ludos appellat ex quibz
bus crimina oriunt. v. in cōst. fre. impia. circa finē cōst. uocōis
ac. Cū sorore dñi cōcubuerit. quidā habent h. in textu post

ista verba statim hec a
lia. h. ita obtineret si in
domo dñi maneat qdā
vero nō hnt sed credi
mus illa esse supflua.

Jure. h. nō qd hodie
istud est correctū. v. ut
nō possit auferri sine
certa et cōiuncta culpa.
ff. nequa. q. em spe
cialiter nō remouet qd
stare phibet ut. C. d. te
sta. sanctimus quicqd
noua. l. nō inuenit ex
pñsum id in cōst. uocōis
mibz veter. constat esse
relictū. v. C. d. ap. papi
m. in si. Satis cū puz
to posse dici contrariū
ut in lōbar. d. bñficijs
et ter. tribu. l. vlt. et. j.
de feū. sine cul. nō amitt
et. et. q. tpe miles in
uel. pe. de. c. n. ac. Si
militer sciens. ita tñ q
grassa et supma igno
rancia eū n excusat ut
ff. de cōtrahē. emp. l.
et si. g. ignorācia et de
iur. et fa. ig. l. nec pñi
mo ut verius loqr ibi
sbaudiendū est. maxie
qm cōt. sacm. facit. h.
tu instab. nūq. d. a fe.
pñuat val. qz sacramē
tū fidelitatis debet. ff.
nequa. v. j. q. fuit pñ
ma cā bñficij amitt. g. il
lud em. h. ibi loquitur
qn se dñerat cōtrahē.
do. h. aut delinquendo
siue ergo sciat l. ignoz
dñm ibi esse. a fe. puat
jē siue ibi fuerit siue n
fuerit licet videat. t. ob
uiare. j. que fuit prima
causa bñ. amitt. h. ita. zē
fic ergo rōe loci licitū
dephenditur qd als n
liceret licet alibi sit cō
trariū ut. C. de tempori

bus in int. re. l. vlt. et hoc ita tam varie qz maiorem iniuriam
putat. legislator in ei. domo fieri qd alibi ut. ff. ad. l. iul. de a
dulterijs q. ait. Esse. alias int. et alias ibi. sed melior litera ē
intus accur. Item si fratrē suū. hñc querit cui refert. h. ver
bum suū an ad dominū an ad vassallū. ff. ad. vtrūq. p. refer
ri nō tñ indiscrete in mirū licet fratrem do. sui val. occiderit nō
tamen feūdū amittit. sed istud intelligo nisi in tradēdo hoc fe
cerit nam et tūc si extraneus esset pñuaret a feūdo. multo ergo
fortius si dominū fratrem ita occiderit cum h. casu feūdū ad do
minum reuertat. Si val. sui ipsi. fratrem interficiat ad h. for
te ut totam hereditatem habeat vel similem felloniam fecerit
puta hominem tradendo ut amplius in curia stare possit feū
dum amittit. verum quia in dominum nō delinquit ad pñmū
agnatum ptinebit ut. j. an ille qui interfecit fratrem dominū
sui feūdum amittit. si quis interfecerit. ac.

Multabitur numquid a toto priuilegio rōe p̄tis alienate. Ite. imo in q̄delinq̄t. v. p. de vas. q̄ cōtra cōsti. loth. fe. alienauit. c. i. s̄ho die p̄t aliquā partē alienare sine dñi volū tate. j. de phibita fe. alie. p. fri. l. impialē q̄cqd h̄ dicat. ac. **R**euerit. post h̄ ver. bñ reuerit et an. s̄rursus inueni glo. talem derogat h̄ nro tpe in curia mediolan.

Rursus dñm. h̄ no. tari pōt qd̄ notauim⁹ s̄. t. i. s̄rursus et. j. ti. il. lo q̄liter olim poterat feu. alie. circa prim. sed q̄rit h̄ numquid secū⁹ vas. valeat cōtra here dem ei⁹ expiri cū decel serit sine h̄rede. s̄. in fe. sed cū herede i alns bo. nis s̄s. h̄ec qd̄ facti po ti⁹ est q̄ uir. et p̄t deter minari s̄m qd̄ leg. j. de inue. rei. ali. c. cū d̄ re a liena. sed numquid eodē mō resoluūt ius accep toris si culpa sua dñs i. va. prim⁹ fe. amitt. s̄s. utiq̄. **N**ā si p̄t mimi cias id accedit siue ali o mō p̄pter culpā suā ipe tenebit ut ar. ff. so. ma. l. pe. in prim⁹. et. ff. locati et cō. si merces. q̄ cōductor et ar. C. d̄ cō. di. ob cam si militē. ac.

Ad libellū. als ad li bellū et als ad libella rium. **P**reterea. regl̄ sū. sed nuq̄d intelligat quocūq̄ cōsentiat. i. si ue tacite siue expresse. s̄s. utiq̄ ut ar. C. d̄ re mis. p. l. i. et. l. si ppo. thecas et. ff. de reg. iur. l. creditor nō dū tacite cōsentit intelligat ius suū ubiq̄ durare ut. ff. q̄. mo. p. vel ppo. sol. l. ficut s̄. nō idē. itē istud intelligo cū ex certa sci entia cōsentit. nā alio. quim poci⁹ intel. errat q̄ cōsentire ut. ff. de iu dic. l. i. et de iur. o. iu. l. si p̄ erroze et. j. si d̄ feu. cōtra. sū. c. si vas. itē h̄ cōsentire intel. q̄ pre sens est nec cōtradixit ut. ff. de decur. l. decurio nes. s̄. vlt. in sūma at h̄ notand est qd̄ q̄ alij cō sentit ipe sua pōit iura ut. C. de ami. tu. l. cum quedā. **I**te si fuerint ad dñm h̄ intelligo qm̄ cōmuniter feudū acce perunt. et nominatim

dictū fuit ut alter alteri succederet. **N**ā alioq̄n nullū dubiū esset et nil operaret talis phibit⁹ cōtract⁹ qd̄ als frat̄ fratri in fe. nō succederet. ut. s̄. q̄ fe. da. pos. c. i. sed tu instab. qm̄ si nō delinq̄t vas. in dñm ad p̄ximioze agnatū et nō ad dñm feu. re uertit ut. j. in quib⁹ ca. fe. am. s̄. si. s̄. ibi q̄ et in dñm delinq̄re intellig. qm̄ ipsū contēpnere videm⁹ ut ibidē ostendit. **S**ic er go l̄teri⁹ delictū alteri obesse videt h̄ h̄ pleni⁹ notabit. j. q̄ fuit

permittat vel dolo hoc fecerit feudū amissione multabit. **H**is oib⁹ casib⁹ ad dñm reuertit

Rurs⁹ si fidelis min⁹ medietate libellario no mine dederit q̄ sine here de decesserit q̄ feudū ad dñm redierit vlt postq̄ libellū dederit ul pigno ri obligauerit. dño re futauerit tunc ille q̄ ab eo accepit nllō iure se aduers⁹ dñm tueri pote rit. **P**reterea si ille ad quē feudū p̄ successioz iure obuiemre dēt d̄sen serit eos inuestire ad q̄s s̄m rectū moze nō p̄ti net nullo mō ad eū r̄pe tendū regressū habet.

Ite si fuerint duo fr̄es et vn⁹ inuestiturā acce pit si postea feudū cū fra tre diuiserit q̄ ille q̄ feu di partē accepit postea pl⁹ medietate vendidit et sine legitimo h̄rede decel sit feudū ad dñm re uertit. **I**te si q̄s feudū habuerit i curte dñi sui nō pōsit ipsū feudū in aliq̄ pte libellario no mine alicui sine cōsen su dñi sui dare l pigno ri obligare. **S**ilz si ex tra curte demuerit q̄ do

minus districtū habue rit l aliū honore q̄ si a lienauit sine dñi volū tate iur ad dñm reuertit

Subrica.

Episcopum vel abba tem vel abbatissa feu. da. nō pos.

Item si ep̄s l ab bas ul abbatissa vel dñs pleb⁹ feudū dē d̄rit d̄ rebo ecclia⁹ q̄ eis s̄biecte sūt q̄ tituli vo cant nullū h̄et vigore s̄m qd̄ d̄stitutum est a papa vrbano i sancta synodo h̄ est i⁹ qd̄ post eius decretū datū fuerit qd̄ at ante datū fuerit firmē pmanere debet.

Ite juris ē si p̄posit⁹ l abbatissa l eccliaistica psona q̄ antiq̄t⁹ nō sit solita fe. dare. s̄. ut qd̄ dedit d̄ iure n̄ valeat

Quin etiā si q̄s eo teno re feu. accep ut ei⁹ dē cē dētes masculī q̄ feie h̄re i⁹ possint r̄licto mas cu lo vltius feie n̄ admit tunt. **M**ut⁹ feudū reti nere nō vōt q̄ nullomō loquit sed si feudū mag num fuerit quo ei ab lato se exhibere nō va let tñ ei relinqui debet

prima ca. bñ. amitt. s̄. f. et. j. t. si vas. fe. p̄t. c. de de. fe. c. vasalli. ac. **I**te si q̄s fe. s̄. q̄ de camera vulgo dicit sic ergo s̄m iura ista vel h̄et vas. fe. in curte dñi vel extra. et si extra l̄ h̄et dñs districti et i. iurisdictionē vel n̄. in p̄mis duob⁹ casib⁹ nō p̄t aliquā pte sine dñi voluntatē libellario iure dare. sed in vltimo vsq̄ ad

medietatē p̄t. v. s̄. p̄p. et. j. in plib⁹ casib⁹ l lo cis vñ hodie in nllō i stoz casuū p̄t vas. sine do. volū tate id alii cō cedere ut in cōsti. fri. im perialē decet solercia zē sic itaq̄ q̄lis q̄lis retin rio dñō pdest ut h̄ et. s̄. ti. i. s̄. si q̄s d̄ m̄so. ac. **E**p̄m vel abbatē vel abbatissa fe. da. n̄ pos. als nō est h̄. s̄. ca. seu t. nec litera capital sed sol. s̄. et male. ac.

Ite si vel abbas. vigore. h̄ q̄lit sit intelligendum in sūma exposuim⁹ vtrum hoc notand est. qd̄ qd̄ cōsti tuit papa vrbano in si tuz dūtaxat. locū h̄et et merito qd̄ nichil pec cauit antiq̄tas cū hui⁹ dec. foret in scia ut. C. d̄ testa. iube⁹ in si. l. et. ff. de iur. iur. l. i. ac.

Qui etiā admittuntur sed si mas. reliq̄d et fei minā. nūq̄t feia in feu succeder. s̄s. nō ut. j. c. ij. s̄. ij. nisi forte mas. s̄b ito p̄ mortē p̄is moztu⁹ sit q̄i n̄ videat exti tisse cū nō p̄senerauit ut. ff. d̄ in iusto. r. t. po stum⁹. **N**ec ei p̄z locu⁹ feie i se. sue. donec ma s̄upē ex eo q̄ prim⁹ de eo fe. fuit inuestit⁹. v. j. d̄ eo q̄ sibi l̄ suis h̄edi bus mas. et feis inue accē. c. q̄ sibi. ac. **Q**u tus n̄ p̄t qd̄ h̄ d̄z plib⁹ qd̄ n̄ placz ut in lōb. d̄ bñ. et. f. sed q̄s terrā. s̄ de q̄ muto sit intellm q̄ro ut michi dicas aut dices d̄ muto a natura aut de al supuementē cāu sic distinguit. C. q̄ te. fa. pos. l. discretis. de muto a natura n̄ possi intellm qm̄ si potuit ac q̄rere m̄to for⁹ dēt re timere si de alio intelli gat sic opponit q̄libet in vltimo articulo mu tus efficitur respondet

pitus amice sūmam subtilitatem locutus es igitur loquela tua a iudiciis n̄ ē admittēda ut. ff. q̄. mo. p. l. ppo. sol. l. si. c. s̄. si d̄bitori p̄mo poci⁹ ē s̄p̄uēda ut. C. ad te. fe. cō. l. p. et. C. ut acc ab h̄ede et cōthēre. l. i. et. h̄ ē qd̄ alibi d̄z simplicitas ē amica. l. v. in l. d̄ fidei. cō. h̄. s̄. q̄ et in l. d̄. ag. sue. s̄. h̄ simplicitatē h̄ igit legitime sc̄a p̄ supuēntia turbant ut i aut. d̄ r̄sti. s̄. f. et. C. d̄ his nup. l. i. vlt intellig h̄ d̄ fe. p̄no. et s̄m q̄sdā mut⁹ iur⁹ cec⁹

claudus vel aliter imperfectus non retinebit. quod feudo seruire non va-
lent ut. i. t. m. mutus l. a. s. imperfectus fe. re. c. mut. vel intelliz-
gas fm qd d. hac materia in su. notauim. s. ca. q. mo. fe. am-
huc de cas. c. p. ca. si. De natura fe. a. s. h. inueni notatu tm
in glo. vacat h. c. p. t. inferi. c. mut. sed iacobus goffredi al. co-
lumbi hac glo. non hnt
s. e. ac.

Natura fe. sine et
pa. simile. j. de fe.
sine culpa non amittit. c. i.
et. c. q. tpe miles inuel.
pe. de. c. iij. et in lobar.
d. bene. et. t. l. v. l. c. Ex
isto loco colligit ar. p.
veteres q. ex psonaru
q. litate et differencia lici-
tum dephendit q. al. el-
set illicitu ar. ff. d. pba-
cu de indebito et insti-
del. ac. q. l. i. et. C. d. p.
cur. milite et d. h. plem
us inuenit i libello py
ij. car. j. s. ex psonaz
q. litate et diffra. c. fm
modernos ut int. maio-
res et minores non ha-
beat discretio. ite. collr
adhuc q. id qd ab ini-
cio est voluntariu ex p.
facto efficit necessariu
ut no. C. de act. et ob.
s. cu suis co. co. j. col-
loquit qd licitum est an
qd postea licebit ut. ff.
de of. p. senat. et. ff. de
ferijs. l. i. et. ff. de pecu-
sed etia et. ff. d. iud. sed
et si. s. ij. et de infal. l. ij.
s. i. et. ff. d. ri. nup. si q.
of. ar. contra. ff. de iudi-
l. i. s. pe. et. ff. de ri. nu-
si q. tu s. quis. ac.

Si vero restituendu
h. collr q. non debet quis duplici damno affici. simile. ff. de cod.
ob. c. si pecunia. s. pe. et. ff. ad l. ro. de iac. nauis in si. ff. de act.
emp. et ven. exempto. s. v. l. c. et. ff. de iur. do. iur. sic. et. ff. d. penis
scio. licet ar. contra. ff. de trasac. q. fide. C. de trasac. cu pponas et l.
si q. s. ma. et. C. d. scdis nup. l. i. ite. h. inueni qd feud. emi valeat
sic. p. de fe. datis minimis vas. c. si minores. j. de bñ. f. l. i. s. c. i. et
j. quoadmodu ad filia. fe. p. c. si q. s. sine filio mas. s. j. cotrariu
est. j. de fe. muicem. l. com. da. c. i. sed deo dante ibi vberi. ex
p. omi. et etia in summa expositu est. ac. De successione fe. s. k.

Equit succedunt tm. h. collr in p. mis q. masculoz melior
est condicio q. muliez sicut no. ff. de statu ho. in mulis et
ut notauim. s. q. fe. da. pos. et q. lter acquirat s. h. aut notan-
du est. Queda tm possit h. notari q. hnt alibi notata ut in su-
de suc. ab intef. est disputatu inferi. aut de successione tractari
plem. exponemus q. possit subtilit. indagari py. et fm qd de
hac materia in summa no. ac. **M**oe sup isto h. glosatu inueni
vacat h. p. t. inferi. c. per successionem. **A**lienauerit. parte. i.
ad libellu co. cesserit qd quide. facere potuit sine dñi voluntate
ut. j. de fe. ali. c. i. et h. cotingit ea racoe q. pars tm feudi est a-
lienata cum vnū fe. erat tm qd ad illos fratres deuenerat ex
successione p. is fe. aui et ideo donec vixerit alienator frat. ei.
no potuit petere ptem illa alienata fm qd h. j. sequit si moria-
tur sine herede mas. nichilomin. reuertit ad me. c. quasi dicat
ante mortē eius no poterat reueri nec dñs poterit eam recu-
perare nisi demum alienatore mortuo sine herede subaudi et si
ne fratre ut. j. de fe. ali. c. si clientulus fecerit libellu. c. vel si
vis intelligere qd hic loquat etia de alienacoe ti. vendicoms

facta. dicas q. hic loquitur fm sua tempora. **O**lim em poterat
vas. necessitate suadete ut q. ad medietate sine consensu domini
impediēte necessitate videri fe. ut. j. q. lter olim poterat fe. ali.
c. i. et fm h. habet locu notula dñi py. qua hic notauit q. sic in-
cipit. h. collr fratre ad parte ei. qui alienauit. c. na. tuc q. va-

vedebat ptem feudi si-
ne consensu dñi no irri-
tabatur vendicio nisi de-
mum mortuo lienato-
re sine herede masculo
veru tm si dñs volebat
eam redimere p. equa-
li p. co. poterat h. facere
Sed agnatus p. fereba-
tur ei et in phibendo
et in redimendo ut. j.
qualiter olim poterat
fe. ali. c. est aut. s. porro
sue d. bona. hodie ve-
ro imbibita est omnis
fe. alienacio ta. particu-
laris q. tota. p. leges
lotharij et fre. j. p. s. i-
tas q. si fiat hodie ipo-
iur. no tenet et ad do-
minum libe. reuertitur
v. d. i. l. dicta. fre. impa-
rialem. **Q**uod intelligo
verum esse q. fe. erat
nouu. seu tale paternu
ad qd no veniebat ali-
quis post alienacionē
cu no haberet agnatos
seu descendentes et non
erat paternu ad qd ag-
nati venditoris venire
debeant post mortem
eius filijs masculis no
existentibus quoniam
ipsi agnati p. feruntur
domino tuc sicut olim
p. ferebantur ei in re-
dimendo pte fe. aliena-

tam ut. s. no. est. sicut et alias dicitur q. si vas. culpa. committat
p. t. q. fe. dum amittere debeat nec filius nec ei. descenden-
tes ad id fe. dum vocabuntur. sed agnati admittuntur ut. j.
si de fe. cotrouer. fa. c. si vas. et. j. si vas. fe. p. c. de. c. vasalli-
ergo sicut olim p. ferebantur agnati domino ita et hodie p. fe-
runtur cu no sit mutatum quia q. specialiter non mutatur q. r-
stare phibetur ut. C. de testa. sanctimus. **Q**uiaquid enim lege
noua non videtur expressum a veteri. l. relictum intelligi debet
ut. C. d. ap. p. c. i. in fine. **D**ices ergo quod hic loquitur
de alienacione que fiebat olim ante constitutionem lotharij et
fre. **O**lim enim et si vas. alienab. fe. et postea ipsum recupera-
bat ipsum tamq. fe. dum retinebat. hodie vero secus cu statim
post alienacionem illicitam sit hoc domino apertum ut. j. qu. d.
iur. sit si vas. post aliena. fe. ipsum recuperat. c. i. **S**ed videtur
q. dominus omnino debeat agnatis p. ferri quado vas. fe. ven-
didit quia tunc videtur dominu cōtempnere ut. j. in quib. ca-
sa. ante. s. demq. cum em vas. ita in dominu peccat q. fe. ami-
debeat no ad pximu sed ad dñm bñficiu fuerit det ut dñs hac
habeat sue iniurie vltionem ut in dicto. s. circa prin. sed dicas
qd ibi loq. tur de fe. nouo l. de tali p. mo ad qd no veniūt ag-
nati ex latere veniēs cu n. sup. sint. sed em descendentes ab eo q.
illo acq. siut et ad h. v. facere lra ibi posita n. ad pximos et no
dixit agto. q. si voluerit intellre tm de descendētib. ar. ad h. j. si
d. fe. cont. fu. c. si vas. culpa. committat. c. eodē modo p. t. intelligi
q. leg. j. an ille q. interfecit fratre dñi sui si q. s. interfecerit licet ali-
bi dicatur q. ille pximus est que nemo antecedit. ille suppre-
mus est quem nemo sequitur ut. ff. de v. s. i. pximus. ac.

Inuestire. sed quid si frater cōfenciat fratri sic facienti num:
quid filijs pūdicū faciet. sed certe videt qd nō vt. C. de libtūis
et eoz. li. i. ij. et ar. ff. d. adopt. ar. rogato et. ff. d. senatoribz enā
cipatā. sed quō cū teneat affirmare qd defuncto voluit nec de:
beat heredi licere qd defuncto nō licebat et maxime cū nō pos
sit filiū seu. hīe et hīdī
catē rpuāre vt. p. ag.
vt filius defunct. possit
seu. ret. repu. hī. c. si cō
tūgerit et ar. de capi. q.
curiā vendidit. c. filius
nō p. et. C. de lib. cā. si
ab eo et. ff. p. socio. he
res et. ff. d. diu. et. tē. p.
cū hīs fm qd et d. hac
materia inueniri potes
in libello disp. pp. et p.
et cōtra in rubrica nō
est licitū hēdī. c. in ru:
bricell supioribz. ff.
q. opposita sūt locūtur
in seu. pmo et hī modo
nō est pūm hī ab aū:
cessoribz acq. sūt igit
nō iur. pmo hī hēt ne:
pos ar. ff. d. adopt. si ar
rogator. ff. p. ac. **S**i
moria. hī collr. hī ad
ptem ei. q. necessitate
suadēte alienauit l. ali
omō a iur. suo cecidit
nō admitti donec supe
rit alienator. **N**ā et si
heres script. rogat. et:
set alicui post mortem
suā hēditatē restituere
et cōdempnet et bona
ei. a fisco occupent et
mītm venit si deico. hē
ditatē petēs repellit ex
spectanda est ei. mor.
scripti vt. ff. de iur. fisci
l. statius flozus. ff. si. et
ff. de l. iij. cū p. q. hēdis
tatē et. ff. ab intestato et
ar. i. de l. cō. ff. p. feto. ac.

Heredes. sine filiis
mā. p. de ali. seu. ff. inde
potest presumi. ac.

Ad septimū gradū
sed hodie obtinet vs:
q. ad infinitū vt. q. q.
fe. da. pos. ff. hoc quoq.
sciendum est. ac.

Nō extantibus. vel
extantibus et sbito mor
tuis quasi non videā
tur extitisse vt nota. q.
episcopum vel abbatē
seu. da. non pos. ff. qui

etiam si quis. ac. **D**e feudo. nec eius filij ples enim feminij
seus vel ex femina descendentes ad huiusmodi successionem
aspirare nō potest nisi ex pacto vt hī et. p. de grad. succedendi in
fe. c. i. licet enim femine vt masculi succedant patri legibz a suc
cessionē tamē feudi remouentur et eozum filij vt. q. qui fe. da.
pos. ff. hoc autem notandum est. **S**ive in vna. hoc est dice
re siue vnus tantum fuerit inuestitus. siue ambo tantum fue
rint inuestiti non succedit vnus alteri nisi hī dictum fuerit ex
pressim et alter decedat sine legitimo herede secundum qd q.
dicatur et. q. qui fe. da. pos. ff. cum vero cōradus et. p. d. fe. mar.
t. si duo fratres. ac.

Inuestire filiam suam si
moria. sine herede ma
sculo nichilominus re
uertit ad me et olim ob
seruabat usq. ad quar
tum gradū tm secundū
quosdā hoc ideo q. po
stea nō vocatur feudū
paternū. alij aut dicūt
vsq. ad septimū gra
dū. filia vero nō succe
dit in feudū nisi inuesti
tura fuerit facta in pze
vt filij et filie succedāt
in feudū tunc em succe
dunt. filijs. n. extantibus
vel nisi inuestite fuerint
de feudo pmo. **I**n alio
vero feudo qd habue
rit iūcū tm a fratribz
nō succedit vn. alij si
ue in vna inuestitura
siue in duabz inuestitu
ris nisi hoc dictū fuerit
expressum vt alter al
teri succedat.

Rubrica.

Quid iur. sit si q. fuerit
inuestit. de alieno feu.

I quis inuestit.
fuerit de ali. q. feu
to post mortē ei. vel si
fuerit inuestit. sub cō
dicione aliqua vel tpe

Succedat. hic potest notari illud generale qd licitū est exp
se qd tacite nō liceret ut. C. de pig. l. iij. et. ff. de cōtrahen. emp.
labo. C. de donac. inter vi. et vx. donacōes cū omibz cōcordant:
q. sequentibz in rubricella illa pmo expsim et p pactū licet
q. est in libello disp. pp. car. ij. licet cōtrarie sint rubricelle ibi:

dem pcedentes. **N**ota:
ri tū hic p. q. illud ha
bet locū tm in seu. ma:
sculorum qm filia tēte
succedit matri in seu. se
cundū quosdā vt. p. de
na. suc. fe. c. i. licet vide:
atur cōtra. p. de benefi.
femi. c. i. et sup. istō suc
cedat inueni glosellam
talem in quibusdā li
bris sic dicentē vacat
hoc propter inferius si
duo. ac. **M**ic potest
esse titulus qui succel:
sores teneant. rubricel
la talis est. quid iur. sit
si quis fuerit inuestit.
de alieno feu. hac autē
non vtimur in nostro
apparatu. ac.

I quis inuestit.
accur. **E**t heres
minimz ex qua persona
quis lucrum capit ei.
q. factū prestare tenet.
et si qm iur. factū nō el
set vt. ff. de reg. iur. ex
qua. et. C. de liberali cā
si ab eo. ac. **D**ebat
inuestiri. et merito q.
si p patrē vel testatōre
sibi referebat et in ipsi
us persona locum non
habet igit nec heredi
cōpetit. minimz nō de
bet permitti heredi q. d.
functo nō sunt licitū
vt. C. d. diu. et. tē. p. cū
heres et. ff. q. q. iur.
l. iij. et de. d. ob. l. ij. et q.
rum rez. ac. non datur
l. i. et de cō. et de. cui. et
de edendo quedā et in
suma in rubricella illa
nō est licitū heredi. c.
et ut nō. q. ti. i. ff. hoc q.
sup. verbo illo ut inue
stire filia suā. c. et sunt
hī omnia intelligēda qm
nō fuerat in possessio
nem missus. hic secun
dus vasallus ut. q. qui
successores teneant. c. si
quis eps et hī est q. ala

quo null. erat inuesti
tus siue pmo. iat. tenēs
feud. siue inuestito. hū
inuestit. **I**nuestito. et
heredes inuestito. is te
nent inuestito. et heredi
ei. remēte tpe l. d. d. i. cōe
lic. alij dicūt si moriat
inuestit. ante q. tenens
feudū l. ante cōdicōem
existentē vel temp. qd
heres ei. nō debeat inue
stiri. nā si q. inuestit.
fuerit pure de ali. q. fei
do non valet inuestitu
ra hoc ita est nisi fuerit
facta ab aliqua ecclesia
stica psona tūc enim si
moriat inuestito. ante
q. feudū tenens ul. d. d.
io l. temp. existit non
obligat successor illi.
et hī pbat. p. legē lo
tharij. de precarijs hoc
intelligendū est de va
sallis qui feudi succes
sionem non habent.

Rubrica.

De cognicione iur. co.
et vas. de inuesti. feu.

I fuerit cōte. i. co.
inter dñm et fidele
de inuestitura feudi per
pares curie dirimatur.

bi dicitur possessioni. maximum commodum esse ut. ff. de rei
ven. is qui distinauit. **S**ed opponit quomodo potuit hic secū
dus vas. in pos. nutri. cū alter possidebat resposio bene q. po
tuit fieri in iudicio. ac. **N**oc ita est. l. q. heres inuestito. is te
nent pre mortuo inuestitore ante q. tenens feud. vel cōdicio vl
temp. existat nō fuerit re. per. l. q. est in lombar. de p. carijs. ac.

De cognicione inter dñm et vasallū de inuestitu. feu.
I fuerit. p. pares. istud pleni. notabitur. p. que fuit inue
stitura. c. i. ff. in distinctione que ibi sit et. p. ti. si de inuest.
inter dominiū et vasallū hī dñ.

Inopia. hic notandum est qd inopia probationum emergente conuolandum est ad auxilium qd alis esset despicendum sicut alis no. **C**. de here. et ma. qm et ff. de testibz sui. et. **C**. de repu. co sensu. **N**oc ita. i. vt detur sacramentum vas. nam verum est qd ei datur nisi sit castaldus rē. tūc enim tm sue. i. domini religione statur alioqn non nisi forte fuerit castaldus qui possidet tūc em et domino nō possidenti sacramentū dat et hoc est qd dicit. nā malignando. rē. **O**eli us tū puto qd istud h referatur ad prime dicta vt ita expones hoc ita nisi per sacramentū i. per iurandum domini possidentis cum. xij. sacramentalibus dirimetur nisi clientulus sit castaldus rē. tūc em tm sue. i. domini religioni statur ita qd solus iurabit et nō habebit necesse iurare cū. xij. sacramentalibus sed alibi est in textu non stabit et sim h nō debet esse in tex. verbū illud. i. domini sed debet referri illud verbum tm sue ad clientulū et nō ad dñm vt ita dicas tm sue. i. clientuli religioni non stabitur nisi habeat testes rē. et sim h magis congruet lre pma expositione ac. **C**lientuli huic sike est. **C**. de rebo credi. et iurur. in bone fidei et no. est qd merito possessori deferat iururandum tū possessionis fauore tum qz reus est nimiz qz vt. s. dictum est maximū possessionis comodū est qz melior est cōdicio possidentis qd potentis vt h. et. ff. de saluiano int. l. i. et. ff. de pig. si debitor. **N**ā et actore non probare et si nichil prestiterit reus tamen obtinere debet vt. **C**. de eden. qui accusare et fauorabiliores sunt rei qd actores vt. ff. de reg. iur. fauorabiliores et promptiores sumus ad absolueudū qd ad condemnandū vt. ff. de act. et ob. arria nus. ac.

Malignando. alis malignando et alis maliciando et alis multa bona.

Similiter de pig. hoc intelligo locum habere quando constabat de pignore. alioquin domino probatio incumbit qd si probare non poterint se pignori dedisse restituere debet eum domino vel probare per pares curtis vel p breue testatum qd sibi dederit in feu. postq pign. accepit vt. s. qui suc. determinat. ff. si militer si aliquis huic obuiare videtur vt. **C**. q. pos. in pi. ha.

si generaliter autem. i. possessionis. **I**ste illud locum habere quando infidebatur rem fuisse illius sed hic bene confitebat dominum fuisse licet diceret sibi obligatum p pignore non esse vel alr dicimus qd potest intelligi iste. ff. quando dominus in probatione defecerit et sic datur defensio vas. nec sufficit iururandum nisi et testes ad

hinc alioquin crederet suo sacramēto cum. xij. vt. s. p. p. r.

In sup post annum. **N**isi ad certum tēpus datum sit tunc em nō posset auferri ante tēpus illud idē intelligas et d. eo qd datum est p mercede alicuius rei vt. s. de feudo guardie. c. i. **Q**uia aut dicitur castaldus dic vt ibi notatur. ac.

De contencione inter me et dominum d. porcione fratris mei. ac.

Quidam non habent hic aliquam rubricam seu titulum et male accursus ac.

In contencione alis inueniuntur h. glo. la. vacat h. c. propter superius i. aliud. ac.

De porcione. id est d. medietate. **N**ā appellatione partis dimidi a continetur vt. ff. de v. s. etiam et. ff. de v. s. si nomen filiarū. ff. porcionis vel intelligas d. porcione. i. siue de medietate siue de aliqua parte intelligo maiori vel minori vt. s. q. fuc. tene. ff. cum autem quis dixerit. ac.

Sine alienauit intelligo sic siue p me possideo siue per alium. **N**ā qui meo nomine possidet ipse non possidet sed ego possideo vt. ff. de acquir. pos. q. meo nomine improprie enim ponitur alienauit vel forte ideo defertur vas. iururandum et si non possideat quia de feu. non est contencio sed de feu. qualitate hesitatione et verum fuerat paternum an non vel ratione alterius partis quā possidet illud intelligo. **S**i enim nichil possideat de feudo nec dominus vel forte do-

et dominum de porcione fratris mei defuncti.

In contencione fuerit inter me et dñm de porcione feudi fratris mei defuncti dicēdo paternū esse ille vō minime tamquā habuerim partem meam siue possideo siue alienauit dabitur michi iururandum scz patrem meum iure inuestitum fuisse. licet nō possideā porcionē fratris mei. **S**i vero nullā partem habuero illius feudi nec michi nec domino dabit iururandum nisi ppter supra dictam rationem domino non ut ego ppter hoc aliud meū feudū amittam.

Rubrica.

De alienatione feudi.

In clientulus voluerit partem sui feudi alienare id est medium sine domini voluntate poterit hoc facere vltterius progredi non potest secundum iustum et verum vsū alioquin et feudum amittit et non valebit quod factum est quod dictum est alienare intelligas

minus aliud est ac.

De alienatione feu. ac.

In clientulus. vltterius igitur pro parte licet qd in solidū non liceret vt. ff. de contrahen. emp. et ven. si quis donat cionis et de off. eius cui mā. est iuris. l. i. de in ius vo. sed in hac ff. qui manumittitur et de con. et de. cum ita similia studiosus inquirat. ac.

Derogatum est. ego non puto quod debeat esse in terra. si potest in glo. et dices vix esse. si quod ei derogatum erit per dicta. l. loth. q. est. j. d. prohibita seu alie. p. lothariu. l. impial. benuolencie. pmo dice. q. simili derogatum sit ei p. l. fri. impialem decet solencia. r. ac.

De libello. sic ergo videtur quod al. non sit pmissa alienatio ppter quod in libelli confessione. na. cu. d. p. lib. vnu. concedit sequens intellectus patet quod d. al. remouet sicut ecotra. ut. ff. de co. inde cu. ita et de iudic. cum ptoz. sed cu. alienatio appellacione pignoris obligatio continetur num quid pignori obligari poterit et videtur quod non ut C. d. rebo. ali. no. alie. l. vlt. nimirum cu. non licet in genere nec in specie licebit. v. ff. nau. cau. sta. l. i. in p. m. et. ff. d. opi. pu. l. m. j. et. ff. de rei. v. offm. et insti. d. auc. tu. et insti. q. cu. eo. g. cum aut vlt. videtur etiam confirmare istud p. l. fre. r. quicquid tamen dixerim ob. tm. et r. v. q. p. v. q. ad medietate v. pignori obligatio sic olim poterat ut. s. qui. mo. fe. am. g. rur. nec ad h. loquitur constitutio quod loquitur de fraudulenta alienatione vel quoniam totum alienare volebat p. pignori rare eodem casu loquitur ut. C. de rebo. al. no. al. l. vlt. na. ut diximus licet est p. pte. qd. in totum non licet et h. huic questioni respondimus s. q. dictum est alienari intelligas de libello s. b. audi. etiam pignori et ita p. videtur sibi ipi. contradicere cu. als. i. summa contrarium notauit i. rubicella illa qd. hodie obtineat de feu. al. g. h. an. hodie r. h. de hac materia dic. ut ibi no.

Inde queritur vnu. pcedat istud inde s. q. dictum est solum alienationem q. sit confessione libelli pmissa esse inde presumi potest r. p. h. da. t. intelligi quod nulli pmissa sit ista alienatio ppter illu. s. cu. p. libellu. alicui concedit nec contradicit quod de pignoris obligatione dicitur quoniam licet pignoris obligatio continetur ad alienationis appellacionem non tamen est alienatio. Nimirum pignus in bonis debitoris permanet. ideoque ipse p. in dubiu. non venit ut ff. C. de pig. ac. pign. ac. **S**ed diuersum in puato. est ergo detri. oris codicis eccia. q. p. uia. cu. p. libellu. impetui. re. h. r. no. possit. h. puatus valet alibi no. contrariu. C. de sacro. san. ec. ut m. diuini. ac. **C**ultrix. istud verbum est satis notabile. na. satis est omnibus pdesse velle et nemine ledere licet solui possit si di. ues sit ut in dec. ca. x. m. q. v. den. q. **S**ime h. de. in. h. c. no. licet quod heredis ap. cotin. t. tui. fili. mas. sed alibi ponit p. libis ut ff. ad. treb. ex. facto. g. vlt. et si ius scire quatenus extendat nomen heredis decurre ut in libello dis. py. vi. car. s. ca. h. q. quatenus h. d. is appellacio extendat r. in q. d. q. h. d. is appellacio imppe. tuu. succedens significat ut ff. d. v. si. h. d. is. ff. d. iur. i. mu. l. iij. et ff. d. v. ob. stiplo. ista. cu. alijs co. co. ibi sequentibus h. contraria ru. bica ibi sequens dicat quod significat primu. h. dem. d. utat ut ff. de. v. si. sciend. ex. illa. ff. de. ope. lib. si. p. on. g. i. ff. de. mio. in. ca. e. g. i. cu. suis co. co. alijs ibi sequentibus ac. **A**d dnm. h. ergo d. q. vaf. licet possit v. q. ad medietate feu. in libello dare sine per

missu dnm. q. si fecerit et sine filio mas. decesserit et ad dnm. se. reuertit sed opponit va. licet fecit ergo pena non meretur. C. ad. l. iul. d. adul. grac. s. h. punit non quod alienauit. s. quod sine filio mas. decessit sic de minore dicitur quod restituit non quod fecit s. quod sic fecit ut ff. d. mio. x. p. an. si ex. ca. g. nuc. vel als. h. non punit. q. illud

intellectus d. recto seu in q. feie non succedunt. s. tu instab. none et nepotes h. excludunt. s. h. non qm. filioz appellacione etia. nepotes continentur. **N**ec enim dulciori vocabulo pnt. nominari ut ff. de. v. si. liboz. et in l. b. de. b. n. l. vlt. ac.

Libello facta. s. b. audi. v. etia. sine dnm. voluntate q. si non videat alie. natio. s. cu. feud. erat pa. ternu. pmo. ide. et i. alia alienacione ei facta. licet em. als. prohibeat aliena. cio feu. p. m. in. agros tui. concedit ut. j. de. alie. feu. p. m. c. i. et ar. j. per q. s. fiat inue. et p. quos reti. s. sed et res et. ff. de. iij. l. p. r. s. quidem vel etia. dicas q. h. refer. tur. ad. prime. dictu. et ita cotinuab. stabit per. maneat alienatio. fr. ut l. nepoti. r. a. du. tu. fit. fca. fr. vel nepoti et ita s. m. h. nichil videtur opari consensu. siue vo. luntas dnm. q. tunc si ei. voluntate est factu. in. quinquenu. valeret et non posset tritari s. m. qd. vident velle constitu. ciones lotharij et fre. vel etia. dicas q. nichil subaudiatur et ita conti. nua. cu. se. litera. fratri vel nepoti alienatio li. belli facta in se. comita. tus l. marchie. r. et s. m.

tate feudi sine dnm. vo. luntate eo mortuo sine legitimo herede mas. clo. qd. verbum ita intelligen. du. est in feudo. i. sine filio mas. clo. reuertitur feudu. ad dnm. **S**i vero cu. dnm. voluntate totu. ul. mediu. alienauit sta. bil. p. maneat alienatio vo. fratri l. nepoti alie. natio libelli fca. **I**n feu. do. comitat. l. marchie l. alioz. dignatu. non est successio s. m. roabilem vsu. **S**ed hodie est v. surpatum.

Rubrica.

De feudo marchie du. catus comitatus.

De marchia ul. du. catu. vel comitatu. vel aliq. regali dignitate si q. s. inuestitus fuerit p. bnficiu. ab impatore

h. dices quod non debeat esse. g. prior tui. expositio verior videtur. ac. **I**n feu. usurpatu. in feu. ergo non est seruandu. nimirum et male inuenta et male consuetudines tractu. tps. non confirmant ut in. aut. ut nulli iudic. g. nulli. l. z. contrariu. dica. t. j. d. cog. se. in. p. n. ac. **D**e feu. marchie ducat. comitatus als. est em. ti. tal. qualis usus bnficii sit retinend. d. q. non utimur in nro. apparatu. ac.

De marchia. ab imperatore in p. mis. illud notat. s. q. rez. q. l. itate et diffra. licitu. dephendit qd. als. no. liceret. simile C. fami. h. r. si. fili. et. ff. de. pcur. l. pcurator. totoz. et de. mmo. ait. p. g. q. titu. et. ff. de. adm. tu. q. filij. et. C. si. aduers. donac. l. ij. et in. summa. ut in libello dis. py. car. ij. rubicella ex. rez. d. quib. ag. qualitate. r. licet sit contrariu. ar. ff. de. usu. fru. queadmodu. ca. l. i. g. et. C. de. contra. tibi. iu. j. te. h. no. q. licitum est mmo. qd. maiori non liceret ut et alibi. C. d. arbi. l. i. et. C. si. demon. pos. aga. f. et. C. ad. l. iul. de. adul. qui. adul. et. C. de. pcur. militem et. ff. de. ritu. nup. obseruandu. licet contra. ar. sit. C. de. decur. l. vlt. et. ff. de. reg. iur. no. d. z. actori. pmo. als. dicat qd. si. utilis est mmo. multo. forci. maiori. ff. de. of. p. barbarius. C. de. postul. l. i. et. C. de. peda. iudi. l. ij. j. te. h. non licet h. d. i. qd. defuncto. lice. bat. ut et al. C. de. reuo. do. l. i. et. vlt. et. ff. de. donac. inter. viri. et. v. cu. h. et. ff. de. pe. h. r. nec. vlla. et in libello py. vi. car. s. ca. co. tra. non licet heredi. qd. licebat defuncto. licet sit contraria. rubi. ca. ibi. superi. or. vnde. hic. solet. signare. contrarium. ff. de. pba. c. si. pactum. sed. ibi. est. p. m. q. ppter. qd. soluit. contrarium. ac.

Succedit licet hodie sit usurpatum ut s. p. g. ac. **N**ullo modo et alio illo mortuo sed illo modo credo littera verior. **S**i capitanei patris benedixit capita patris et aui qui hic observatur in feu. ab antecessoribus quesito non si per se quesisset quod tunc frater fratri non succedit ut s. dictum est et p. p. dicit nisi ex pacto ut ibi dicitur.

Consobrinus h. olim usque ad vii. gradum sed hodie in infinitum et intelligo h. proprie accipi consobrinus alioquin superflue diceret ut in s. de gradibus c. g. m. j.

Si i. frater inuestitus illud s. expositum est de suc. feu. g. filia vero et s. q. fe. d. pos. g. cum vero conradus sed est sciendum quod indux. ar. a simili familia studio sus inquirat. **S**uccedit ut s. qui fe. da. non pos. g. h. aut notandum et s. d. suc. feu. g. familia vero et p. de gradibus suc. in feu. c. i. ac. **A**n maritus succedat uxori in beneficio alio est t. s. modo quo ordine succedat filii in bonis matris qui non utimur in nostro apparatu. **S**i femina suc. quis in aliis bonis iur. longobardorum succedat ut in lombard. de suc. l. vlt. simile p. de inuestitu. qua. tici. accep. a sempromio. c. a semp. mus. ac. **A**ut valuatoribus quidam habent h. in tex. statim post valuatoribus glossatum seu interlimatum. i. de hys qui beneficium tenent a minoribus val. postea sequitur ut servet ac.

Servat. alio corinef in sequenti. c. p. licet illud hodie corrigat. ut ibi no. **D**e fe. datis minimis valuatoribus alio non erat t. ne q. c. sed g.

Ille tamen debet habere heredes enim non succedat ullo modo nisi ab impatore per investituram acq. herit. **C**apitanei l. valuasores maiores l. minores inuestiti fuerint d. beneficio filii l. nepotes ex parte filiorum succedunt. **S**i vero unus ex hys filijs l. nepotibus sine descenditibus sine masculinis sex? hereditibus mortuus fuerit predicti fratres et nepotes per investituram patris et aui in beneficio succedunt et h. intelligendo e. in consobrinis.

I duo fratres si inuestiti fuerint de beneficio novo et non de primo si unus eorum sine descenditibus masculinis sex? mortuus fuerit dominus succedit non frater nisi pactum fuerit in investitura quod frater fratri succedat et non dominus quod diximus de fratribus quod frater fratri non succedat. **I**dem dicendum est de filiabus si hoc consuevit sic et per pactum filie succedunt.

Rubrica.

An maritus succedat uxori in beneficio.

I femina habens maritum et beneficium moriatur nullo modo succedat in beneficio maritus nisi specialiter inuestitus fuerit Et si ipsa feia filios dimiserit

I minores licet ad istud totum correctum est s. de na. fe. in fi. ac. **E**quitate h. rigori iur. profertur equitas ut et alibi. **C**. si res ali. pr. cum res et ff. ad vel. se. con. si creditor. g. i. et C. de iudic. placuit. et pr. summa ut in libello p. secundo quater no prima carta. ff. semper enim equitas profertur rigori ac.

Noc dicim. quod dictum est s. de na. fe. in prin. s. q. si ne causa deuestiri non possint ac. **Q**uibus modis fe. amitt. alio est t. de amitt. feu. q. non uti mur.

I capitanei dimiserint. idem expositum est s. in prin. ti. quis bus mo. fe. amitt. ac.

Scienter numquid duo sunt necessaria. s. q. manifestet et quod eius damnum h. faciat. ff. utiq. q. pene potius sunt molliende q. exasperande ut. C. de penis. l. p. si ergo credentiam domini manifestauerit alio n. dammificandi animo licet dominus dammificet non tamen priuat a feu. simile potest dici de libertis qui conspiracionem fecit cum inimicis domini sui sed non circa dominum conspirauit non reuocabit in seruutem ut ff. de off. p. v. l. i. g. cum patronus licet videat ar. contra i. decre. ca. n. p. c. accusatoribus t. ac.

Serit dicunt quid filios non debere succedere in beneficio cum maritus nisi specialiter fuerint dictum l. inuestiti fuerint quod h. in usu regni beneficii cum vocat paternum et non maternum h. secundum equitatem dicam. filios debere succedere h. dicimus d. capitaneis et de maioribus et minoribus valuatoribus de minimis autem valuatoribus et ministris et de hys qui beneficium tenent a maioribus valuatoribus sic seruetur sicut inferius dicemus.

Rubrica.

De feudis datis minimis valuatoribus.

I minores valuasores beneficium tollere voluerunt minimis valuatoribus liceat eis facere excepto si beneficium rediderunt eis. **S**i vero pauper de beneficio acceperint tunc a prelatu reddat a beneficio dimittat.

Rubrica.

Quibus modis feudum amittatur.

I capitanei vel valuasores maiores qui hodie vocantur capitanei licet improprie dicantur minores seniores in bello dimiserint vel si crederent ad eorum damnum scilicet manifestauerint si valuasores seniorum uxores

Adulterauerit. istud intelligo quando scienter eam agnouerit. Quid enim si in lecto suo sua uxore absente vaſallus dominam suam inuenerit et sic putans uxorem suam esse eam cognouerit numquid priuabit a feudo et certe non uere et ipse adulterium non committit ut in decre. ca. xxxiii. q. ij. in lectu. p. de intelligo si concubere se exercuit ut. s. qui. mo. feu. amit. c. i. si fidelis idem dico de eo qui sacra- tissimas uirgines soliz- citauerit ut. C. de epis. et cle. si quis non dica- et in aut. de sanctis. e. q. p. n. l. ac. **A**pus que- vel q. s. cotrouersia feu- diffiniri debeat alio non est hic aliquis ti. ac.

Intencio. impa- tore istud hodie corrigi q. inter mino- res et maiores nulla e- disceptio ut. s. de na. fe- in. si. ergo pares curtis cognoscere potuerunt etiam inter capitaneos et maxime hodie p. consti- fre. impialem. q. p. t. rea- si inter vel dicas q. hic loquitur q. cotrouersia esset inter capitaneos de feudo q. q. libet eoz dicebat se tenere ab im- peratore unde non est mirum si impator tamq. dñs debet cognoscere inter eos s. in q. d. dicit in p. dicta const. fre. q. p. te- rea. l. q. si cotrouersia est de feudo inter duos uas. q. d. dñi est cogni- cio. ac. **I** aliquis su- per h. c. quida exempla- ria. ti. habent tale qua- liter alienaciones militu euacuari debeat q. non utimur. ac. **S**ine to- tum istud intelligo q. n. licite alienauit et p. omi- tur hic vel correctiue q. n. totu non poterit alie- nare alioquin ex sola alienacione non inspecta morte heredis ad dñm reuertit. s. de feu. ali. in- prim. ut. s. expositu est vel si vis intelligere q. n. alienauit contra p. hibici- onem intelligas q. ita d. facto eueniat et erat solummodo dubitacio ut. a. bone fidei emp- tore possit ruocari ma- le fidei traditum et no- tatur id. q. d. s. q. mo. feu. amit. s. rursus.

Sine herede. id. est si- ne filio mascul. ut. s. d. al- feu. circa finem. ac.

Debet. hic notandum est uerbum ne- cessitatis pro possibilitate poni et pro consilio sicut et alibi. C. de pig. creditores et. C. ad. l. fa. d. pla. si fratrem sicut ecotario uerbum consilij ponitur p. necessitate ut. C. de res. cin. ven. non ideo et. ff. de ad. mi. tu. tutores. s. ij. ac.

adulterauerit si scienter semores assalierit siue filios culpas omiserint beneficio carere debent.

Rubrica.

Apus que l. ubi o- tro- uerha fe. diffiniri deat. **I**ntencio fue- rit de beneficio inter capitane- os coram impatore diffi- niri debet. Si uero con- tencio inter minores ual- uasores et maiores de beneficio in iudicio pa- rium diffiniatur ut per iudicem curtis.

I aliquis de capi- taneis vel maioribus ualuasoribus vel de minoribus suum be- neficium siue totum si- ue parte alienauerit et ipse vel heres eius sine herede decesserit quia be- neficium senioribus api- tur totum q. d. fecit re- uocari debet.

Rubrica.

Constitutiones feuda- les dñi lotharii impa- toris quas ante ianuam beati petri in ciuitate ro- condidit obseruandas.

I quis ex militu ordine decesserit qui de feudo inuestitus fuerit ut constitutu habe-

Constitutiones feudales dñi lotharii impatoris quas ante ianuam beati petri in ciuitate ro. condidit obseruandas.

I quis ex militu lotharii hanc constitutionem non memini- me legisse nisi fuerit illa q. sic incipit impial. beniuolencie ec. pi. Ego aut. puto q. ista q. sequit. sit illa q. sic incipit. si q. s.

miles mortuus fuerit et debet habere s. scrip- onem tale impator los- tharii eugeno pape et uniuerso populo et etiam in quibusda consuetudi- nibus ita habet s. scrip- tu et intelligo q. teneat h. constitucio usq. ad i. d. e. si q. s. sine si. mas. na- in p. d. cis. c. oib. q. s. i. ut. usq. ad dictu. c. si q. s. si- ne si. mas. loquitur d. bñ- militis et de bñ. et suc- et de culpis. c. et ad h. etiam faciunt pla. c. q. sic incipit sancim. 2. c. q. d. uerbu. no. esse. l. impa- toris. illa ei consto impi- alis beniuolencie non lo- quit nisi d. una cl. pa. l. d. al. na. cioe p. q. d. ut. q. h. non loquitur d. illa con- stitucio nisi forte dices q. illa const. et iste q. sit h. sint l. esse debeat tm una const. **I**mperator loth. eug. pp. quida n. hnt hac s. scripcoz nec aliq. puto tam q. satis possit admitti tal sub- scripco q. edo hac forte illa constitucioz d. q. fec- mencione. s. p. x. et edo q. d. uerit h. consto usq. ad locu. illu si q. s. sine si. mas. licet distincta sit per plura. c.

I q. s. frēm. in suc- cessioe militis no- tab. q. licet inferiores non relinqt tm frēs ex- trauerso admittunt et dñs postp. om. l. i. fe- alioz frēs non suc. nisi fuerit spāl. iter dñm ut. i. p. x. c. et. s. d. f. marchie c. si duo l. q. d. est uerū idē in alioz succōne q. in fe. antiq. loquit. et h. est q. d. dñ. in bñ. p. p. is ipe succed. 2. c. d. ergo erit si duo int. se bona fratris diuiderat et unū soli se. eueniat q. d. erat antiquū numq. sine herede mortuo frē ad quē deueniat defertur fratri vel dñ. s. s. x. aut. refutauit aut nō si re- futauit vel ad h. refuta-

uit ut dñs eum d. nouo inuestiret ad ipsum dñm reuertit alio- quin fratri ut. i. de na. succel. feu. c. i. et. i. de eo qui finem fecit agnato de feudo paterno. c. tres erat agnati et. i. si de feu. cotro- uerha fuerit ticius cu sempromio. ac. **D**e bñficio frīs et q. l. si frater fratri in feu. succedat. alio non est titulus accursus.

mus obseruet de bñficio et successione et culpis

Si vnus inculpatus fue- rit vna de hys noiatu- culpis ut habemus inser- tu obseruet p. constitucio- nem dñi lotharii impa- toris qua constituit tpe eugenij pape ante ianu- am beati petri apostoli in ciuitate romana per laudamentu sapietum mediolan. atq. papie mantue. verone. q. hy- bern. vocat. et parme si- ue luce et pise et si p. ti et marchionu atq. du- cum vel capitaneorum atq. ualuasorum ma- iorum.

Rubrica.

Imperator lotharii au- g. eugeno pape et v- niuerso populo.

I quis miles mortuus fuerit sine filio ma- sculo et nepote relinqt de bñficio aui in patris- vice succedit et si here- dam et frēm relinqt in be- neficio patris ipse succe- dit et si filius fratris mortuus fuerit frater pa- tris in beneficium aui defuncti succedat.

Rubrica.

De successione fratris

Quis adquisierit fuerit emptum sic ergo seu emit et acq
ritur pao ut h et s. d. na. seu. contrariū est euidēt. q. d. seu.
dato inuicē. l. cō. ubi dicit q. nō s. b. p. textu peccunie s. amore et
honore dñi seu. ac. q. s. illud intelligo q. a vasallo emit dño
sciente illud vero locū habet q. a dño emitur qd fieri phibet

si obicit. q. quēadmodū
seu. ad filiā pti. c. si q. s.
sine filio ex eo verbo
misi a dño redemerit p
qd inuicē q. a dño emi
valeat. s. o. intelligendū
est q. redemit sine pā
o als bene sūdo dño
et optime se habendo
erga dñm et ponit ibi
redemerit extra p. p. a. si
gnificacōem filia studi
osus inq. rat. s. aut. no.
ta. s. id generale. liatū
est sine pao qd cū pri
o nō liceret ut ar. ff. de
in. fami. furti et ar. C. d.
p. o. i. s. curia. l. l. vlt. et. C.
mā. l. l. vlt. et. C. de fūdi.
pā. l. l. ar. cōtra est als
l. q. nō est liatū gratis
q. pao nō liceret ut ff.
de ri. nup. palā ar. cōt.
ad. l. l. ff. de re. iur. cū?
est donādi licet als di
catur q. d. liatū est pao
qd gratis nō liceret ut
ff. de cōtra. x. emp. l. i.
C. de am. tu. nō omni
ff. d. p. cur. p. curator cui
ff. de pactis cō. g. vlt. ff.
de donac. fili. ff. quib.
mo. pi. vel ypo. sol. hē.
s. sed et h. C. de cōtra.
ctib. m. et. C. si maior
factus. l. vlt. et ista ge.
neralia sūt i libello p.
qd aut h. dicitur in si
mul steterūt intelligo
maxime q. id intelligo
et si nō in simul dū tñ
de cōmuni peccunia et
dño sciente fuerit em
ptum et ita multū inē.
est cuius peccunia se. e.
matur vñ poteris repe
tere q. nō. s. q. ff. de po.
c. cū vero cōradus. ac.

Scientē. h. aut dictū
est ne als dñs inuicē
aliū quā quē velit acq
rat vasallū ut. q. de fratrib. de nouo bñficio intelligit. c. si duo
fratres in cōmuni causa. h. collē q. ex sciēcia sine cōtradictōe
presumit dñs cōsentire sicut et alibi. ff. de em. quidā et. C. de
nup. si ut ypo. et. ff. de reg. iur. q. tacet et in sūma in. li. dis. pp.
ij. quaterno. i. carta. s. sciēcia sine cōtradictōe cuiusq. rē. l. i.
cet cōtraria sit sequē rubricella p. id qd leg. ff. qui. mo. pi. vlt.
ypo. sol. sicut. s. et videt et. ff. de p. cur. fili. s. mūt. cū cōcordan
eys ibidē sequētib. q. aut dicit in si. vel in hoste regis dicit p. l.
q. est i lōbar. d. sue. si fratres post mortē rē. **De seu. sine cōpa**
nō amittit. quidā nō hnt h. aliquā rubricā s. nos hac vtīmur. ac.

Ancimus miles dicit q. de milite idē est hodie in alijs ut
s. de na. se. in si. h. lē. C. q. accu. nō pos. l. ij. et. ff. qd me.
causa. nō est verisimile. et merito idē est in alijs vas. q. eadē est
hinc inde eq. tatis rō vnde idē ius statuendū ut. ff. ad. l. acq. l. il
lud. et. ff. de l. et. se. cō. nō possūt et. C. de lib. p. l. ex h. l. i.

et qualiter frater fratri
in feudū succedat.

Quis adquisie
rit beneficiū et si
ne filio masculo mortu
us fuerit et fratrē reliq
rit frater non succedat
fratri s. dominus habe
at nisi p. inuestiturā a
domino ordinatū fue
rit ut frater succedat
fratri si mortu⁹ fuerit
sine herede masculo vel
nisi de cōmuni bō bonis
fuerit emptum vel utri
usq. nomine domino
sciente si in simul stete
runt vel in hoste regis
acquisierunt.

Rubrica

**De feudo sine culpa nō
amittendo.**

Ancimus ut nemo
miles sine cogni
ta culpa beneficiū suū
amittat si ex clpis hys
vel causis cōuictus nō
fuerit quas milites uñ
sunt nominare quādo
fidelitatē faciunt domi
nis suis vel per lauda

Quis miles huic. c. quidā hnt tñ. d. sue. quo nō vtīmur.
Iuliu. h. iussus p. cōsensu ponit sine cōsensu et volūta
te dñi. et notandū est idē in alijs qd in milite ut in cōsti. fre.
impialem decet. et idē de parte qd h. dicit de toto. s. ut parē
alienatā tñ amittat. ut. q. d. vas. q. cōtra cōsti. lōth bñ. ali. c. i. ac.

Cōcubuerit illud. c.
expositum est. s. q. mo.
seu. amittit. s. ij.

Potuerit. notabile
est verbum illud et sol
uit questionem quā se
cimus. s. q. mo. se. am.
in p. m. ac. **Q**uo tpe
miles inuest. pe. debeat.
quidā non habent h.
aliquem tñ. ac.

Ancimus in qui
busdā cōsuetudi
nib. nō est sanctum? ve
nemo miles. sed ita cō
tinuat cū supior. c. et
cū eo non laborauerit
si potuerit seu vlt. an
num et vñum mensem
vadat ut inue. rē. et ita
sim h. non debet esse h.
incepto ca. neq. rubri
ca q. est falsū ac. **A**n
num h. temp⁹ tñ post
sciēciā currit dū tamē

grassa et supina igno
rancia nō sit puta si ig
norauit q. omis de ciui
tate sciunt ut. ff. de iur.
et facti ignorācia. l. i. et
l. nec. et. l. regula et ar.
ff. de calūp. amf. et not
tatur d. tali tempore ex
presius in. C. d. re. mi.
l. i. ac. **O**nsēm. sic
ergo videt q. per annū
et mensem possit miles
differre petitiōem inue
stiture qd in alijs non
observatur. p. mo anno
et die elapso excludun
tur alijs dū tñ sint pū
beres ut in cōsti. fre. in
periale. s. p. terea si q. s.
et erit h. casuale in mili
te sicut et alia casalia
notant circa militē q.
hic enumerare esset su
perflū. vel forte corrip
tū istud per cōsti. et
idē erit in milite qd in

mentum parium suoz
vel si dominis suis de
seruire noluerint.

Quis miles be
nificiū suū ven
diderit totum sine ius
su dominū propriū ius
ut admittat dēcernim?
dominus vero habeat
vel si cōcubuerit cū vx
ore dominū sui domino
viuente vel si i pugna
dominum suū dimi
serit q. cum eo nō labo
rauerit si potuerit.

Rubrica

**Quo tempore miles in
uestiturā petere debeat.**

Ancimus ut ne
mo miles ultra
annū q. mēsem vadat
ut inuestituram bene
ficij sui a filio ul. succes
sore dominū sui nō petat
vel post mortē dominū
sui vel patris sui vel al
terius cū succedere de
bet nisi iusta causa intē
uenerit quare non pe
tuerit veluti mortis vel
capitalis inimicie vel

alijs velut ergo cōtumax a feudo pūatur vasallus post spa
cium tanti tpe sicut et alibi pūit cōtumax. C. quoz ap. non
reā. l. i. et de iudi. properandum. s. cum autem. Sed pone post
annum et mensem secundum vñm cōsuetum dominus vasal
lum recipit numq. hanc talē quā si ingratitudine videt omit
tere et certe videt q. sic ut. ff. de lege cōmissoria post diem et. ff.
de eo qd certo loco. l. vlt. ac. **O**rtis. numq. d. simonat ante
q. petat cum supresent tñ duo vel tres dies d. anno et men
se vlt. die dabitur heredi suo tantum tempus duntaxat q. tum
defuncto superat. an dabitur iterum mensis et annus. s. x. ut
tu lector p. g. non efficiaris queras diligenter que notantur in
C. de temporibus in inte. re. l. vlt. et omnia poteris inuenire. li
cet videatur q. illud tantum quod superat defuncto dari debe
at ut. C. de iudi. properandum. s. cum autem et. ff. de iudi. si
iudex. ac.

Infancia. si habes in textu infancia tunc cessabunt amittas
ctus ut pater ex consili. fr. et. j. si d. seu. cōtro. su. c. si. minor. Si
habes infamia tunc querit de cui? infamia sit h. intelligendū nū
qd d. infamia va. an d. infamia dñi si dicat d. infamia dñi videt
absurdū qd ppter suā infamā deat istd hñc pui. cū poci? ei nocē
q̄ prodes se deat ei? deli
ctum. nimirum dolus

proprius nō debet ali
quez releuare. Nec de
bet ppta temeritas ali
cui lucratia cōcedi ut
ff. p. so. vez. g. tpe. et d.
dolo. l. i. et. l. ne. et. C. d.
episcopis. rē. om̄s in fi.
ut igitur ex suo delicto
fructum consequat de
vasalli infamia nō loq̄
tur de dñi infamia. sic
puta qd dñs excommu
nicat? est et ideo loqui
tur et cū dñs vas. non
habet querelaz in quo
casu etiam a sacramen
to fidelitatis est abso
lutus ut in decre. cā. x.
q. v. alie. et. c. vlt. et. j.
hic finit lex. deinde con
suetudines reg. mēpī.
unt. c. vlt. ita intelligas
infamia. i. nulla fama
habita d. dñi morte po
ne dñm vlt. mare mo.
taum nec sit fama de e
ius morte per annū et
mensē et certe illd va
sallo non valet impu
tari. unde apparet qd h.
tempus et a tēpore scē
encie cedat. et secundū
h. erit vtile et non con
tinuū. Sed nūquid ho
die per. l. fr. corrig. ff.
ibi determinabit ac.

Absentia. puta cā rei
pū. sit absens. numquid
ergo absenti cā reipu.
non currit temp? maxi
me si per pcur. potuit
adire dñm et n. fecit et
vlt. currit nec puto ei
succurrendū in h. casu
ut. ff. de mino. papimā?
exult. Sed ubi non po
tuit per pcur. secus ē
ut ibi nō. vel forte nisi
iusta de causa absens est
nec p pcuratorē adire tenetur qd non intelligitur absens. qui
legitimum pcur. relinquit ut in multis studiosus indagando
poterit inuenire. **D**annetur. distinguitur utrū fuerit contu
max ut si contumax fuerit inuent? quia noluit seruire merito
amittit feudum. sed si domin? receperat ei? seruiciū post ā
num videt renunciare iuri suo et h. p. multas. l. ut. ar. ff. de re
cep. l. celsus. et. C. de v. fur. q̄uis aduersus et. C. de pactis inter
emp. et. v. n. l. cōmis. et. C. de iure do. m. pe. l. i. et. ff. de var. et
ex. l. pe. accur.

Iquis fecerit cambium. sed licet non possit alienare nū
quid locare. item nūquid in feudū dare. nūquid pignori
obligare. hec in cōsti. fr. notabunt amittente dñō et hoc intelli
gas verum esse nisi totam curiam alienauerit ut. ff. de fūdo do.
l. i. et in lombar. de bene. l. vlt. et. j. de. l. con. g. ex eodem. l. ac.

Pro non facto. hoc intelligo dñ superent vas. verum eo

infancia l. infamia l. e
ciaz iusta absentia et si
ut sup dictū est nō pe
cerit damnetur.

Iquis fecerit m
uestiturā vel cam
bium de beneficio militi
sine cōsensu illi? c? est
bñficiū p nō facto ha
beatur.

Andim? ut nēo
miles eiaat d. pos
sessione sui bñficij nisi
conuicta culpa que sit
laudanda per iudiciū
parium suoz hñc supra
dirimus.

Iaut dixerit mi
les qd sui pares
imq̄ iudicassent miles
in possessione maēat p
sex ebdomadas et ad
nostrā veniat pñciam
cum illis q̄ laudamen
tum atqz iudiciū fece
rūt et an nos diffmīe?

Rubrica.

De contencōe inter dñm
et vas. de muestita fe.

Iquis miles in
possessione sui bñ

decedente cogitur dñm attendere promissum et tūc demū incipit
muestitura habere effectū. qd intelligo tantū de eo milite qui
successionem seu. non habet. alioquin omnino p nō facta ha
betur muestitura ut. j. de feu. dato muncem. l. commis. si quis m
uestiuerit. sed ibi adnotabat ut in lombar. de bene. l. fr. accur.

Andim? si aut ma
neat. et merito qz bi
na i suo statu pmanere
debent post ap. ut. C. de
ap. l. in. **A**d intelligo
nisi fuerit res mobilis
et p possidens suspecta
sit nec satisfat vel etiā
res a possidēte popula
rentur ut. C. quoz ap.
non reci. ab executōe
et. ff. de ap. imperator. g.
vlt. et. qui sat. d. a. con.
si fideiussoz. g. vlt. **A**d
dicē in fin. c. scilicet et
an nos diffmīe? sic in
telligit id est si ambo
sint vasalli pncipis cu
rie alioquin ille ad quē
appellauerit causaz ap
pel. sine debito termina
bit. et alias est in textu

Per sex sed nūquid
continuum vel vtile ē
rit hoc tempus intelli
go quod vtile erit illud
quale est illud quod
indulgetur appellanti
et notabis quod detra
hitur huic. l. p. consue
tudinem qz generaliter
appellanti indulgetur
annus ut in aut. d. hñs
qui mē. ad ap. vel etiā
die qz hic nō negat il
lud. h. die qz. j. vlt. ebdo
mas. debet se repre
sentare. immo hoc spa
ciū habet anteq̄ iter ar
ripiat et h. est indulgē
dum de maioribus val
uasoribus ut in lombar
da de benefi. l. vlt. ac.

De contencōe inter do
minum et vasallū de m
uesti. feu. ac.

Iqs miles. ab. in
ue. talē glo. loco
huius vacat istud. c. p
ter inferius si inter dñm
ac. **I**n possessione.

qd in isto capitulo cō

tinetur scilicet possessorem debere iurare nō est indistincte sic
intelligendum. sed sic distinguitur. j. de con. rec. feu. c. sacrame
tum non semper. et notabitur. j. de muesti. inter dñm et vasal
lum lis oriatur. c. i. **A**d autem in fine dicē non est relinquen
dum scilicet qd non est bonum qz veritas denegetur. sic. C. de
ap. l. eos qui. g. i. **Q**uemadmodum feudū ad filiā pertine
at accur. hñs.

Iquis sine filio. alias est hic glo. vacat hoc capitulum
propter inferius de suo feudo. **B**eneficiū. intelligo
nisi pactum interuenit ut et filie succedat ut et. g. de successiōe
feudi. capitulo filia vero. ac. ac.

Quibus modis feudum constitui potest ac.

Clendum est. si in re. alia si iure et alia hac iure nulla. et ac
Succedat in h. c. videt absurdum. si q. heres excludat qua
do dñs pos. in vasallu transulit igit inuelli. fecisse videtur qm
in uellitura pos. appellat ut. j. t. quid sit inuelli. c. i. na et unus
quisq. sibi suisq. heredibz videtur p. p. se ut. j. de duobz fra
tribz a capitaneis inue
stis. c. duo fratres et
h. v. est et si heredis
mencio habita non est
ut. ff. de p. ha. si pactu
et apte contradic. j. de
r. su. recti. fe. c. scien
du pi. de hac tñ dic ut
in h. ma. notauit. **S**i
dñs q. inuelli. sit clericus
illud satis expositu est
q. si q. suc. te. et in al. t.
h. p. esse ti. q. suc. te. et
j. dicitur. ac. **S**i de in
uest. inter dñm et vas
allu ori. alia ti. qualie. in
diciu. fe. sit examinan
du q. nō vtimur accu
satione sed de q.
inuest. intelligat qd h.
dicit q. i. v. t. de no
na an de veteri. ff. de
veteri. ff. de noua nō
audiunt testes nisi sint
de paribz p. mo debet p
breue testatu p. bari in
quo etiā casu fm quos
dñ nō valet inuestitu
ra q. de solemnitate de
est cōsti. fe. ut. j. q. test.
sint ne. ad p. bādo no
inuest. c. i. v. etiā pos
set illd. intelligi qn p.
sentes sūt pares tpe in
uestitu. re. nā si tūc alie
nat tūc etiā possent re
cipi extranei fm qd h.
videtur dicere i. v. bo. il
lo q. si tpe inue. ab sint
re. qd falsum est. qm si
absūt expectadi sūt ut
j. de cōsti. re. fe. c. scien
dum. **A**d autē h. dicit
intelligo qn dñs pes
nō habet ut collr. i. p. re
dicto. c. sciendum. **A**d
autem hic dicitur. qui
si tempore inuestitacio
nis absuerit intelligas
ita. r. superius inuestitu
cionis pares do. habu
erit. nam si pares non
habuerit etiā extranei
re. et qd ibi sequit veri
tate celare voluerint sa
tis est notabile verbū.
nimirum qui veritate dicere nō vult nocere desiderat ut in decre
ta. x. q. v. l. c. si quis. ac. **A**d comite. sed illud notandū est
qd gradatim postulacio facienda est. s. de minori ad maiorem
iudicē. **N**ā primo inuocat curia postea comes deinde p. plus
postea impator. sic etiā pcedit a p. lo ut in au. d. ap. coll. m.
j. sol. licet videat huc cōtra. ff. de cōsti. pñ. l. i. et ins. de iur. na.
gē. et c. i. q. qd principi. nā ibi innuit qd maior sit p. plus impa
tor. cū ab eo possit de g. ar. licet cōtrariū barbari. philipp.
dicit. s. pl. posse impatorē. ff. de off. p. barbari. philipp. ac.

cōstitui potest.

Clendum est autē
feudū sine inuesti
tura nullomō cōstitui
posse et si dñs iubente
q. s. aliam rei nomine
feudi possessionē nā a
scat et teneat licet pos
sitionē naturalit. accep
tā dñ vixerit qh feudi
nomine retinere heredes
ei. h. iure nullomō suc
cedat. **S**i dñs q. inue
stituit forte sit clericus. et
cōtingerit ut ante mori
atur quā vasall. pos
sitionem fe. nanciat
ermamē feudū qd gene
raliter in omibz clericis
qui fe. dant obseruat.

Rubrica.

Si inuestitura int. dñz
et vasallu his oriāt.

Inter dñz et va
sallu de inuestitu
ra oriāt. o. tēdo dñs. s.
inuestitura se fecisse de
negate si testibz res p
bari nō pōt. possessor
sacramento res deat id
et in eoz successoribz
obuat si vō testes int
fuerint et eos vasallu
ad testimoniu uocauit
eoz testimonio cū sac

Obseruetur re. q. qd principi placuit legis habet vigore ne
mili. de iur. na. g. sed qd et. ff. de cō. prin. l. i. et inuenit error est
principis ius facere ut. ff. de ali. et c. l. i. in si. sed et q. comes
utpote loco p. h. dis. statuerit de necessitate seruandum est ut. C.
ubi pu. edu. de. l. i. ac.

Si aut ad annu. et est istud mirabile

q. annus vasallo indol
getur ad representandū
se. cum tñ. vi. ebdoma
de cōcedant in supior
bus ap. ut. s. q. tēpore
m. inuelli. pe. de. c. in. g.
si aut dix. et in lōbar.
de bñfi. l. v. l. sed illud
cur cōtingit is inqrat
quē mundi labor exat
gicet maxime cum spa
cium. ix. mensiu septen
trionalibz hominibus
ad se representandū u.
dici legu. latozibz videt
sufficiens ut in aut. ut
omē obe. in. g. si igitur
coll. v. accur. **I**nfra
annu. et sic p. totum
annu. quiete possidere
debet vas. licet. p. annu
debeat se p. sentare. **E**t
est notandū q. h. pos
sessor. p. bacio incūbit
sed intelligo q. aliqd
p. dñs faciebat ut. j. di
citur qd si testes se nō
intuissē dixerint q. sa
cramento dñi finit. et
intelligo q. h. sacramē
tum ad cautela dñs de
tur cū is in p. bacione
deficiat qui p. bare te
netur sicut no. in. C. de
rebo. cre. et iur. in bo
ne. et h. consonat ei qd
leg. j. de suc. rec. fe. c. sa
cramentum. re. **D**ñi
sacramēto. si habes nō
in litera tūc simili de
bes habere in litera do
mini sacramento. alioz
quin non. ac. **I**n cler
icor. h. collr. q. ex per
sonaz q. litate et differe
rencia licitū de p. h. dñi
q. als nō licet ut et no
tauim. s. de na. fe. cir
ca prin. **A**d aut dicit
de clericis h. s. q. feud.
dare possunt cognati
tamen excipiuntur qui
bus dare prohibetur
ut. C. de sa. sanc. ec. iur
bemus. et aut quibus
cumq. licet hodie po
tius agnatis q. extra

neis h. mōi. beneficia a clericis concedantur nec sibi possunt
acquirere dum administrant ut. ff. de cōtrahen. empē. non li
cet et de off. procon. solant. g. v. l. in isto. g. notare licet et notat
bitur in inferiori proximo. q. inopia probacionum emergente
licitum deprehenditur qd als esset illicitum ut notatur supra
de contencione inter dominum et vasallum de inuelli. fe. cir
ca prin. accur.

Si quis huic. e. quidā hnt glo. talē vacat h. c. propter infir-
ritū duo ac. Nec p. duos. hic notat duos testes sufficere
ad muel. pbandā et merito q. ubi numer. testū n. exigit duo
sufficiūt pluralis em. elocucō duoz. numero cōtenta ē vt. ff. de
testib. ubi vñ dñs in euāgelio in ore duoz. l. triū stat omē ver-
bū et m. ex. vagā. d. vlt.
mis volūtātib. c. rlatū

De alios. ecce qd p.
pe no. inopia probacō
num emergere ac. Si
iurare. quid ergo si nec
iurat nec se iurāe velle
recusat. Iste intelligo q.
iudex debeat statuere tē
pus. j. qd iuret si vult
dñs q. trāfacto in vāsal-
trāsfert electio licet an
q. iuret in die trāfacto
possit adhuc iurare do-
mū ar. ff. d. l. i. cū res
et. C. cōia del. si duob.
si h. q. et. ff. de adop.
l. mācipioz. ac. Ab.
soluendū. mīmū acto-
re nō pbande l. q. h. pro-
bante ab soluit re. et si
nichil p. l. iter. obtemere
dēt vt. C. de edēdo q. ac-
cusare q. h. pbande ideo
dixi q. iusurā. loco pro-
bacōis cedit pmo q. h. p-
bacō dicit vt. C. de reb.
credi. actori et. ff. de iur.
iur. nō erit. §. dato et. l.
sed et si. §. vlt. et. l. tutor

A filijs. et merito qm
p. sona p. is et filij pene
vna esse intelligit vt. C.
de impu. et al. sub. l. vlt.
et m. l. de mu. t. l. si. §.
ei. q. tuo. et vñ ē sacra-
mētūz testatoris et here-
dis vt in autē. d. iusurā.
qd. amori in pñ. Illicet
alibi dicat qd. multum
discrepat iusurādū hñ
dicariū a pñcipali sacra-
mento vt. C. de reb. cre.
et iusurā. generaliter in
prim. ac. Si autē sol.
intelligo hñ distinctio-
nē q. fit. j. de cōsue. rec.
fe. c. sacramētū ac.

Sciente. hic sumit
q. paciencia sine contradictione pro consensu habetur expres-
so hñ est quod dicitur de coheredib. q. pñtes passi sunt vñ
coherede totā hñditatē vñdere et pñū accipe. nā et ipi vident su-
as pñtes vñdidisse vt. ff. de euic. quidā idē q. dicit de lib. qui
passi ē dñm rē vñdere cū p. ipa pñem pñij soluisset vt. ff. man. si
vero. §. in pap. nā et pñ vñ app. dñsse matrimonij filij sui cū ip-
si cōtrahētē n. phibue. scies vt. C. d. imp. si vt. dñ de con-
tractu filij vt. ff. ad ma. si filij. sed et mñr nams vt illū nauī
pñposuissē quē misterio fūgi voluit. nec cōtradic. vt. ff. de ex-
ci. l. i. §. magis. pñ q. in eo q. mñt. hñlādū suū in edib. alienis
eos sciente et non contradicente cum emerit ad hñ vt. ff. si serui-
tus vñ. si a te. sed si pass. fuer. te in meo sepulchro edicta ē et
me sciente mortuū intulit aliū. postea te inferentē phibere non
potero vt. ff. de mortuo in fe. si pp. §. f. nā et si ego dñs horre-
oz. pñpositū habuero auz. argentū margaritas in eo piculo n.
reipe et me sciente has rēs i horreis induxeris uideor a pñposito
reel. hñse vt. ff. loc. et cō. cū in pñes. §. locator. sed et l. m. mñro

n. cōtineat pos. totā si dñs tñ sciente tu emptor possedisti dñe
uis cā edidisse intellig. vt. C. d. acq. pos. l. i. Nā et si dñs si sci-
at suū suū militare l. aliquā dignitatē hñe et ipm n. ruocat vi-
dēt cōsentire et ingenu. efficit vt. C. q. mili. nō pos. l. p. et vlt.
pñ si nō cōtradic. suū ordinarī clericū cū sciebat vt in autē. de

l. sanct. episcopis. §. si hñ
uus ergo hec paciencia
sine cōtradictione sine
scientia p. cōsensu acci-
pit. sed intelligo sic ex
posito est. §. q. mo. seu
ammit. c. pñtea ac.

De feu. dato mūcē
l. con. reprobando. ac.

I q. eo pacto hñ
dicit exp. se q. non
potest se. acquir. se cum
dum pactū. l. cōm. oc-
casionē pignoris et est
racō q. in pignorb. bus
omnis est phibita. lex
cōmissoria vt. C. de pa-
ctis pig. et. l. cōmiss. l.
i. et. n. sed qd. erit de ta-
li pacto puta vñdo tibi
domū p. v. aureis et mñ
si solueris integrū pre-
cium retineb. postea in
fe. et solui medietatem
pl. mñ. l. nū. qd. erit nū-
quid licitū est pactum
Iste videt q. hñ pactū sit
licitū qm in tradicōib.
re. suaz. qd. cum q. pa-
ctū o. pponat valere dēt
vt. ff. de pac. in tradicō.
nibus. nā si non expedi-
at dño talem vāsalum
hñe tñ pñt pactū valē
vt. ff. de hñe. et. l. fūdo et
max. me cū id pactū nul-
lam turpitudinem cōti-
neat ideo videt valē-
re. sed contrariū est qd.
sequit statim. l. si. et. l. n.
nō sub pñtextu pecunie
sed amorē et honore do-
mini acquirēt vt. notat
tū est. §. potest em. dñ
l. mñgui vtruz. voluerit
dñs tñtaz. domū p. fe.
teneri an vero p. ea tñ
pte p. q. pñū nō ē solui-
tū vt pmo cā nō vale-

iphs pñcipalib. pñois

Si autē aliquis sit in
possessione feudi d. q. do-
mm. dicit eum muesti-
tū nō fuisse tñc sine vl-
la pñbacōe testū dēt so-
l. iurare se vl. patrem
suū muestitū fuisse hec
autē ita sūt tenēda si p-
vñū annū sciente dño q.
nō d. tradicēte in posses-
sione feu. pñmāserit ali-
oquin iusta ignoran-
cia vl. pui tēpons ne-
gligēcia cum mñq. pos-
seshoms pñurio qñq.
dño pos. dñmū affert.

Rubrica.

De feudo dato mūcē. l.
con. reprobando.

I quis obliga-
uit aliquā rē pi-
gnori ex eo pacto vt
si statuto tpe pecunia so-
luta nō fuisset esset cre-
ditoris et eam pro feu-
do hñat potest debitor
quando cūq. pecuniam
soluendo pacto nō ob-
stāte pignus recuperare

at. scdo teneat p. pte illa licet hodie l. b. pñtextu pecunie mñta. f.
acquirant. sed qd. erit si fecerit debitor cū suo fideiussore pa-
ctū q. mñi soluerit creditori et mñi eū liberau. vñq. ad certū
tempus et fideiussor p. eo soluerit postea q. hñat cū p. suū
numq. valet pactū et vñ q. sic vt. ff. d. contrahē. emp. l. vlt. licz
pñdicta nō videat refragare ac. Quādo cūq. istud quicūq.
sic intelligo. n. mñi creditor alio iur. velit se tueri puta pñscrip-
tū. an. allegādo. qd. quidā facē pñt sed quosdā maxime post
mñuersam possessionē vt. no. in. C. de pig. act. nec creditores vl-
edā ius dñi impetrant et post biennij soluere voluerit debi-
tor tñc nō cog. solucōnem recipere creditor vt. C. de iur. do. in
pe. l. vlt. in medio legis sed si reciperet pecuniam pignus redde-
re cogitur vt. C. de iure do. in pe. l. ij. ac. Non obstante hoc
verum est cum conuencio inter dominum et vāsalum est alio-
quin si inter extraneos valet pactum vt in lombardia de debi-
tis et guardijs si quis fideiussorem accur.

Iquis inuest. cōsentiente. intelligo istud fm. p. cū de futu-
ra successione tractat qz contra bonos mores tale pactū
factū improbat et est inualidū vt. C. de pactis. l. ult. et. C. d. in
uti. si. ex eo vnde nō obstat mulieri q nullū rēgressū ad bona
paterna se habiturā pacta fuit vt. C. de coll. l. m. vel etiā si de
futura suc. nō tractat
si ignarus forte vasa-
lus de alieno feu. accē-
pit inuestit. vel etiā sci-
ens et nominatim de e-
ius. caudione habuerit
vel accepit cur nō vale-
at non video nimirum
quin vendere rem alie-
nā posse nulla dubita-
tio est vt. ff. de contrah.
emp. rem alienā. vel in-
telligat quo ad pūdi-
cū vasa-lli sicut medio-
anenses faciūt vt no-
tabit etiā. p. si de feu. de
functi cōtro. su. c. mori-
bus et. p. d. inue. rei ali-
e cū d. re aliena. hec ita
dicta sunt fm. placenti-
nos h. fm. mediolanen-
ses nō. **N**ā qd ipsi di-
cunt dūmodo d. feudo
viuente eo nullū detri-
mentū patiat illd cōso-
nare videt legibz. s. no-
tatis et est ar. ff. de ser-
uit. rusti. p. d. p. quē et
ff. de aqua plu. ar. in cō-
cedendo licz videat. ar.
cōtra. ff. de aqua co. et
est. l. lucio. accur. **S**uc-
cessores. h. cur in eo q
hēt. s. successores idem
iur nō est cū nullū pū-
diciū ipi hēdibz. ve su-
is fieri debeat. **I**ste. huic
studiosus rīdet nō om-
niū q a maioribz tradi-
ta sūt ratio reddi pōt
vt. ff. de l. et con. l. non
omniū. ac.

Quidā obligauit
sup. h. c. pauca. ti-
habet vt rubricā qui
aut hnt talē cōsueuet
habere de vsu mediola-
nensiu. ac. **C**ongum
tempus. h. habet qd. s.
p. notatū est. c. si qz
obligauerit. s. qd. ius
offerendi nō tollit lon-
go tpe. d. C. de pig. ac.
nec creditores. ac.

Iurare patrē suū.
post ista verba quedā
exemplaria in tex. hnt h.
adiecto a dño suo pōt
inuestiturā defuncto po-
stea continuatur subse-
quenter l. p. inuest. pre-
dictam ac. que secuntur
ac.

feudum em non sub p
textu pecunie sed amo-
re et honore domini ac
quirendum est.

Iquis inuestiue-
rit aliquē de feu-
do sui militis viri pla-
centim asserunt hāc in-
uestiturā nō alit vale-
re nisi eo cōsentiente cu-
ius erat feud. **M**ediol
vero et cremonenses in-
chil distare asseuerant
an eo cōsentiente an ig-
norate dūmodo eo vi-
uente nullū detrimentū
de feudo sibi dtingat h.
aut dicendum est de eo
militē qui feudi succes-
sores non habet.

Sidam obligauit
rat quandam ter-
ram suo militi dēdū cū
filius domini post lon-
gum tempus pecuniā
offerendo pignus libe-
rare voluisset fili? mi-
litis dtenēbat patrem
suū a domino suo de-
functo d. pōicto pigno-
re feudi inuesticōez ac-
cepisse. **V**nde viri pru-
dentes mediolanenses
introgati laudauerunt
in electione filij militis
esse cū duodecim sacra-
mentalibz iurare pzem
suū a dño suo post in-
uestituram defuncto vel
se p inuestiturā predi-
ctam terrā tenuisse ita

xxx. annos. hic notabis pscriptiōē. xxx. an. et in feudi q
locū habere vnde si aliqz per. xxx. an. vt feu. possederit et
seruiciū dño exhibuerit quis de ea re numqz inuestit? fuerit tñ
pscriptiōem acq? fuit ita qd se tueri poterit vt. j. si de feu. con-
tro. su. c. si qz p. xxx. **Q**uid ergo si a possessione ceciderit iste

qui pscripterit se tueri
pōt numqz vendicare
poterit. **I**ste. vti qz adhi-
bita distinctione q sit
C. de pre. xxx. an. vel. xl.
si qz emptoris. sed qd
dicit. j. videt miz q fili-
us debet iurare patrē
suū post inue. mortuū
fuisse et se qz p feu. re-
tenuisse ita vt per. xxx.
an. cōstitutio pignori
facta nō sit sed dño de-
ferē de incerto. s. defun-
ctū militē per feu. inue.
nō fuisse sed cur nō su-
fficit ipsū pbare cōte-
stationem pignoris fa-
ctam si tñ alit pscripti-
one feu. se tueri. **I**ste. h.
nō negat h. sed filius
volebat se tueri dicēz
patrē suū inuestitū vñ
puto q si tantā pscripti-
ōne alleget fili? defū-
cti q fili? dñi nō aliud
pbare teneat nisi pze-
suū pignoraſse et cōte-
stationē factam fuisse
ante spaciū. xxx. an. est
em legitima interrup-
tiō vel per executorē sub-
secuta sit cōuencio ar.
C. de pscript. xxx. an. si
euit ar. ad h. C. de pig-
ac. neqz. **D**e fe. cog-
nitione. quedā exempla-
ria. **I**ste. cam. vel. ti. talē
habet explicite liber pri-
mus et incip. secund?
et non addunt de feu.
cognitione. ac.

De feudi cōgnitione.
Vert? de orto. A
filio suo salutem
Causaz quarū cogni-
tio nobis frequēter cō-
mittitur alie quidem di-
rimuntur iur. romano
alie vero legibus lon-
gobardorum alie autē
secundum regm con-
suetudinem que quam
qz secundum diuerso-
rum locorum aut curia-
rum mores diuise sint
nec breuiter potest dici
nec hoc libello facile po-
test comprehendī vsū
tamen feudi qui in no-
stris partibus obtinet
prout possibile est tibi
exponere necessariū du-
xi **I**n iudicio etenim
quo de feudiis agitur il-
lus legibus nostris cō-
trarium dici solet. **L**e-
gum aut romanorum
nō viliis est auctoritas

Istertus de orto
legū ramanorū
ac si aperte dicat cōsue-
tudo in feu. vincit legē
licet cōtrariū dicat. C.
q sit longa cōsue. con-
suetudinis. sed h. intel-
ligo de equa nō d. miq
cōsuetudine nimirum
male inuenta et male
cōsuetudines non con-
firmantur etiā lōgo
tempore vt aut. vt nul-
li in. s. nulli vero et in-
dec. d. i. vñ. c. mala cō-
suetudo rē. ac.

Consequenter calumpnia ac si a parte dicat argumētis nō est credendū in cōsuetudinibus se si in legibus recipiat cōtrariū ut ff de re mili. nō omnia. §. a barbaris. si nūqd de filiis ad filia erit pcedendū et utiq; ut oppinor ut in legibus ut ff. de l. et se. cō. nō possūt. Quid ergo qd dictū ē in se. ar. nō ē credendū s̄. intelligas qn̄ filie nō apparet et lex qd fieri

debeat indicat nā tunc lex sequenda ē et argumēta supflua nō credūtur hic ergo pmo cōsiderat cōsuetudo sō simili ut leges nā lex nō p̄t cōsuetudini obuiare qd ē intelligendū ut s̄. filie legi in de. nam nec decetis possunt obuiare leges ut di. ix. lex ac.

Secundū est solū veluti in rebus immobilibus et qd sequit̄ aut solo coheretibus ut puta in fructibus qd p̄ndēt in fe. utpute fe. pars ipsi sū do coherere dicunt̄ nam fructus p̄ndētes sunt di. pars esse dicunt̄ et ff. de rei v̄. fructus.

Im̄mobilia ut sūt panes ciuiles ut. C. d. iur. do. l. vlt. §. p̄terea sed nūqd cōitor nōia in̄ immobilibus cōputant̄ s̄. hoc ab antiq; q̄ situm et alibi satis disputatū reperim̄ et id dimittimus ac.

De camera melius dixisset iudicis meo veluti. f. r̄. ut sic intelligatur qd sit expositiū illi ubi s̄. aut in hijs q̄ in̄ immobilibus cōputant̄ et sic fe. camere aut canerue cōputabim̄ in rebus immobilibus ut ff. vñ de vi. l. §. i. accursius.

Inuestitura intelligo aut eo qd habet pro inuestitura utputa cum iussit dominus aliquem ire in possessionē licet enim possessionē nō dederit pro eodem tñ habetur ut. j. de cōsue. rec. fe. c. sciendū licet illud fe. ad heredes non transeat ut. s̄. qbus modis feudū cōstitui potest. c. sciendū est. Et ideo simile est huic qd dicit̄ in actore non p̄bāte reus et si nichil p̄stiterit r̄. ut glosatur. C. de edendo qd accusare nā licet deficiat hic inuestitura sufficit tamē quasi inuestitura sicut et ibi licet deficiat p̄batio sufficit quasi probatio qd intelligit̄ iusiurandū delatum et p̄stium succedit enim loco p̄bationis iusiurandū et quasi probatio appellat̄ ut ff. d. iuriur. nō erit. §. dato et. l. sed et sic. §. p̄l. et. l. tutor accursius.

Successioe istud pōt habere locū in coheredibus sed nō in filio cū patri succedit̄ minuz patre et viuetē dominus intelligitur ut in l. d. h̄. q. et diff. §. sui et alij dicitur qd pene ad p̄pria bona venire intelligitur ut ff. de suc. e. l. i. §. largius inde nichil ei deest p̄ter administrationē ut. C. de lib. et po. in suis. Ex hijs ergo apparet qd filij non acquirūt patri succedēdo sed acq̄situm capiunt accursius. Quid sit inuestitura quidam nō habent hic et vel rubricam et male accursius.

Inuestitura habet vasalios circa hunc articulū talis ē faciēda distinctio. Aut agitur de noua inuestitura. Aut de veteri aut dominus habet pares aut non item aut vasallus pōt probare per breue testatū aut non alias dominus habet p̄f.

vel alias item alias dominus clericus vel laycus alias cōpellit pares alias nō vult cōpellere itē alias habet vas. feudū alias nichil. h̄. **S**i quidem agitur de noua inuestitura et dominus h̄. pares et ē in pos. feudi tunc debet probare vasa. inuestituram per pares vel etiā per breue testatū. et ab ipsis paribus confir-

matum ut. j. §. p̄. secū dum autē mediolan̄ es. ciam si ab alijs est cōfirmatū sufficiens est ut. j. qui te. sint ne. ad pbandam nouā inue. c. siue clericus et c. §. sciendū est r̄. Et hec ubi dominus cōpellit pares iurare si autem pares aliqui ex cā noluerint iurare nec dñs eos cōpellat tūc licebit uasallo etiam per extraneos inuestituram p̄bare ut. j. p̄. §. et si extranei noluerint iurare tūc a comite vel a populo debet cōpelli iurare qd si nō luerit eos cōpellere tūc uasallus cum ipso domino ad imperatorem ibit et qd imperator iudicauerit obseruabitur ut. s̄. si d. inuestitura lis ori. c. i. et hec vera sūt cum dominus habet pares alii sufficiunt etiā testes extranei ad pbandā nō inue. ut. j. §. si vero inuestitura nec dicat alii qd iō inuesti. valere cum sū paribus facit qm̄ pares aberāt qm̄ si absūt expectandi sunt ut. j. de cōsue. rec. fe. c. sciendū et hec vera sunt quando uasallus pōt p̄bare per testes. Si autē non potest probare nec per publicum instrumē-

qñ asta vel aliud corporeum qdlibet porrigit a dño se inuestiturā facere dicēte que si quid ab eo fiat qui alios habet vasallos saltem coram duobus ex illis solemnit̄ fieri debet; alioqñ licet alij interfuerint testes inuestitura minime valet nisi p breue testatū secundū q̄sdam. **S**i em̄ dño ad huc ipso possessionē cōstitutio an facta sit inuestitura queratur nō debet; p̄bare nisi per pares illius domus vel per publicū instrumentū a tribus vel duobus paribus cōfirmatū nam si instrumentū defecerit vel qd factum nō fuerit l. amissū sit tūc qd p̄bāe desiderat pares illius curie qd interfuerūt

tum nec per breue testatū. tunc dabitur domino sacramentum ut aut iuret aut referat uasallo ut. j. proximo. §. et. §. si vō inuestitura. Qd quidem verum est scilicet qd dominus debet iurare si uasallus aliud non habeat feudum ab ipso domino alias enim de equitate remittitur domino iusiurandum ut. s̄. de cōtrouer. inuest. §. si vō feudum aliquis et hec vā sunt cum agitur de noua inuestitura. Si autem agatur de veteri tunc etiam extranei testes recipiuntur ut. j. cōsue. rec. fe. c. sciendū in si. et hec vā sūt in layco domino in clericis vō domino indistincte admittunt̄ pares et extranei ut. s̄. si de inuest. in̄ dominum et uasallum lis ori. §. si aut si venturum et hoc verū est cum de rebus et facit inuest. Si autem de suis p̄prijis tunc idem dicendum est et obseruandum in clericis qd obseruatur in layco ut. i. qui testes sunt nec ad probandū inuest. c. i. et hec vā sunt quando dominus ē in pos. si autem uasallus est in pos. tunc si stetit in pos. per annum et dominus sciens et nō cōtradicens sine aliqua p̄batione testium solus iurabit uasallus se vel patrē suum inuestitum fuisse ne alias iusta ignorancia vel parui t̄pis negligēcia cū iniqua possessione per iurio quandoq; domino pos. dānum afferat ut. s̄. si d. inuest. in̄ do. et uasallus ori. c. si vero aliquis. Que autē dicta sūt d. sacmēto p̄stando intelligenda sūt d. sacramento p̄stando cū d̄terminacōe ei⁹ qd leg. j. d. cō. rec. fe. c. sacmētū r̄. si in̄ dñz ac.

Si em dno cogente huic videt obuiare ut. C. d. testibz mini-
grauē. sed illud accidit ppter iurisdictionē quā habet dñs est
em istoz iudex et ideo ab eo sūt cōpellendi veritatē reuelare
ut in lombar. de off. iu. ut iudex. Que aut dicta sūt d. p. bacōe
noue inuestiture intelligenda sūt de eo q. aliud seu. non habet
ut. de suc. seu. p. inue.
c. illud quidē. sed forte
ubi habet b. t. e. testa.
tū vas. h. faciēda est s. b.
diuisio. s. vtrū posside
at dñs an ipse vas. ut
in pmo casu sufficiēti
nō sit corroboracō per
extraneos ut hic in fō
sufficiāt extrin. ut. j. q.
testes sint ne. ad pban
dam nouā inue. c. siue.
Illuc. h. ac. penā patif
dñs si nō cōpellat. s. q.
extranei q. als. repelle
rent admittunt q. ext.
nei a comite ut a p. p. lo
cōpellunt ut. s. si inter
do. et vas. l. is. or. c. i. h.
q. ro si vas. per alios te
stes n. possit p. bare m.
si p. pares et dñs eos
d. e. testim. omiū rennuē
tes n. cōpult q. d. iuris
fit. s. i. mello a comite
vel p. p. lo postulare ut
cōpellant q. si cessauē
runt impatorem adire
debēt et q. tñ statuerit
obseruare sic dictū est
d. extraneis. s. p. dicto. t.
r. nā q. d. dicit. s. licere
p. alios p. bare fauore
vas. d. vñ nō debet ad
e. l. lesionē retor. q. r. q. d.
esset si parium p. ducio
denegaret p. extraneos
cū extranei abfuerūt. nā
et alibi d. fauore pu
pili ne tutor possit h.
reditatē pupillo delatā
sine e. voluntate l. actu
acq. rere ut. ff. de iur. de
li. potuit q. d. s. sic est in
telligendū ut in e. p. m.
ciē nō reuertat q. d. fie
ret si forte adhuc fari
nō posset. vel si aio vel
sensu caret puta q. est
furios. ut. C. ad trebell.
l. p. l. c. Sic igit h. ita est
interpretacio faciēda ut
in vasalli p. m. ciē nō re
uertat q. d. in e. p. uile
gio fuerat cōcessū simi
lia studiol. inq. rat. sed
et dici potest q. a p. p. r.
etate p. uet. dñs h. ipō
ficat nō. j. in quibz ca.
feu. amitt. s. illud nō te
lateat als. itē q. de suo.

offerat qui si denegaue
runt corrupti forte odi
o vel gracia seu p. cio et
dicāt se nō int. fuisse cū
inuestitura fieret ul. nō
remimisa tūc dñs cogē
te iurabūt aut alios ad
ducēt pes tactis sacro
santis scriptis q. d. h. p.
rei v. itatē nesciāt et tūc
actor aut alios pes ad
ducat aut iurishurandi e
lectio d. dñs ut p. in d.
juret inuestiturā factā
nō esse aut sacramentū
vasallo referat et ille a
juret aut acq. escat. q. d.
si iurare pes aliq. causa
r. causant nec dñs eos iu
rare cōpellat liceat etiā
vasallo et p. extraneos
p. bare inuestiturā testi
bus vero deficientibz iu
rishurandi electio detur
domino **S**i vero va
sallus quidē possideat l.
si fuerit feudū camere
ul. canenie duabus seu
tribz quietis excep. cōm
bus quasi possideat do
minus aut feudū esse
negās rem suam petat
vel q. d. de camera vel de
canenia bis vel ter sicut
diximus iam solutum
est tunc nō est opus
probacione sed posside
ti data electione ut aut
iuret suum rectum esse
feudū aut domino p.

Si vero vas. possideat. intelligo de ea re q. vere possideri p. t.
ac. **P**etat vel. illud vel ideo dicit q. h. m. o. i. annue p. staciones
loco vsu. utpote seruicutes nō possūt vere possideri sed q. si ut
ff. de vsu. si q. s. ita et d. annuis legatis in singulos et d. vsu. c.
sequitur et de seruic. querit. nō est ergo in talibz vera pos. sed

q. si unde nec vera tradi
cio sit ut. ff. de act. epti
et v. r. o. s. si inter. et h.
est q. d. dicit duabz vel
tribz accepcōibz r. c. q. si
r. c. hui. simile est q. si
deico. d. ut. ff. de fidei.
cō. l. i. et ar. ff. de vsu. c.
cū de in rem versio. licz
videat cōtra. C. d. pact
illius. s. i. de consue. re.
fe. c. sacramentum.

Peterea adempta. h.
sic intelligo. i. ipso in p.
bacione deficiente et p.
stat. postea iurishurandi
ad cautelā ab ipō vas.
sicut et. s. notandū est
nā si aliter intelligatur
absurdū videt q. vasal
lo in eodē casu cōcedit
p. bare denegēt dñs ut
j. s. p. x. dicit. liceat ei te
nozem r. c. vel si vis ut
q. dñs intelligat nō ad
mittat ad p. bacionem
intelligas h. esse quā
violenta p. sumptio et
talis que p. bacionem
nō recipit incontrariū
erat q. pro vas. de hac
p. sumptione tractatur
in p. m. libelli disputa.
torij. hic ergo et in se
quenti. s. notab. semp
sic forte aliqd. cōcessū
ut cōsuetudo cōfirmet
interpretandū et p. sumē
dum. sicut et impato
p. uilegiū alicui cōces
dendo nō intelligit con
tra cōsuetū ordinē cō
cessisse ut. C. de inoffi.
te. l. si q. n. ac. **P**er
q. s. fiat inuestitura et p.
q. s. recipiat. quidā non
habent h. aliquā rubri
cam et male. ac.

Inuestitura de nouo.
que autem sit noua in
uesti. tractat qui testes
sint ne. ad p. b. andam
nouā inuesti. c. i. ac.

ferat iurishurandum **S**i
vero inuestitura ab eo
qui vasallos nō habet
bat dicatur facta p. q. s. li
bet p. doneos testes seu
per publicū instrumen
tum probari potit aut
inopia p. bacōis emer
gente res tradatur per
iurishurandū. **P**rete
rea si tenor aliq. p. ref
comunem rationem
feudi in inuestitura di
catur a domino interue
nisse veluti si dicat feu
dum sub tali condicio
ne dedisse ut vasallus
in festiuis diebus va
dat ad ecclesiam cū vx
ore sua omni facultate
probandi domino ad
empta habeat vasallus
potestatem se defendi p.
sacramentum.

Ut si vasallus p. actū
speciale cōtra feudi cō
suetudinē allegat velu
ti de filiaz. successione
liceat ei tenorē si potest
sicut inuestiturā p. bar
q. d. si in probacione de
fecerit vel cessauerit cō
cedat dñs h. denegare
iurishurando p. stito.

Rubrica.

Per quos fiat inuesti
tura et per q. s. recipiat.

Inuestitura
autē aut de
veteri bene
ficio fit aut
de nouo q. de veteri fit

A minore et merito qñ non alienat sed alienatū inuenit et maiorum suorum factū cōfirmat unde dñ qñ si pign⁹ incep. a maio re et fm cōuencionē creditor distraxerit illud qd minore resti tuti postulat non audit ut. C. si aduers⁹ vendicōnem pig. l. i. et. i. ac. **D**e iusta fide reperit in trāfactiōe facta. nam rebus

semper legitime posses sis pactū obstat ut. ff. de pactis tres fratres et C. de excep. l. adūsus. j. si debitori meo liberatō nem relinquo qñ de hys tm videor liberatō nem reliquisse qñ iuste i. si dolo l. fraude michi tenebit unde dñ rebo fur tius ab herede se tueri nō poterit ut. ff. de libe rant le. n. solū. g. si hēs nam et econtra si heres pos. tradere dēt et vicio sam tradat pos. nō vi deat tradidisse ut. ff. de acquir. pos. nō videt et de acq. emp. et v. rō ac.

Suorum bonorum hic hēs qd de bonis nō ali enat qñ veterē facit inue stitutam. et merito qñ in bonis vasalli se. compu tat ut ar. ff. de v. si. bo. noz nimirū si ager ve cūgal in bonis condu ctoris est quanto forci us. f. in bonis vasalli ē ut ibi ac. **D**e bonis hic mstat solict⁹ si phibit⁹ sit videri hēs fundū sibi plegatū ut sepis hē acci dit nūquid i. f. da. pote rit aliquid de bonis fur is cū sit vey aliquid de bonis suis alienare pro hibitū. **H**ic. istud est di

ctū tm de re phibita id ergo qd nō poterit videri nec poterit postea alienare scilicet in feudū cōcedendo qñ alienatōis vbo etiam pignoris obligatō qd mñ est videt cōtineri ut. C. de re bus ali. nō alie. l. v. sed adhuc mstat p dicit⁹ alienatōe cōmuni omnis actus cōtinet p quē dominiū trāsfert ut. C. de fūdo. do. l. i. sed iste nō trāsfert dominiū qui in se. cōcedit non dēt ergo alienatōis phibicōne in feu. dare qd alienare phibet. **H**ic. falsum est pmo dominiū alienat. f. vtile retinet tm directū unde vtilis et nō directa vendicatio datur ut. j. d. inue. rei alie. g. rei autem rē. item obicit qñ reperit qñ aliq⁹ pōt alienare rem sibi p hibitā alienari dñ tm p alium modū alienet ut ecce res religi osa phibita est alienari. et que iudicij mutadi cā trāsfert sibi inhi bet ut. ff. d. alie. iudi. mu. cā fac. ex. h. g. alie. i. et. C. de liti. l. iij. et aut e. **H**ic. ille locūtur in hys quib⁹ alienatō generalis nō est inter dicta. hic autem cōtē. **N**ā appellatōe generis que libet. species continere ut in. l. p dicit. de rebo ali. nō al. **S**ed appellatōe speciei nō cōtinetur genus nisi in vno casu qñ memi nerim ut de statu libris. l. statu libi. et pitis appellatōe qñqz totum continetur ut. et. ff. de l. iij. v. xxi. nomen. C. de hered. insti. l. i. et. ff. de here. insti. si quis ita accit. **S**ed et res primiori et vere qñ nō intelligi. alienatō ut. ff. de l. iij. pat. f. quimdecim. hic ergo concedit agnato qd alijs dnegat. nam et alibi similia in uenire potes ut. ff. de pact impet. et d. cōtrahē. emp. et vend. qui officij et d. minorib⁹. xxv. annis si in emp. et. C. d. admi.

tu. lex que. **A**libi aut concedit extraneis qd agnatis denegat ut. C. vbi pupillus edu. de. l. vlt. hic ergo dicit qd agnati pze ferunt si tm dare volūt quantū ali⁹ extranei. et si contra factū sit qñ precium offerēdo emptori rē vēdicare pōt. intelligo istd de emptore bone fidei qñ male fidei emptor nō ē pēu rēstituendum

ut. C. de pscr. p. xxx. an. l. i. et. C. de eue. si fundū licet sit. ar. cont. C. cō muia de l. v. l. g. v. **S**z d hac materia decurias ad dīstinctionē py. cū querit veruz male fidei emptori pzeu rēstituē dum rē. p dēz h. intelligo qñ cōtē constitucōnes fiebat alienatō qñ ipso iur nulla sit et qd dicit rēstituē intelligas de fa cto et non de iure sicut notatur in. C. d. rēstī. ven. l. i. et qñ dicit sed ā tiquā cōsuetudinē. nū quid hodie istd ē imuta tum et certe puto qñ nō cum non inuenio cor re ctū et qñ non est muta tum quare stare phibe tur ut. C. d. testi. or. l. fā ctim⁹. pōt. ergo vñ co heredi etiā. i. hodie suo coheredi suā ptem ve c dere et locare fm hana racionem ut hic et. j. de ali. feu. patm. c. i. sed nū quid istud obtinet hie p diuiso hie p indiu so possideat heredes. j. nūq⁹ hie inuestitu ram accepit et fidelita tem prestiterit hie non pecierit. **H**ic. hic m si et plenius etiam vberius notabunt. **I**n frau

dem. m fraude cōsuetudinis facere videt qñ l. forte caste nat⁹ est vel ita ad eam etatem puenit ut filios hē nō possit. vel si ideo facit ut puiet eū qñ m ea succedere dēt a sua successione ut he res de eo qui alienat m fraude creditor. ac. **P**roximiori. naz et al. volentib⁹ emere p dicit suoz maiorum ius fauorabile m uenit ut. ff. d. cōtē. de emp. et ven. qui offi. et. de mñ. xxx. an. si m emp. et. **R**estituere. h. ita verum est ut reddat et m ppetate et m alijs etiam pter feudū alioqum etiam sine pro cio recuperabit nulla obstāte pscriptiōne ut. C. de bonis ma ternis. l. iij. et. iij. ac. **D**istingui. hic racōe psone recipiētis inuestiturā nichil interest. **N**am et alibi notatur qñ nichil int est a quo quid fiat ut. h. hic ven. ac. **I**gnorancia. nam et si do mmus putat liberum qui postea seruus apparet merito non valet inuestitura. **A**mirum mēden te errore etiā matrimoniū non tenet ut m decre. causā. xxv. iij. per totū et m aut. de nupē. g. si vero et ar. ff. soluto matrimonio si cū. g. v. **P**ariter ergo ser ui et liberi pos. sūt inuestiri sicut heredes mstitui ut. ff. de here dibo. mli. non mñ. ac. **S**ed verum ipse putamus. hic nota bis qñ licitū est p alium quod p seipsum licebat et al. C. de sol. nichil. ff. de sol. l. soluendo et. l. stichum. g. v. f. et. c. de episco pis et. c. l. quisquis a fili et mli. de rerū dī. g. nichil aut et m si ma ut m libello py. iij. car. **H**ic. immo licet per alium. rē. licet contraria sit superior proxima rubrica ac cursum.

Femina ego in daco nō succōe filis ē feia mas. ut. s. dcm ē
et adbut. j. no. ac. **N**ulla inue. recusat h videlicet sic intello si
penit. dno fidelitate se factuz negat nō q̄ iuesti fa non debeat sic
delitate pcedē. v. j. ppe nec ei ē fides p̄stāda q̄ w. cōt. fide v̄sari
ut alibi nota. so licit. C. de pact. cū pponas. **F**idelitate no.
h ar. ad nois it̄pacōz
h. al. instit. de tutel. in
p̄ncipio et. ff. d. ver. si
l. bonoz et. l. iulū. g. pe
ult. **S**z q̄ro i q̄z modū
sit inel. facies l. petēda
et fidi. p̄stāda et q̄n
Et utiqz va. dñi adire
honozific d̄z et p̄fēibz
paribz us ul. alyz sedz
distincōz q̄ fecimus
supra. qd sit inuesti. nō
q̄ muelt. n. valeat sū te
facta h. ido d̄z ne v̄sā
occl̄et ut. j. q̄ tel. sūt ne
ad pban. no. iue. c. siue
cleric. et nō solū adire
sed inuestituram petē
et fidelitate pollicē d̄bz
v. j. inq̄ubz ea. se. amitt.
epo. aut. et. j. de cap. con
radi. c. j. v̄sā gēia dñe
m tal. rei inuestituram
puta fundi corneliani
qd a te possido v̄l pos
fidere deuo postulo et
fidelitate contra omne
hominem except. ante
testoribus dñis et im
peratore volo et patris
sū facere sufficit et si tñ
h. dicat postulo inuesti
turam mei. rēti. se. quo
facto dñs statim debet
inuestituram facē et sa
crāmētū suscipē si sibi
placuerit. si aut. poterit
differre et erit hic talis
adhibēda distincō scz
an velit dñs in cōtinēti
facere inuesti. et suscipē
fidelitate an velit diffē
re qd ergo si domin.
statim nō faciat qd facē
d̄z Itē si v̄l. anū et diez
stet qd inuesti. nō
fecerit cum. j. annum
fuerit petita **R**espōsio
hoc non debeat obesse
vasallo sufficit enim si
inuestituram p̄ciit sū
qd debuit cū aliud non
dicatur in. l. fr̄. imperi
alem ipsum debere face
re nec per. cap. cōradi.
p̄mmo forte h. ipso a
p̄prietate d̄bebit p̄ua
ri. **M**a sic vas. p̄uaret a feut. si in. ve. non petere. p̄a n. et diem
ita et do. debet a p̄prietate p̄uari si postq̄ ab eo petita fuerit
sicut debuerit ipsi vasa. j. id tēpus nō inuestierit. ar. j. qualiter
domin. a p̄prietate p̄uaret. c. ex facto et. j. si de feudo cōtro. su
erit. c. dñō cōmittente **F**idelitas vero talis faciēda ē ut scq̄t
statim. c. qualiter autē it. et in. ti. de forma fidelit. et in alio ti.
de noua fidelit. forma et i decre. causa. xxi. de form. et. di. lxxij.
c. tibi dñō et notabz qd fidelit. p̄t cū fām dñi finit. s. c. ex cōmu.
nigat dñs et qd p̄t cū fām f̄litut. v. j. h. finit. lex. c. dñō guēram

potest enim hoc negoc
um et per procuratorem
ab vtraque parte expe
diri

feminam
quoqz et noui feudi in
vestituram facere posse
pluriqz consensunt

Nulla inuestitura
fieri debet ei qui fidelitatem
facile recusat cum a fide
litate feudum dicat vel
a fide nisi eo pacto ac
quisitum sit feudum ut si
iuramento fidelitatis heat

Rubrica

Quid pcedere deat an
inuestitura an fidelitas

Tum aut inesti
tura pcedere de
beat fidelitate aut fide
litas inuestitura que sit
suo et sepe responsū est
inuestitura debere pre
cedere fidelitate **F**ide
litate dicam. iuram
dū qd a vas. p̄stāt dñō

Rubrica

Qualiter uasall. debeat
iurare fidelitatem

Qualiter autē va
sallus iurare debeat fi
delitatem uideamus

Iuro ego ad h. sancta
dei euāgelia qdamodo
ero fidelis huic h̄c d̄bz
esse uasallus domino

et i decre. ca. xv. q. vi. c. ali. et. c. vlt. ac. **Q**uid pcedē deat inesti
an fidelitas qd a nō habet hic *Rub.* h. neqz. c. p̄mmo. g. tñ h
male ac. **V**trū autē **Q**ualit. uasall. deat iurare fidelit.
Qualit. autē detrimētū iuste enim p̄t h. uasallus iurare cū
al. dicat qd amitt. seu. si credenciam dñi sciet ad e. d̄tmentū

mam uelauerit ut. s.
hic p̄t ee. t. q. mo. feudū
amitt. c. j. in h. sacmēto
cōtinēti videt qd ip. et do
minū suū totū exaltab.
in q̄tū poterit **E**t nūq̄
vitam aut membrum
neqz honorem quem
sua voluntate aut con
silio aut exhortatione
perdet h. in h̄is omnibz
adiutor ei. ēit sū suū
posse ut h̄et i iuramēto
q̄ fe. rex otto pap. iohi
ac. **S**i dō domestic.
hic notabit diffēciā it
sacramētū domestic. p
sone et aliaz h. cur no.
minatū d̄z in p̄sona do
mestica et sufficiat si in
genē dicat ex t̄neo q̄ro
Respōsio qz cū fra
us p̄sumit in persona
domestici ad quem for
te dñi hereditas post
mortē spectat videt ut
C. de nup. vidue. et. C.
ubi pupill. edu. d. l. vlt.
et quia plus solet time
ri qd sp̄alit. pollicet
q̄ q̄ generaliter sp̄o sio
ne concludit idico sp̄a
h̄et i doesticoz p̄sonis
ē faciēda p̄missio ut i.
dec. xxiij. di. quāq̄. h. q̄
q̄ sint domestic. p̄sōe
Resp. dñes leges do
sticas appellat ut. C. d
testibus etiam iure ci
uili et instit. de testibz
oz. g. m. testibus et. C. d
questionibus placuit
et. C. de hys q̄ ad ec.
cōsu. l. vlt. g. p̄t. nō et
omnes ad quos domi
succōe est peruētura in
fe. p̄pter p̄detām racōz
ac. **D**e forma fidi.
qd a h. nō h̄nt ti. h. m̄le
Mepla de forma que
in isto. c. exp̄mūt nota
bilia sūt omnia h. illud
p̄cipue nō ē omittend
qd in fine l. qd dñs in
hys omnibz fidei suo
vicem suam reddere de
bet quod si non fecerit
mēto cēseb. male fidel.

nec id qd mihi sub no
mine fidelitatis comise
rit pandam alijs ad ei
us detrimētū me sciente

Si vero domesticus
ei. sit idest familiaris
eius sit cū iurat aut si
ideo iurat fidelitatem nō
q̄ feudū habeat h. quia
sub iurisdicōe eius sit
cū iurat nominati vi
tam. mēbrū. mentem
et illi. rectū honorem
iurabit

Rubrica

De forma fidelitatis

Epistola
philiberti ep̄s co
pi in decretis. xxiij. cau
sa d. forma fidelitatis
aliquo scribere moit. h
vobz qz secūt breuīt ex
librozū actozitate nota
ui qui dñō suo fidelitāt
iurat ista sex i mēoria
sp̄ h̄re debz **I**ncolūe
tutū. honestū. vtile.
facile. possibile.

Incolumē ne sit i dā
no dñō suo de corpore
suo **T**utum ne sit ei in
damno de secreto suo l
de mūicōmbz p quas
tut. esse p̄t **H**onestū
ne sit ei i damno de sua

hic ē h. nūq̄d aliā penam patiet **R**e. utiqz talē q̄lē va. i. si vasa.
puaret a fe. et dñ. a p̄prietate ut legitur. j. q̄lter dñs a p̄prietate
puetur. c. ex facto et h. est simile qd de patrono d̄z et lib̄to nā
lib̄ti nō alētr patronos suos in paup̄tate positos pūmūt a
patronis et in potestate eoz rediguntur v̄cū ēsa patrom non
p̄stātes alimta lib̄tis carebūt opis imposit. cā lib̄tāt et ab eoz
h̄ditate excludūt nisi h̄des isti. fuerit et ius p̄zonat. amittūt
ut. ff. d. lib̄. agnosce. atiqz dñs alimta et d̄ iur. patro. diu. clau
di. et d̄ bois lib̄. si p̄zon. n. **E**t ē h. ar. ad mutua p̄stacōnez ac

De noua libertatis forma. Quidā nō habent hic tñ et male ac-
Se et alia de nouo istd. c. m. paucis cōsuetudinibus inueniē-
quia nouiter est inuentum ut ex principio ipsi collig vel
pōtēst perpendi. ac. **O**mnem hominem et merito ita debet
iurare qm̄ va. cōtra om̄s de bet dominū adiuuare cō. fratrē et fi-
lium nisi cōtra aliū do-

minum antiq̄orez hic
enim ceteri est p̄ferē-
dus ut. j. hic finit lex. q̄
con. om̄s vnde si antiq̄
o: dominus in sacramē-
to similiter excipiat nō
erit absōnū. **A**d autē
persona imperatoris no-
minatim de bet excipi de
omni sacramento fide-
litas exp̄ssum dicit. s.
d. probibita feudi alie-
nacione per fr̄. l. impe-
rialē. q̄ illd. q̄ p̄cipim?

Continet et vere cō-
tinet. cum ille qui fide-
litate iurat ea debeat ha-
bere semper in memori-
a et facere que continē-
tur supra ti. prox. d. for-
ma fidelitatis ac.

Annunciabo qd̄ sem-
per vas. facere tenetur
ut pro inde sciens p̄us-
dens quia periculum
valeat d̄clinare alioq̄n
si vasallus super h̄ ne-
gligens fuerit inueniē-
aut dolosus beneficium
amittet ut. j. in qui. c.
se. amittit. q̄. p̄terea si
vas. ac.

iusticia ul' de alijs cās q̄
ad ei' honestatē p̄tinere
vidēt. vtile. ne sit ei in-
dāno d̄ suis p̄sombz
facile ul' possibile ne id
bonū q̄ domi' su' face-
re p̄t leuē faciat ei diffi-
cile ne ue id qd̄ possibile
ei ē faciat i possibile ut fi-
del' h̄ sacramēta caueat iu-
stū ē h̄ q̄a n̄ suffiat ab-
stinerē a malo n̄ faciat q̄
iustū ē r̄stat ut i sex p̄di-
ctis. s. o. h̄liū et auxiliū
domiō suo p̄stet si vult
b̄nificō dign' videri q̄ si
delitate ēē salu' dñs q̄
i h̄y' oibz uicē fidei suo
r̄ddere d̄z qd̄ si nō fecerit
merito cēsebit malefic'
hic ille q̄ i eoz p̄uarica-
one l̄ faciēdo l̄ d̄sēdō
deprehensus fuerit perfi-
d' et p̄r iurū.

Set q̄ alia d̄ uouō
sup̄fidelitatis iura-
mēto forma iuēta d̄cē-
tū a p̄bare cōsuetudiez
q̄ hodie fere i oī curia ui-
dēt obtinere h̄. s. ego t̄
a' juro sup̄ h̄ s̄cta dei
euāgelia q̄ ab hac die
mātea ul' q̄ ad ultimū
diē uite mee ero fidēl' tibi
gaio dñō meo d̄tra om-
nem hominē excepto im-
peratore ul' rege qd̄ v̄-

Prou t̄ potero. nam si non posset vasallus dominū adiu-
uare non amitteret ob hoc feudum ut. j. in quibus ca. se. am-
mit. q̄ item si id propter qd̄ licet quidam non habeant illud in
textu. **I**uste offendere benedixit iuste qm̄ non tenetur vas. do-
minum adiuuare si iniuste velit aliquem offendere nisi ad do-

mini defensionem l̄ ubi
dubitetur utrum iuste
an iniuste velit eum of-
fendere siue guerraz fa-
cere tunc enim tenetur
cum adiuuare licz qui-
dam dixerunt qd̄ indi-
stincte teneatur eū ad-
iuuare ut. j. hic finitur
lex. c. i. **E**t hec vera sūt
q̄ tenetur dominum ad-
iuuare sic supra dictū
est nisi dominus sit ex-
cōmunicatus vel a rege
bannitus qm̄ interim
vasallus est a sacramē-
to fidelitatis solutus ut
ibi dicitur ac. **E**t seq̄
fitus istd̄ verbum non
ponitur hic sine quat̄
nec enim vas. tenetur s̄
uicium offerre domino
quantocumq̄ em̄ t̄p̄e
steterit q̄ dñō n̄ f̄uier'
ob hoc tñ nō amittit
feudum tamē dñō pe-
tenti seruire parat' sit
si tñ sc̄uerit dñō mag-
num periclm̄ imminer'
puta mortē vel captio-
nem vel quid si tunc
vltro ei offerre debet ut
j. hic finitur lex. q̄ ad h̄
et. j. si de feu. cōtro. su. c.
licet vasallus et. j. tñ a
ille q̄ interfecit fratrem
de sui se. amittit. c. cum
cogitur ac.

bū si recte intelligat n̄
la qd̄ indiget adiectiōe
sed integrā q̄ p̄fectam i
se d̄tinet fidelitātē h̄ p̄-
ter simplices et nomi-
nis significacōm̄ igna-
ros ad illū ubi interpre-
tacionē h̄ adici solet. i.
juro qd̄ nūq̄ sc̄eter ero
m̄cōsilio ul' auxilio ul'
i facto q̄ tu amittas vi-
tā ul' mēbz aliqd̄ l̄ tu
recipias ip̄sona lesionē
aliq̄ ul' iniuriā ul' cō-
tūmeliā ul' qd̄ tu amit-
tas aliq̄uē honore que
nunc habes l̄ i a tēa pos-
sides. **E**t si sc̄uero ul'
audiuero de ali q̄ qui ve-
lit aliqd̄ istoz cōtra te
facere p̄posse meo ut n̄
fiat impedimētū p̄abo
et si impedimētū p̄are
nequero q̄tū p̄tero
tibi nunciabo q̄ d̄tra eū
p̄ ut potero tibi meum
auxiliū p̄abo q̄ si con-
tigerit te rem aliq̄ quā
habes ul' hēb̄ iniuste l̄
fortuito casu amittere
eā recuperare iuuabo et
recupatam omni t̄p̄e r̄-
tinere **E**t si sc̄uero te ju-
ste aliq̄uē velle offēde-
re et inde sp̄aliē ul' ge-
neraliē fuero req̄sit' me-
um tibi sicut potero p̄-
stabo auxiliū

Pandam. s. scienter ad damnum tuum ut. s. qualiter vas. iurare
debeat fidelitate circa pñ. vñ si cōt fecerit postea iste vasa. feudū
amittet ut. s. h. pōt esse. ti. q. mo. seu. amit. c. si capitanei ac.
Expedire tibi q. vas. tenet facit si bñficio vult digni videri et si
delitate esse salu. ut. s. ti. p. cca sine accur. Persona et merito
cū em vas. tenet domi
nū adiuuare cōt alios
et ab alijs eū dēdē ne
pdicta ei ue. at mltō
foris in sua psona hic
attēdere debz ut ar. ff.
de cōdi. in frat. a fratre
et. C. d. qui. siue ac.

Muestitura vero inua
cuam. ff. de act. epti. et
ven. rō ac. **U**tilitate
q. fit circa re. neq. ei si
potuit ex vīo vñ ex red
ditu negociari et lucra
capē id extimabit. ff. d.
act. emp. et ven. si steri
lis. q. cū p ven. Itē si
dñs ei fide n. seuauerit
aut se. pmissu sibi non
dederit nō tenet obser
uare iuramentū fīdilitatē
qz sepe inherz cōdicō
si fide seruauerit dñs
aut si se. pmissu pñte
rit et qz fide suare ei q.
cōt fide mīit graue est
vel iniquū ut. C. d. tras
act. si diuersa in dec. cā.
xxv. q. i. p. agito. fa. et
cā. xx. q. i. ne q. s. et q.
si. et. C. de pact. cum
pponas et. ff. denū. p. v.
an. auxilium in si. l. C.
de non nu. pe. l. vlt. et
ff. ad. l. nū. de adult. si
vroz iudex et. ff. locati
et conducti quero. q. mē
locutorem et. ff. del. i. p.
cum pater q. libertis ac.
Ei prestabit nec li
berabit dominus vo
lens ei soluere interet
se si eum penitrat inue
stituram fecisse ut. j. de
feu. cōtro. fu. c. si facta
accursus ac. **D**e in
uestitura de re aliena
facta quidam non ha
bent h. ti. neq. etiam. c.
et male. ac.

Quoniam de re nō po
test hūc simile ē
C. de iur. si fundum.
et. ff. d. doli excep. ap.
q. tē labeo ac. **I**gno
rauerit vñ ē q. scire debuit ut. ff. d. edil. e. l. i. q. et in hūc
edicti et. ff. locati et cōduc. l. addes. q. i. et. C. coia vtriusq. iudi
ci. si fīs et. ff. d. pig. act. tutor. q. i. et de cōtben. emp. si in en
pcoe. q. i. p. et. l. domū et. C. cōmūia delegat. l. vlt. q. vlt. **D**e
dicare neemiret q. s. cū et ei cōpetat. rei vendicacō utilis qui p
petuo vñ ad tēpus nō modicū fundū cōduxit dū tñ tēpus non
sit finitū ut si ageret neq. l. i. q. vlt. et. l. vlt. Itē et si supficiario

datū ut. ff. de rei vendi. supficiario et de pig. act. l. tutor. q.
vlt. sed et supficiariū tūc ptoz in inēdicto uti possidetis sū
cōuencōz suam ut. ff. u. i. possidetis si dñs. q. labeo **C**um ergo
util. uendicacō supradictis cōcedat multo foris feudatario
concedi solet et cōcedit ut. j. de cōtencōne in vasa. et aliū. c. si

causa in vasa. **Q**uidā
autē non hnt hic quasi
Hic autē potes facere
illā qñtionē quam in si
ma fecim. s. vñ. vasa.
aliq. hnt dominū seu.
et d. h. dicas ut infima
dixim. ac. **Q**uid ergo
et si per longā idē in
telligo d. tēpore longis
simo et maxime hodie
qz alienacio videt pro
hibita et hic ē alienacō
nis modus vñ nulla
obstabit pñscripcō et
puta s. intelligendum
posidēte vasallo et max
ime ignorāte domino
aliqñ si dñs possidat
bene potest seruit. lon
go tēpore acq. i. multo
foris longissimo ut
C. de finit. l. i. et i. et. ff.
de finit. foramē habita
tū dñstinctōe in finitū
tē et finitū secūdu q.
ibi notat ac. **E**t cōtē
substītē nam si per se
substīt obfuabit qd
legit in h. finitū lex. q.
si vas. **I**n feu. igit rōe
rei indiuisibil. licitū de
prehenditur qd al. nō
liceret sic et al. licite pe
titur in solidū qd pro
parte peti non posset
qz res ē indiuisibil. ut
ff. de seruic. leg. l. vlt.
et. ff. que in fraude pa
tro. l. i. q. quāuis et d. re
iudi. ea q. et in suma ut
in libello p. rubrica li
cūm est in solidū qd
p parte non hez cōtērie
sint rubrice sequentes
ac.

sed in eo nulla ē dīfferē
cia qui inuestiturā fecit
vñ scuerit an ignora
uerit **R**ei aut p beneficia
um recte muestite uasal
lus hāc habeat potesta
tē ut tāq. domin. pos
sit ab omni possidente
quasi uēdicare et si ab
alio eiusdem rei nomie
cōueniat defensionem
opponere nā et finitū
eiusdem rei debitas po
test petere et retinere

Quid ergo si pao vel
dolo ul. iniuria finitū
rei beneficiarie imponi
pactat q. ad dominū po
stea bñficiū ex aliq. cau
sa reuertat an ex eo pre
iudiciū domino genere
quehtum fuit et respō
sum est ut uasallo qdē
donec feudū tenet possit
obesse domino autē et
si p longa tempora per
seuerauerit seruitus nō
noceat **C**ontrario
si quid in uasallo addi
tum sit si quidem tale
sit quod per se substite
re possit idest vñ per se
censeatur ut predium
id non accrescat feudo.

Consequenter et in hoc simili est fructuario ut ff. de usufr. sedet
si qd. p. p. etati. dem dicitur de filio vel suo ut. C. de pactis
filius et. C. de rebus cre. et iur. nec filius. **Q**uare de hac
quarta iure romano reperit. s. qd. si maritus sine dote uxorem
accepit et p. mori a. maritu. uxoreq. superstes inopia laborabat
quantam parte suorum
bonorum si tres libos
p. pauciores undecimq.
habuerit reservare co.
pellitur alioquin si plu
res in virile portione
cum ipse succedit in q.
imputabatur illa sibi
relicta a viro ut. C. de
vir et ux. in aut. is
bi posita et est in aut.
d. exhib. et intro. rei. s.
ult. et hec quarta no. d.
excedere summam cen
tum librar. auri ut in
auten. ut luceat mat. et
auie. s. quia vero colk.
vi. p. p. iustitiam
ad maximam doti. qua
titatem cu. de tali quar
ta aliqd. ordinavit hanc
etiam quartaz cogitur
marit. uxori relinq. re
iur. longobardoz ut i
lombard. de hij. q. a vi
ro in vx. l. i. ult. **S**unt
q. multe alie quarte v.
troq. iure inueni. s. de a
liis nichil ad rumbu.
ac. **S**eu tercie. de hac
tercia repit iur. longo
qm. si longobard. volu
erit relinquere in vltis
ma voluntate uxori sue
usu. de rebus suis ult.
illud qd. debz sibi p. q.
mozguicaph. et meta et
habuerit unum filium
aut duos ex alia ux.
re. non possit ulera ter
ciam sibi relinquere ad
usu. fructum ut i. lo.
bardia. de hij. q. a vi
ro in vx. dan. l. ult. ac.

Si vero per se no. potest
subsistere ut servit. ple
risq. placet feudo accre
scere. **E**t sic parte feudi
disponenda esse melio.
re namq. condicoez feu
di facere potest deteriore
vo. sine voluntate do
mini vl. eoz agnatozu
ad quos per successione
ptinere facere no. potest
Quamvis enim possessi
o ad eu. per bnficiu. pti
neat tamen ad alium ap
eta. spectat q. p. o. quar
te seu tercie ratione que
a longobar. seu roma
nis viris uxori bz fieri
solet post mortem viri
ad uxorem nichil perti
net nam nec pign. qd.
consultum dicit ex feu
do fieri potest.

Rubrica.

Qualiter poterat olim fe.
alienare

Et aut optima o
suetudine interd
cta feudi alienacio sup
qua multe et diuerse se
tencie in singulis ciuita
tibus seu curtis daban
donec impator diue me
morie tera. lotharius
sup. hec noua promul
gauit constitutionem q.
est posita in titulo de be
neficijs necessitate naq.
suadete poterat olim va

Pignus in hoc. e. quid d. pignore obseruetur nichil statui
mus quia in constitutione determinabitur ac. **Q**ualiter oli
poterat feudum alienare accursus.

Est autem optima hic dicitur d. optima consuetudine alibi
vero de beata. **N**am ut maiores questiones ad aplicum referat

et sancta synodu. et be
ata consuetudo confir
mat ut in decre. xvi. c.
multi. **D**onec in h
variatur vasallu. ab es
phiteotario. qui tenz
rem emphiteosim a fi
sco qm. ipse potest rem
emphiteoticiaria donaz
re salua tn. ratione pe
honi. fisci ut. C. de fun
di. patri. l. i. ac. **I**n
dotem in hoc variatur
a liberto vas. qm. liber
tu. potest filiam suam
dotare ut si non suffici
at reliquum ad legitimi
mam patrom. ut. ff. q.
in fraude pa. l. i. sed si
libertu. na. et res q. sub
iacet restitutioni dimi
nui causa doti. licite po
test ut. C. ad trebell. iur.
benu. autem contra et
C. coia. delegati. autem
qui res que. ac.

Sub vilissima simi
le est qd. dicitur. ff. lo.
cari si qui. vno. numo
condukerit licet videat
tar contrarium. ff. d. iu
re do. si usu fruct. ac.

Sallus dommo msao ul
multo feudi ptem ven
dere retenta scilicet alia
parte. **S**i vero tota ul
partem volebat p. feu
du aliquem muestire li
cebat ei sine fraude h. fa
cere. **S**ive autem disse
ciente dommo vendebat
sive p. feudo inuestiebat
quod et ipsu. hodie fin
cere q. sine fraude licz ei
facere. **S**i tn. sine here
de masculo descendente de
cederet i. feudu. in manu
dommi refutabat aut a
lia ratione forte interce
dente culpa amittebat.
Tuc omni. feudi alie
nacio ad irritu. repbat
eo excepto qd. ille qui se
cundo loco beneficiu. ac
ceperat non amittebat
si prioru. dommo seruire
et ab eo feudu. recogno
scere volebat **D**onare
autem aut pro anima iu
dicare vl. in totum pro
filia dare nllius curie po
terat consuetudine licet
posset locare nisi loca
o esset fraudulenta alie
nacio sicut est per libel
lum ut dicat vendicio
quis enim dubitat q. li
bellario noie s. b. vilissi
ma duoz denarioz p. fi
one ppetuo concedendu
in fraude esse alienatu

Porro siue precio redemptio Sed numquid hodie profertur dominus
volens pro equali precio redimere maxime in ciuitatibus in quibus
vassalorum feuda sunt que pro ipsorum debitis suis creditoribus
venduntur Et utique ut oppinor nam si noua lex omittat et
uetus consuetudo in alienatione obfuerit merito vetri non est dubium

maxime cum illud spe-
cialiter non sit correctum
et ideo stare non prohibe-
tur ut C. de testimen-
tibus scimus ac Per refuta-
cionem intelligo scilicet
ius suum refutando et
enim iuris antiqui regule
omnes hanc licenciam
habeant que per se introducta
sunt remanere ut C. de
pace si quis in scribendo
et notabis quod antiquitas
vestre consonare cum
statuto ciuitatis videlicet
quod tale est si per annum
et dies distulerit secun-
dum creditorem ius suum
exequi allegare tempo-
re vendicionis facit po-
testatem non auditur nisi in
ruptura enim instrumeto
confecto per manu tabel-
lionis bone oppiniois
ostendit licet quibusdam
videatur iniquum et non
ex codicis rationis scrip-
tura **N**unc ergo de
annali exceptione habet
de eadem habetur C. qui
amittit ad hoc per emanci-
pationem Et est notandum
quod hoc tempus a tempore
scientie demum currere
debet hic sicut et alibi
scilicet quis ordo in hoc per
fuerit l. i. et de hac annua
li exceptio legitur in ff.
de successorio edicto l. i.
et largius

Anorum xxx. hunc intello
de illis dictum fuisse quod
bus potest de iure pre-
scriptio talis currere ut
C. de prescriptio xxx. an. l. i.
Sed nunquid antiquitas
corrigitur ff. de inconstitu-
tione friderici definitum
bitur non est omittendum
scilicet quod proximo agnatus
in redimendo vel prohibe-
do dominum excludat unde
apparere quod necessaria
personarum ratio habet
ut s. notatum est ac.

Porro siue de bona con-
suetudine siue de praua
queramus concessus erat
domino pro equali precio
redemptio nisi amiserat hoc
beneficium per refutationem
vel annali hinc inde ex quo
scuerit computando Pre-
scriptio autem xxx. an-
norum submouebatur
tamen scilicet quam ignoras
In prohibendo autem vel
redimendo potior erat proxi-
mi agnati quam domini con-
dictio si tamen feudum erat
patrum De illa vero fe-
alienatione que a domino fit
si dubitetur lex impera-
toris conradi consula-
re que posita est in illa dicto titu-
lo de beneficiis

Rubrica

Quis dicatur dux marchio
comes seu capitaneus vel ualua-

Si a principe de ducatu
aliquo inuestiturus
est dux solito more uoca-
tur que vero de marchia
Marchio dicatur Dicitur
autem marchia quia cara. i.
collocata et iuxta mare
plerumque sit posita que vero
de aliquo comitatu inuesti-
tus est comes appellatur
que uero a principe vel a pote-
state aliquo de plebe aliquo
aut plebis parte per feudum
fuerit inuestitus is capita-
neus appellatur que proprie

Alex imperator et alia lex imperatoris friderici imperiali decz
toleranciam et preterea ducatus et de lege conradi. Ex eadem
lege titulo scilicet in lombardia **Q**uis dicatur dux marchio
comes siue capitaneus vel ualuafora **Q**ui a principe marchio
et comes proprie dicuntur capitanei regis et regni alij uero que ab istis

feudum accipiunt proprie dicitur
tur ualuafores regis.

Sed hodie capitanei
appellatur ut s. qui feudum
dare non possunt in prin-
cipio **C**apitaneus siue
taliter qui feudum accipit
a marchione vel a comite
capitaneus hodie proprie
dicitur ut s. per notatum
est ualuafora si illi que a
minoribus feudum accipit
ut dicitur minimi ualua-
fora ut s. si an maritus succe-
dat uxori in beneficiis et si
femina in feudum et in se-
quenti capitulo De
gradibus succedendi in feudum

ualuafora maior olim
dicebatur Qui uero a
capitaneis antiquitus feudum
tenet ualuafores sunt.

Qui uero a ualuaforibus
feudum quod a capita-
neis habebant similiter
acceperit ualuaforum inest
minor ualuafora. appel-
lantur que antiquitus quidem
usu nullam feudi consue-
tudinem habebant ual-
uafores ei sine filio mor-
tuo feudum quod ualua-
forum dedit ad capitaneum
reuertebatur si hodie
eodem iure utuntur in
curia mediolanensi quo
et ualuafores **C**eteri

uero qui beneficiis ab
antiquis temporibus non
tenent licet nouit a capi-
taneis seu a ualuaforibus
acquisierint plebei mi-
chilominus sunt nam et
hij qui soldatam accepe-
runt vel habuerint per eum
nullum pedagiū si nec feu-
dum acquirunt Soldata au-
tem prestantia que dam annua
et gratuita que a neutra parte
trahit in herede morte enim
datis si accipietur inueni-
ente finit soldata uero dicitur
quia plerumque in solidum
dacione consistit quique enim
in uio et annona consistit

Rubrica

De gradibus succedendi in fe.

De successione ita notabitur quod seu successio sic deferatur ad
hædes descendentes sic hereditati successio iur. nouissimo
ut hic et. s. de success. seu. in pnc. et in auten. de hæ. que abinte. d.
notabit. j. de natura suc. f. in pnc. descendentes autem ideo dixi quod
ad lineas extranmissio non porrigitur nisi antiquum et descendentes

deficientibus ut hic et. s.
de successione seu. ed. i. et
j. de natura suc. seu. ac.

Femini sexus licet et
mim filie et masculi suc
cedant legibus a successio
ne tñ feudi remouetur
et earum filij ut. s. q. feud
dare pos. hoc autem no
tandum est ac.

Si vero qui nouum
fuit hñdi incipit pro
bacio si aliqd nouum in
testamento testatore asse
rat addidisse ut. ff. d. p
bacioe cu tacitum. Et il
lud intelligo qñ neut
possidebat qz possessor
ri n̄ solet bono pbaio
m̄ incubere ut. C. de p
bacione. l. i. et. l. actor
nisi forte p fundatam
actori intencōz tñc ei
et reu. pbare d. ut. C.

de pbacōibz siue possi
deri ac. **P**ronunciati
qd forte ideo factū fuit
qd maior erat pbaio
re presumptio et ideo
dicit qñ non semper da
tur possidenti iururā
dum ut. j. de consuetu
dine recti fe. l. sacramen
tum hñc simile est. C.
d. iurur. in bone fidei
iudici autem merito in
dagandum committit
cui sit potius iururā
deferendum qz equitas
tem ante oculos habe
re debet ut. ff. de eo qd
certo loco qd si eplexi
g. vlt. licet dicatur ali
bi actore n̄ probante
zē ut. s. notatū ē et no
tabit. j. et. ff. et. C. de eod
do q accusare. hñc aut
cōsonare vñ qd legif d
crimine falsi ut. C. ad. l.
cōz. falsarij. de fall. et i
bi hñc questionis dñs
nō est iudex ut. j. e. qui
dam ac. **D**e fratribz de
nouo bñficio muestit
accursus.

Duo potio qd
ergo si potio sic
non valet cum forte
res est indiuisibilis sñ
ne tu studiosus lentu
efficiaris hoc tibi soli

Rubrica

De gradibus succede
di in feudum.

De successione qz
hic p iustitiam bñ
ficiū ad nos ptinet mō
tuo em eo qui beneficiū
tenebat pma causa est li
beroz. filijs em existe
tibz masculis vñ ex fili
o nepotibz vñ de inceps
p masculinū sexum de
scendentibz ceteri vero re
mouent agnati ad fili
as vñ seu neptes seu p
neptes vñ ex filia nepo
tes seu pnepotes succes
sio feudi n̄ ptinet ples
ei femini sex. l. ex femio
sex. descendens ad hñdi
successione aspirare nō
post nisi ei dñciōm sit
feudum vñ eo pacto ac
qñtum. **H**ñc vero defici
entibz vocetur pmo fra
tres cū fratz premortu
orum filijs. **P**ende ag
nati vñteriores qd ita ē
intelligendū si feuduz sit
paternum hoc ē si fuerit
illi parenti qui fuit ag
nacionis communis.

Si ei tñc auus d nouo
beneficio fuerit muesti
tus tñc sine legitimo
herede masculo defuncto
eius feudi successio nō
pertinet ad eiusdem tñc
patrum magnum nec
ad prolem ex eo descen
dentem ymo reuertitur

cū an tibi studioso qui soliat esse debet ad indagand py. pos
ses forte dicere tunc ad vasallum totum ptinere maxime ratione
alteri partis q possid. ut. s. cōtrañtia inuesti. s. cū aut qd dixit
ymo et ratione pñom̄ quam intotū habet et maxime cū sit re
qui fauorabilior esse debet ut. ff. de reg. iur. l. fauorabilior ē et

pñiores sum. ad ab
soluend q ad cōdemp
nandū ut. ff. de act. et
ob. arzan. nec mirum
cū ratione rei indiuisi
bilis qd pñititur qd
al. nō pñitit ar. s. de
inuest. rei alie. s. ex con
trario. **C**ōtra videt q
dñs totum debeat ha
bere. s. ead. ratione qz
res indiuisibilis et maxi
me cū dñs debeat esse
maioris auctoritatis q
vasall. **M**imz al. lici
te petitur insolid q p
parte nō peteret ut. ff.
de seru. leg. l. vlt. et. ff.
de reg. iur. ea q j. dñs
agit ut res libret maxi
me qñ est seru. merito
deberet ēe potior vasal
lo ut. C. de seruo comu
ni. m. a. l. i. et maxime si
dñs emat aliā porcionē
a vas. ut ibide est ar. s.
dicet soliat. infere pa
cti exemplū rerū indiui
sibilium sñ fuitus et
statua dñt indiuisibi
lis ar. ff. de l. m. l. i. s.
pñt et si qua alie sit et
ita de curte ut. j. c. feud
em zē. simile est hñc. ff.
de contrahen. emp. pact
a et. ff. d. pact. iur. gēu
notabis etiā hic expñ
sim qd per pactū licz q
al. nō licet ut. s. notau
m̄ de suc. fe. ac. **S**i
duo acqñerit intellas
s. suo nomine tñ licet
de cōmuni pecunia fue
rit mimz de cōi pecnia
q emat nichil interest
hñc nomine id fiat in
spiciendū ē ut. C. si quis
al. vñ sibi q alienā et
C. d. pba. l. ad probaci
onē vñ. et. C. d. rei vñ. si
ex ea generaliter enim
pecunie origo n̄ inqñt
ut. C. si certū pe. nō vñ.
et. l. quis s. casualz q
dam notant q satis s.
q fe. dare pñt noita vñ
datur. **F**ruct. intello
maxime cum d cōi fue
rit acqñtū l. in supiori
nichil inñt hñc ac simi
litudine qñ castrensis
peculij vñ statutum vñ
C. de aduo. diuerso iur.
fori. accursus.

ad dñm **A**d agnatos
aut beneficia successio n̄
ptinet **S**i vero domi
vñ ali. beneficiū defun
di nouū esse dicat illi
aut agnat. prim. pa
ternum esse cōtēdat tñc
bonus pbaio m̄
bit illi q nouū dicat hñc
vñ aliter pñunatum
Non aut iudex causa
cognita diligenter mtu
ebitur cuius pot. iure
jurando sit dirimēda hñ
questio vñro qz salicet i
probacione deficiente.

Rubrica

De fratribz de nouo be
neficio muestit.

Duo fratres de
nouo beneficio n̄
de paterno simul muest
iti fuerint vñ sñ herede
defuncto ad alterum nō
pertinet eius potio nisi
facta sit inuestitura eo
pacto **S**i duo fr̄tres
in cōmuni causa post
mortem patris reman
serint et simul habita
uerint et vnus eorum
feudum acqñerit ple
riqz dicunt ad alium nō
pertinere neqz viuente
eo qui acqñerit neqz
post mortem eius fruct
us tamen erit commu
nis donec habita uerint
simul qd si cum equi
armis cōmuni bus vel
pecunia cōmuni sit ac
qñitum adhuc

Ide dicunt h' intello
qn dno ignorante fuit
acquisitum d' coi peccu
ma secus si eo sciete tuc
enim frater succederet
in eo et ei p parte acqz
tur ut s' de bnfico fra
tris. c. i. ac. **R**estit
tuend' et hoc venit in iu
dicio comuni diuidendo
ut fame h're ut. C. con
muna viriusqz iudici
si patru. a. **D**e inue
sti. quam ticus accipit
a sepromio al non erat
hiet. sed. c. tm

Sepromio hic quia
pua e dubitaco ul nlla
eadem erit opposicio vel
nulla ac. **R**esponsum si
mille. s. an marit' succe
dat uxori in bnfico. c.
si femina **D**e val. d're
p'te etatis q' feudum re
futauit ut filij inuesti
rentur als non erat h'
t. sed. c. tm. ac. **Q**uid a
val. patrini qd h' dicit
nichilomin' esse p'mu
intello nisi ad h' refuta
omnino ut qh d' nouo
bnfi. ipsos inuesti. sed
intello cōsuetudib' hys
ad quos p'successionez
est puentur ut. j. de eo
qui finem fecit ag'tod
fe. paterno. c. tres erat
ag'ti et notatu est. s. qui
mo. fe. amittit. p'terea
huic file est q' d' soluci
one d'z nam si aut h' nō
tenet pactio e' refutaco
ita facta ut re inuestia
tur ita nlla est soluco
q' sic fit ut non omi red
dant nam qui soluit
ut reperat nichil agit
ut. ff. de sol. qui sic.

De inuest. in marituz
facta al non erat ti. h'
g. tantum ac.

ide dicunt ne forte iuit?
domin' aliū quā quē
voluerit sibi acqrat ua
sallum dum tam memi
nerim' id qd d' coi expē
sum ē p pte competēti
esse restituendum alteri

Rubrica

De inuestitura quā tici?
accepit a sepromio

Sepromio talē
feudi inuestituraz
tici? accepit ut haberet
ipe heredes qz sui legitti
mi masculi et hys defici
entib' femine porro tici
a? supstite tātū filia d'
cessit ipsa a domino i
uestita fuit et feudū m
totē dedit maritoqz su
perstite sine liberis decel
sit q'rebat h' ad marituz
feudi successio ptineat
responsum ē nō ptiner

Rubrica

De val. decrep'te etatē
q' feu. refutauit ut filij
inuestierentur

Quidā vasallus
cū esset decrep'te etatis
feudū suū i manu domini
ad h' refutauit ut sepro
mum et seium filios su
os de eod' beneficio inue
stiret vasa. mortuo se
promus sine legitimo
herede seio adhuc super
stite decel'it h'is est inter
dominū tāq' nouū fe.
sibi delatum esse dicēte
et seium paternum esse
d'tēdēte **E**t eorū sentētia
pulaebit q' dixerunt hoc
feudū. q'uis refutatum
ē nichilomin' p'mū eē

Rubrica

De inuestitura in ma
ritum facta

Vasallus supstite
tm vna filia decel
sit. **I**lla vero maritū
accepit cui dñs peccuia
accepta p'te feu. qd p'z
puelle habebat retenta
sibi alia p'te dedit h' nūc
qdā agnat' defuncti cū
marito agit dicēdo totū
h' feudū esse patnum et
ideo ad se deuolutum.

Ecōtra marit' d'tendit
hanc p'tem quam ipse
habz nouū esse feuduz
q' ideo domino aptū

Querit i g't' utz apud
eund' dominum et eius
curia cogat a grauatus
litigare defuncti an apd
agnati iudicē l' abitrū
vtriusqz cōsensu electū
debeat h' eē et nichil et
alijs placz pot' apd iu
dicē ordinariū l' abitrū
quā apd dominum hoc
litigium fore t'minand'

Ite placz agnatū nō
sep cogēd' pbare h' esse
fe. patnū h' adu'sā p'tez
nouuz eē pband' q' defi
ciēte i pbacōe tūc agna
to ut supra dixim' cau
sa cognita d't electio q'
vl iuret eē patnum vl
alteri p'ti r'ferat iusiurā
dū et ille aut iuret aut
taceat **I**llō tam scendū
ē q' h' it duos q' dixerūt
se eē va. q' d' feu. fuerit
dubitacō q' alē alterz in
uitū n' pt t're ad dñm

Vasall' eundē domiz
nec mirū videt cū utqz
dñm se. va. asserat licz
vnus de no. et alius se
de veteri contendat cur
ipse iudex nō est **I**te
placet referat h' idō qz
manifeste epitudinis ē
nec velle iurare nec sa
crameutū referre ut. ff.
de iur. iur. manifeste ac.
Illō ad dñm et istud
est intelligendum ap'te
feudi incertitudinem
Secus enim foret si in
ter duos val. cōtrouer
sia foret h' qd est qd in
fra dicit. s. q' nemini li
cet curie examen decli
nare sic intelligo non
licet. i. indecens est ei i
aut q' non possit eius
examen declinare simi
lia studios' inquirat s'
quid si alter vocat' ve
nire ad dñm vel ei' cur
riam cōtemnit **I**te. sine
pena adib' sed tu instā
bis non ne debet veni
re allegatur' saltē pu
legium suū ut. ff. de
iudicijs si quis aliena
Ite. illō loquit' in iudi
ordinario generali a r.
Nic licet sit ordinari'
inter alijs et paucos n'
tū in alienū mēse mān
importabit sed corrigi
tur. j. an. apud iudicēz
vl curia domini q'stio
feudi terminari d'beat
ex eo q' ac.

De contrahenda feudi apud pares determinanda al. nō erit
his aliquis si sed male ac.

Inter hunc et glosellā inueni talē vacat hoc. c. ppter in fe
ri ex eo ac. **I**faciat qd dicit in isto. c. mirū videt qd possunt e
ligere quos volunt ad int ipos iudicādū cum alibi dicatur in
dicem non esse prestan

dū qd postulauerit ad:
uerfari? ut ff. de iudic.
obseruandum sū illd
loquitur qn alterutra
ps ignorabat postula
tozē ipf? hic autem v
terqz sciebat et cōfēcie
bat et licitum est ex cō
sensu qd al n liceret ut
C. de epis. c. autē et ge
neralit in fi. et ar. C. de
trāfac. si diuersa max
ime cum h sit litiganci
um fauore inuētū vnde
apparet qd licite possūt
renunciare ut. C. d. pac.
fi qd in conscribendo et
ff. de minoribz si iudex
nō in sūma. **S**i vis ca
sus in qbz de iur. pos
sūt relaxari vtroqz con
sentiente inqras. m. C. d.
epis. c. autē generalit.
in fi. et. ff. de feriis. l. ii.
g. i. et. l. si feriat? et de
iur. vo. q. quis et de re
iur. si cōuenit et ad se
cō. turpu. l. vlt. g. jte et
C. de temporibus ap. l.
vlt. in fi. licet videat cō
tra. ff. de postul. quos
prohibet et. C. de iur.
ppter ca. dā. l. ij. sed qz
illud aut notabiliē est
notandū qd ille nō est
eligendus ppari domi
no et vasallo dissēciēte
qz fidelitate nō iurauit
sed cum ille solus exci
piat indifferēter alij eli
gant ut. ff. de iudicis
eū ptoz sed intellio dū
sint pdonei ad iudicādū
hoc queri cōfueat si cō
uentus velit actorē re
conuenire forte de alia
causa vtz possit curie
exam. actoris declinare
qua si curia non possit
curie exam. actori deli
nare extra causam seu
aliquid inter ipsos iu
care sū nō poterit p m
mo si agat de omnibz
eciam causis apud eū
dem curiam se debet de
fendere ar. C. de sen. et
int. loc. l. vlt. et autem

vel eius curie iudiciū
Si vō cū sua curia do
mm? vocauerit eos ne
mmj eoz licet illud dñj
l curie examē de dignari
Rubrica.

De cōtrauerfia feudi a
pud pares terminanda
Inter domi
num et vasal
lum d feudo oz
ta fuerit cōtencio per pa
res illi? domus sicut lex
cōradī dicit dirimatur
si tamē pares habet et si
quidē osenciant dñs et
vasal. i eligendis pari
bz nlla est dubitacio si
vō dissenserint tūc qd
faciendum sit querit sed
pualuit eorum sentēcia
q dixerūt dñm debere eli
gere prius quos aut qd
voluerit et vas. similiē
scdm numerū a dño cō
pbatū. **I**lle tm vass.
q fidelitate dommo non
iurauit dommo vl uas
sallo dissenciente ppari
non diligendus est.

Rubrica

De eo q hibi l hereditibz
suis masculis et femis i
vestitura accep.

Si hibi l hereditibz
suis masculis et
hñs dehaetibz femis per
bñficiū feudi iuestiturā
accepit una tm filia sup
stite nullo alio descēdēte

ibi posita et consequentur c. et. ff. de iudic. l. ij. g. omnes et l. q
non cogitur. Nam ubi non distinguitur et ideo nec nos distim
guere debemus decurzas in thesauris tui. De eo qui sibi vel he
redibus suis masculis et feminis iuestituram accepit alias n
erat hic ti. sed. c. tantum. ac.

relicto decessit h marito
paternū feudum in do
tē dōit et ex eo duobz fi
lijs pcreat? obijt quo
rū vn? duas filias reli
quid alē vō filio vno
masculo supstite defūct
us ē de pōictō itaqz feu
do vrgētē vidim? qstū
onē masculo qdē hibi to
tū h feudū qz sol? eiu?
q primū iuestiturā acce
pit heres mascul? sit vē
dicāte feminis vō cotā
sui patris ptē defendēti
bz quia ex eo null? exti
tū masculus. Cumqz i
ter sapientes sepe super
hac qstione sit disputa
tū tāde p masculo pñū
ciatū ē non em pater lo
cus femine in feudi suc
cessione donec mascul?
superest ex eo q primus
de hoc feudo fuerit muer
sticus nam et illud iudi
catum scio si ille qui su
um propriū feudum
militi per beneficium de
dit duobus filijs reli
is decessit. Quoz vnus
filia tantū relicta obijt
alter vero filio maculo
superstite decessit quod
miles non debet per fe
mmam suum feudum r
cognoscere donec super
est masculis ex eo qui
primā iuestituram fecit

Si sibi pro mastu
lo istud. c. sepissi
me pollet decessere et
deo valde est notandū
et notabis in eo potif
sime quantum sit poti
or masculorum quam
feminarum condicio.
Sed mirum est qd dic
tur hic scilicet qd mal
culus excludit germa
nam suam cum iam ad
femnam transitum fe
cerat feudum. numqd
enim hic masculus ex
cludet amita suam uiuē
tem et vtiqz eadem eq
tate durante alias nō
licebit heredi qd defun
to licebat. et erit cōtra
ut. ff. de reg. iur. herede
et q. l. i. ius. et. ff. d. bo
nis lib. si ex. et nō. s. de
feu. marchie. c. i. **N**ic e
ciam notatur qd ex rerū
qualitate et differēcia
liatum deprehendit qd
alias non liceret ut et
supra. i. c. pōictō no
tatur feu. marchie. ac.

De duobus fratribus
a capitaneo inuestitis
al. non erat hic titulus
sed. c. tantum ac.

Duo fratres. p. p. p.
fuisse istud habet
ut. ff. d. p. b. si pactu
qd in si. dicitur scz qd a
fratre dñs excluditur
ac dicit ppter pactu qd
dictum fuit expressim
alioquin frater excludi
tur a dño ut. s. notatu
est accursi. **A**n remo
ueri debeant testes qui
pares esse deherunt al.
non erat hic ti. sed ma
le ac.

Ax factu huic. c. in
ueni glosellā talē
vacat hic. c. ppter infer
ri ex eo. j. p. et ppter
superius si inter dñm

Inuestiture pares h
idem in test. seruāt nā
si tempore facti testam
ti fuerit aliq. pdone?
licet postea fiat minus
pdone? nichilominus
tenet testamen. ut. ff. de
testi. ad testiu. §. i. p. de in
telligo si non erant sed
cōi opinione putabāt
ut. C. d. test. l. i. et inst. d.
test. §. i. et. ff. d. tes. o. §.
testes sed si aliquis cog
nat suis aliqd relinqt
et tpe test. cognati erat
licz cogna. esse dñant
nichilomi. 9. legatum
habebunt ut. ff. d. rebo
du. si cognatis. **Q**uod
autē in si. dicitur quid
enim peccauit rē hic n
videatur racō sufficiens
e. nimirum si ppter iu
stam culpam de paribz
eē dñerit aliq. nichilo
min? tñ test. eius esse
potent h. em n. emod?
iudicadi testimonium

alij dicunt per filiā de
bere cognoscere

Rubrica.

De duobus fratribus
a capitaneo inuestit

Duo fratres ticius
et sepius de nouo
beneficio a quodam ca
pitaneo hñ inuestiti sūt
eo videlicet tenore ut
qdiu iphi vñ eoz here
des masculi viuerent et
masculi deficientibus fe
mine si supessent feudū
haberēt. **E**x hñs fratri
bus vn? vna filia re
licta altero adhuc inue
te decessit querit de fñcti
porcōe cui deferat virū
filie ā fratri. **R**espōdet
filie vnus qsq. ei hñi su
is q. heredibz videt pro
sperisse si tñ q. filiam re
liquid sine heredibus d
cessisset ppter tenorem
inuestiture insertū eius
pars fratri nō commo
est quesita

Rubrica.

An remoueri de
beat testes q. pes eē
deherint

Ax factu qñtū esse
sao si iter dñm et
fidele de inuestitura feu
d tēcō emerit quia dñs
eam factam neget si va
sa. afferat eos testes q.
tēpore qdē inuestiture pes
erant h. postea qlibet ex
causa pes eē deherit an
iō o hñt remouendi qz
nūc nō sūt pes h. q. quis
alij aliud sciant michi
tñ q. qbusdam alijs vi
detur sufficere eos saltē

tpe inuestiture pares fu
isse **Q**uid em q. inuesti
tura accepit h. illi quos
tēpore eo pdoneos ad
hibuit pares esse postea
deherint.

Rubrica.

De inuestitura m
ter vasa. et epis.

Ax eo qd scriptū ē
si iter dñm et uasallum
de feudo nascat questio
q. per pares illi? curie ē
dirimendū questū ē si
q. dixerit se a quodam
fortassis epō iā de feu.
de annua prestacōne aut
alia qualibet re p. feu.
inuestituram accepisse q.
cū successore eius agat
et ille respondēdo neget
hunc esse vasal. vtruz
per pares eius de curie sit
iudicanduz sup hac q.
stione opponit ei vas.
q. dominus eum negat
vasallū esse q. iō o m ea
curia non habet pares
Ite diat vasa. q. p. r.
us de suo recto feudo de
be inuestiri q. a nemine
iudicari dñō respon dēte
q. quicqd iter eos hñe
de inuestitura hñe de fido
litate hñe de pñcipali
cā est agendū p suā curi
am est expediendū sed
laudatum sao sepe pes
illi? curie secūdū pñfa
modū pñ? eligēdos ad
quoz spectat officium
ut pñ? eū de suo recto
feudo inuestiri faciāt h. si
delitāt iulur. differat
donec d. pñcipali causa
cognoscatur

De controuersia int
vasallum epm al. non
erat hic ti. sed. c. tantū

Ax eo epō vel alio
ecclesiastico d. bñfi.
si de alyis dixerit q. in
alyis nō posset habere
locū exemplū d. annua
li prestacione nisi quis
dixerit aliud esse in feu
do camere siue canue
illa em ab heredibus
siue successoribz elicoz
non pstantur ut supra
dictum est de feudo ca
mere ut etiam potest i
elico exemplificari nā
licet iniuste agat vassa
ll? nichilomin? tamen
ei racō faciēda ē ac.

Ite dicit retro
no. qd hic an petit in
uestiturā recti feu. **S**e
cus eēt si spālīt pterz
inuestiturā alicui? re
ut. s. in distinctōe quā
fecim? acc. **R**espōd scz
q. ē. s. de contro. f. apd
pares tñmāda. c. si mē
dictū actum ac.

Suo recto sed et hoc
forte i eo casu ē ex au
diendum quando et d
hoc erat controuersia
an et illud teneret p fe

Aliud aliquid h̄ potest notari qđ racione adiuncti licitū de
prehenditur qđ alias esset illatū ut alibi notat iuris prudēcia
Accedere sed nūquid debeat ep̄s condemnare postea ad illā
annuam prestacionem si probatum fuerit illum inuestitum fu
isse ap̄e decessore suo de ea s̄. forte n̄ p̄mmo absolui debeat
qđ forte morte danti
fuit finita ut s̄. qđ dicitur
dux v̄l marchio. c. a p̄n
cipe in fi. nisi forte di
cas qđ aliud sit insolda
ta que n̄ prestat nomi
ne feudi ut ibi dicit ac.

De vasallo milite qđ
arma bellica deposuit a
lias non erat hic. ti. sed
c. tantum accursus.

Iles qui cōuersus
idem esset si esset
factus clericus ut. j. t. an
mutus vel alii t̄ imper
fectus. e. mutus i. fi. ac.
Nec proderit ut. j. fi. de
feudo cōtrauerfia fue
rit ca. qui clericus et. j. d.
beneficio femi. in fi. ac.
Est domini donū intel
ligo quando successorē
non habent et merito ē
potior causa domini v̄l
agnati qđ cum monaste
rium ingredit̄ rex suas
rū dominus ēē desinit
pute ergo nō domini
nec ut testari poterit ut
C. de sacro sanc. ec. autē
ingressi. De milite va
sallo qui contumax al
non erat h̄ titulus. sed. c.
tantum accursus.

Omnibus septem h̄
hodie solemnitas h̄ n̄
seruatur in vij. vel. x.
dies plus patet large
curie officium ut suo
arbitrio terminum cō
stituat qđ quotidie v̄
sitatur sed d̄ iur. roma
no alia solemnitas in ci
tando obseruat accursus
ac. Terciam vo
cationem. hoc merito ac
cidit quia contumax ē
qui trinis edictis voca
tus se iudici non representat et litis damno contumacia eorū
qui iudicia non obtemperant cohercet̄ ut. ff. de re iudi. contu
macia idem est si vnum duntaxat edictum mittatur pro omni
bus ut. C. quomodo et quando iudex consentaneum Sed istud
in feudi non obseruatur scilicet quod pro omnibus edictis vnu
duntaxat p̄ponatur ammittat et merito hoc enim ipso qđ
non p̄nit instanciam facere domino suo se. perdat ut. j. in quibz
c. se. amit. cap. item qui domino suo. f. alias. c. illud te non late
at. ac. Secus alias sed et alias secus vtraqz littera bona est et
correctiue ponitur ad accedēcia verba quia sufficit anteq̄ lis
con. si domini in possessione mittatur et bene sequitur si. j. an
num veniat qđ possessionem debeat recuperare nam legitur idē
in. C. de p̄. xxx. an. si quis emp̄cionis. s̄. sed si quis. Sed dicit su

ex eo em̄ apparebit ut
jurare debeat an non qđ
totum expedite questio
nis ē s̄ si constiterit va
sallū aliud aliqđ preter
id de quo querit̄ ab eo
dem domino tenere pro
feudo tunc em̄ quin de
beat de suo recto feudo i
uestiturā accipere et fide
litate jurare et sic ad p̄n
cipalem causam accede
re non est dubitandū.

Subrica.

De vasallo milite qui
arma bellica de posuit.

Iles qui beneficiū
tenebat cū esset fi
ne liberis venerabilem
domum intravit et secu
lo renunciādo arma bel
lica deposuit habitūq;
religionis assūsit et sic
conuersus effectus est
hic donec vixerit feudo
retinere conatur qđ do
minus vel agnatus hi
bi pertinere cōtendit h̄
iudicatum est domini l̄

dios? quēro a te iur̄ prudēcia q̄liter secūdu ius tuū sit citacō fa
ciēda ut p̄cepto h̄ si cōsuetudo deficiat saltē iure tuo i. cā p̄cede
re valeā sicut exposit est sup̄a de feudi cognicione. c. obertus
de orto iuris prudēcia s̄. qđ tu et alij me frequenter interro
gastis quatenus d̄ citacione quid sentirem ostenderem ideo maxi

me tuis motus p̄ci
bus de ea quid sentia
pauis verbis explica
bo qui habet aures au
diendi modo audiat cū
quis de citacione ple
nissime desiderat scire
hic inquirat scilicet qđ
iudices possunt citare
et qui nō. et qui citare
possunt et quādo et qđ
sufficiat citaciones et qđ
sit intervallum inter v
nam citacionem et alia
Quid olim quid hodi
e de hoc intervallum ser
uetur et quis sit citacio
nis effectus. Citare pos
sunt iudices ordinarij
delegati aut nequaquā
sine pedanel sicut nec
sententiam executioni
possunt mādare ut. ff.
de re iudi. adiuo pio. in
p̄n. et. C. d̄ iudic. sancti
mus Et intelligo etiā
si delegatus sit a p̄ncipe
iure nouo nec etiā no
uissimo iure a p̄ncipe
delegatus recte citat ut
C. quomodo et qñ iur
dex autē qđ semel. S̄ su
pradicti licet citare nō
possint requere tñ valēt
ut. C. d̄ iudic. sanctim?
Dicitur ergo a q̄bo ci
tacio possit fieri nūc di
cendum est qđ citari valēt
et utiqz citari valēt tā
actor qđ reus s̄. restat igit
tur videre quādo et v̄
tiqz ante litem cōtestat
tam reus valz citari qđ ca
sus et ab eo rite citatur
qđ in eum nullam habet
iurisdictionem. Numqz
venire debet allegatu
rus p̄uilegium suum

agnati porcionē esse cō
dicionē quia em̄ factus ē
miles sc̄li nec p̄tinet bñ
ficiū ad eū qui nō debet
gerere officium.

Subrica.

De milite vasallo qui
contumax est.

domini vocat mi
litem qđ ab eo feu
dū possidebat dīcēdo eū
i culpa iacuisse p̄ qđ feu
amittere deat h̄ nō r̄ndet
Querit qđ faciendū sit do
mino r̄ndet eū debere vo
cari curiā et si n̄ venerit i
terū eū debere vocare us
qđ iterū spacio septem
l̄ decē diez ab initio ei? de
curie terminādo qđ si nec
ad terciā vocacionē ve
nerit h̄ ipso feudo amittat
et ideo debz curia dñm i
possessionem mittere h̄
si intra annum venerit
tunc r̄stituitur eius pos
sessio alioquin et pos
sessionem et beneficiū
perdit ut in lombar.

saltem si quod habet ut. ff. si quis iniur vocat non ierit lege. ij.
et. ff. de iudicis si quis ex. Sed post litem contesta. citari pot
et debet actor sed non ante quia agere vel accusare iniurus nō
compellitur ut. C. ut nemo iniurus rē. nisi secundum qđ in p̄e
dicta aut. continetur et in autē. ut omnes obe. iudi. coll. quita
s̄. si vero neqz. Nunc est videndum quot sufficiant et certe nisi
ad solemnitates te referas tres sufficiunt ut in hoc. c. et. C. de
iudic. properandum. s̄. et si quidem et. ff. de re iudi. contumacia
et. ff. de iure fisci senatus. s̄. senatus. De solemnitate autem dixi
quomiam secundum eam sic citacio est faciēda. Primo em̄
vnum ponitur edictum. Oportet aliud. Deinde tertium. Postea
vero sequitur peremptorium.

Sed per pemptorium semel citare debet iudex inq̃ si voluerit
nec infert necessitate istud debet. sed veritate in ducat simile
vt. C. de pig. l. ij. et. C. ad. l. famā de pla. si fratrem et. ff. de mino
ribz. l. ij. §. sed vtz minuz et h̃ totum iudicis arbitrio cōmittit
vt. ff. de iudi. nōnū q̃ et q̃ tal sit suanda solemnitās legi. ff. de
iudi. ad pemptoriū et
l. et tē. cum et. l. post h̃
q̃ de plibz edict. mēcō
nez fecimus et vni dū
taxat nomē apponit ā
alia p̃pā possit habere
nomina q̃rit sollicitus
ad qd iuris prudēcia
ff. vtqz p̃mum ergo
vocat ad monitorium
fm citatorum tertium
cōuēciāle vt istozū
tria nomina a bono p
cedāt in gēmo. quartū
aut a lege descendat et
vocat per emptorem h̃
dixit iure prudēcia sed
studiosus ait videt q̃
nomē scdī vltimo edic

to cui nomen non assignas potē nō cōueniat cū maioris sit au
toritas superiore. Namqz citatoria omnium causarū sol⁹ p̃nceps
valet reuocare vt. C. d. p̃m. agē. iure. l. ij. Ad ergo erit nomi
ne scdī qd. l. nomē vltimū suburpauit nō dum satis factū est
studioso Istō aut assidue notab qd vnum edictū p omnibz
emittere pōt iudex vt. C. quomō et qn iudex cōsētaneū et. ff. d.
iudi. nōnū q̃ ff. est ergo videre qd int vallū esse debeat intē
vnā citacōz et aliā int antiq̃ nouissimo et fm veteres leges n̄
min⁹. x. diez spacō vt. ff. de iudi. p. in fualia et. C. de iudi. p̃p̃rāz
dum. §. et si qdē sed hodie p aut. nō min⁹. xxx. ut in aut. de litig.
§. oñez vō quidā tū dicūt aut loq̃ qn actor citat leges vō qn
reus et ideo dicunt leges veteres non corrigi qd ego non app
bo ne permittat actori qd reo denegat ut. ff. de reg. iur. l. non
daret ergo veri⁹ ē veteres leges posteritati relinquēdas fore
et hec vera sūt secundum ius fori et non fm ius poli. Iur. enim
poli p̃mo patnaliter vocat et p. vii. dies expectat postea hys
diebz trāfactis alij septē dies adiūt qbz adiūtur duo dies
sub eadē expectacōne. mox feriatur anathematis gladio ut in
dec. causa. v. q. ij. p̃sen. sed intelligit qn ecclesiastica et crimina
lis causa agitat Sequitur nūc de citacōis effectū q̃ si fuerit
absens reus et legitime citat⁹ fuerit non venerit an litē contē.
si cōueniat p acc. inter mittitur actor in pos. rei petite dūtaxat
et intelligo nisi absens latitauerit. Nam tunc etiam si in rem
agatur in omnibz bonis faciēda ē missio ut notatur. ff. quibus
ex ea impos. c. fulcū. §. itē videam⁹ et. §. celsus al. l. si funduz
et. §. de p̃s. xxx. an. si quis emp̃cōis. §. si quis. Notab ergo
differenciā int absente et latitante vt ibi notat nisi forte petat
hereditas fm quosdā tūc em̄ nllā erit differēcia si latitauit ul
nō Sed p̃p. non placz qz nec idem cels⁹ videtur approbare nisi
forte dolo fecit quo min⁹ possiderent Nam tūc in omnibz
bonis absētis faciēda ē missio vt in §. celsus in fi. et i casu isto
dicūt qdam actore possidere qd ego nō approbo nā tūc causa
rei suade mittit impos. ergo nō possidz vt. ff. d. acquir. pos. pos
si deri. §. vlt. et. ff. vti possidetis si duo. §. creditores l. tñ secūdu
p̃ores. j. annū reuer⁹ pos. recuperaret reus et iudiciū ad huc
patit tñ actore indēpnē cōfuet al. nō audiet vt. C. d. iudē. facti
m⁹ in h̃ casu potest habere locū etiam qd hic dicit post annū
vō reuer⁹ p̃tribz actoris fungitur et actor q̃si ex secūdo dēre
to cōstituit possessor hic fm vestrā s̃niam ante annum non est
posse. §. postea sit et h̃ ita vera sūt cū agitur accōne in rem si
vō psonali agat mittitur quidē actor in pos. h̃ possessio gene
ral erit. i. qz et p modica sūma mittet in vniuersoz bonorum

de hys q̃ ad palaciū ve
nire cōtēpserit. l. si cui⁹
cūqz Si vō vasall⁹ d
dño querit fōsan quia
feu. m alio ordie inuuit
dño perperā Rndente
quid vasallo faciēdum
sit querit. Re. ipe curiā
vocare dz et in ea curiā

possessionē Et h̃ nisi agatur de damno infecto vt caueatur tūc
enim rei tñ de qua timef damnu. sit missio vt. ff. qbz ex causa
in pos. ea. l. i. sed qz h̃ videbat absurdum idcirco videbatur a
iustissimo medicina p̃stari mittitur ergo in pos. fm mensuram
declarati debiti sic ergo febrabz p̃stāt medicina Et intelligo de

clarati forte per s̃niam
et tunc erit casus vbi
an litis cōtestacōe diffi
mitue p̃nūciatur ut i
aut. de exhiben. et i tro
re. §. si vero et hec vera
sūt de reo actor an litē
cōtes. non pōt citari m̄
si scdm qd. §. expōitū
ē p̃mo vt veri⁹ loquar
etiam post litē. cōtes. non
poterat olim actō cita
ri qz eo absēte nō contē
hebatur heremodicum
p̃ter in causa libertatis
et in genuitatis ut. ff. d.
cōfess certum et lib. cā
diui. et. C. de liberali cā
si is quez et. C. de inge

de dño dñri curia debet
adire dñm euz qz salua
reuerencia opetenter co
gere vt possidz vlt resti
tuat et acq̃elcat ul iudi
cio curie se omitterat qd
si iter amomtus facere
distulerit tūc liceat va
sa. ad aliā maiore ptatē

nus ma. diffamari sed hodie sec⁹ ut. C. de iudi. p̃p̃rādū. §. ij.
si vero absit actor et post litē. cōtes. sicut. §. dictum est citat⁹ non
venerit cū non sit sufficient aliq̃d agitatū nec solū ab obfua
cōne iudicij absoluetur reus vey etiam in exp̃sis circa litem
factis rei sacmēto declaratis actor cōdēpnabit vt. C. de iudi. p̃
perandū. §. i. licz alibi dicat qd lit damno absētis contu. cohēcet
vt. ff. de re iudi. contumacia et in autē. vt omnes obe. in. §. si vō
neqz et intelligo ante litē. contē. post litē. tñ motam quando nil
accitatum ē Si vō p̃ litē. cōtes. abfuerit et legitime fuerit agi
tatum tūc omnino absoluitur reus l cōdēpnat ut. C. de iudi. p̃
perandū. §. fin autē ex gestis Sed in h̃ casu si re⁹ cōdēpnatur
expense deducantur cōdēpnacōne q̃ faciēda ē pro actore absen
te vt ibidē Ad autē dictū ē lite cōtes. p̃de intelligēdum est in q̃si
cōtestata ut. C. vbi in re accō. exerceri de. l. p̃l. et. C. quomodo
et quādo iu. cōsentaneum Sz sciēdū ē qd si act oz i re agat et
mittat in pos. actor p̃ litē cōtestatam statim possessor ē et hec
differenciā int missiōne q̃ sit ante litē et post qz an nō possi
det sed postea sic Si vō psonali agat p̃de ē p omnia qd supra
dictum est p̃p. ac. Si vō salua reuerēcia ecce qd liberto equi
peratur vasa. Nam libert⁹ salua reuerēcia cū patno expitur vt
C. de liberali causa cum affirmes sic et su⁹ p̃a cōcedo cum dño
suo deliberando si aliq̃d p̃pter h̃ de pecculio tōdidit dño licz cū
dño nllā poss⁹ h̃er actoz adit⁹ in p̃ses prouincie ortabz salua
reuerēcia placito suo dñm stare ut. C. de con. ob. causā. l. si lib.
Sz quid ē qd dicit salua reueren. nūq̃d nō poterit vasal. dñm
in ius vocare sine pena venie nō petite sic de libto dicit ut. C.
et. ff. de in ius voca. ff. non puto qd hys ambagibz sit locus i
cōsuetudinibz sed dicit salua reueren. rē scz quātum ad accōz fa
mosam que scz vbi ē tēperanda vt leg. al d liberto vt. ff. de do
li ex. ap. et. ff. de obseq̃alibz a liberto p̃stas. l. parēs et. C. de obz
sequijs pa. l. iij. accur.

Maiores Sed cur hic dicitur nonne curia mōre iudicis
ordinarij inter ipos iudicabit ff. vtqz vt. §. capituo p̃r. sed h̃
in fauorem vas. dicitur scz vt valeat iudiciū curie declinare qz
puto intelligēdum quādo curia in dominū potestatem habere
non potest et maxime p̃pter sui potēciam nichilomin⁹ tamen
iudicabit curia si vasall⁹ voluerit et erit hic casus in quo fran
gitur lex illa. ff. de iudi. l. v. sicut et alibi sicut et ibi notatur
accursius ac.

Depdare intelligo
illud qñ foribantius
ppter sui cõtumaciã nã
tũt cuq; licitũ est eũ de
pdañ ne dũ val. q̃ iusti
ciã patit̃ alioquin dũ
iudiciis copiã habet tĩ;
meo si ius sibi dicat ne
a iur. suo puetur vt. ff.
q̃metus causa extat et
e hoc casu amittit do
minũ p̃prietatẽ quia et
va. fe. ut. j. ti. p̃. s. jtem
q̃iu a dño als illud te.
et. j. qualiter dñs a p̃pe
tate p. e. ex facto et. j. si
de feu. cõtrouersia fue
rit. c. dño committente
ac. **I**n q̃bus causis
feud amittatur accur.

Mertus. quidam
hñt hic post istud
c. dñs vocat militẽ et
plura capitula q̃ omni
a vacant i hoc loco qz
sũt de feudo marchie
s. c. qd de marchia vel
comitatu zc. ca. si capi
tanei et. c. si duo fratres
inuestiti. **N**ec em capi
tula omnia sũt. s. p̃edi
cto ti. postea habet qui
dam aliud. c. qd nō est
ibi. s. post istud. c. si duo
fr̃es qd si dicat in hñs
omnib; p̃mũ videndũ
esse puto qd actum sit
inuestitura enim q̃ sit
ante tres liberos homi
nes seruari debz nisi iu
ri contraria sit sic ergo
domino et fideli placu
it ut pasciscat dñs filiab;
quaten? ipe succedant
hoc autẽ seruandũ est.
Qd autẽ dicat in p̃edi
cto. c. i. hñs. s. qd p̃mo
videndũ est quid actũ
sit generaliter in omni
b; obseruatur. s. vt p̃i
mitus qd sit actum m̃
spiciat vt. ff. d. trãfact.
qui cũ tuciorib;. **Q**d
autẽ dicat ante tres libe
ros hoies intelligo eũ
distinctione si de noua
inuestitura vñ de veteri
querat. i. ut tũc homi
nũ etiam liberoz habe
at distinctione. Sed qd

ire q̃ sibi cõsulere et si do
minus iusticiã ei facere
noluerit poterit eum d̃p
dare

Subrica

In quib; cau. fe. am

Vert? de orto. **A**

Filio suo salutem

Cogis me et sup h se

pscribendo multũ ṽgu

es me ut causas i quib;

bñficiũ amittat̃ enume

ratas tibi significare q̃

ideo distuli qz sepi? cã

noscere reipublice cura

occupat? et multũ pua

toz causis alijs qz rez i

numerabiliũ ipedimẽtis

detent? onus illd subire

nō valebam q̃ ne ṽide

ar p̃ces tuas parui pende

re et studiũ discẽdi tibi

mimmens negligere qd

michi sup h videatur

pancũ verbis explicabo

dũmō memineris cau

sas illas oēs sub c̃ta re

gula aut diffincoe ro

tunda non posse cõpre

hendi nam sicut de p̃ba

ciombo i digestis scrip

tũ reperim? hic q̃ de hñs

causis absqz calūpmia

dicere possum? si q̃s em

dixerit q̃ cãe quẽadmōz

alicui dño ad ingrati

tudinem alicui? vassalli p̃

bãdam possint sufficere

nñlo certo mō diffiniri

posse nō errauerit de illa

tñ ingratitudme loquũ

per quam beneficiũ am

mittatur nō emm ad h

sufficiat omnis occasio
q̃ fidel accepti bñficiũ ui
deat ingrat? sed sunt q̃
dam vt ita dixerim egre
gie ingratitudinis cau
se quib; bñficiũ secũdũ
mores curiarũ solz adi
mi. **Q**uomō em vassal.
quã humilit? quã deuo
te quã benigne q̃ fideli
ter erga dñm suũ debe
at se habere p̃ca? exna
turali q̃ bonis curiarũ d
suetudinib; potest pera
pi q̃ aliq̃ lege aut scrip
to aliq̃ posse cõprehen
di. **I**n p̃mis illd te sar
oportet bñficiũ illi? qd
est gen? talẽ esse diffini
cionẽ. Beneficiũ nichil
aliud ẽ q̃ benuola act
io tribuẽs gaudiũ capi
entib; capiẽs qz tribuen
do et m̃ id qd facit p̃na
et spõte sua parata hu
mōi aut generis spēs q̃
dam ẽ bñficiũ illd qd ex
bñuolẽcia alicui? ita da
tur vt p̃p̃erate quid rei
immobilis bñficiati pe
nes datẽ remanẽte vsu
fruct? illi? rei ita ad ac
cipiẽtem trãseat vt ad
eũ heredes qz suos mas
culos et femmas si de
hñs noiatim dictũ fue
rit i p̃petuũ p̃tmeat obh
vt ille et sui heredes fide
liẽ dño fuiant huc id s̃
uicũ noiatim q̃le esse d
beat si exp̃ssũ sũ m̃deter
miatẽ sit p̃missum

dicat ante tres liberos
zc. nũquid huc in iur.
huc ex ius verbi gracia
confidetur. s. val. feudũ
suum fore cõditionale
coram trib; liberis ho
minib; nũqd ei p̃reus
dicabit. **I**stud dispu
tatu in libello dis. p̃p̃.
postea hñt quidam a
liud. c. qm̃ dictum est q̃
liter beneficiũ zc. qd
similiter vacat quia ex
positum est. s. **I**stic po
test esse ti. quibus mo
se. ammit. c. i. et. c. se. vñ
qz ad illud. c. si quis ex
ordine militum zc. ac.
Nam sicut de p̃ba. p̃
testes faciendis vt. ff. d.
testib; testium. i. coll. i.
bi que agatur accursi?

Omnis occasio sicut
nō sufficit quilibet me
tus ad ea que termina
ta sũt reuocanda vt. C.
de trãfac. interpositas
idem est circa ingratum
vt. C. d. reuo. do. l. si. ac.

Conprehendi deficit
hic epla obertus zc. vñ
qz huc et hic ẽ postmōz
c. assignatum per literã
capitalem inapiens in
p̃mis illud ac. **C**api
entib; alias ñ est capien
tib; alias non est in id
parata alias est i id pa
rata postea alias pera
cta. postea quidam ha
bent vt ait seneca accu.

Que fuit prima causa la beneficii amittendi ac.
Prima aut et diem loquitur fm moderno et scdm iur no
missimum .s. scdm co situ. fre. imperialē vlt ecia scdm cas
pitula coradi vt .j. de capitul coradi vlt de alij loquitur non d
milite sicut satis expositum est .s. quo tēpore miles inuest. pete
debeat. c. i. ac.

Peteri
do nisi et fidelitate pol
liceatur ut legit de ca
pi. conradi. c. i. et nota
uim .s. qualiter vasal
iurare debeat fidelitate
Qd aut dicitur in isto
c. intelligatur de impu
bere. sicut dicitur in co
sti. fre. imperialē ite in
telligat scdm qd dicitur
s. quo tēpore miles in
uest. petere debeat. c. i.

Pollicendo istud
et ergo qd hic dicitur
locum in eo qui nondum
inuestit. e et ideo dicit
pollicendo .s. nam si for
ret inuestit. ad qd obe
ret inuestitura pollice
ri no video ac. **E**st
et alia conuenienti sed
qd erit istud tēp. s. s.
arbitrio curie definita
tū erit sicut et .s. ti. .j. c.
dñs vocat milite .s. in
de vasa. qui cotumax e
sed qd erit de vasa. qui
inuestit. est et dño fido
litate postulante ipsaz
facere cōtēpmit. **I**tem
obseruabitur qd in lom
bar. .s. qd dñs pparet li
bellū ei et fidelitatez a
vasa. si bi fieri postulet
qd si facere recuset. .j. an
nuz et diem qete michi
lavin. possidat postea
omimodo a bñficio p
uatur et sic erit differe
cia inter eum q inuesti
tura accepit et aliū nā
pl. iuris debet habere
inuestit. qd altus. .s. nō
inuestit. ego in isto. c.
maxima differēcia est a
superiori cū in superiori
quiete possit possidere
vsqz ad annū et diem
vas. sed dñs pollicēdo
inuestiturā et petēdo fi
delitate nichil debet
expectare sed videt tri
mis vas. citari si volue
rit curia et postea poterit pnuinciari q totū m. .j. annū esse pōt
qd aut spaciū it citacōz et cita. esse debeat satis notatum est. s.
de vas. q cotumax est ac. **I**tem qui dñm in alio loco dicit si
dñs plūm campstrie habuerit et vas. eum morantē in ipso p
lto dimiserit nō mortuum non ad mortē vulneratum feudum
amittere debet ut .s. quibz modis feu. amitt. in prim. vnde p om
nia istud intelligendum est vt ibi notatum est ac. **P**eterea
grande forte secus est de leui sic et de reuoda donacōe ut. C. de
reu. do. l. vl. ac.

Subrica

Que fuit pma
ca bñficiū amittēdi

Prima autē
causa beneficium
amittendi h fuit et ad
huc e i plis q; curijs h i
nostra mediolanēsi nō
obtinēt q si vasal. per
ānum et diem dño suo
mortuo steterit q heres
de dñi sui inuestituraz pe
tēdo fidelitate pollicēdo
non adierit tāq igrat.
existens bñficiū amittit
et econūso si dñs super
stite vasal. decel hit et fi
li. ei. pīa dīctū tēpus
neglexerit petere inuesti
tura bñficio se carituraz
agnoscat **E**st et alia i
gratitudo notāda si do
min. iuesti. pollicēdo
vasalli fidelitate pauerit
et illo non pstante dñs
tribz vicibz ouemētū tē
pore interposito forte sex
diez spaciū ad curiaz su
per h pclamauerit et ua
sall. tribz vicibz a suis
paribz citat. iurare no
luerit si tamen bñficiūz

Certiorare qd ergo nullomō enim certiorare potuerit certē
impunis habetur nisi forte restituere pot. et nō fecit vt. ff. loca
ti et cō. ite qrit. s. exercitu vementēz nimiz negligere cū potuit
perturbare pueris. nichil aliud est q fouere nec caret scruplo
cōfessionis ocelte q manifesto a facinore defmit obuiare ut in

cre. di. lxxxi. c. iij. h cō
sonat. ff. de regl. i. iuris
sep q nō phibet nam
iudex qui facit. apertū
non vindicat tegere cō
scius criminosa festiat
ut. C. de commercijs et
mercatoze. l. ij. ac

Certiorare hanc scdm
glosā inueni super eod
textu q glosa pcedens
ponit in hunc modūz
qdā hnt denunciar et
quidam cercorare qui
hnt denūciare dēt har
bere dño et nō dñm az
lioquin nō essz latinū
cetez si denūciare nō
potuit nō debet ommit
tere feu. vt. ff. locati et
con. ite querit. s. exerci
tu sed alit e si potuit d
nunciare et nō fecit q
āmit. feu. ar. ff. man fide
iussor. s. ij. et m aut. vt
liceat ma. et aui. s. hi
qlibz et. s. ab ea h nūqd
fili. puabi. feu. ppter i
gratitudinem quā con
misit videt q nō mortuo
ymmo nec co viuo vt
ff. d. i. ius vo. l. ad opti
mum et. ff. de iur. pa. l.
diui. fratres et de boi.
lib. q. cōsuetudo tamē
videtur repugnare vt
j. si vas. fe. p. cui de feu.
de. c. vasa. ac. **M**e
gligens hic nō q ex so
la neg. igēcia puat qd
a se. ut. j. aut vt cū d ap
eog. s. h vnum ac.

Cursus. istud e ex
positum in equipplen
ti titulo accursu

Porro assalierit istud
qd. s. expositum est.
s. quia de mscidijs et
persecucōibz hic loq
tur videam. qd iur. sic
si vasall. cum inimici

domini amicitias copu

lauerit vtiq; a feudo priuari potest vt. C. de in officijs. testu. l.
beriet. ff. de officijs priuacōe vt. l. j. s. patronus. **N**ā et accusator
res qui cū inimici morant vt suspecti ab accusacōe remouerēt
vt si monachus testatur in de. cā. ij. q. v. a accusatoribz nā et. in
ff. loquitur quando libertus cōspirauit cum inimici domi ni et
cōtra dominum et hūc. s. iue prebet ammiculu m qd dictū ē s
hic pōt esse titul. q mo. feu. amir. si capitanei istud aut ne tōas
obliuioni quia ex omnibz infra et s. scrip. causis licz peccauerit
vas. si tamē toto tēpore vite domini ad huc ipe ppter h vasallū
non inquietauit heres ei. nō mine ei. de delictis. s. ante mortē cō
missi ipsum vasallum inquietare nō poterit vt. C. de reuo. do. l.
f. et de in off. te. l. omimodo in principio et. ff. de bo. pos. con
tri. non tantum. s. si emancipatus uxorem ac.

Quod mortem excepto eo quod aliter periculum evitari non potest quod si se defendat tunc enim non tenet quia quod quisque ob tutelam sui corporis fecit et ut ff. de iusticiis et iuribus ut iuri accursus. **I**nfidias tus aliud. c. dicit si voluerit vas. dominum defendere et non laboravit vas. seu non amittit ut. j. de cap. qui curiam vendidit. c. si voluerit vas. dominum offendere et. ac. **I**tem qui a domino suo alias item qui domino suo alias illud te non lateat quod qui domino suo utraque littera bona est quod per talem varietatem nec ius nec potestas nec significatio variatur acc. **I**usticiam sed de qua iusticia intelligitur nunquam vas. poterit a feudo privari si propter qualem qualem rationem convenit a domino currie vel iudici se non prestat et ideo sui iusticiam domino denegat. **I**tem spolio non intelligo nisi cum de feudo agitur nec res in uno iudicio agitata alteri rei preiudicium faciat argumenta tue discrecioni investiganda reliquo. **I**stud ergo valde notandum est quod sicut vasallus privatur a feudo propter hanc culpam. Ita quod dominus debet privari a proprietate propter eandem culpam ut. j. quare dominus a proprietate privatur ex facto. **S**i ergo dominus nolit iusticiam vas. facere a proprietate privabit unde hic expeditum est quod non supra. quid sit investitura. **S**i enim domino super illo verbo et iurare non compellatur et. perdit vel perdere debet et potest vel co. spoliandus est accu. **S**ed nec recusaverit. **S**imile est quod de conductore dicitur secundum pactum factum a locatore conductori ita demum observatur si quod promissit observet. **I**tem si pensionem soluerit quamvis in promissione colonus vel conductore repellens non fuerit aditus ut. ff. locati et co. quare. **S**imile et dominarius qui legi predictae non paruit dominum a se vendicari saltem utilis cognoscit ut. ff. de co. ob causam. l. ij. **S**ed in. l. ij. diligenter us qui possit hic opponi notant et habet in. C. de donac. q. sub mo. si doses. **P**erdit al. perdit al. indignationes domini cui non emittitur. **I**tem a feudo privari potest si heres ab hereditate et patronus a bonorum possessione contra. ta. liberti ut in aut. ut cu. de ap. co. **S**i causas et. ff. de bonis lib. quicquid. **I**dem intelligo si per delatorem fideiussit vel si ipsum submiserit vel etiam si suo testimonio delatorem adiuvaverit ut. ff. predicto titulo qui cu. **S**i et. ff. de his qui ut iudi. post legatum. **S**i qui accusaverit. **S**ed licet dominus vasallum accusavit proprium vel pro republica non tamen a feudo privabit quod nec filius exheredabitur ut in aut. e. titulo et code. **S**i in princip. **I**tem licet accusaverit non tamen criminaliter excusat ut. ff. de bonis lib. qui eum. **S**i. **E**xcusatur etiam vas. si suam suorumque iniuriam persequatur ut. ff. e. qui cum. **S**i patris morte. **S**ed si crimen quod intendit probaverit excusationem merebit et. ff. de iniur. cu. qui innocenter et de bonis lib. qui cum. **S**i. **S**i et si etiam levis causa delatoris vel accusatoris extiterit scilicet et de qua sine pena poterat dominus accusare licet penam iudex exercebaverit nichilominus feudo retinebit vas. quoniam iniuria iudicis non debet vas. nocere ut. ff. de evict. si per imprudenciam et de bonis lib. qui cu. **S**i. **S**ed et si defendendo fecerit excusatur ut. ff. e. et. e. l. **S**i. **A**d autem dictum est de eo qui

vel vicum in quo est proprium aggressus fuerit et impias manus in personam domini ubicumque iniecerit et alias graues et inhonestas iniurias intulerit vel morti eius veneno vel gladio vel aliter inhiat fuerit beneficium amittat. **I**tem qui domino suo iusticiam facere noluerit feudo perdat. **S**ed nec est alia iustior causa beneficii

testimonium dicit in causa patroni vel domini intelligitur quando id coactus non fecit alias enim si suggerente necessitate id fecerit excusandus erit sicut notatur. ff. si quis ca. et. l. quinta. **S**i. et. ff. de his qui ut iudi. prelegati. **S**i an lib. **A**d si advocatus contra suum dominum extiterit et utique ob hoc a feudo privatur

auferendi quam si id pro quo illud beneficium datum fuerit beneficii facere recusaverit quia beneficium amittit aliud si forte id non fuerit quia non potuerit tunc enim feudo non amittit. **S**i et quod delator domini sui extiterit et per suam delationem graue dispendium eius sustinere fecerit vel si cognoverit dominum inclusum et eum cum potuerit non liberauit indignatione domini non evitabit

bitur ut. ff. de officio. tel. l. si igitur ut nulla sit hesitatio distinguas ut supra scilicet quod aut presterit advocacione coactus vel voluntarie. **I**n primo casu excusat ut in tit. de officio. testa. **S**i ante preterit. et. ff. de bonis lib. qui cum. **S**i. **I**n secundo non. ff. de officio. testa. lege ultima. **A**d autem advocatus cogatur legem. **C**. de postulat. l. p. videndum est. ff. de officio. proco. l. nec quicquam. **S**i autem proco. **Q**uid ergo si vasallus velit iusta penitentia ductus ante sententiam desistere nunquam poterit vasallus a feudo privare et utique ut op. primo si perfecit delictum. **I**tem si reum dominum detulerit et ideo desistit quia probare non potuit ut. ff. quod quisque iur. l.

ij. in primis et de calump. l. generaliter et de postulat. lege prima. **S**i o. peras. **A**liquin secus est ne iuste penitentis humanitas amputetur ut. ff. de iniur. vo. l. quamvis et. ff. de ap. si quis et. **C**. ad l. cor. de falsis qui falsam et de bonis lib. qui cum. **S**i accusare et notatur hic. ff. quod quisque iuris. l. ij. **S**ed quid erit si vasallus in causa domini contra dominum pronuntiavit a cuius sententia dominus appellavit et obtinuit nunquam a feudo privatur. **R**atio videtur quod sic ut. ff. de his quibus ut iudi. post legatum. **S**i qui accusavit ut et si intelligo in eo casu accusavit quando in causa ap. nichil aditus est maxime si bene iudicatum est a iudice ap. **I**tem adhuc excusat vasallus si causa reuerde reipublice iniuriam agitur sed conicij incerte personae facti nulla est accusatio ut. ff. de iniur. **I**tem ap. labrone. **S**i cui si tamen curavit facere conicij et factum non est non tenetur ut. ff. predicto titulo et. l. **S**i curavit et. ff. quod quisque iur. l. i. in fine et intelligo quando sua voluntate desistit non per impossibilitatem ut non est supra quibus mo. feudo amittit in primis et notatur in distinctione pp. cum quis habet voluntatem delinquendi et. **I**tem adhuc excusatur vasallus si gratia sui iuris conservandi in aliquo predictarum causarum incidit ut. ff. de bonis lib. si quis libertorum et de iniur. si quidem. **N**am et si iusta ignorancia ductus in servitutem dominum suum peccavit et obtinuerit et postea veritate revelata liber apparuit et ita pro libero dimittatur ab ipso nichilominus tamen feudum retinebit ut. ff. de bonis lib. in servitutem. **S**i peccavit adhuc ingratitudinem egregiam vasallus committit si domini sui uxorem alteri adulterandam comminatus fuerit tradere quia et propter hoc vxor a marito diuertit ut. **C**. de repud. autem. sed nouo iure acquiritur.

Istud in omni cau-
sa sicut non sufficit ois
ocasio ad se perdendu
per qua fidelis accepti
beneficii videtur ingrat?
ut s. c. c. p. m. ac.
Et met illud qd non
alienauit qm aliud qd
alienauit amittit ut p.
de va. qui cont. consli.
lot. fe. al. si vasal. **S**im
aut totu alienaret totu
amitteret et qd dnm co
tempnere videtur ad euz
rediret ut p. i. p. m. si
Demqz racoe. i. nafali
equitate ul. dicas roe
i. iuris romani sic d. d.
donatario qd ppe ingra
titudine amittit donat
conem et a donatore re
uocatur ut c. de reuo.
do. l. i. sic dicitur de lib.
to qd ppter ingratitudi
nem reuocat a dno insunt
te ut c. de lib. et eozu.
li. l. i. **A**d primo
intellexerunt quida scz
qn se no erat patrum
qd no puto vtz quae
em distingueret in dñz
peccauerit ul. in alium
item nulla esset dubita
tio si pnum non esset
quin ad dnm deberz re
dire si forte vellez in
telligere qd h. d. p. m.
mo. i. descendentes. s. ut
illi soli excludunt ut
videtur dici p. m. d. d.
i. si vas. a. fe. p. cui d. fe.
c. vasalli et ita h. b. hic
qd delictu alteri? alte
ri nocz sic p. dicto. ti.
z. qd cōtingit ppter et
normitate criminis sic
et al. ut c. ad. l. iulian.
ma. q. quis et de bonis
p. scrip. l. p. et ff. de ritu
nup. l. vlt. al. em no dz
delictum alteri? alteri
nocere ut no tabit in p
dicto ti. si vas. fe. p. cu
de fe. ac.

Predictis modis be-
neficiu debere amittere
ta naturalis qua ciuilis
ratio suadet qd colligi
potest si quis noua con
stitutionem iustas exhe
redacionis causas enu
merate et alias constitu
tiones veteres iustas in
gratitudinis et repudi
causas qb? matrimoni
a recte contracta soluunt
et donaciones recte facte
reuocatur subtilit falsi
tat? fuerit. **S**ed qui
a natura nouas de ppe
rat edere formas potest
multis modis continge
re ut alie emergat cau
se qbus videatur iuste
posse beneficiu amittere
Iuxta ubiqz soliat? et
discret? et equitate obse
cuidare soliat? subtilit
cuncta dispensat pvide
at si q fuerit antiquorib?
causis simili? a maior
ut inde sciat vtru bene
ficiu sit amittendu a nich
ilomin? retinend **I**l
lud em certu e q non ex
omni ca ex q opio va
salli grauat bnficiu am
mittit na et sepe deierat
h beneficiu nichilomin?
retinet vtputa q por coz
beneficii alienat absqz
communi sciencia bene
ficiu quidem retinet h
fidem promissam serua
re non videtur **D**emqz
sepe questum est vallo
ppter iusta caz feudi a

mittendi a feudo cadens
te vtrum ad dominum
an ad successores ei? va
salli ptimeat h talis di
stinctio ta ratione qua
moribus est approbata
ut si quid vasallus ita
i dom peccauerit ut feu
du amittere debeat no
ad proximos sed ad do
minum beneficiu reuer
tat? ut habeat ha c sal
tem sue in iurie vltio
nem **S**i vero no in do
minum sed alias graue
quid comiserit sicut ille
qui fratrem interfecerit
ul aliud crimen qd pa
riadij appellatione co
tineatur comiserit feudo
amittit et non ad domi
num sed ad proximos p
tinet si tamen fuerit pa
ternu sic enim sepe pro
nunciatum scio. **S**i
vasallus contra consti
tutionem bone memori
e imperatoris lotharij
feudum alienauerit qz
dominu cōtemnere vi
det ad dominum benefi
cium pertineat scriptum
est enim preao ac bnfi
cio se carituru agnoscat

Ego cum
tale esse quidam
vasallus a domino te
nebat feudum de quo ab
alio interpellatus fuit
et hic dominum vocauit
ut eu defenderet dno re
nuente ad iudicem ve
ni re vasallus ammissit

Vlione sicut etiam
al. dicit qd vgo deo de
dicata habet solaciuz
de rebz raptoris q eam
rapuit ut ff. de epi. zc
raptore? sic etiaz patri
reddidit do? loco solaci.
filie in matrimonio de
functe ne danu peccu
mie sentiat et filie amif
se ut ff. de iur. do. iur.
succursu e az. **Q**ui fra
tres intelligat? etiam si
tradendo interfecit l. ut to
tum habet? hereditate
Nam et licet in curia
ampli? stare non pot
ad dnm no reuertitur
ut p. ti. an ille qui inter
fratrem dñi sui se ami
e. si quis interfecerit
Quod aut dicit in si si
cot constitucōz bone in
si. h. qrit? zc. d. termiabit
p. de vas. q cot constituci
loth. fe. alie. c. i. ac.
Ad primo et non
ad filiu vas. ut p. si vas
salu? se. p. cui de fe. c. i.
ac. **S**criptu totum
si totum alienauit **S**i
aut pte? tm alienauit
tunc illa tantum redit
bit ad dominu. **A**g
noscat ut p. de pbi. fe.
ali. p. lot. l. i. circa finem
Si de feu. vas. inter
pellatus fu. et dñs cum
defendere noluerit.
Ego cum vocauit
et tēz si non voca
uit ut eum de fenderet
nullum regressum ha
bet ut ff. de enict. si fun
do. g. f. acc.

Vasallo qd dñm teneri intelligo secundum distinct. qd sit. s. de invest. rei ali. c. i. j. hoc intelligo qm denūciatū ē dño vñ eius p curatori maxime de sciēte jē. quando nō ex cōpmissio sententia lata dñ jē et quando cōtra pñtē pñciatū est sed si nō denūciaverit qd domin⁹ ubi esset scire non potuit nichilomin⁹ recte ager et venire et in acti onē melioracionis raci o et hec omnia hys le gibus colligunt ut ff. de cuic. si per imprudēciā et lege si fundo et l. si dictum. s. i. et. s. si pñte et. C. de cuic. l. emptor fundi et. l. si cōtrouersi a et in summa si res sit ex uicta culpa sua dñs nō tenetur ut ff. de cuic. si dñm. s. si cum poss. ac.

In feu. dandos. i. in terra siue aliquam rem mobilem quā retineat eam ab eo in feu. siue pñtē retinebat al. em si aliter intelligeret. i. qd dñt et retinere nūmos in feudū hoc stare non posset qm feudū seu bñficiū nō posset cōstitui nisi in rebus soli vñ solo coherētib⁹ aut i hys q inter immobilia con putantur cum de camer ra seu de caneuia fe. da tur ut s. de feu. cogn. c. sciendū acc. **P**er pa res hoc intelligo secun dū distinctionē pñciatā s. si agat de noua inue stitura aut de veteri.

Cōfectum et a duob⁹ bus vñ trib⁹ parib⁹ cō firmatum si dñ noua in uestitura agat ut s. qd sit inuesti. c. si em sed se cūdum mediolanenses sufficit si ecia ab extra neis sit cōfirmatū ut. j. qd te. siue ne. ad pñt. no. inue. c. siue clic. accur.

Subire s. cur debet cogi dñs iurare cū ecia si nichil pñtē dñt obtinē ut. C. dñ edēdo q accare. jte nūqd est h intelligēdum in casu p posito. i. qm domin⁹ an sententiā nō inficiebat feu. esse et a se retinere an utroq casu intelli gitur dñm iurare debere. s. ad cautelam domi no deferē in ipo cau. s. qm nō inficiebatur hē.

causam p sententiā nūc vero vasall⁹ cambium feudū a domino petit ad quē domin⁹ respōdens hic ait illū nūq ab eo feudum tenuisse nec ab eo inuestiturā recepisse contra quē uasall⁹ dñt h feudum ab eo tenuisse et inuestiturā recepisse et ab eo petiuisse ut eū i iudicō defenderet nec tunc tps inficiebat illi us esse qd totū pñoneis testib⁹ pbat vas. super nego isto qd litteris in finuastis tale esse sapiē cum nostre ciuitat⁹ consiliū videlicet oberti dñto et. **G**erardi caga pisti ut si vasallus cū de feudo interpellat auctore suum. i. dominū ut eum defenderet voca uit et hoc pbare possit si in eo iudicio uasallus vict⁹ fuerit de re aliena inuestitum fuisse ut do min⁹ vasallo eius de esti macōis qd erat tpe rei iudicate feudū restituat vel nūmos in feudū dan dos numeret et h cū cer tum est uasallū dñ feudo victū fore h dominus negat h feudū nūq tenuisse ab eo nec ab eo do mino ipm vas. vel eius antecessores nūq inue stiturā accepisse q hoc l.

et alibi studiosus intemer pi. et h forte ideo qd presumptio erat pro vasallo qd dñs nō erat inficiatus illud feu. s. qm fuit ei denūciatum al. em absolueretur ecia nullo dato sacramēto et sic intel ligis hoc et si tūc nō cōfitebatur nō tū diffitebat ne alioquin cont pñaz scripturā audiat ut. C. dñ nū. pec. generalit ac.

Si de feu. cōtrouersia fuerit accursus.

In feudo iurisiu radi vidē miz qd hic dñt agnatos posse reuocare iurādo cū qui dam aucēps pñtē sibi re cogi videat s. non cogunt sed uolētes ad mittunt ut ff. de dam. infecto. l. q bona et ff. de in litē iur. l. videam⁹ pñteria hoc intelligo sim distinctionē q sit. j. dñ cō sue. rec. fe. c. sacramētū nō sp. pñtē ei qd dñt agnatos in pos. fe. cōstituti edos est si qd dñt in terdicto quoz bonoz ut. C. quoz bonoz. l. si sed qd si stat⁹ moue at qd nūquid possideat va. vñ dñs. s. dñs ut C. de car. edicto carbo mariū. s. pñt. et. C. dñ or. cōg. l. h. ac. **I**nterim h dñt q interim filia possidere debet istd me rito accidit q iam fun data erat intēcio ut. C. dñ pñtē. siue sed qd est qd dñt ne qd deficiēte in pñtē. s. qd agnatis dñt facmētū. Nam actore non pbante et si nichil pñtē ret⁹ obti nere debet ut. C. dñ eden. q accare s. illd ē intel ligendū sim di. pñtē. actore non pbante et sic di sting. j. dñ cō sue. rec. fe. c. sacramētum huic. c. pñtē amminiculū qd leg. C. de iur. iur. in bone si huic. c. obutāre ut. qd leg. proxima se. Nam hic datur agnatis ele ctio sed ibi dñt qd datur filie ergo l. erit cōtraria l. rationē diuē sitatis assignabis s. si q dicta sunt superi⁹ diligenter attendantur a superiorib⁹ non dis crepabit. referas autē te ad supra dictam di stinctionem accursi.

per pares curi vel per in strumētum publice con fectū vas. potuerit pro bare dñs ad restitucōz feu. tenebz alioquin do min⁹ sacramētū sibi co getur istū qui in causa ē vel eius antecessores a se vel a suis antecessorib⁹ nūq hoc feudū tenuisse vel inuestiturā acce pisse q facto dominus absoluendus erit.

Subrica.

Si de feudo dñtrouersia fuerit accursus.

In feudo defun di militi cōtenao sit inter dominum et agnatos defuncti domino nouum feudū agnatis vero paternum esse dñt tētib⁹ agnatis i posses sione feu. dñt quo q ritur cōstituēdi sunt eo fco sup pñcipali qd cōgnoscedum est viro qz deficiēte in probatio ne electio iurandī ag natis dāda est **I**nter filiam defuncti et agna tos eius de quodā pñdi o questio mota ē agna tis feudū filia vero alo diū sine libellariū ēe as serētib⁹ sup pos. apd quem manere debeat.

Querebat s. apd fili ā poterit possessionem i teri collocari dñgentib⁹

De feudo filie dando. occurrit cōdicto. s. e. prima. So. hic p filia faciebat p̄sumptio ibi p̄o agnati. ac.

Monito hic videt q̄ pactū d futura successione valeat et teneat etiā sine eo de cuius hereditate q̄r ut alibi tenet ven dicio ut ff. d. ac. epti et ven. l. si q̄s aliena et debz. vl. ac. ven. l.

vl. et. ff. d. ac. q̄ hz. l. q̄ supstitit et. ff. de iur. li. l. i. ex eo. et. s. d. col. l. pa. etū h̄ ad hoc ut valeat potentissimū est ar. C. d. dona. l. i. q̄ hac ma. teria satis tractatum est supra. t. q̄ fuc. te. ca. si dō archieps et s. de fe. dato inuicem. l. con. e. si q̄s inuoluerit ac. e.

Vasallus ex certa q̄d dicitur scēcia intel lo sic ut crassa et suppi na ignorācia sic exen. set ut et. s. no. e. et leg. m. ff. d. iur. et facti. l. i. nec et. l. regula q̄ poste a dī expoliabit intellu. go p ea pte quā nisi q̄ at est ut d. j. d. vas. q̄ cont. cōst. l. o. f. ali. c. j. nec em vl. d. pcedere met. q̄ rpiat delictum ut. C. de pen. sanctim. et. ff. d. vul. et pu. subz. l. i. ex facto. s. iul. et no. tab. l. d. pena inficia cō m. quāq̄ varia sit i. l. i. bel. disputari. satis po test a diligētibz cōpetē ter indagari ac. **C**e lauerit nō p doli alio quim p l. q̄ celat per doli vel dñm cōt abne gantē scēs pate faciet do nō adiuuat utile vl facile nō hz i memoria qd hz d. ut. s. de for. fide. l. i. m. epla ego q̄r det erat nō immerito feudo careat ut. j. l. i. finit. lex. e. si int. dominum ac.

I q̄s. xxx. istō me rito accidit q̄r tās to tpe ois actio tollit ut. C. d. d. p. xxx. an. om nes et de p̄scrip. l. o. tē. aut malefidei. sed nūq̄d

istud hz locū siue bona fide siue mala fide possiderit itē nūq̄d istō locū hz siue cū ti. siue sū. ti. itē siue a pos. ceciderit nūquid vendicare poterit h̄ si ad vēdicacōez admittet nūq̄d p̄ferē dñs in vēdicacōe an tpe s̄x. h̄ oia inuemes notata ut. C. d. p̄s. xxx. an. si qui. ept. ac.

Vi clericus amittit hoc ideo accidit q̄r postq̄ incip. ēē miles de. definit ēē miles sibi nō debet pertinere beneficiū ad eū qui nō d. gerere officiū ut dictū est ut. s. de eo qui arma belli ca deposuit sed nūq̄d p alium p̄t seruare fe. clericus s̄x. h̄ qd est scolastica et iō omittit eam q̄r in h̄ocardi. disputat a iur. prudencia. ac.

T si vasallus istō plen. d. j. e. c. licet vacet.

Ones mēto dicit oēs filios iurare fidelitātē q̄r cū p̄les p sone in locū vni. succedūt oēs p singulari psona sūt acci. p̄edi ut. ff. d. cō. et demō. cū sūd. et. C. d. si. nup. si q̄s et intell. lo q̄ istō maxime expōitūe pōmē nā si p diuiso possidet is so

l. q̄ possidet vas. ē cēlend. hūic cōsonat. ff. d. cōm. o. l. i. j. s. h̄. et. ff. d. vi. et vi. ar. l. si p̄les h̄ q̄r an vas. t̄neat. iurāe et fidelitātē facē omnibz h̄z dñbz dñj a sufficiat si pat. ē vni iurāe qd suffici at ut posse p̄bari q̄r in p̄n. q̄n recep. fe. n̄ sūt exp̄ssū q̄ oibz iurāe deberet ego nō ē. v. progād q̄r a t̄nōre vboz i cōtēu appo

sito 2. n̄ ē recedend nisi euidēt aliud appareat ut. ff. d. l. i. j. nō alit itē q̄r in l. casu possz deue m̄ri ad infinitatē et infi mitas ē eundā ut. ff. d. dam infec. l. q̄ bona. f. vl. et. ff. d. re. iu. adiuo pio et q̄n di. le. ce. l. i. s. itē et d. l. i. j. fidei. cō. s. si q̄s. p. et d. ver. si. boues. s. nup. et de ver. o. l. cū q̄ kall. itē q̄r fauo. rabiliores sūt rei q̄ a ctores ut. ff. d. act. et o. l. arian. itē q̄r isti here. des n̄ erāt cōtra postu laturi ei. q̄r potuit ego n̄ n̄ sūt audiedi ut. ff. d. dā. i. fec. q̄r bona. s. h̄ q̄s et. C. d. sol. l. p. itē q̄r ob ligacō n̄ d. mutari ex psona successoris ut. ff. d. v. o. l. i. j. et. ff. d. pto. l. i. j. s. i. et d. dā. infec. dāna. s. h̄ q̄s et d. diu. et tem. p̄s. cū h̄z itē q̄r spāl obligō n̄ d. in ali re extēdi ut. ff. d. ac. ept. et ven. q̄r ab eo itē q̄r cū vno cōt̄rit n̄ det in plu res aduersarios abstrin gi ut. ff. d. ex. i. act. l. i. s. vl. et. l. i. j. ex h̄is itaqz p̄z q̄r vni iurādo libat. ut. ff. d. h̄is q̄r deie. vel effu. l. i. s. vl. et. l. i. j. e cōt pa rō pōt in cap. va retōz q̄r iurauit em sibi vel sui. h̄z dñbz et si nō fuerit dñm et suis here. s. h̄is cū nō fuerit addi tū sibi t̄m et h̄z dñbz iurasse intell. q̄r pactū n̄ fuit psonale licet in eo psona fuerit inserta er go t̄nit ad h̄edes ut. ff. d. pac. iur. gē. s. v. et. l. t̄le pactū et d. pig. act. si necrias. s. d. vēdēdo et d. pba. si pactū h̄ trā

Vasallus si feudo pte ue feudi aut feudi cōdicōez ex certa sciencia fuerit ificiat. q̄ m̄te fu erit dūct. eo q̄ nega uerat feū. ei. v. dōcōe expoliabit vas. alius aut vas. q̄r iur. h̄ scēs nō patefecit feud t̄n reti net aut si aliā rē dñm va sallus celauerit feud ta men non ammittit.

I q̄s per. xxx. an nos rem aliq̄r ut feud possidit et seruicū dñō exhibuit quāuis de ea re nūq̄r fuerit iue stitu. p̄scripcōe tam triginta annorū se tue ri potest.

Si clericus efficit a uotum religionis assumit hoc ipso feudū ammittit.

T si vasallus oī anno se dñō non representet feudū tamen nō ammittet.

Mnes filij eius q̄ feudū acquisiuit

sit ad h̄ede s. ego ad oēs ut ar. ff. d. fuit. ur. p. si fuit. j. s̄x. itē illa rō q̄ obligō n̄ det mutari ex psona successoris pōt retōz q̄r in vas. et illa q̄r non esset contriū postulatur et oēs alie So. iurare dñt omnibz q̄r vasalloz ē ius indiuiduū l. ēē dēt ad instar libtoz quorum est ius indiuiduū ut. ff. d. iur. pa. camez. lia. pia. et ea que indiuidua sūt insolidum dñt heredibz ut. ff. d. fuit. ur. p. si vn. ex p̄libz et de con. et demō. si cui fund. nec a nūm in curat infinitas cum effect. sit idem t̄m em faciet heredi bz in solidū quātum faciebat soli defūto q̄r vni pro omnibz iur rando pōtē liberari ut ar. ff. d. h̄is qui deie. vl. effu. l. i. j. a cōt rito s̄x. illi. l. i. m̄ sit cōtrioz eadē rō l. si guarī sentit relinqt fe. s̄m py. sed q̄cqd scripsit py. h̄ t̄m v̄r exp̄ssū dictū in cōst. fre. imperialē s̄ p̄te rea ducatus ut nō teneat. s. vas. fidelitatem fa cere nisi vni dicendo q̄r pro vno feudo plures dominos habere non compellantur ac.

Quod optiu? succedit in quartam omnimodo pzi adoptio succedat ut. C. d. adop. l. ij. et in l. i. de adop. cum autē ut. ff. d. adop. l. si arrogator nec sibi putet aliquā iniuriā fieri cū pzi naturalis oia iura pstant ut. c. d. adop. cū in adoptis circa medium p. collūpne. accursius.

Quod pociore? p. stud q. hic d. ex: p. sū legibz cōditi. et maxime in iqtatē cō: tmet ut. C. d. l. h. l. ult. et ad se. c. d. l. p. l. for te hic loquit de hys filiis si matrimonij q. naturales filij dicuntur. p. proxima. c. filij nati.

Quod naturales legitimi? mi hic notab illō generate qd ab initio n. v. ut nec expost facto cōualescit sed q. plen? no. in cōstit. fe. imperi: alē circa finem. i. ff. sic etiam dicit et de clerico q. beneficiū ammisit nā licet postea desinat esse clericus nō tñ feud. possidebit ut. j. d. fe. femine. Ex hoc illō hoc autē qd de naturalibz dicit ita intelligo. i. nisi ita fiant legitimi ut in fe. succedant et hoc nominatim dictum sit ab imperatore et sic ex ff. p. to licebit qd alias nō liceret ut. C. de p. c. imp. of. quociēs et ita accid. de facto mutue in quadam cā cuiusdam huius gonis cōtrapassa pōtes ut ferebatur.

Quod minori sed de q. minori intelligen dū est h. ff. d. pubere tantum nā si fuerit pubes et per annum et di em differat a feudo pzi uatur ut in cōstit. fe. imperialē rē. istud autē fauore minoris dicit q. generaliter nulli est in uestitura faciēda qui fidelitatē facere recusat ut. s. per quos fit et inuestitura et per quos recit. c. nulla.

Quod quis cog. no. hic n. cogitur fidelitatē nec seruiciū facere vel per se vel per alium si tamen fecerit vel facere voluerit admittitur et auditur istud autem pōtentissime notabis videlicet q. ali? pro alio feudo seruire v. huius p. bet amicum. C. de epis et cle. c. quisq. et l. ad similitudinē et ff. de ami. tu. jta in p. n. et. C. de ea. tol. ff. ne aut. et. C. dena. l. i. in. et. C. d. agē. i. rebz agētes l. xij. et i. summa ut. s. i. p. n. h. autē arbitrio minoris. i. impuberis reliquit hic vō p. maiore pte curiaz necēariū sibi. nam hodie cū dñs impuberē inuestit aliū p. eo donec pubes fact? fuerit vas. postulat quē impubes nulla adhibita excusacōe prestat sed tñ nō puto ei p. iudiciū fieri et si id faciat ut hic dicit et notab q. ad id ad qd alias nō cōpellit volens tamen admittitur similia studios? inquirat accursius.

Quod filios iste cas? valde notabis. s. q. ubi filios habet alienator q. etiam eo viuēte reuocatur alienacō sed si non habet demū eo mortuo qd quare cōtingat is inquirat cui alia relinquit? inquirēda et notatur hic q. qui alij consentit iura

fidelitatem facere debent maxime si indiuisū hnt Qd si feud tñ ad vnū ex diuisione puenit ille solūmō fidelitatē faciat

Quod optiu? filius in feudo nō succedit

Quod filius hñs feudo relicti filijs ex duobus mrimonijs decessit inter quos questio fei. aliarumq. rerū materna rū vertebat obtinuit filios pōtis matrimonij tam in feudo q. in ceteris esse pociore.

Quod naturales filij licet p. ea fiant legitimi ad succōz fe. nec soli nec cū alijs vocatur

Quod minori datū fuit fe. fidelitatē facerē nō cogit donec venerit in maiorem etatē feudum tamen retinet.

Quod quis decesserit i. pube relicto vel in fante fidelitatem nec ip

sua perdit ut. s. no. est in pluribus locis et. s. qui mo. fe. amit. ff. preterea et. s. si de inuestitura int dñm et uasallū lis oritur. ff. fin autē as alibi ad hoc ut proximior agnat? succedat alienatoris mors inspicatur ut. s. de suc. fe. c. ij. Sed quid ē qd dicit. s. in q. ca. fe. am. ff. de iug. in fi. l. q. si uas. alienauerit fe. illi dicit q. uidet

dñz cōtēpnere ad ipsū pēit? ptebit nūq. p. patris alienacionem excluduntur filij item si excluduntur cur ad agnatos poci? ad ipsos p. tmet et maneat cum fuerit auitum et proauitum. ff. d. terminabitur j. si uas. fe. p. cui d. fe. c. uasalli fe. rē.

Quod consensit siue tacite siue exp. sum ut no. s. qui mo. fe. amit. c. preterea accur. Per annū remouetur ergo iste p. imior agnat? a pōtio ne illius partis feudi. q. tāquam proximior ad eum debeat pertinere taturitate vnius anni a tempore sciencie computandi q. omnino cōtingit forte q. ille erat de agnatis ad quē familiē feudum spectaret nisi ille eum pcederet in gradu vno forte vel pluribus non euro et hoc facit sciencia et anni trāscursio et agnatio illi? qui possidet quasi uideatur tacite cōsētnere alienacioni facte agnato suo secus forte esset si extraneos alienasset qm tunc non noceret ei annalis trāscursio nisi forte esset tanta per q. ius suum tolleretur ut puta. xxx. annis ut. C. d. p. xxx. an. sic et autem. male fidei de hac enim pre script. annali habes. s. si d. inuest. in f. do et uas. lis oratur. c. si autem aliquis accursius.

Quod facta dominium pōtionem. s. vacuam pos. s. datam post. quā fecit inuestituram et fidelitatem si per pactum non remisit fidelitatem. pmo si differant eam tradere omnem utilitatē ei prestabit ut. s. de noua. fid. forma. c. inuestitura et intelligas q. hic loquitur de ea inuestitura que ab usu modo et imp. p. p. dicitur inuestitura et non de ea que proprie dicit inuestitura sed qd vtraq. dicit. s. qd sit inuestitura. c. i. alias enim si de p. p. inuestitura loqueretur in illa esset dubitacō ad qd em tene tur dñs tradere possessiōz cū iam tradiderat et tunc nō esset mirum si vas. n. cōpelleret interesse recipere si nollz. Sed quid si aliū inuestiuit postea quā illū inuestiuerat et ei possessiōne tradidit antequā isti. nūquid tunc liberabit soluēdo interesse et q. nō si cut uēdidisset duobz ut tūc locū habeat si res uēdita nō datur rē. ut. ff. de act. empti. et ven. l. i. accursi.

Quod tradere sic al. de donatore qui oio cōpellit rē simpliciter in uos donatā edere nec temere poterit eam reuocare ut in l. i. d. p. nat. ff. i. aliud est fm meā sententiā in re uendita a cui? uendicio ne liberat uēdito? p. stando interesse ut. ff. de act. empti. et uen. l. i. verum tamen super ea uariatur accursius.

Filij nati isti filij lege sallica dicuntur nati suae pediti et in feudo ne succedunt sed nec in proprietate prioribus ex tantis tibi si enim priores non extaret tunc in proprietate succederent et in in feudum prioribus vero fratribus sine filijs decedentibus succedunt et de tale matrimonium mediolani accipe uxore ad mortuam ganaticam alibi lege sallica ut. p. de filijs natis d. matrimonio ad mortuam naticam contracto. c. q. dam habens filium et de hijs loquitur forte. s. c. mulier ac. **I**tem vasa. periculum puta qd dñs obfidebat vel alias ei mors imminerebat tunc ultro ut dicitur debet ei suum ad iutorium prebere et sine nuncio et cum potest al. em. fe. perdit ut. p. hic finitur lex. s. ad hoc ac. **N**on admittere nec em. sufficit quolibet oca hio per qd fidelis accepti beneficii videatur in gratias ad feu. amittendum ut. s. q. c. fe. am. circa pn. sicut etia non amittitur ex omni causa ex qua opinio vassalli gauiatur ut supra predicto ti. gillō enim certum est ac.

Vassall. ar. contra huic. c. ff. de eunc. l. ij. s. vlt. et de int. et re l. ij. et de in ius. no. l. adoptiuum. ac.

Vocabuntur notauit hic quidam nisi sit fen ab auctore acquisitum qd filius propter delictum patris non debet amittere feudum acquisitum ad auctorem ut ar. ff. d. senat emancipatum. s. si qd et. c. unde liberi. l. vlt. quod certe falsum putato qd si non debet amittere feudum ab auctore acquisitum ergo multo minus si a patre vel etia a superioribus vel etia eodem equitate vel ratione non debet amittere quoniam enim possit esse isti agnati de quibus hic dicitur in quarto gradu nisi ab auctore vel proauctore esset acquisitum dicas ergo quod nullo modo debeat filius amitti ad eorum potestatem in si per gratiam aditum ad domino

Filij nati ex ea uxore cum q. matrimonio tali condicione conditum est ne filij ex ea nati patris ab intestato succedant nec in feudum succedunt nam quis ex ratione impubei talis dicitur ex usu tamen admittitur

Item vasa. si uicium domino non offerat quatenus tpe steterit dummodo domino petenti suare patet sit beneficium non amittit si tamen sciat ei magnum periculum imminere ultro ei adiutorium suum debet prebere **I**tem q. huius est si dominus imperiurum madat qd dare non valeat quod dare iurauerat et vassall. eum liberare possit suam pecuniam dando et non faciat an beneficium amittat et responsus est non amittere

Vassall. culpaz amittat propter qd fe. amittere debeat neq. filius neq. eius descendentes ad id feudum vocabuntur sed agnati q. quanto gradu sunt dummodo ad eos pertineat **I**n generali aliena condicione vassalli non detinetur feu. nisi notatim dictum sit

congrat et agnati non extant quibus apia q. usq. ad quartum gradum admittunt ut hic dicitur primo usq. infinitum ut. p. si vassall. fe. p. c. d. fe. c. i. primo quod plus est puto qd etia agnati remouentur a petitione illi si tali sit feloniam q. dominum respiciat ut dominus habeat sue iniurie vltimam ut in quibus ca. fe. am. s. demig. licet quodam intelligat forte illo loco habere in fe. non

uo fm q. ibi no. col. **I**n generali quod hic dicitur expositum est. p. de cap. qui curia vendidit. c. quidam capitaneus et q. i. no. hic filius. no. pnt ac. **V**assallus abnegauit hoc. c. s. s. s. est expositum.

Vassall. hunc accepit. ff. de eunc. l. ij. s. vlt. et. p. de cot. m. do. et ept. f. c. dñs cu ep et q. ibi no. b. ipeta. ac.

Vassallus abnegauit hic. c. s. s. s. est expositum. p. de l. contra. c. si fuerit it. dñs et vassall. ac.

Beneficiu militi si tamen dans fuerit miles sufficit em. si sibi e quali de. item non debet dari alia lege nisi qua ipse habet ut. p. d. l. c. s. ex cod. l. preterea non debet precium recipere ab eo sub colore inueltiture eum vendendo ut in consuet. f. r. c. calli di. et h. est etia q. hic dicit si nichil in fraudem fiat in fraude enim tunc intelligit facere si vltra precium et medietatis acciperet p. toto et h. ita a mulier. intelligitur et accidit huic q. leg. s. q. liter olim potat fe. ali. e. circa ipm. et q. cuq. de hac materia no. p. d. cap. corad. c. i. et hic etiam notari posset accursus.

Vassall. istud. c. de. **I**tem p. ad q. no. p. d. co. it. va. et al. c. si ca. int. va. ac. **I**tem si sit tle q. ple. ee. no. pot. ut supra de intel. rei. ali. c.

Omnino committente istud melius exponi. qualiter dominus apparet p. c. ex facto ac.

Item feudum amittit licet et in non habeat propria fe. natiuitatem in fe. cessabitur poterit tamen eum

Vasa. f. aliena nauerit ignorans non domino si ipse vassall. feudum restitutum est aditeresse vero emptori ignoranti dēpnat est vassallus

Vassall. feudum quod sciens abnegauit amittat ignoranti vero si uenerit q. si dubitat dubitant respondere debet

Beneficiu in feu. a vassallo sed nichil in fraude legis fiat recte dari potest dummodo militi det.

Vasa. de suo feudo uero agat si uenerit at siue obtineat siue non licet ignorante domino fiat omni tempore firmus erit illo iudicio nam et transigere recte poterit nec quod accepit transactum non mine feudum erit

Omnino committente feloniam ut ita dicam per quam vasa. amitteret feudum si ea committeret responsus est appetat feudum ad vassall. puenit alias pertinere siue peccauerit in vassallum siue in alium

Item feudum ea lege datum ut ipse heredes q. sui masculi et femine et cui cederunt

vendere vel aliter donare vel aliter si sibi placuerit alienare et
etiam sine dñi voluntate et h̄ fac verbum illud et cui dederint etc.
aliud tñ esset et si dixim⁹ sed et cui in feudum dederint qd et tñc
hnt ppriam feudi naturam. v. j. si de feudo non habente ppriā
feudi naturam. c. si quis ea lege etc.

Icius cu in semp
mo hoc. c. expositu
est. d. de eo qui finem fe
cit agnato de fe. pa. c.
tres erant agnati. ac.
de pace tenenda et eius
violatoribus accursi.

Roderic⁹ h̄e vñ. ē
go qd volunt impe
rator cōdere. l. cum dix
it ad quos littere iste p
uenerit etc. sed sup hoc
dic. secundū qd no. p. d.
pace iuramento firma.
hac edictali. g. iniuria
seu furtum.

Leges hoc nō serua
rit iste iperatoz in fur
to. s. q. leges remaneret
in suo statu cū dicat qd
etiam p furto valenti
tñ. v. sol. debeat fur la
queo suspendi. vt. j. c. si
quis. v. sol. valēs et ali
as dicit lex qd pro fur
to non debeat mori sed
aliter castigari. vt. c. d.
furtis aut h̄. hodie pro
furto ac.

Quis ho
minem capitalem eodē
modo punit miles qui
pacem pturbauit. d. d.
re. m. l. v. et ita habes
hic qd capite punitur d.
ille qui hoīez occiderit
p. pacem cōstitutam sed
alias per henricum im
peratozē dicit qd man⁹
eius debeat amputari
ei ut in lombard. de homi
lib. ho. l. q. vero. j. treus
gam sed dicas qd hic
constabat homicidium
perpetratū ab isto. q. ita
punit ibi vero nō sta
bat nisi p pugnam i. q.
subscubuit vñ non est
miz. si min⁹ punitur
qm incerti sum⁹ de iudi
cio dei et multū p pug
nam causam suam per
dunt sine iusta cā ut in
lombard. p. d. c. l. reoli
mus ij. accursus.

habeant eisdem culpis a
mittitur quib⁹ et aliud
feud. Qd si vassall⁹ alie
nauerit feu. esse debuit
apud ep̄tozem.

Icius cū sempro
mo fratre fze suo
feud paternū possidente
pactum fecit d. eo feudū
n petendo a sempro
mo hereditib⁹ ve suis sempro
mo sine filio masculino d.
functo inter ticiū et seiu
fratrē suum de eo feudo
questio orta ē et respōsū
est pactū n̄ obstarē ticiō

Rubrica.

De pace tenēda et eius
violatoribus.

Rodericus dei gra
tia romanorū im
peratoz et seper august⁹
ep̄scopi s. duab⁹ comi
tib⁹ marchionib⁹ et oī
bus ad quos littere iste
peruenerit graciā suā
et pacem et dilectionem
Quoniam diuina p̄eō
dinante clemēcia solū
regie maiestati cōsentī
mus dignū ē vt cuius p
cellim⁹ munere illi om
nino paream⁹ in opere.
Inde est qd nos tam di
uinas qd humanas le
ges i suo vigore mane
re cupientes et ecclesias
seu ecclesiasticas perso
nas s̄bluare et ab i cur
su et ab iniuasiōe quo

Per duellū. nō. ergo casum hic in quo pugna. fit. s. qñ con
stabat eum fecisse homicidium de quo dicit hic. Igitur etia pug
na qñ non occidit sed vulnerauit em et d. hoc constabat dicebat
tamen se illud fecisse se defendendo sicut in superiori casu ut. j. e
l. si quis aliū Si vero nō constaret de homicidio. s. qñ iste istd

fecisset tunc posset alie
quam per pugna pro
bari siue post treugam
factam siue post pacem
dicat eum fecisse homi
cidium illd ut in lom
de homicidio. li. ho. q.
vero in treugam pote
ris ego addere istos du
os casus qui sunt in. l.
ista in quib⁹ pugna ali
is casib⁹ que nō. l. lom
in summa a rofredi.

Notabis etiam h̄ du
os casus. s. predictos i
qib⁹ ex necessitate causa
tūta cogitur reus pug
nam imponere. s. si nō
vult puniti sunt et alij
duo casus in lombard.
in quibus filz cogunt
puta in crimine maiesta
tis. j. vbi qd aliū voca
uit aurigā. i. cucurbitā
ut in lombard. d. publicē
eri. c. l. vlt. et de cōmū
is. l. i. qd erit spale in p
dictis. m. j. casib⁹ cū ali
as regularitē pugna fit
sp in electione actoris
vt in lombard. qñter qd
se dñ. de. si. quis amō
et. l. de pōns et. l. si qd
aliū alio. licet omnes. l.
videant dicere qd reu
teneat iurare l. p. pug
nam defendere vt in lo
bard. p. dicto ti. l. si quis
post qd ita intelligi a
cto. voluerit per p̄eē
dens. l. accursus.

rūlibet defensare intēde
tes qbus qd psonis ius
suū dseruare uolumus
et pacē diu dñerata et
antea toti t̄re necesariā
p vniuersas regni pates
habendam regia aucto
ritate iudicam⁹. Quali
ter autē eadem pax tenē
da sit et seruanda in s̄bse
quentib⁹ euidenter decla
rabitur. Si quis ho
minē infra pacem cōsti
tutam occiderit capitālē
subeat sentēciam nisi p
duellum hoc p̄bare pos
sit qd vitam suā defen
dēdo illum occidit. Si
autē omnib⁹ manifestū
fuerit qd non necessari
o s̄ voluntarie illū occi
derit tunc neq; p duellū
neq; qñlib⁹ modo se ex
cusabit qñ sentēcia ca
pitālī damnetur. Si
vō p̄as violatoz a fa
cie iudicis fugit res ei⁹
mobiles a iudice i p̄lo
publicentur et dissipent
h̄redes aut sui h̄reditatē
qñ ille tenebat rapiant
tali dñitōe m̄posita ut
iureiurādo spōdeat qd il
le p̄as violatoz nūq
de ceto ip̄oz volūtate
aut dñsu aliqd emoli
mentū m̄de perapiat qd
si h̄redes neglecto iur.
rigoze h̄reditatem

Cum vitam quod quidem de iure facere potuisset quod enim cuius ob tutelam sui corporis fecit de iure fecisse videtur et extimat ut ff. de iusticia et iur. ut vultur tam cum modamine incul pate tutelle hoc faciat ut. C. unde vi. l. i. idem puto si non voluntarie sed ex improviso eum occidit quoniam tunc crimen non contraxit ea enim que ex improviso casu fiunt et vi potius quam fraude accidunt facto nisi noxe imputaretur ut. C. ad. l. cor. de sic. l. i. idem puto si hoc fecerit ob tutelam filiorum suorum vel uxoris vel forte alterius persone coniuncte ut ar. C. de epis. de raptos. et. ff. ad fil. se. co. et. l. i. si cum idem forte esset si ob tutelam rerum suarum ut ar. C. unde vi. l. i. et. ff. ad. l. cor. de sic. furem et in aut. ut nulli in. g. vlt. in lombard. de hijs qui ad palat. ire contemp. si cuiusq. ac.

ei dimiserint comes eadem hereditatem regie ditioni assignet et a regio iure beneficia recipiant

Si quis alium infra pacis edictum vulneraverit nisi duello quod vitam suam defendendo hoc fecerit probaverit manus eius amputetur et hoc superius diffinitum est iudicet iudex in causa ipsam et res eius secundum iusticie rigorem strictius consequatur

Si quis aliquem cepit et aliquid sanguinis effusione fustibus percusserit quod crines aut barbam eius expilla verit decem libras ei cui iniuria illata esse videtur pro spoliacione impendat iudicia xx. libras persolvat

Si vero temerarius absque percussione eum invadat quod vulgo dicitur asteros atque calida manu ac verbis contumeliosis male tractaverit. v. libras pro excessu sponat et iudicia pro tali excessu. x. libras persolvat Quicumque iudicia suo pro excessu x. libras invadaverit predium suum pro pignore illi tradat et infra quatuor septimanas invaditam pecuniam solvat quod si intra quatuor septimanas predium suum solvere neglexerit heredes sui si voluerint hereditatem recipiant et committi infra sex septimanas. xx. libras persolvant Sin autem comes eandem hereditatem regie potati assignet proclamatori etiam

damnum instituat et predium a rege beneficii iure obtineat **S**i clericus de pace violata pulsatus fuerit. i. notatus et perscriptus fuerit a pacis violatore in otubernio suo habuit et de hijs in pancia sui episcopi etiam sufficiens testimonio dicitur fuerit comiti in cuius comitatu idem clericus habitaverit. xx. libras persolvat et de tanto excessu secundum statuta canonum episcopo satisfaciatur. Si autem idem clericus inobedies extiterit non solum offensa et beneficio ecclesiastico privetur verum etiam tamquam perscriptus habeatur. Si iudex clamore populi aliquem pacis violatorem ad castrum alicuius domini secutus fuerit dominus eiusdem castrum esse cognoscatur ad faciendum iusticiam illum producat et de hoc sua diffinitio fuerit in ocedia et ante conspectum iudicis venire formidaverit si mentionem habet in castro dominus eius omnia bona mobilia sub iuramento iudici representet et eum de cetero in domo sua tanquam perscriptum non recipiat. Si mentionem in castro non habuerit dominus eius securum adducere faciat ac postmodum iudex cum populo eum tamquam pacis violatorem persequi non desistat. **S**i duo homines pro vno beneficio contendunt et unus super eodem beneficio investitorem producat

Si vero persequi non desistat annis. s. legali bus quibus imperatoriam maiestatem armatam esse oportet ut in premissis instituit in primis ergo consequenter et iudicem de quo dicitur et quidem non aliter iudex iudicare debet quam quod legibus constitutionibus et moribus positum est.

Si duo homines. i. quando investitor dicit se illum investisse de illo beneficio quam investituram fecit dono etiam precio accepto et hoc est quod dicitur donum investiture etc. ac.

Et unus. nam si ambo producerent unum investitorem ille esset potior cui dominus sine fraude garantiret nisi aliud probaretur ab altero ut. i. de. l. contra di. si inter pares duos etc. ac.

Illius testimonio iura. i. aus qui producit inuestitorem q̄ de-
bebit probare se inuestitū esse ut. j. sequit et si idem p̄bare po-
terit. rē. vel dicas illi? testimoniu. rē. eius inuestitoris quia cō-
mes debet primo audire ei? testimoniu. i. simplex dictum sine
iuramento vel cū iuramento si voluerit et si dixit se inuestiturā
in illū q̄ eum produxe-
rit fecisse tunc ille qui
perduxit eū inuestitorē
debet p̄bare pdoneis
testibus rē. p̄or tamē in-
tellect? mag. v. cōsona
re lre mehilominus tū
audiet comes dictum
inuestitoris et h̄ est qd̄
dicit et inuestitor donū
rē. et intelligas q̄ ille
qui producit inuestito-
rem nō possidebat al-
enim nō haberet neces-
se probare cū actore nō
probate rē. ut. C. de edē-
do qui accusare nisi ali-
qd̄ est qd̄ p̄ adūsario
facit sed q̄re dic. q̄ de-
bet se probare id bñfi-
cium absq; rapina ha-
buisset sed nonne suffi-
cit si probet se inuestitū
et illū habuisse. ff. sa-
tis intelligitur probat
hoc ipso qd̄ nō probat
contrarium dū tū pro-
bet se inuestitū saltim p̄-
dictū illi? inuestitoris q̄
producit. ar. ff. de iur.
do. do. et. C. q̄ m. non
potest super suis h̄ ec-
am videtur dici. j. proxi-
mo. qd̄ si de rapina. rē.
vel dicas q̄ non det il-
lud probare ut remo-
ueat postea omnis con-
trouersia ab eo et h̄ est
qd̄ sequit remota con-
trouersie materia. rē.

Dupliciter soluat ei
cui per rapinam abstu-
lit et intelligas hic ra-
pinam in p̄pria signifi-
catione cū res immobilis
dicatur p̄prie inuadi et
res mobiles dicantur ra-
pi. ut. insti. bo. ra. q̄ nō solū et ita h̄es h̄ q̄ det solue duplū il-
li? rapine si nūqd̄ erat totū pena an i ipo duplo res continebit.
ff. in ipo duplo res continebit. ne alē contradicat cōstitutōi si q̄s
in tāta l alijs q̄ dicūt rē in duplo cōtineri l dicas q̄ totū erit
pena et preterea debet beneficium amittere et h̄ est qd̄ sequit
beneficio vō careat. rē. p̄pter quam penā reseruat̄ ei h̄ ius. s.
ut possit illd̄ ius in posterum requirere de iur. rē. forte res bñ
esset illius q̄ eū inuestiuit verū tū alius possidebat quā posses-
sionē iste inuasi et h̄ est qd̄ sequitur nisi iusticia. rē. ac.

Si tres vtrq; diuersos. Si autē vnū produceret inuestitores
tūc si dñs posside. i. sine fraude guarētare voluerit ille obtine-
bit nisi aduersarius contra induxit ut. j. de l. con. ff. si inter pa-
res duos ac. **A** duob; quid ergo erit si nullū inueniat q̄ h̄
dicat. ff. beatus qui tenebit nisi forte alē illoz probauerit de
iur. suo. in. ff. isto et superiori v. dicit q̄ iudex siue comes debet
cognoscere int̄ duos pares vel tres de controuersia feudi qd̄
est cōt̄ cōstitutōem eiusdem fr̄de imperialem decet solertiā
rē. ff. preterea si int̄. rē. ubi dicitur q̄ domū? debet cognoscere
sed dicas de h̄ secundo q̄ ibidem nō. et in sūma. r. ap. quem et q̄s
iudi. causa seu deat agitari col. ac.

Si rusticus nō voluntarie qd̄ at dī in lōbar. isto animo i mē-
tis legib; et maxime in l. qualis q̄s se de feu. de. si q̄s alium isto
aio appellauerit et in mētis alijs legib; qd̄ vbi expōit. i. volū-
tarie fm q̄ h̄ simplici expōitū ut in lōbar. de lib. bo. si q̄s
puellā in si. si. de incendijs et dāpno et iniuria. l. i. in p̄n. iur. aut

romano dī calūpnari.
Si miles pulsans. i.
deferens v. accusans et
accusando citans ac.

Noc. l. iuramentū tēe
prefate pulsacionis ac.

Aut diuino. i. per iu-
dictum feri cadentis si
ue igni sicut hodie in
multis locis est consue-
tudo portari vel forte
accedet ad nouē vome-
res ignatos quorū q̄li-
bet calid siue ignit? in
terza ponet vnū an ali-
um et portabit vni ex
cis donec fuerit ad no-
uem sicut ille q̄ parici-
dium commisit timēs
p̄ eū casuz in hūitatem
euz ille forte esset seru?
qui cecidit et negauer?
ut in lombar. de parici-
dij. l. iij. vel per iudici-
um seruētis aque sicut
dicitur de seruo qui ho-
micidium dicit abscon-
se perpetrasse ut in lō.
de homi. li. bo. l. vlt. qd̄
aut sequit aut hūmāo
iudicō sic intelligas. i.
per pugna sed q̄ro cū
quo debet pugnare
ille rustic? nūqd̄ pug-
nabit cū milite an cum
campione dato a milite
ff. cum milite debet
pugnare qm̄ p̄cipa-
les persone per se pug-
re debent nisi inuenilis
aut decrepita etas seu
infirmas eos pugnaē
prohibuerit cum alijs
quibusdam casibus ut
in lombar. qualis quis
se de. de. q̄cūq; et. l. vlt.
et. l. si suz p̄p̄t appetitū

seffoz extitit et cogni-
ta ex ip̄orum testimoio
rei v̄itate possessor be-
neficiū suū quiete
obtineat vel possideat
nisi iudicō iusticia dī
atate alter de manu sua
illud eripiat.

Si rusticus militē de
violata pace pulsans
manu sua iurauerit qd̄
nō volūtariē h̄ neces-
sitate h̄ faciat manu mili-
tari se miles expurga-
bit.

Si miles rusticū de pa-
ce violata pulsans ma-
nu sua iurauit q̄ nō vo-
luntate h̄ necessitate h̄
faciat de duob; vnū
rusticus eligat aut di-
uino a huāno iudicō
innocēciam suā ostēdit
aut septē testibus pro-
neos q̄s iudex elegerit
expurget se.

Si miles adūsus mi-
lite; pro pace violata

et. c. d. bo. li. bo. q̄ vō l. dicas et h̄ forte verū q̄ nō pugnabit cū
milite h̄ cū cāpiōe sibi eq̄li dato a milite qm̄ per files aduoca-
tores fieri det pug ut in lōbar. q̄lit q̄s se de. de. l. vlt. nec em̄ pōt
q̄s cōt̄ militē volentē pugna imponē nisi probauerit q̄ antiq̄
tus ipse cū parētib; suis nacōne legitim? miles existat ut seq̄-
tur. j. ff. p̄x. nisi forte velis dicere q̄ aliud sit qm̄ miles impone
pugna cōt̄ rusticū et tūc per seip̄m pugnabit et aliud qm̄
rustic? vlt. pugna imponere militi et tūc non possit eam impo-
nere ut. j. proxi. ff. dicitur. s. q̄ tūc miles det se purgare suo sac-
ramento et ita erit deterioris condiciōis rustic? quā miles nec
mirum est. in mētis casib; p̄uilegiū habet miles qd̄ nō habet
aliq̄ q̄s hic enumerare m̄ n̄s esset prolixū nimirū q̄ magis de-
bet corporalit̄ puniri rustic? q̄ miles ut. in C. de sum. tri. nemo
clericus licet pecuniariter. secus ut. C. de episcopis et clericis
presbiteri. accur. sius.

Si miles capitali.
Sic ergo videtur qd
quolibet crimine capi
tali possit hodie pu
gna imponi qd est con
tra ius lombardorum
quo videt prohiberi pug
na fieri nisi in casibz
a lege dictis ut in lom
bar. qualiter quis se de
fen. de quibuscunqz et
ti. de homine ad iudici
um nō mittendo. l. omi
ca. pugna enim odiosa
est et legi displicet ut
in lōbar. de homicidio.
l. hō. recolimus enim
i. et odia magis sūt re
stringenda qz prozoga
da ut ff. de lib. et post
cum quidam vel etia
dicas qz nichil inno
uetur per id quod hic
dicitur et intelligas qz
hic dicitur aut aliqua
capitali causa ex qua
pugna oriatur et hic
forte est verior intelle
ctus qui potest colligi
ex eo qd dicit aliqua si
cut et al. intelligit qd
legitur in lombardia
qualiter qs defen. de.
l. de furtis vel de mino
ribz causis quia qd
ibi dicitur de minoribz
causis intelligit ipsi et
de hys causis in quibz
non potest fieri pugna
gracia rei quia ē infra
quantitatem de qua al.
fieret pugna. puta qā
est furtum. i. vi. sol. de
positum negatum. i. x.
et non de alijs d. quibz
alias non posset impo
ni pugna. licet quidaz
aliter intelligant ut i
bidem notatur sic etia
intelligat. l. si quis ali
um a se. amodo. ff. de
bu. illud an. vñ ipsa cō
pilatio agatur. i. de cau
sa de qua pugna oriat
in hoc tamen artabit
forte ius lombardorum
per id qd dicitur. f. qā
contra militem non po
terit hodie pugna im
poni nisi a milite secūdo
qz in hoc. qz sequitur ni
si p. bare posset. rē. ac.

aut alia capitali causa
duellū cōmittere volu
erit facultas pugnandi
ei nō cōcedat nisi pro
bare possit qd ātiqui
tus ipse cū parētibz
suis natiōe legitimus
miles existat. **P**ost na
talem sancte marie v.
nus quis qz comes. vñ
viros boni testimonij
sibi eligat et de quali
bet prouincia cū hys
habendis sagaciter di
sponat et quāto precio
secūdum qualitātē tē
poris ānona sit vendē
da vtiliter prouideat.
Quicūqz vero cōtra
ipsum deliberacionem
Intra terminum ām
alcius modū et carius
vendere psumpserit tā
qz violator pacis ha
beat et totidez. xx. lib.
comiti p. soluat quāti
modi os siue mallodi
os ala? vendidisse fu
erit conuictus. **S**i qs
rusticus arma vel lace
am portauerit vel gla
diū iudex in cuius po
testate repertus fuerit
vel arma tollat vel. xx
s. p. ipis a rustico acci
piat. **M**ercator ne
gociandi cā per prouin
ciā trāhens gladiū su
um sup. sella alliget et
sub vehiculū suum po
nat non ut quē inno
centē ledat s. ut se a p
dōe defendat. **N**emo
recia sua seu laqos a
quelibet istrumētā ad
capiendas venaciones

tēdat nō ad vsos ap
lupos capiēdos. **A**d
palaciū coitis nullus mi
les arma ducat nisi ro
gat a comite. **P**ubli
ci latrones et cōuicti ā
tiqua dāpnentē sentēcia
a. **Q**uicumqz aduoca
ciam suā vel aliud qd
libet beneficiū in orna
te alias ānormiter tra
dauit et a domio suo
amotus nō respue
rit et in sua perseveras
insolencia alio ordine
iudiciario tā ad voca
cia qz beneficio exutus
fuerit h. postmodū au
su temerario aduoca
cia et beneficiū muase
rit pro violatore pa
cis habeat. **S**i quis
v. solidis valens a ā
plius furaat? fuerit la
queo suspendat. **S**i
mimus scopis et forpi
ce excoiet et tōdat.
Si misteriales alicu
ius dñi mē se guerzā
habuēt comes siue iu
dex mēuul regimē
eā fecerit leges et iu
dicia exinde prosequā
tur. **Q**uicūqz p. terzā
trāhens equū suū pa
bulare voluerit quan
to fin viam p. mqu?
stās amplecti potuerit
ad refectiōē et respira
ciōē equi sui impune
ipso equo porrigat liā
tum etia sit ut herba et
vindi filua sine vasta
ciōē et noxia qlibet utā
tur p. sua comoditate
et vsu necessario.

Si qs arma et ita
habet qz rustici nō au
dent portare arma si
cut et al. dicitur qz ru
stici non audēt optare
pecuniam ut. C. de ag.
et cen. domini predioz
intelligas qz forte tol
lere debet ei arma
quando nō poterat ei
auferre pecuniam cum
talis erit qui non au
det eam optare ut dixi
forte quia non poterit
seperari a solo d. quibz
forte loquitur lex p. re
dicta. alijs non rustici
auferat. xx. sol. si habu
erit et hoc est qd dixit
vel. xx. sol. rē. vel dicas
qz tollit verumqz. f.
arma et pecuniā si ha
buerit et exponas vel
pro et. ac.

Mercator nō ut quē
i. nō eo animo ut quē
rē. ecce ut hic palam vi
deo imparatoz animū
maluolum habere ar
ma deferentem. accur si?

Hic finitur lex. dein
de consuetudinē regni
incipiunt. quidaz aliter
habent in. **H**ec. hic in
cipit lex consuetudis
reg. meliorem tamē pu
to hanc rubricā qz ve
rum est quia lex finit
hic. f. superior. proxi.
de pace tenēda. l. fride
ricus et qd sequitur nō
est lex sed consuetudi
nes sunt potius accu
satus ac.

Omino guerram pmo solutus nuquid vas. interim po-
terit vendere in consensu ipsius domini sui bannti ita quod teneat
vindicatio ita quod dominus non possit eam vindicacionem rescindere postquam fue-
rit restituta. Et videtur quod sic ad exemplum filii eius quod deportatus est nam
ea que gesta sunt per ipsum filium tunc quando pater est deportatus rata sunt habi-
nec infirmat pre restitu-
to ut. C. de sententia pas-
si. l. ult. in primis et meri-
to debet tenere vindicatio nam
et interim dum est ban-
nitus posset dampnum in-
pune in bonis eius da-
ri cum aliquid nichil videretur
ei nocere bannti ipse tunc
non dicitur feudum vendi
quia tunc non videtur fe-
esse cum interim vas. est
solutus a sacramento si-
delitatis a qua fidelita-
te feudum dicitur ut. s. p. qd
fiat inuestitura et per
quos regum. c. nulla si di-
cas et forte melius. s. qd
non possit interim vende-
re licet interim non pos-
vindicatio tractari nec
enim domini amittit do-
minium directum quod re-
tinuit tempore inuestitu-
re propter banntum nisi for-
te ei bona essent ex-
sim publicata cum etiam
tunc forte eo restituito et
bona ei intelligerentur
restituta ut. C. predicto
si. l. i. et. vlt. c. si et ma-
xime si dominus habet
filios interim feudum ad
eos pertinet cum hodie etiam
am bona deportati non
publicentur ut. C. de bo-
nis prescriptis aut bona sed
quod si dominus est banntus
ab aliqua potestate ali-
cuius civitatis sibi et iuris
dictione est dominus et va-
nimum quod interim est vas-
sallus a sacramento fide-
litis solutus ita quod non
sit obligatus ad eum ad iu-
uandum et si suum p-
standum. s. s. forte sic ea-
dem ratione ut in bannto
to a rege cum ratio diuer-
sitas reddi non possit
ar. C. de consuetudinibus. l. vlt.
nisi forte diceretur contra-
rium ea ratione quod ma-
ior sit rex aliquo potestate
ac.

Ad hoc usum mediocri-
pimo finem communem usum
licet enim vas. suum do-
mino non offerat nisi tunc ob-
s. s. amittit dum tunc domino
potenti suire paratus
sit vix tamen si sciuerit
domino magnum pe-
riculum imminere ultra
adiutorium suum debet
domino prebere alioquin
feudum perdet ut. s. d. feudum
contro. si. c. l. 3. et hoc est

Subarica

Hic finit lex deinde con-
suetudines regum capiunt

Omino guer-
ram alicui fac-
iente si sciatur
quod iuste aut cum dubita-
tur vasallus ut eum ad-
iuuet tenet. Sed cum pa-
lam est quia irrationa-
biliter eam facit ac iuuet
eum ad eius defensionem
ad offendendum vero ad-
iuuet eum si vult si si eum
adiuvare noluerit non
tamen feudum perdet. O. et
G. alij vero sine distinc-
tione dicunt semper debe-
re eum adiuuvare. Sed
O. et. G. eo vult ar-
gumeto quod quemadmodum
communi excommunicata-
tum per a rege banntus
non est obligatus vasal-
lus ad iuvandum per suum
ei prestandum primo solu-
tus est interim sacramen-
to fidelitatis nisi ab ec-
clesia per a rege fuerit re-
stitutus ita nec istum miu-
ste guerram alicui facien-
tem. **A**d hoc quanto-
cumque tempore steterit
vasallus quod domino suerit
sibi usum mediolanen-
sum beneficium non amittit
nisi suum facere re-
nuerit vel nisi a domino ei
nuntiatus fuerit et ille
eum potuit diu steterit quod
servicium nullum fecit bo-
num tamen iuxta varie ex-
causis personis que diffi-

etiam quod dicitur. i. pro. dum tamen scias. et hoc tunc vertent
in cause cognicione finem quod hoc dicit bonum tunc iudex. et. Et pmo res
hoc est quod aliquid dicit. ff. de ac. et ob. l. arrianus et favorabiliores sunt
rei quam actores ut. ff. de re. iur. favorabiliores te hoc verum est nisi per
libertate vel pro re privilegiata pronuciari possit tunc enim ma-

gis condonare quam absolute
dantur ut et de re. iur. ac.

Vasallus fecerit
cum fortassis fece-
re non debebat nisi hoc
in fundo colligendorum
fructuum causa faciat
sed si quid edificaverit
fortitan nec tollere nec
reficere potest sine quasi
one rem suam tamen pos-
terit vendicare ut. ff. de
usufr. sed et si quid in
edific. in primis ac.

Aut soluat aliquid enim si
moveretur exceptio doli.
in si. nisi precium exsolue-
ret ut. ff. de ac. emp. et
ven. de ob. m. l. si. et in
sit. de rerum di. s. certe
illud et. ff. de usufr. sed
et si quid et de rei. ven.
si fundi post et. l. in fun-
do et. ff. de pig. act. l. ele-
gante. s. vlt. et. l. si ser-
uos pi. et. l. si necessarius
as et. ff. de contra. tu. l.
i. s. finito et. ff. ad tre-
heres cum de buerit et. l.
prom filii. s. vlt. et. ff.
loca. et. con. l. dominus
s. et. l. p. et. quod di-
cit postea idem dico si
precio servitutem acq-
sunt istud dicit quia per
se non potest subsistere
ut notatum est. s. illi vero
qui debent omnino ad
dominum pertinere si
quibus inepte locuti sunt
ut michi ac.

His consequenter
ante maritum quod hoc d
fructibus distinguitur
aliter observatur in he-
redem fructuarij ut. ff.
de usufr. de finito sed in
ter uxorem et maritum
aliter sit fructuum di-
visio ut. ff. so. ma. l. di-
uorcio. qualiter autem
hic distinguitur dilige-
ter est attendendum quod
de facto sepius acci-
dit et quod vltimum debent
iniquitate continere et
ideo male dicunt sicut su-
periores et. l. alio. c. ac.

met finge aut vasallum
remotum per appropinquum pa-
tum esse per non dominum guer-
ram habere per non vtrum
que magnum vel parvum et a-
nuntiavit et dominus vel non
hec enim omnia vult in
cognicione case et pma-
ores sumus ad absolute
dum quod ad dampnan-
dum tamen scias quod si va-
sallus sciverit dominum obhi-
deri vel aliquid ei mortem im-
minere et eum potuerit
etiam sine nuncio eum non ad-
iuvaverit feudum peribit
tur. Si vasallus in feu-
do aliquid edificum fece-
rit vel ipsum sua pecunia
melioraverit et contingit
postea ut vasallus
sine filio masculino dece-
dat dominus aut patiat edi-
ficium auferre aut sol-
uat parvum melioracionis
Idem dico si pro ser-
vutute fundo acquirit
quidam alij dicunt om-
nimodo ad dominum pertine-
His consequenter dicitur
quod si vasallus dece-
dat et contingerit feudum
reverti ad dominum hic di-
stinguitur ut si ante mar-
itum omnes fructus illi
annui ex feudo pvenien-
tes ad dominum pertineant.
Si vero per clas mar-
itum vel quod ad augustum
fructus quam capiunt
ad heredes vasalli pertine-
ant. Si vero post au-
gustum omnes fructus

Postpositum. Statim em̄ cū fuerit factus cleric⁹ cōuers⁹ seu d̄
fuit domino apertū sicut de eo qui. f. l. illicite alienauit sine vo
luntate dñi licet em̄ recuperauerit ab emptore n̄ tam̄ penes
se retineb̄ cū dño erat apertū p alienacionem ut. j. t. qd̄ iur̄. fit
si uas. p. aliē. f. recuper. c. p̄tereas. ergo colligas manifeste qd̄ n̄
restituunt̄ amissa licet in p̄stinū statū res redierit ut ar. insi. de
ca. di. g. qd̄ aut̄ et. ff. de ad op. qd̄ liberat⁹ ar. cont. C. de sūia. pal. et
resti. l. i. et ult. et. ff. de in ius vo sed et si g. sed et si ar. cont. s. t.
h. finit. l. c. i. et in sūma ut in libello dis. pp. *Seca.* nūc enim iu
ra restigantur.

Et si quod. si id acquisiuit forte cum esset clericus qui scrip-
tum est nemo deo militaris implicat se negotijs alienis ut in
decre. xxi. q. iij. apostolo et. c. placuit sicut et. s. dictum est quod factus
est miles dei desijt esse miles seculi ut. s. de eo qui arma bellica
deposuit. c. i. ac.

Si vas. feu. priua-
tur cui debeat deferri.

Si vasalli licet quicquid
puta quoniam beneficium non est
nouum quoniam alias non per-
tineret ad agnatos sed
dominum et ita intellexerunt
quidam quod legitur. s. in quibus
causis. f. amittit. s. vlti-
s. ut ibi loquat de no-
b. vel dicas quod ibi loqui-
tur etiam de patre et quod
dicitur licet quicquid intel-
ligas. f. quoniam vas. non de-
liquit in domino sed in al-
ium quoniam tunc pertinet ad
agros et non ad dominum secundum
quod ibi dicitur. Si autem
in domino deliquisset tunc
secus et hoc est quod ibi dicitur
ut dominus habeat hanc suc-
cussionem velacionem licet
forte videatur equivo-
cari sententia ne ex delicto
alterius alius dampnum
patiat. ac.

Si filius sic ergo dete-
rioris conditionis est filius
quod aliter et patris delictum
nocet filio. alteri ergo
delictum alteri nocet quod
fit plerumque propter deli-
cti magnitudinem ut. c.
ad. l. i. iul. maiesta. l. qui
quis aliquando propter
minima personarum con-
iuncti-
onem ut. ff. si quis aliter. te.
probi. l. i. licet alibi di-
catur quod delictum patris
filio nocere non debet ut. ff.
de senat. emancipata et de
bonorum possessione con-
tra. l. i. i. et de penis moris. g.
p. et in summa ut non in
libello p. c. dis. e. ple-
nissime. s. dictum est qua-
liter quis ex officio suo
re. s. s. se sequentes ali-
quando etiam delictum fi-
lij nocet patri in fe. quod
pater habebat ut in co-
stitut. fir. impetiales. g.
insup. si filius vasalli.
re. sunt alij huiusmodi tale est ac-
si dicat non potest domi-
nus filio gratiam face-
re ac.

Quibus et ita vide-
tur quod ex latere venien-
tes excludant non solum
filium in casu isto sed
etiam omnes descendentes
quod forte verum est
primmo sine forte ut. s. de feu. contro. f. c. fu. vasalli? culpam
accursus.

Huiusmodi enim nec postea
in feudo succedunt nisi si quod
habent perdunt.

Rubrica

Si vasalli? feudo pri-
uatur cui debeat deferri.

Vasalli feudo de-
linquentis licet
quicquid ad agna-
tum pertineat filius tamen ad
id nullatenus aspirabit
nisi id a domino iterum con-
grat scilicet gratiam facien-
ti si non sunt alij ex latere
quibus apertum ad eam peti-
cionem admittuntur quod quoniam
to gradu sunt remoti ab
eo quod id acquisiuit et e-
ciam ut quicquid ad in finitum
dum tamen ostet hoc ab
eo per masculos descen-
disse.

Rubrica

Qui testes sunt neces-
sarii ad probandum no-
uam muestituram.

Tunc clericus? si
ue laicus? sit do-
minus? ad proban-
dum nouam muestituram
semper pares curtis sunt
necessarii etiam si sine eis
facta fuerit muestitura
etiam si dominus confiteatur fa-
cta quia tamen sine hac sole-
mnitate facta est non valet etiam
si probare possit per bre-
ue testatum. Sed alij de te-
stant et si dominus confiteatur
factam decurrens ad sole-

Qui testes sunt necessarij ad probandam nouam muestituram ac-
tue ad probandam hic manifeste videtur corrigi quod. s. dictum
est quod sit muestitura in p. l. dicam? quod istorum sententia corri-
git per alios quod melius dicitur vident et merito eorum sententia pualet
na et huiusmodi decurrens ad solemnitatem iuris cum ab eo legatum est

fidem commissum petatur
solue detractas non au-
ditur ut. c. de fideicom-
questionem et insti. de
fideicom. h. s. vlt. Sed
occurrit instantia nam
reperitur quod pater dicit
emancipationem a se fa-
ctam sed decurrens ad
iuris solemnitatem fili-
um redigit in suam po-
testatem ut. c. si aduersus
rem iudi. si cum so. ibi
reuocat quod de substantia
emancipationis aliquid d
fuerat puta quia non
fuerat auctore potore fa-
cta. Sed hic non est ita
quoniam testes non sunt de sub-
stantia muestiture ut
ita dixerim ar. ff. de ad-
op. post mortem quod aut
testes in utraque muesti-
tura ut ita dixerim sunt
necessarii ad ipsam pro-
bandam notatum est. s. quod
sit muestitura. c. i. et. g. si
enim hic ergo secundum sen-
tentiam meliorem non
nocet et si de solempni-
tate aliquid deest qui-
bus subueniri potest ut
i. iij. carta.

De consuetudine re-
cti feudi. ac.

Sciendum muestitu-
ra et per eam solam
potest constitui ut. s.
qui. mo. f. constitui po-
test. c. sciendum. f. re.
Istis autem duobus
modis potest acquiri ut
hic et. s. de fe. cog. c. sci-
endum primmo et tercio
modo ut hic habetur et
quarto similiter ut no-
tatur in summa qualiter
feu. constituatur et ac-
quiratur ac.

Coram curia. Si au-
tem non dixerit coram
curia tunc forte secus
esset quia tunc non prope
feudum sed quasi feu-
censebitur donec vixe-
rit ille qui ita natus fu-
it et nullam in eo habe-
bit successionem ut. s.
qui. modo. feu. constitui
potest. c.

Sciendum vnde talis
erat forte differentia inter
hunc casum et illum quoniam

hic dixit coram curia ibi vero non vel etiam potes intelligere
hunc secundum illum. ac.

fundus illius non pro eo solo vas. possessor efficiat quia solo alio
non acquiritur pos. ut ff. de acquir. pos. possideri in pñ. licet vi
deatur obuiare. ff. pñ. dicto. t. l. i. §. ult. et qualiter intelligitur ibi
exponit hic notat p. paciencia possessione transferri si ff. de do
nat. qui sari et d. acquir. r. do. qua ratione al. transferatur pos. p
retentione usufr. ut. C.
de donat. quis q. s. et. l. si
quis argentum. §. sed et
si quis al. designatione
ut ff. de peri. et con. rei
ven. q. si al. oculo. §. b.
i. sectione dñi tamē affe
et interueniat. ff. de ac
quir. pos. l. i. §. sed iusse
rim et. l. q. in eo. §. si vñ
dotozē al. alterius tradi
coe puta clauium horei
vel celle vinarie ut. ff.
predicto. ti. l. i. §. si iusse
rim et. ff. de contrahen.
empt. et ven. l. clauibus
al. cōductione et omēs
isti quinq. casus transfe
rendi possessionem sub
illis verbis declaratur
visu siue rei mutuate
venditione si cōducto
rem iussi deponē rem
clauibus et cartis in ea
si cōduco scient quā nō
aliter detur possessio
transit. ac.

Aliquo tempore d. q.
tempore intellig. §. ff.
xxx. an. ut. s. si de feu
contro. fu. c. si quis per
triginta annos vel in
telligas etiā de tempo
re vñus anni per qd
stetit in possessione ser
uendo dñi ipo nō hoc
ignorante cū delacione
tamē iurifurandi ut. p.
sequit pñto iuramto
re. et. §. si de inuestitura
inter do. et vas. lis oria
tur. §. si autem aliquis
et non intelligas de di
cto tempore. xxx. an. q.
tunc puto q. sine delaci
one sacramenti debeat
absolut. ac.

Et nō cōtradice
te valde notabile
est verbum nā propē
hoc videtur consentire
et sibi pñdium facit
ut omnia notauimus d.
hac materia. §. si do. in
uesti. inter do. et vas. lis
ori. §. si autē aliq. ac. nō
probet et merito quia
contra dominum pñsumitur cum pñsens sit ut notatur supra
si de inuesti. inter do. et vas. lis ori. §. Sim autem aliquis. item
supple. vel quasi pñbet puta iurando ut sequit statim pñto iu
ramento. re. et. p. e. §. item si interdictū iusu. em. est loco pñacio
nis ut inuenies notatū. §. si de inuestitura int. do. §. si quis se vñ

vade i possessione feu
di illi? et teneas ipm p
feudo licet em nō mter
cessisset inuestita tñ tle
ē ac si mteuissset qā il
le ei? voluntate possesh
onē feudi nact? ē noie
feudi. Inā etiā dñ qd
si aliq. pñbaueit se ali
quid nomme bñficij i
aliq. tpe tenuisse dñō
pñte et nō tradicete et
seruiciū eius qñ a va
sallo recipiente licet nō
pñbet inuestiturā vñ
tñ obtinebit pñtito iu
rameto mñ aliud dñra
mducat. Qd aut dñ
ctū ē ut pñares pñbet in
uestitura dictū ē de eo
dñō q. alios habet va
sallos. ceterz sufficiunt
exnei nec dicat idō iue
stiturā vñ sine paribz
facta ē nō valē qm tñc
tpis pares aberāt qā e
cā si abhñt tamē expe
ctadi sūt.

Acramētū nō se
per ē dñduz posh
tenti sed quādoq. pos
hñti quādoq. petenti
quādoq. neutri et cui
aliqui eoz datur ita de
mū datur si aliqd pro

patre expectandi ecce qd indistione notauimus qmiam si ab
sunt pares expectari debent alias enim nō valeret noua inuesti
tura ut hic dicitur potest hic etiā notari hic ar. ad questionem
illā in qua dicitur de eo qui ius sibi dixit ppter inopiā magi
stratus nam et ibi dicitur q. si aberat debuit expectari. Sacra

mentū moneat sed nū
quid propē vñum testē
se mouebit iudex. §. ff.
vñq. inducit pñsumpco
nem vox vñus ut ar.
ff. de iurēiur. si duo pa
troni in pñm. et de libe
ris agnō. l. i. §. ult. et. C.
de aduoc. di. iu. nemini
et. C. de decur. si quis
decurio et. ff. quēadmo
dum te. aperi. l. i. in fi.
et. ff. de dote. pñele. tñ
opompus licet ar. con
tra sit ut in aut. de fide
instru. §. si vero moriat
vñ. dic. et oīno se puta
uerit et ar. contra. ff. de
questionibz maritus si
ibi ideo fuit remota q.
ñio ancille q. nō debu
it retorqueri in dominū
suū ut. C. de questioi
bus. l. i. item licet cont
fit eodem iure. Et no
tatur contrarium in. C.
de testibz iurēiur. Si er
go ius circa hunc artī
culum distingue laei?
et decurze ad distincio
nē pñl. a. ctore non pro
bante. re. sic ergo secu
dum determinacionem
istius. c. est intelligen
dum qd dicit. §. si de
feu. conto. fu. §. in filiaz
et. p. de controuer. inter
mal. et fe. debe. c. Item
sciendum est accuri?
§. referat nimirū nec
velle iurare nec iuram
tum referre manifeste
turpitudinis est ut. ff.
de iurēiur. manifeste ac
parentibz hic pñci? pa
rentibz credit q. extra
neis cum ex necessita
te. vñ. adesse debeant de
reliquis eius arbitrio
relinquitur licet cōtra
rium sit in vlt. ac.

Si vñt hijs melio
ris cōdicōis ē dñs q.
vasallus. sed quero si
vasallus. propinq. nō
hēat quid iur. sit. §. ff.
tūc alij admittunt in

eo fit qd iudicē moue
at. Vbi nichl ē qd faci
at p. aliq. eoz pñet pos
seshonē solā tunc fm
qd iudicia melius visu
fuerit aut poshñti da
bit sacramētum aut a
ctorenō pñbate q. vñe
mtur et si nichl pñtite
rit obtineat. Et cum
datur aut dat a iudice
aut a parte. si a pte sñ
eat cūm. xñ. sacramen
talibz fm inferiorē di
stinctionē iuramentū a
referat p. s. cui delatū est
Si a iudice iuret ille
cui delatū est cum. xñ.
vasallis cū. vi. parēti
bus ceteros vero hēat
extraneos si vult dñs
vero si vult cū pñti
bus a cū vasall. solis
aut cū pñtibz l. cū ex
neis mixtis pñtibz l.
vasallis. Et iurabit se
per vasall. sine mēcio
ne consuetudine dñs q. de
suo facto similiter. De
facto vñ patr. l. aui a
alteri? ascēdent. iuram
to cōsuetudine pñonet qui
dā tñ dicūt nō quidē cō
suetudine esse pñonedam

defectū nimirū et alibi inopia emergente pñbacionis admittunt
hij q. alias rñpellerent ut. C. de her. et ma. quomā in fi. et. ff. de
testibz. l. i. §. ff. ut in summa ac. Cōsuetudine ergo de mēto iurat hic
et alibi ut lōbar. qñt q. se dñen. d. si cōtigēt et. l. si q. pñmor
tē si oppo. q. āceps pñuriū sñt vñ ut. ff. d. i. litē iurā. videā? ac.

In quibus iurat tamē vas. de calumpnia si sacramentum de
feu. nō fec. ac. A domino in h. filis est dñs patrono qui cū
iurand. defert liberto n. tenet de calumpnia iurat ut et. ff. d.
iurand. iurand. §. h. ius ac. Dñi pze. n. em. ē ferendus amplius
ab aduersarijs querere cōcedi q. ipsi ab alijs pulsati facere pa-

ciantur ut. C. de fruct. et
li. ex. l. ult. Qd. quis
q. sed quomō hoc esse
potuit non video dicit
solitus aut emm impe-
rator p. impetracionem
ius iniquuz statuit aut
sine impetracione in p-
mo casu ille solus qui
impetrat est puniend.
cum alterius factum al-
teri imputari non vale-
at ut. ij. q. v. c. i. in pim.
itez res inter alios acta
non debet alijs obesse
neq. prodesse ut. C. res
inter alios acta. l. ult. et
C. de pact. debitoz licet
pro et contra aliqui repe-
riantur ut in illo gene-
rali res m. alios acta
z. in scdo autē casu ubi
sine impetracione datur
est tale ius null. est pu-
niendus ut. ff. de l. ij.
nimirum licet offeratur
qd. exigi prohibetur ut
in aut. de sanctis. e. §. si
quis aut. et. ff. q. q. q.
iur. l. ij. et. ff. q. in frau-
cre. pupillus. C. de cri-
mine sac. l. ult. C. de pe-
tici. bo. sub. l. ij. et. ff. de
varijs et exor. co. l. i. et
C. de off. preto. l. ij.

Quid ergo ē quod ge-
neraliter hic dicit. Iste
per impetracionem sta-
tuit imperator vez. vo-
luit hoc esse generale
et qd. dixit q. q. q. iur.
z. dixit cōtemplado p-
sonas que huic edicto
causam prestiterunt. ac.

Similiter accusare h.
etiam dicit de patrono
et filio patrom qui pro-
hibetur libertum accu-
sare in causa capitis vlt.
testimonium contra eū
reddere et si cōtra fece-
rit ut ab eoz. posses-
contra. ta. remouentur
ut. ff. de bo. li. qui cum
liberti q. aduersus pa-
tronum reddentes te-
stimoniuz puniuntur
ut. C. de testi. aduersus
is etiaz qui testimonio
suo intencionem accus-
latoris adiunt vel pro

In quib. etia. causis
sacramentum calumpnie
a dño nō exigit qd. nu-
per rex frideric. m. cona-
lia constituit ut vas. sa-
cramentū calumpnie a
dño non exigat qd. etia.
a dñi parte intelligend.
est qd. quis q. iuris m.
alterum statuerit ipse
eodem iure utat. Si
militer vasallus dñm
accusare l. testimonium
cōtra eum reddere non
pōt i. i. i. cā modica l.
cīmāli quid tñ dicūt m.
crimāli nō licē i. i. i.
licere i. q. b. h. dñ fecerit
feudo puabi. t. Ite h.
inter commūm et va-
sallū cōtrouerha sit de
beneficō dño possiden-
te et vasallo i. pbacōe
deficiēte qui cōueniē nō
lō pōtito iuramento ab-
solvatur vasallo vero
possidente et actore m.
probacōe deficiēte si lō-
ga sit vasalli possessio
eius iuramento cā fin-
atur ubi noua ē eui.
possessio sacramentuz
non prestabitur h. do-
mino dferetur n. aliud
pro possidente faciat.

Rubrica.

De lege conradi.

Ex conradi de be-
neficijs q. dicit si
inter capitaneos con-

actore fideiussor extitit a relictis i. testimonio priuatur libertas
q. data seruo qui testimonio suo testamentum infringere vo-
luit auferatur ut. ff. de hijs quib. ut indig. l. post. §. etati et. §. an
libertas ac. Priuabitur istud intelligo qñ nulla necessitate
rogente vas. testimonium dixit alioquin excusabitur ut no. ff.

si quis cauci. l. ij. §. i. et
ar. ff. quib. ut indig.
pos. §. an libertas. item
quia officium propriū
non dēt esse ei dāpnos-
sum ut. j. t. ij. §. ac.

Item si int. si longa
istud. §. expo. est unde
sic intelligi debet sicut
§. dictū est ac.

De lege conradi ac.

Inter pares qd.
in isto. c. dicit ob-
seruatur quicquid. §.
expositum est ac.

Ex eadem alienatur
quod de alienacōe. f.
obseruandum sit h. §.
tiliter disting. sed qua-
liter hodie sit intelligē-
dum in constitucōe de
terminabiliter notand.
tamē est q. licet cū vni-
uersitate transit qd. p-
se transire non potest
ut. ff. de fundo. do. l. i. et
ij. de acquir. re. do. l. que-
dam nam et licitū est in
solidū qd. p. parte nō li-
cet ut no. i. l. pp. vi. ca-
ss. ca. licitū est in soli-
dum quod p. parte nō
liceret licet contrarium
notetur in sequentib.
duabus rubricellis.

Aut equali hic ergo
notab. q. licitū ē michi
per aliu quod p. me ip-
sum licebat dum tamē
sit p. eq. bonum illud
sicut et et aliud vinum
eiusdem generis et bo-
nitatis recte persoaliter
ut no. ff. sicut pe. cū qd.
et hec notantur fm. cō-
suetudinem mediolan.
pro qua ar. possunt re-
periri in pe. questione
in qua queritur utrum
vas. possit per alium. f.
seruire ac.

trouerha sit coram re-
ge finatur si inter val-
satores coram parib.
curie mediolan. nō te-
netur h. talis ibi distin-
ctio obstat q. si inter
duos quicumq. fuerit
de beneficō regali cōtro-
uerha sit quoz. vterq.
a rege se muestitum es-
se asserit tunc causa co-
ram eo decidatur cetere
vero cause apd. pares
curie. Si inter duos
pares de aliquo benefi-
cio sit cōtrouerha quo-
rum vterq. suum pp-
ium feudum esse dicat
huc asserat eundem m-
uestitorē huc diuersos
coram iudice vel arbi-
trio finiat h. cum vnuz
producit muestitores
h. possidente sine fraude
guarentare voluerit.
ipse obtinebit nisi ad-
uersarius aliqd. contra
mduxerit. Ex eadem
lege descendit q. domi-
nus sine vasalli volū-
tate feud. alieare n. pōt
qd. mediolanenses nō
obtinēt ibi emm sine
curia etiam beneficium
totum recte alienat dñ
tamen aut equali domi-
no aut maiori vendat.

Inferiori vo. si va-
salli voluntate non li-
cet nec licz pte alieare

Dū tamē totū. s. qd in curia habet qz quedam per se n̄ trāse
unt q̄ cū vniuersitate trāseūt ar. ff. d. contrahē. emp. m. modicis de
ac. emp. et ven. si mercede. q. si eū et de acquir. re. do. quedā et de
fundo do. l. i. et sic nota in li. dis. p. iij. car. s. licite cū vniuersi
tate trāsit qd al. trāfire n̄ pōt licet contrarium notet in rub.
cella ibid. sequēti ac.

In infinitū et no. h. qz
infinitas licitū ē illicitū
nec viciat nec ex
cusat vt. ff. de an. l. an.
nua. g. annua.

Tercia personā et h.
ppter infinitatē euitan
dā vt. ff. de dam. in fec.
qui bona. Sed querit
tur hic a q̄ dno vendi
tur cū in q̄rtam per
sonā peruenierit vtiqz
vt opmoz a primo. Sz
numquid tercia euic.
tenet vtiqz nisi valloz
ac si de re aliena fecit
inuestiturā vt. s. de in
uestitura rer. alie. cum
de re aliena cū distincti
one tamē que ibi sit sci
ens vel ignorans alie
nū recepit et racō cum
primus dominū amitti
tur ad vendicandum et
non sed. qm̄ ea ra
ciónē qua nō potest p
mus dñs tercia cōueni
re eadē non poterit se
cundū quartū. Sed po
ne etiā in quintam plo
nam transitum fecisse
quis tunc pferet. s. ad
huc primus qz pmo sic
fuit apertum nec renū
ciant iur. suo vt. ff. d. h.
uis ex p. si titius. Sz
opponit qz sed. vas.
vel p. habet vtile do
minium at dñs directū
vnde videt qz vasallus
qui habet vtile prefera
tur sicut dicit de actiōe
vtili et directa qz dire
cta postponit vt. ff. de
sup. si. l. i. g. iij. huic stu
diosus respondeat. ac.
Profecto masculis hic
ergo appellacione h. re
dis solus masculus con
tinetur sed. s. etiam alie
notatur de feu. alie. g. in
de potest presumi item
hic no. qd non potest
quā plus iuris in al. a
transfere quā ipse ha
bet vt. ff. de reg. iur. ne
mo. item hic notab. fm
sentenciā posteriore m
mortē alienatoris spe
ctandum fore sicut nō
stat. s. d. suc. feu. in p. n.

maiori detenta feudi a
lia pte vbi gracia. Est
vasallus q̄ ab eodē dño
in plibz locis feudū tēt
si ptez feudū in vno lo
co vendat i alio hibi re
tineat iste n̄ dēt empto
ri seruire h. p. p. o. rē do
mmū totū bñficiū re
cognoscere. Cum curia
vero cuiusqz bñficiū ea
az rustico et sine vasal
li volūtate pōt dū tñ
totū alienet. O. qdam
aliū dñt et. G. n̄ vale
re si fiat inferior. Sili
ter nec vasallus feudū sñ
dñi volūtate alieabit
in feu. tñ recte dabit si
scda tñ psona talis sit
que feudū seruire possit
vt si dñs miles ē et ille
qui acapit feudū miles
inueniat ad h. vt feudū
si dñgerit dño h. l. r. ser
uire vt p. o. r. possit et h.
vt dñs liceat i infimū
In quibusdam tñ curijs
vltra tñ psonā feudū
cessio n̄ extēdit vt cū
feudū puēnt i q̄rtā pso
naz ei auferre dñs pos
sit. Profecto ille q̄ suū
bñficiū aliū dat i feudū
nō dēt alia lege aliū dñ
m̄ q̄ ipe hēat vt si hēt
hibi suis qz heredibz qd
intelligi dēt de sol. ma
scul. n̄ dēt aliū dñ vt hē
ant et sui masculi hēre
des et seie vñ quibusdā

Si fuerit auferatur istud contingit ppter infirmitatis pe
nas quamqz varia in li. l. disputatarij. reperiant et hoc si
non negauerit aliud est em si dix. se nescire vel ignorare qd in
telligendum est secundum sententiā inferiorum. i. vbi sciebat et
ex certa sciencia dixit se ignorare priuetur tunc.

Sciens istud videtur
veruz quando propter
ignoranciā doli presūp
tio repellit vt. ff. d. li.
ho. ex. l. iij. s. is qui et. ff.
de reg. iur. non potest
De clerico qui inue
stituram facit.

Clerico de suis cū
clericus dat in fe.
de suis rebus simile est
layco sed cū de rebz ec
clesie non sicut hic di
citur quod autem dicit
de feudo qz aperiat et n̄
de alio hodie male ob
seruatur vnde aliud ca
pitulum habent quidā
in qua contrarium leg.
et incip. archiepiscopus
2c. ac.

Omnifariam. nā qd
a defuncto inchoatū est
per heredē explicari dēt
vt. ff. de fideiul. et nomi
natozibz et heredibz tu
toruz et curatoz. l. i. ac.

placet vt eoipso feudū a
mittat. G. et aliū di
cunt etiā q̄ dedit et au
datū ē bñficiū pōt fm
vō alios tñc dño apit
cū masculi defecerint.

Si fuerit mē dñm
et vasallū d. feu
do d. trouha dño dicēte
hoc qd tenes in feu. a
me hēs ille vō negaue
rit siquidē p. r. l. et p. ba
tū ei fuerit ipm ab eo
auferat h. cū dubitāter
respōderit nescio min
me fm q̄sdā h. fm alios
tñc tēnum priuabit h.
fraudulēt. i. sciens h.
negauerit.

Rubrica

De clero q̄ inuestiturā
facit.

Clerico de suis
bonis inuestitu
raz faciēte eius
successor oīuariā cogi
tur eā implere. Cūqz de
bonis ecclesie eā fecerit si
possessio rei bñficiū in
uestire pēs eū fuerat ip
se et eius successor eā
adimpleat qd et i lay
co d. tigit vbi vō de al
teri? feudo fecit inuesti
turā si qdēz pure n̄ va
leat h. si s. b. tpe l. d. dicti
one q̄ feudū apperiat si
bi valebit inuestitura
etiā sine volūtate va
salli facta si tñ an dñ
serit inuestitor qz feudū
ad eum.

An mutus vel al. imperfectus feu. retineat. ac.

Ut patet nouum vero feudum non veritamen si
feudum ita fuerit magnū qd eo ablato se exhibere non va
leat tunc tantum debet ei de feudo relinqui vñ se retinere pos
sit vt. s. quibus mo. f. amitt. mut. ac. Retinebit. hic forte
secundum istos potest
eodem modo intelligi
vt de nouo feu. pri. di
ximus ac. Non valz
sed numquid si velit
per substitutum serui
et possit retinebit tūc
ac. Similibus vt et
s. de eo qui arma bellica
deposuit. c. i. et. t. si de fe.
contro. fu. e. qui clericus
et. s. de fe. fe. c. i. et. g.
ex h. et ita videtur al
signari racō qd femina
non potest retinere fe.
s. qd id seruire non pōt
Sic et alias dicitur qd
filia non recipit cōposi
tionem patris sui occisi
quia feudum leuare nō
potest vt in lōbardia.
de homine. liber. ho.

Si quis longo.

An ille qui interfe
cit fratrem domini feu.
amitt. accursus.

I quis non pos
sit ac si aperte di
cat si talen commiserit
felloniam quod in cu
ria morari non potest
debet a feu. priuari mo
rari dico sine verecun
dia naz qd sine verecun
dia non potest existere
non intelligitur existi
posse sicut non potest
exigi qd sine pudore nō
valet postulare vt. ff.
de iuris. l. iij. in. si. unde
denegatur doli. ex. con
tra patrem qd pudorez
apud bonos et graues
figillat vt. ff. d. doli. ex.
apud celsum. g. aduer
sus et. ff. de obsequiis
ali. prestan. licet vñ et
si aliqs sine decore suo
in publico nō potest ap
parere. a. apparere nō pos
se intelligo nisi ppter sui
delictum detineatur vt
ff. q. ex. e. ma. re. in eadē
sed et si arbiter in loco
in honesto litigatorem
adesse iussit parere nō
tenet vt. ff. d. arbitris
si cū dies. g. p. ppter h
verbum dicitur qd por
te dignitatē in famibz
claudunt vt. C. de di
gnit. neqz famosis vel
intelligas vt in curia a

pli. 2. c. i. adhuc vt in curia apli. esse nō possit a fe. puatur sed
prima vior ē in hac significacōe. ponit vt quando dicitur ag.
vt donum consequatur vt. ff. de aqua. par. si. ticius. g. i. ac.

On cog. val. huic possunt mltia filia notari nā si vendi
tibi re ea cōdicōe vt. i. xxx. dies tibi pmitterem d. dupla
postea nichil paret et. i. xxx. dies h. nō desiderasti tibi non tene

reuerat. successor non
cogit eā hēre ratā a cuz
se muente feud aptum
fuerit possessionē tōat
et muestiturā adimple
at et ideo sacnd ē archi
episcopū medi. nō pos
se dare i feud qd tpe m
troit. sui in dñico lo
co mueit. Sz h postea
ei apiat feud ipm recte
dabit pfecto ali. epī q
clia ea q i dñico hnt q
feuda hñs apta oliz de
derūt et hodie dant.

Rubrica

An mut. l. alit. impfe
at. feud retineat.

Vt. q. surd. clau
d. vt. alit. impfe
at. totū feud patnū rē
neB. O. q. G. q. mlti
ali. quod tñ dicit eū q
tal. nat. ē feud rtmē n
posse qd ipm fuire non
valet sic dicam. in cle
rico femina q filibus.

Rubrica.

An ille q mtefecit frēm
dñi sui feud ei. amitt.
amittat.

I qs mtefecit frēz
dñi sui nō dō bñfi
cū pōit. Sz h frēz suū
mtefecit ad h vt totā
hēat hēditatē l. aliā fel
loniā omitt hōmē tōe
commi amplius h sta
re non possit bñficō p
uabit quia tñ erga dō

or vt. ff. de act. emp. et. ven. empto. g. cassius item si denūcio tibi
nouū opus non iurabo de calumpnia nisi iurand exigas vt
ff. de opis. no. nū. de pupillo. g. q. nūcat sane. ar. sūt in contrari
um vt. C. d. cōtrahē. emp. et. cōmit. si. magnā et d. iure emp. b.
l. ij. ac. Seruiciū offerre nisi sciat magnū periculum minime

domino vt. s. hic finit
Ite. g. ad h. et. s. si de. f.
contro. si. licet val. ac.

De val. qui cōtra cō
stit. lotharij. beneficiuz
ali. ac.

I vasall. partē h
manifeste colligit
qd non est aliquis ultra
puniendus qd deliquer
et merito quia non dēt
ultra pgre di pena qd re
periat delictū vt. C. de
pen. sanctimus et. ff. ad
tre. paul. Ite. et ff. de
hñs quibus vt indig.
hñs nam et cū testator
mofficose testat qd in
sola institucōe delinq
re conuincitur in ea so
la punitur qd ipsa sola
infringitur cetera vero
permanet vt in au. vt
cum de ap. con. ar. cont
ff. de ru. nau. mē. l. ij. g.
vl. et in sūma qd in. vi.
libello qd autē dicit ad
dominum reuertitur q
liter h sit intelligendū
in consuet. frī. de mma
uimus. item qd dicit e.
solius 2. p. hoc sumit
qd h est tal. fellonia q
in curia apparere non
posset nā si esset talis
tunc a toto priuaret vt
s. ppe. c. si quis mēse.
erit. ac.

Partē refutare. h n
est dimittendum qd se
pissime queritur nūqd
idem sit in libellario et
conductore ad qd. Ite
non esse idem. Sz que
ritur q sit diuersitatis
racō h. Ite. in thesaur.
determinabit. ac.

Non tenetur ar. cō
tra. C. de natu. l. i. si qd
feu. in si. primi. ru. ac.

Cum offendere hoc
di. tum est in memoriā
fidelitatis et iurur. hñe
prioris amicitie sic dici
tur de decurione nā ip
so dampnato non tamē
questiom subicitur. itē
et si deficiat esse decurio
et postea dampnetur n
tamē est torquend. s.
ppter memoriā prioris
dignitat. vt. ff. d. decur.

I. vlt. simile ē ergo qd dicit d. seruo qui in me tallū dampna
tus est postea q rēstitutus ē qd licet dñō reddat tñ ei iniuriol
esse nō dēt vt C. de sententia pas. et testi. frustra. videtur enim
durare reliqz pōis fidelitatis et amicitie ar. ff. cōmuni. di. in h
iudicō. g. p. nec vñ omnino falsum qd iuuat p mordio vitat. vt
ff. de l. ij. cum fili. g. hñs h qd si eū offēdat. Ite. punit. fm qli
itātē dñi inspecta etiā p sōa dñi et aicitia inspecta a pōri aicitia
et ei. dpa occid.

De alienacōe feudi patrum accursius.

Alienacō feudi patrum qd autē dicatur feu paternū dicitur
p. de na. suc. feu. et. s. de gradi. suc. in feu. c. i. Consensientibz
tunc em bene valēt nec ab ipfis posset postea reuocari vt. s. q.
bus modis fe. amitt. p. p. terea ac. Nec in filiā veruntamen
si confirmauerit in filiā
retinebit ipsom donec
pater vixerit similiter et
dominus si sibi refuta
uerit licet agnati cōse
ferint vt. s. de suc. f. cir
ca prim. accur.

postea ratū nimirum
ratū habito retro trahi
tur et mādato cōparat
vt. ff. de sol. vero licet
cō. ar. ff. de of. pro cō.
obseruare in si. ac.

Cōcedet et merito qz
tunc nō dicitur aliena
tio sed qsi refutacō vt
m. f. dicitur et quecūqz
notant. s. per qz fiat in
ueltura et p qz rei. g.
sed et tres hic potes re
petere accur.

On ē lex long. vt
in lōbardia quali
ter qz se de. de. qbuscūqz
qz al vt qbuscumqz et
ita potes hic notare qz
de infidelitate potest fie
ri pugna scdm qz dicit
predicta lex lōbar. puta
quando dñs dicit vas.
fellomā cōmississe siue
infidelē ei extitisse ita qz
feu. amittere debeat et
si nō poterit probare p
testes. Sed numqd do
min⁹ tūc debeat per se
pugnā facere cū vasal.
lo. si iuuemilis decrepita
vel infirmitas eū pug
re nō phibeat. ff. forte
dabit cāpionē si volue
rit qz pugnabit cū vas.
sicut al dicitur de domi
no qz potest dare capi
onem contra seruū su
um qz ppter appetitum
libertatis se liberum cō
uocauit vt in lōbar.
quis se d. de. si seruus l
dicas qz per se pugna
bit nisi prohibeat ppe
etate vel infirmitate cū
semp pncipales persoē
per se deant pugnā fa
cere exceptis qbusda3

ca3ibz vt in lōbar. p. dicto. t. l. vlt. fiet autē hec pugna militaribz
armis et ita loquit p. dicta. l. qbuscūqz in lōbar. et non cū fustibz
bus fm qd al fieri dēt vt in lōbar. de testibz si qz cū altero et
qualiter qz se de. de. mejo eodē mō putō vasallū posse imponē
pugnā contra dñm de infidelitate cū eodē mō possit cōmittere
fellomā cōtra vasallū et esse infidelis ei ppter quā cadit a ppe.
f. vt. s. si de feu. contro fu. c. dommo cōmittēte et. j. qualiter dñs
a ppe. p. c. ex facto nimirū dñs tenet reddere vicem fidei suo
de hijs que fidelis teneatur p. ture dñs vt. s. de. f. fidei. in si. pro
prio tñ dicto. f. qd dñs nō teneat pugnā per se facere ē ar. s. d. pa

Subrica

De alienacōe feudi pa
term.

Alienacō feudi pa
term nō valet e
ciā sine dñi volūtate
nisi agnat⁹ cōsensientibz
bus ad qz bñficiū qñ
qz sit reuersus. Nec i
filiā vasall⁹ feud⁹ pote
rit cōfirmare agnat⁹ nō
cōsensientibz l. postea ra
tū nō hñtibz qz licet p
hibeat bñficiū aliēacio
in ter agnatos tñ si pa
ternū fuit cōcedit. Et
si libellū vn⁹ alteri fe
cerit. de feudo patno n
est libell⁹ s. qsi refuta
cio. Si mē dñm et va
sallū d bñficio fuerit cō
trouerha corā paribz fi
mat. vbi aut vasall⁹
dicit de suo recto feudo
debere a dño muestiri si
quidē sine cōtrouerha de
alio sit vasall⁹ mdubi
tanter pōt et prius co
gnoscedum ē qd sit su
um rectū feudū et qd
non. Sed si nichil ab
eo p feudo tenet nō q
cōtrouerha ē tūc quo
qz causa ventilanda ē

et tenēda. s. si miles aduersus et ita potes hic notare casū in
quo pugna fieri potest sunt aut et alij duo casus. s. de pace tenē
da. s. i. et. ij. possent etiā notari alij qui notātur i summa roferdi.

Ja morte potuerit puta nunciādo dño qd ab aliquo vole
bit occidi et nō nunciāuit cū potuit qd facere debuit statim

cū scuit vt. s. in quibz
causis. f. amitt. c. p. terea
maxime cum nō potu
it prohibere per se ne
occideretur vt forte cū
erat secū et non libera
uit eū a morte quando
occidebatur cū poterat
eū liberare bñ forte ad
nuādo et intelligas qd
hic dicitur liberare po
tuerit. s. cōmode nisi po
stponendo mortem suā
morte dñi nec em intel
ligit fieri posse qd cō
mode fieri non potest
vt. ff. de v. si. nepos pro
culo et ar. ff. de iur. do.
aus in si. licet al dīca
tur de seruo qz debet sa
lutem domini preferre
proprie vt. ff. ad fil. se.
con. l. i. s. h. autē quomā
aliud ē in seruo in quē
dominus habet maius
ius qz vasallo cō.

Periurium puta qz
domin⁹ non potest sol
uere debitū qd iurauer
rat soluere et va. domi
nū poterat liberaf sol
uendo suam pecuniam
qz quidem non tenetur
facere nec ob hoc amitt
tit feu. vt. s. si de feu. cō
tro. fu. c. licet vas. nec
emm sufficit ad benefi
cium amitt. omnis occa
sio per quam fidelis ac
cepti beneficij videat in
grat⁹ vt. s. in qui. c. f. a.
circa prim. sicut etiā nō
amittitur be. ex omni
ca usā ex qua opinio va
salli grauat vt. s. pre
dicto. t. illud enim cer
tū est.

De capitulis cō
radi et idem nisi
fuerit miles qui potest
stare per annum et mē
sem et diem vt. s. qz tē
pore miles inuest. pe. d
c. i. nisi sit speciale in mi
lite cū multa de eo sine

specialia nam et al. habes qz contra eū nō pōt imponi pugnā m
si a milite vt. s. d. pa. te. s. si miles l. dicas qz idē sit hodie i milite
qd in alijs per cōsist. fre. imperialē et h. idem etiā dicitur. s. in
quibz. c. f. amitt. c. i. vñ qz ibi notata sūt circa hūc articulū et. s. qz
tempore miles inuestitu. pe. de. hic notare poteris co. accur.

Si ita sit qz esse sēper intelligi dēt. s. vt deat d eo fidelit⁹ fieri
in si eo pacto sit acqsiu. f. vt d eo sacramentū fidelitatis fieri n
debeat vt. s. in qbz. c. f. amitt. s. e et alia ingratitudo m. f. nec em de
bet ei inuestit. fieri qm fidelitatem facē reusāt cū a fidelitate feud⁹
dicatur vt. s. per qz fiat inuestitura et per qz rei. c. nulla. accur.

Subrica

De capitulis conradi.

Ec sunt capitula
que conrad⁹ fecit
in romaniola de benefi
cio. Constituit em vt
si post mortem vasalli
eius heres per annuz et
diem steterit quod do
num vel eius heredem
non adierit fidelitate3
pollicendo et inuestitu
ram petēdo si ita sit be
neficiū vt fidelitas
prestanda sit ipsum p
dat sicut antiquitus fu
it consuetudo sed non
mediolanenhum.

Preterea alienaciones intelligo de omnibus alienacionibus siue fuerit pignori obligatum siue etiam usufructu in eo constitutum siue seruitutis imposita ut. C. de rebus aliis non aliis. l. ult. et in constitutu fructu imperialem. et benedixit de seruitute quod non poterit eas vasalli in feudo imponere seruitutem autem bene poterit se acquirere quod maiorem meliorem conditionem feudi facere potest de iure vero non in domino voluntate eorum agitur ad quod per successionem pervenire potest ut. s. de inuestitu rei alii. c. rei autem sed numquam intelliges hic quod verbo alienacionis intelligatur etiam in feudo ut hodie non possit se in feudo dari sine permissu domini per hoc quod dicitur in constitutu fructu imperialem. s. videtur quod sic debeat intelligi quoniam verbo alienacionis omnis actus continetur per quem dominum transfertur ut. C. de fundo doli. l. i. in vasallum autem transfertur saltem utile dominium a domino quoniam inuestitur. si ergo habet utile dominium dando in feudo similiter illud transfert saltem utile et sic si transfert ergo alienat ergo cum prohibita est alienatio prohibita est etiam in feudo dacio quod autem transferatur in vasallum utile dominium probatur quia datur ei utilis actio pro ipso feudo ut. j. de contro. inter vas. et alium de b. c. si causa inter vas. primo tanquam dominus potest illud quasi vendicare a quolibet possidente ut. s. de inuestitu rei alii. c. rei. autem. Sicut alibi dicitur de superfluario. l. q. habeat utile dominium eo quod datur utilis actio ut. ff. de rei ven. superfluario et de pignorat. act. tutor. c. ult. idem etiam dicitur de emphiteotico et de eo qui non ad modicum tempus fundum conduxit et tempus non est finitum quibus similiter utilis datur ut. ff. si ag. nec vel emphite. pe. l. i. c. ult. et. l. ult. item alia ratio nam ut dictum est verbo alienacionis continetur usufructus dacio ut dictum est per. l. ult. C. de rebus aliis non aliis. cum res in feudo datur proprietatem quid remanet penes dantem usufructum autem ita ad accipientem transfertur ut ipse et sui heredes quod plus est in perpetuum habeant ut. s. quibus. c. f. amitt. circa prim. ergo per consequentiam alienat quod sine consensu domini hoc facere non debet nam et alias dicitur quod usufructus in multis casibus est pars domini ut dicitur. ff. de usufructu. l. iij. primo et iure consuetudinario videtur hoc confirmari. s. quod hodie non possit in feudo dari sine consensu domini quo dicitur quod res cuius alienatio prohibetur non potest in feudo dari ut. s. per quos fiat inuestitura et per quos res. c. sed et res sed interdum est alienatio. f. per constitutu fructu et per hoc quod hic dicit in feudo dacio est interdicta e contra videtur quod hodie recte possit in feudo dari sicut olim poterat cum non prohibeat expressum quod enim non mutatur quare stare prohibetur ut. C. de test. sancti. nam quicquid nova lege non videtur expressum specialiter dicitur de relictum reguli verum legum et constitutionum ut. C. de app. prescripimus in si. sicut ergo olim poterat sic hodie potest dum tamen fiat sine fraude ut. s. qualiter olim poterat. f. alie. circa prim. primo per Conradum videtur permissum ut. s. de lege con. c. similiter nec vasalli unde videtur dicendum quod hic et in predicta constitutione loquatur tamen de fraudulenta alienatione et non de dacione in feudo nisi fiat fraudulenter puta forte precium verum res accipiendo sub colore inuestiture quod per dictam constitutionem prohibetur. c. callidis insuper. et ita non obstat quod datur res cuius alienatio prohibetur. c. quoniam ibi loquitur de prohibitione

Preterea ut liceat dominis alienaciones feudales factas nulla obstaculo prescriptione reuocare
Similiter in hostandis cunctis petendis hostandis dicunt adiutorium quod fa

rei specialis puta quoniam prohibita est attestacio sicut quod ibi videtur dici nec forte est tutum dicere quod utile dominium in vasallo transferatur nec etiam aliquid nam licet dicatur quod habeat utilem actionem per hoc tamen non dicitur quod habeat aliquid dominium licet enim per beneficiu res si bi in feudo data ad eum spectet proprie

tas tamen penes alium remanet ut. s. de inuestitu rei alii. c. rei autem nam et alibi datur utile rei velle dacio ei qui non est dominus directo nec utilis fecu cui datur publiciana ut in iure. d. act. c. ecce plerumque et. ff. de publicis per totum ergo si non habet dominium non videtur alienare dando in feudo. Quid ergo dicemus. s. sine preiudicio melioris sentencie puto quod hodie recte possit

aut dominus romanus cum rege in hostem persequen
tibus vasalli qui cum
eis non vadunt veluti
in lombardia de med
olan. xij. de rocalia ter
ciam partem fructuum

feudum dari dum tamen sincere et sine fraude fiat sicut quod dicitur. s. qualiter olim poterat. f. alienare circa prim. quod etiam potest perpendi ex predicto. c. callidis insuper et ex alio. c. eiusdem constitutionis illud quod precipimus ut si vasallus ex feudo suo alium vasallum habuerit. c. q. si videat permittere quod possit in feudo dare dum tamen sine fraude fiat ut dixi puta quod sicut vasallus eodem modo possit feudo servare sicut per omnia item quod non dat in feudo alia. l. nisi quod ipse habet nam contra hoc non potest facere ut. s. de l. conradi. c. ex eadem. l. item quod non vendit feudo accipiendo precium sub colore inuestiture quod prohibetur per dictum. c. callidis et hoc etiam videtur hodie per totum obtinere et ita predicta. l. est semper interpretanda ergo non est hec interpretacio mutanda minime enim sunt mutanda que interpretacione certam semper habuerunt ut. C. de l. et con. minime enim est optima legum interpretacio consuetudo ut. ff. predicto. t. si de interpretacione recte etiam potest dici non alienare cum nichilominus retineat vasallus.

In feudo factas sine consensu domini ut. j. de prohib. fe. alii per loth. l. i. et in constitutu fructu imperialem ac.

Prescriptione. Sed de qua prescriptio intelligitur tu nunquid intelligeres de prescriptio. xxx. vel xl. s. de prescriptio. q. datur. t. hntibus. f. x. an inter presentes vel. xx. an inter absentes que merito hic dicitur non ob stare cum alienacio ipso iure nulla fuit quod enim ab initio non tenet tractu temporis non potest conualescere ut in constitutione friderici imperialem non intelligo de xxx. vel xl. an per quos omnino actio tollitur ut. C. de prescriptio. xx. vel xl. an sicut contra desideres enim et sui iuris contemptores introducite sunt huiusmodi prescriptioes odiose cum differentia debeat esse inter desideres et vigilantes ut. C. de annali except. ut perfectius et. l. ult. m. f. vigilantibus enim iura subueniunt ut. ff. q. in frau. c. l. pult. m. f. nec enim credendum est romanis principem que iura tue tur huiusmodi verbo tanta observacionem de prescriptio. longissimi temporis multis vigilijs excogitata atque munita velle exercere ut ar. C. de mossi. t. si quoniam i. s. vel dicas etiam quod loquitur de omni in prescriptio. cum indistincte loquatur pro tamen intellectu velle melior ut puto ac. Reuocare hoc intelligas velle esse in vasallo poterit iurare quod ignoras illud feudo esse vendidit tunc enim est electio emptoris utrum velit illud feudo cedere domino vel vasallo restituere postquam ita iuraverit et postquam ita fuerit restitutum ipsum vasallus retinebit non obstante vendicione ut. j. ppe. c. domino emptore.

Similiter de certa sciencia hodie vero per constitutionem friderici debet esse medietas tam in lombardia quam in aliamania ut in constitutu fructu imperialem. c. sunt nisi vasallus mittat alium per se domino acceptabilem ut ibidem dicitur ac.

Item regem pertineat et ita habes hic casum in quo ecclesie patitur dampnum pro culpa prelati et hoc contingit ratione regi siue eius privilegio sicut et alia ratione publicae utilitatis publicatur res ecclesiastica propter culpam prelati ut. C. de sacrosancta ecclesia. ubi dicitur nullam navem in se. Item hoc contingit propter naturam seu quod propter ingratitudinem amittitur alia enim nunquam amitteretur feudum ecclesie si datum et forte loquitur de culpa que respiciat dominum quod casu si dominus potest recuperare non est absonum ut dominus habeat siue iniurie vel deinde ut. si in quibus. c. si amittit. Item quod verumtamen propter privilegium ecclesie reverteretur ad successorem illius prelati primi post mortem eius sed quid si ab alio non a rege beneficium habuerit. Item quid in alio prelato qui non sit episcopus vel abbas. Item quid in eo successore qui ante sue prelatore promotionem tale delictum in regem commissum propter quod si prelati fuerit a feudo ecclesia fuisset privata. Item quid erit tenendum in delicto prelati qui de rebus ecclesie in feudo iuste datis subsequenter taliter inuasit. commisit quod sit laicus esset vel clericus et de patrimonio proprio decessisset a proprietate.

De contro. inter masculo. et femina. de beneficio ac.

Item potest. potest hic poni casus in duobus filiis de functionibus. masculo et femina qui cum vellent hereditatem diuideri masculus dicebat quoddam predium hereditatem feudum fore quod femina negabat potest etiam poni in agnato et filia defuncti a qua filia petebat agnatus illud predium dicens feudum esse illa autem negabat vel etiam agnatus possidebat et filia petebat vel etiam vacabat ad huc possidit illius forte predium non curat quia in utroque casu filia debet primo poni in possessione postea agnatus debet petere ut. si de feudis. contro. fu. c. inter filiam. Cum filia. sacramentalibus qui cum eo iurabunt illud feudum esse et ita intelligendum est quod dicitur. de capitaneis qui curiam vendidit si contempcio fuerit et. si de feudo. contro. fu. c. inter filiam et hec vera sunt quod ita debet dari sacramentum agnato siue masculo sibi aliquid sit pro eo quod iudicem moueat. aliter contra ut. si de consuetudinibus. recti. f. e. sacramentum. unde quicunque dicunt in isto et de iuramento prestando intelligenda sunt cum determinatione predicti capituli. sacramentum.

Item si magna quasi velint presumere aliud. f. esse ex eo quod magna pars eorum vasalibus habeat et tunc. f. ad hoc ut detur sacramentum domino sicut et alia quid presumitur ex diuturna prestatioe ut. ff. de usuris cum de in reuer. et. C. de fidei com. l. si cut aliter sacramento ratione partis quam possidet quod ut. si de contro. inter masculum et femina. Item cum autem quis sed nunquid. si in istos eadem

facta computatione fructuum solummodo eius anni quod hostes faciunt Item si clericus veluti episcopus abbas habens beneficium a rege datum non solummodo persone sed etiam ecclesie ipsum propter suam culpam perdat eo uiuente et honorem ecclesiasticum habente ad regem pertineat post mortem vero eius ad successores reuertatur.

Rubrica.

De contro. inter masculum et femina de beneficio Tem sciend est quod si inter masculum et femina contro. uersa fuerit masculo dicente hoc esse feudum femina negante nisi aptus probationibus femina ostenderit non esse feudum. credatur masculo suo iuramento affirmanti cum. xij. sa.

distinctio facienda inter marem et feminam vel inter dominum et emptorem et quare non eadem equitate qua ipsi mouerentur. ar. C. de constit. pec. l. ult. De contro. inter dominum

Omnia agente. rei vendicatione si et emptorem. crediderit se probare dominum vel forte ex condicione

ex moribus vel condicione ex. l. illa imperialem decet solerem. c. cum ibi non caueatur quo genere actionis agatur merito condicione ex. l. illa agendum erit ut. ff. de condic. ex. l. l. una et intelligas quod condicet eam respectu possessionis et non respectu proprietatis cum nemo possit contradicere rem suam preterquam a fure ut. ff. de usufructu. quemadmodum talis. l. ult. in. f. uel dicas quod condicere possit condicione ex. l. illa ex libris fabrianis cum eo habeat emptor qui pro domino possidebat iuxta. C. l. acquir. pos. ex lib. ac iurare poterit. benedix. poterit. f. quando uere ignorabat et ideo dixi voluerit quia forte vas libenter vellet etiam iurare scisciret illud. f. esse quod ignorat vendidisse et si dixi uolens aperire viam per iurum cum satis in huiusmodi esse videatur per l. qui peruria puniunt viam peruriam periri ut. C. de in. dea iudic. l. ij. si. et. Quod ignorans tamen eius ignorancia non sit grata et supia puta quia ignorauit quod omnes de ciuitate sciebant. ff. de iur. et. f. l. i.

sacramentalibus Sed si inter dominum et feminam domino dicente feudum femina negante feudum probationibus deficientibus detur femine sacramentum. Item si sit inter dominum et emptorem feudum si emptor dicat non esse feudum domino in probatione deficiente sacramentum emptoris finiat. quidam tamen distinguunt ut si maior pars eorum qui vasallus venditor sibi tenebat sit feudum tunc domino sacramentum alias femine.

Rubrica.

De contro. inter dominum et emptorem.

Omnia feudum cum emptore agente si vasallus iurare poterit quod ignorans esse beneficium vendidit credens proprium

et. l. nec. l. regula. ar. ff. de calump. annus. Item intelligas verum esse quando ignorabat factum alienum puta quia a predecessore illud habuerat quem in alieno facto ignorancia tollerabile est et error ut. ff. pro suo. l. ult. et. ff. de iuris et. f. et ignora. plurimum et. l. error secus si in suo puta cum ipse adquisiuit ut. ff. ad vellem. qui quam et. ff. loc. et. con. sed addes. si. et de edic. f. l. i. causa et. C. de rescin. ven. quisquis et hec vera sunt quando errauit in facto putans illud feudum esse. Sed quod si ignorabat legem prohibere ei feudi alienacionem. Item forte non perderit talis ignorancia ut. ff. ad ma. si quis patrem et. C. unde nisi quis in tantum et. C. de interdicto ma. l. i. et. C. de prescrip. xxx. an. si i. et d. prescrip. l. o. t. l. vi. leges enim sacrosanctissime qui constituti hominum vitas ab omnibus sciri debent ut. C. de leg. et. co. leges. sacra et hec forte vera sunt nisi fuerit talis cui permillum sit ignorare puta minor militis et miles alii ut. ff. de iur. et. facti. igno. regula in primis et. C. si aduersus sol. l. ult. et de iur. et. f. igno. l. i. unde hic circa hunc articulum poterit distinguere secundum quod distinguitur de ignorancia facti et iuris. h. ac.

Electioni et ita dat hic electio emptori verū vel it id cedere dno an velit id restituere vas. unde fm determinacionem istius e. poteris intelligere qd dicitur. s. si de feu. cōtro. fu. c. si. vas. f. in quo indistincte dicitur qd vasallo debeat restitui et nō dno vel dicas et forte meli⁹ qd istud intelligi debeat cū determinaci one istius et qd hic dicitur qd committitur electio emptoris verum est sed electio illa non habebit effectum si vasall⁹ voluerit ut ei restituat⁹ et postq̄ fuerit restitutu tenebit ad interese emptori ignorantu fm qd ibi dicitur. Si autem contra volū tatem vasalli dno cesserit tunc forte non tenebitur ei ad interese cū iphi vasallo deat id restituere et ita culpa ei⁹ ammittit que nō deet veditori nocere vt ff. de e. iur. si dictū. s. si cū posset. S. quid si emptor domo cesserit numqd vas. qui ignorans vendidit poterit id recuperare a domino nō obstā te vendicōe quā de eo fecerat. s. forte sic cū per illam vendicōem non fuerit dno apertū fm qd sequitur. ibi qd dicitur d alienacōe feudum dno aperiri. rē. p. mo qd pl⁹ est forte ab ipso emptore possit et id vasall⁹ recuperare statim post vendicōem postq̄ sciverit feudum fuisse cū vendicō non sentierit ipso iure ut dicit cōst. friderici imperiales vt ar. C. de ag. et cen. quemadmodum. Sed quo iure ageretur contra quemlibet valde ergo est notabile. e. illud qm mltociens posset accidere defecto nam et secū istud. c. et illud qd est. s. si de feudo contro. fu. c. si vasall⁹ feudo credo const. friderici intelligendam. ac.

De controuersia mē vas. et alium de bñficio

Icā dno absente idem puto si domin⁹ fuerit pns et h est qd dicit etiā dno absēte statū em cū vas. ē inuestit⁹ recte de aliq re hanc habet potestatem vt tamq̄ dñs poterit a quo libet possidente quasi vēdicare et defensiones opponere vt. s. de inuestitura rei alie. s. rei autem verūtamē si voluerit hēe re gressu aduers⁹ dominū de euictione debeat ei denunciare vt s. si de fe. vas. impellat⁹ fuerit. c. negociū qd intelliges fm qd dicit in glo. qd ibi est sic inq̄pit hoc intelligas fm distinctionē rē. Sol⁹ vtilit et ita de qd hēat vtile dominū qd vey puto sicut dicit d supiciario et emphiteoticario et d eo qd ad modū cū temp⁹ fundū cōduxit qd dā vtil actio vt nō. s. de cap. cō. c. i. vñ poteris notare qd de hac nō. s. in summa accursius.

Ab eo ratum ita qd tenebat vas. restituere interese fm qd. notauim⁹ nec id qd nomine trāsactōis accep. fe. erit vt. s. si de fe. contro. fu. c. si vas. dñs fe. rē. ac.

Quid iur. sit si post alienacionem. f. vas. id re ac.

Reterea nō remaneb file hmodi de eo qd fact⁹ ē cū vel conuers⁹ qd licet hūc habitū postposuerit feudū tñ a qd puat⁹ ē p̄t illd nō recuperabit ar. qd de bene. f. e. ex h illud ar. cōtra. s. t. hic finit lex. c. i. licet enim vas. interim dñs dñs ē excommunicat⁹ vel a rege bannt⁹ sit a sacramento fidelitatis solutus tñ si postea fuer⁹ dñs restituit⁹ redibit rē ad p̄simū statū vt ibi dem dicit hic ergo colligas manifeste qd nō restituant iura ammissa licet res ad p̄simū statū redierit ar. ad hoc. C. de sñia pas. et restitui. in insula. ff. vñ. co. hys qd per aliq et. ff. de vusu. l. qd vusu. et. C. qui mo. vusu. amitt. qd tñ. s. et. s. par. ad h contra ff. de bo. pos. contra. l. i. s. i. et. p. de nū. pa. siue et. C. de adop. cū in ad op. et. C. de sñia pas. et re. l. i. et vñ. C. de al. i. mu. cā facta ex h. s. qd ac. Profecto dñi voluntate forte loquit se cū d noua iura p que vas. prohibet fe. alienare sine dñi voluntate vt in const. fr. et lothar. olim enim poterat vas. absqz dñi voluntate fe. vsqz ad medietatem re ete vēdere et libellario nōie dare vt. s. de al. f. c. i. et. s. qd olim poterat. f. ali. circa pnci. et hēc vera sūt fm ius antiquū qm vas. non habebat id fe. in curte domini nā si habebat in curte dñi vel si habebat extra curtem et dñus hēc discretū ē aliū honore tūc fecus qm si tūc alienabat aliquam partē sine dñi voluntate a. f.

Rubrica

Quid iuris sit si post alimacōne feudū vasallus id recuperauerit.

Reterea si vasallus an cōstitut⁹ lotharij regis feudū alienabit qd i qbusdā curijs p parte i qbusdā pro toto olim licebat et ipsum recuperabat p feudo sibi retinebat et i cām feudū recadebat hodie autem si ipsum alienauerit si qdem illi cōte liceat postea recuperauerit tñ pones eū nō remanebit vtpote dñs ad quemcumqz puenierit apertū. Profecto si domini voluntate vēdiderit vel per libellum l aliter alienauerit si itē postea recuperauit ipm pones eū remanebit iure tamē bñficij nō.

cadebat vt. s. q. mo. f. amitt. s. si qd se. p̄mmo si fiebat alienacō hic fieri nō debeat hēbat locū p̄scrip. xxx. an. et obstat tā scienti qd ignorantī vt. s. qualis olim pote. feu. alienare. s. p̄scrip. que p̄scrip. forte et hodie locum habebit cōt scientes vt nō. s. de cap. con. c. i. dum tñ sint tales persone quibz hodie currat tal p̄scrip. vt. C. de p̄scrip. an. l. i. Beneficij pūta qm id vēdiderat. idem est qm ad libellū dederat ipm et cū recuperauit similitur ad libellū et h est qd sequit aut p̄prio aut p libello et h vey ē qd nō remaneb tūc pēs eū iurē bñficij scz illud ius qd per libellum trāsulit et postea recuperauit re tñ ipsam nichilomin⁹ retinebit in. f. hē ab inico habuerat et h dat intelligi per illd qd. i. sequit illd vō ius. rē. et qd i f. dñs si. f. dñs rē. futauit. rē. ac.

Noe iure. qd datur et p libello singlis annis sui reddit
vel intelligas hic. qd ad libellu domini voluntate dedit ut
referat ad superius dictu et no ad proxime dictu sed prior ex
posicio prior videtur ac **Aliter**. i. tamq alia res sibi data
ad libellu. s. ab illo qui tenebat feudum.

An agnatus vel fili
defuncti repudiata here
ditate possit feudum re
tinere.

Integerit si pa
ternu secus si fue
rit nouu qd tuc nec cu
hereditate nec sine he
reditate retinere possi
n eo pacto eff. acquiritu
ut. s. p. l. i. dictu est.

Interire hoc id eo
contingit qd potu p. m
cipali prouidencia qd ex
iudicio siue ex successio
ue defuncti ad eum per
uenit ut ar. ff. de adop.
si arrogator a maioribz
enim potius hoc intelli
gitur habere qd ab isto
accursus.

Supra diximus. s. s.
hic finitur lex. qd hijs co
sequenter considerabit
enim vtz decesserit an
kalendas marci an p.
et hoc id eo qd fructu illi
us temporis pmet ad
heredem defuncti et non
ad dominu fm qd ibide
dicitur. accursus.

Repudiare. et hoc
veru est siue feu. fuerit
nouu siue patnu et h
datur intelligi p id qd
i. sequitur ad agnatos
vel paternu fuerit. et
ita no. hic qd deterioz e
condico filioz qd agna
toz sic. s. r. si vas. fe. p.
cui d. de. f. c. i. qd videtur
mirum maxime cu feu.
erat paternu qd potu
p. m. p. l. i. prouidencia ad
eum pertinere videt de
bere qd iudicio defuncti
ut. s. no. est ac.

Utruz no. ergo hic
qd filius vas. no potest
retinere feu. repudiata
hereditate pna ad hoc
ut non teneatur satisfi

cere creditoribz hereditarijs et est ar. pro hoc. ff. d. ob. h. fi. bo
no. s. i. et. ff. ut in pos. lega. is cui. s. bonoz et de bo. pos. s. cu
s. bonozum et de acquit. re. do. rem in bonis et de v. ob. stiplo
ista et. ff. ad tre. cogi. s. sed et contra ar. sunt. C. de coll. et fudis
pa. l. i. et. C. de coll. fun. p. m. l. p. et de bonis lib. si patron. s.
vl. sed nuquid erit idem in filio emphiteoticarij. ar. hic qd sic
et predicta pro et contra potes in eo notari ac.

Consentibus. vel etia postea ratu habentibus ut. s. de alie
f. p. m. c. i. cu ratihabicio retro trahatur et mandato comparatur
ut ibidem no. est nam et si ad istu non deberet peruenire per fue
cessionem cum sine consensu eoz foret inuestitus ad eum repe
tendu nullo mo regressum haberet ut. s. quibus modis fe. am
mit. s. p. terea et hec vera sit siue consenserint expresse siue tac

aut iure ppo aut iure
libelli aut aliter scdm
q id recuperabit dum
modo scias q si ad li
bellu dñi voluntate id
rederit siquid p libel
lo ei dat forte singulis
annis. v. hoc iure feu
duz censebit. **Illo** vo
ius qd p libellu trāstu
lit et postea recuperabit
pro bñficio nō tēbit s
velud alteri rei date i
libellu si feudū dñi re
futaauerit libellu retine
bit.

Rubrica

An agnat? vel fili? de
functi repudiata here
ditate possit feudū retine
re. **I**ntegerit va
sallū sine omi p
le decedere agnatus ad
quē vniūsa hereditas
pertinet repudiata here
ditate feudū si paternū
fuerit retinere potit nec
de debito hēditario ali
quid feudi nomine sol
uere cogitur s in fructi
bus ut d hñs debetur
soluat q tēpore decessit

te ut ibi no. est.

De nouo sed numquid in isto casu post mortem filij eius si
decesserit sine filijs pertinebit illud feu. tamq paternum adhuc
ad eosdem agnatos ita q preferatur dñi. **I**te. forte non secun
dum q videtur dici in dicto. s. p. terea nam consensiendo euz

rit fm quod supra dixi
mus ostendabit ubi ve
ro filium reliq ipse nō
potest hēditatē sine be
neficio repudiare s aut
vtruzq retineat aut v
truzq repudiet q repudi
ato ad agnatos si pat
nuz fuerit pertinebit q li
cet alterū sine altero re
tinere nō possit agnat
tamē ostenditibz pote
rit eū comm? si volue
rit qd de nouo bñficio
inuestire q facto licebit
ei repudiata hēditate
feudū retinere nullo ho
nore hēditario ei im
nente.

Rubrica

An apud iudicē vl
commū qstio feudi ter
minari debeat.

X eo q supra di
ximus ut si mē du
os de bñficio fuerit con
trouersia corā iudice l
arbitrio finiat talis sit
questio. Quedā sine fi
lio masculino decessit ali
us credēs bñficiū qd
ille tenebat dñi aptuz

inuestiri qd de nouo be
ficio videtur iuri renun
ciare qui enim alij consen
tit sua iura perdit ut. C.
de ami. tu cum quidam
et etiam ad hoc est ar.
p. p. e. tres erat agna
ti sed qd si sine eoz cō
sensu dominus eū qua
si de nouo beneficio in
uestiuit nuquid statim
poterit petere illud ab
eo. **I**te. forte non si fili
illud nō repudiauērat
cū et al forte posset ei
dominus grāciam facē
inuestiendo eum propē
seruiciū et amorē pa
tris sicut dicit de filia
ut. s. quemadmodū ad
filiam fe. patris. e. si qd
sine filio.

An apud iudicē vel do
minum questio feu. ter
minari debeat.

X eo. s. diximus
s. s. ti. de. l. conradi
si mē pares. i.

Coram paribz h id eo
contingit qd hic consta
bat illud fe. pertinere ad
illum dominum sed su
periori. e. si mētr pares
duos nō constabat ita
habet hic qd pares dēt
cognoscere si voluerint
quando questio est de
feu. mētr duos qd vide
tur contra illud qd di
citur in consli. fr. impe
rialem. s. p. terea si mē
s. quod domin? debet
cognoscere. **Sed** dicas
qd illud loquitur de
illis alias erant vasal
li et non tantum de eo
super quo erat questio
hic autem ille qui fuerat
institutus de eo super
quo ligabant non erat
alius vasall. vel intel
ligas quod hic dicitur

coram paribz curie finiat si pares voluerint et hoc est qd se
quitur et licet aliter per se non possit. et qd dicit in fine nō
licebit alicui eorum. et intelligas. i. non arcebitur potuerunt
tamē si voluerint vel dicas qd dñs vna cū curia cognosceret ut
s. de inuest. in maritum facta. Illud tamen sciendum est ut h
c. intelligatur fm illd et econtra et fm hoc dicas qd hic et illd
et etia illud. e. si mētr pares loquat fm vetera iura hodie aut
dominus debet cognoscere ut in consli. fr. imperialem. s. p. t
erea si mētr et potes hic notare q no. s. p. dicto. s. illd tamē ac.

Qualiter dominus a proprietate priuetur.

Facto michi placet et verior est ut puto et tunc ad vas. perueniat proprietatem non habita distinctio ne peccauerit dominus in vas. vel in alium ut si de feud. contro. fu. c. dno comitente et non est nimis si proprietatem amittat cum ipse dominus teneatur reddere vice vas. d. hys que vassallus et tenetur ut si d. forma si. in si. ac. **D**istinctione. hoc verum est quantum ad id de quo querit hic quantum vero ad hoc ut pari possit eligi ad cognoscendum in do. et vamento dno vel vas. d. singuend est quoniam ille non est eligendus pro pari qui fidelitatem non iuravit in una altera parte et ut si de contra. se. a. p. d. pares terminetur. c. si in feudum. ac.

De feudo non habente propriam feudum naturam ac.

Iquis eam non amittat si ille qui emat a vasallo quid ergo ei proderit si proprium eum emit si ex his culpis debeat id amittere re quibus feudum amittitur. **N**on proderit ei sed non nocet ei quod ad hoc ut eum amittat et ideo quia proprium vel ad libellum sine voluntate domini acquisiuit vel dicas et forte melius. s. q. forte. istud verbum amittat non refertur ad emptorem vel libellarium. si ad vasallum ut dicas quod vasallus eisdem causis id amittit et ad hoc scit quod leg. si de feud. contro. fu. c. feud. ea. l. sed nunc quid emptor poterit id prescribere si ignorans illud feudum esse ipsum proprium emerit. item nunc quid habet iste emptor communem proprietatem et possessionem ac.

esse ab eo muestit? est cui? beneficii nomine.

Contra appareret agnati qui feudum sibi vendicant quasi paternum est igitur queritur an apud curiam domini vel iudicem hoc querit sit ventilanda et responsio scio quia ad dominum spectare videtur quodammodo ad quem muestit? habet regressum de euictione. ut coram paribus curie finiat. **E**t licet alter per se non possit alterum trahere ad curie iudicium generaliter tamen si inter duos causa fuerit de beneficio curia eos vocante non licebit alicui eorum eius curie declinare iudicium.

Rubrica.

Qualiter communis appetate priuetur.

Facto iudicium queritur scio et ego a pluribus queritur si dominus contra vasallum appetat fello. ma fecerit an hic vasallus beneficium amitteret ita dominus de appetate priuetur. **Q**uidam ex omni fello. ma per quam vasallus priuetur et dominus proprietate alij non nisi ex maxima fello. ma. alij ex nulla sed priorum sententia michi placet non habita distinctio qualis vasallus sit utrum per sacramentum vel non.

Rubrica.

De feudo non habente propriam feudum naturam.

Iquis ea lege alij cui feudum dederit ipse sui quod heredes et quibus dederit id habeat re

sponsio iste qui sic accepit poterit istud vendere donare vel aliter si sibi placuerit etiam sine domini voluntate alienare et ille cui datum fuerit non habet illud per feudum nisi sicut ei datum est sed qualitercumque ei datum fuerit huc ad proprium siue ad libellum licet apparet feudum naturam non habeat iure tamen feudum censebitur ut eisdem causis ipsum amittat quibus feudum ubi ergo sic datum est feudum et cui in feudum dederis aliquid est et propriam feudum naturam habet.

Rubrica.

De eo qui finem fecit agnato de feudo paterno.

Res erant agnati vel plures unus eorum habebat feudum quod erat paternum si alij eorum finem et refutationem ei suis quod heredibus et cui dedit fecit et decessit iste sine masculo filio alij qui non refutauit vendicant sibi totum alij vero qui refutationem fecit vult venire ad successionem patris non obstante sapientes mediol. quidam interrogati. responderunt non obstare non feudum omnino refutauit nisi ad hoc refutauit ut tamquam de nouo beneficio muestiret tunc enim secuta noua muestitura quasi nouum sit feudum non succedat.

Rubrica.

De natura successionis feudalis talis est natura

De eo qui finem fecit eo qui finem fecit agnato de feudo paterno. ac.

Res erant non obstante hoc ideo quod pactum fuerat personale si quantum ad ipsum cui refutauit et eius heredes et cui daret unde non est mirum si alij si non possit ut si. d. pactum in duobus. si. si ergo esset reale ut statim sequitur nisi omnino. de. in re enim pacta omnibus profunt ut si. de pactis. et heredibus. **S**olent. **M**ouent. si quantum ad eum qui refutauit non quantum ad eum qui non refutauit nisi eius consensu hoc fieret tunc enim et ipsi forte noceret ut si. quibus modis feudum amittit. **S**peret. ac.

De natura successionis feudalis.

Successionis gratia pater hoc est contra ius romanum quod pater succedit filio et etiam mater ut. c. ad se contra aut defuncto sed hoc contingit propter naturam fe. et ita in illo casu consuetudo fe. vinct. l. nimirum romanorum legum non vult est auctoritas sed non adeo fuit valida momento ut usum vincat aut mores ut si. de cogn. consue. fe. c. l. accursius.

Patri succedunt. hoc vey est nisi tale fuerit seu in quo nul-
lus succedat puta feud marchie ducatus vel alterius regalis
dignitatis de quo ab imperatore sit facta inuestitura in eo em
nullus succedit sed morte accipientis finitur nisi iterum ab im-
peratore inuestiatur vt. s. de fe. marchie. l. i. licet hoc hodie sit
usurpatum vt ibi in su-
periori prox. c. in fi. nisi
fuerit tale fe. de quo n
fuit facta inuestita sed
ita intrauit in pos. qd
voluntate domini in eo
enim nullus succedit vt
s. quibz mo. feu. consli.
potest. c. i. item nisi filius
successor fe. ammisit et
propter culpam suaz of-
fendendo dominum in vi-
ta patris et de illa offe-
sa domino no. satisfecit
vt in con. fe. imperiale
s. in super. item nisi pa-
ter deliquit propter qd
delictu ammisit. f. quo-
niam tunc et filius ab
eo priuatur vt. s. si val.
feu. p. cui de feu. c. i. et. s.
si de feu. con. fu. c. si val.
culpa. item verum e qd
succedit filius patri in
feu. si sit legitimus ab
inicio et non adoptiuus
neqz natural. item natu-
ral si postea efficiat le-
gitimus nec solus nec cu
alijs ad succel. feu. vo-
catur vt. s. si de feu. co.
fa. c. adoptiuus et. c. na-
turalis. item veru e nisi
fuerit natus surdus e
mutus vel cecus vel clau-
dus vel aliter imperfectus
vt feudum seruare non
possit tunc enim secu-
dum quosdam non succedit vt. s. an mutus vel al. imperfectus
suc. in feu. c. mutus. co.

Non filia licet eius filie vel masculi succedant legibus ad
huiusmodi tamen successionem aspirare non possunt nec eaz
filij vt. s. qui feudum dare possunt. s. hoc autem no. est et l.
verum est qm proles femini sexus et ex femineo sexu descen-
dens in feudo non succedat nisi ex pacto vt hic et. s. de gradibz
bus succel. in fe. c. i. Ex pacto et tunc demum succedit cum ma-
sculi non existunt vt. s. t. episcopum vel abbatem. r. item si epi-
scopus vel abbas in fi. et. s. de suc. fe. c. filia vero nec enim pa-
tet locus femine in feu. succel. donec masculus superest ex eo qd
prius de eo fuit inuestitus vt. s. de eo qui sibi vel heredibz su-
is masculis et feminis inue. acce. c. quis ibi vel nisi post morte
patris feud a domino redemerit vel nisi a domino fuerit inue-
stita de beneficio patris ppter seruiciu et amorem patris tunc
enim non poterit reuocari ab aliquo ex parentibus suis vt. s.
quemadmodum feu. ad si. per. c. i. filia hoc poterit referri ad
verbum illud nisi ex pacto potest etiam referri ad illud vel nisi
sit femininum et tunc intelliges qd si ille pater descendit ex feia
que acquisierit fe. illud quidam tamen habent in textu pat. ac.
Sed quosdam quidam tamen dixerunt contra vt. s. d. be-
nefi. fe. c. i. ymmo etiam fuerunt qui dixerunt qd etiam filij mas-
culi non succedunt in fe. femineo idest per feminam acquisito s. m. ri-
gozem consuetudinis cum de rigore consue. fe. debeat dici pat.
num et non maternum vt. s. t. i. an maritus sue uxori in be. c. si
femina. Ex filio et non ex filia proles enim femini sexus. r.
vt. s. de gradibus suc. in fe. c. i. accursius.

Solus solus dicit quantum ad collaterales quoniam donec
descendentes superstit non admittuntur collaterales agnati vt
s. de gradibus suc. in feu. c. per successionem sed nunquid vna
cum patre pariter admittentur ad suc. aui. in feudo in locuz sui
patris. s. sic cum iur. isto consuetudinario no. sit prohibitum

ymmo potius admissi
euz dicatur qd prima ca
sit liberorum in succes-
sione feudi et int. libos
videantur postea nepo-
tes connumerari vt. s.
predicto c. in prim. mini-
rum appone liboruz
vel filioz nepotes con-
tinentur nec emz potu-
it eos dulcori vocabu-
lo nominare vt. ff. d. d.
si. libroz et. l. iusta cum
etiam iur. romano filij
vna cuz nepote ex filio
mortuo succedat vt. C.
de suis et. l. h. l. iij. ac.

Ad infinitum hic po-
test notari qd infinitas
rei licitum vel illicitum
nec viciat nec excludit
et econtra illud genera-
le infinitas est cuncta da-
m qd et notatur. s. qd
mo. fe. dare pos. s. qd
sciendum est b. accur.

Sit paternum sed qd
re dixit si feud sit pater-
num none dicitur feu.
paternum postq perue-
nit ad nepotes et deinceps
paternum emz fe.
dicitur a quocumqz ex
superioribus sit acquisi-
tum vt sequitur statim
paternum vero. r. hoc
est ab eo parente qui fu-
it agnationis communis

c. i. circa vt. s. de gradibz suc. in fe. c. i. circa prim. s. n. ideo dix-
paternum qd id non dicitur paternum quod peruenit ad nepo-
tes quia de eo paterno non loquitur sed dixit paternum eo re-
specto vt agnati remoueantur a successioe feudi donec nepos
superest. f. donec ad auum illius nepotis iam peruenierat feud
paternum qd debet ad agnatos deuimre si nepos non pre-
cederet eos in gradu siue gradibus et de eo paterno loquit et
hoc est quod dixit etiam solus accursius.

Qui patruales et hoc videtur falsum. s. qd dicantur patru-
ales cum sint nati ex eodem patre vnde potius dicuntur consa-
granei cum ex eodem sanguine nati sint de quo habes speciale
s. cam siue titulum in auten. de consanguineis et vms frat-
bus patruales autem dicuntur nati ex duobus fratribus vt
insit. de gradibus co. g. s. iij. et. ff. de gradi. et aff. l. i. s. iij. sed
dicas qd hic non dicuntur patruales eo qd nati sunt ex eodez pa-
tre sed dicuntur patruales cum filijs aliorum fratrum licet de
illis non esset adhuc locutus sed in sequentibus loquatur. f.
ubi dicit sic etiam ex alijs superioribus. r. ac.

Pertinere filijs enim existentibus masculis vel ex filio nepo-
tes vel deinceps per masculinum sexum descendantibus ceteri
remouentur agnati vt. s. de gradibus suc. in fe. c. i. accursius.

De capitaneo q̄ curia vendidit an intelligat bñficiū vendidisse
Vidam non contineri licet em fuerit vsus vbo generali
vel simplici id tñ dēt tantū intelligi de q̄ actū fuit mē con-
trahentes vt ar. C. de transact. si de certa et. C. ad vellianum nu-
bem? nec em fit cogitatu de bñficio vendendo ar. ff. de transac-

eti. cū acquliana et. l. q̄
tutoribz. §. i. vñ id tātū
videt venditū qd vbi
fuit nominatum vt. ff.
de euic. q̄ libertatis. et
de fundo instructo et in-
strumento le. cum de la-
momis et. l. p̄edia nec
em a significacōe vbo
rum aliter recedendum
est zc. vt. ff. de l. iij. l. nō
aliter. item nonne potest
haberi curia sine benefi-
cio et econuerso vnde
vendendo vñ nō sequi-
tur vendicō alteri? ar.
C. de pba. neqz natura-
les et. l. ad pbaconem
seruitutis pmo ad ven-
dicionem vñ? sequitur
exceptio alteri? ar. C. de
pactis conuen. tam sup
dote. l. vlt. et. ff. de cōpen-
sac. qd labeo ecōt curia
vedita et bñficiū videat
venditū cū ad curia per-
tineat ar. ff. si seruitus
vnde. l. p. §. i. et de acti-
emp. et vend. creditori.
§. vlt. in vendendo em
fuit vs? verbo genera-
li vel simplici ergo vi-
detur omnia vendidisse
que nō exap. ar. ff. de ex-
cep. pluribz et. ff. que in
frau. cre. l. i. §. i. item nō
ne beneficiū coheret cu-
rie ergo cū donacione
curie trāsit ar. ff. d. offi-
eius cū mān. est iure. l.
vlt. et de insti. cūciqz
§. p. preterea bñficiū
mest curie tanq̄ ps in
toto ergo tradita curia
et ipsum bñficiū tradi-

tū intelligit alioqn intelligeret curia tradita pte tradita ar. ff. d.
v. ob. qui vsus. in prim. et. l. in executione. §. p. et. ff. de execut. rei
iū. si q̄s cū totū pro accipiente em cōtra dantem debem? interp-
tari ar. ff. de contrahē. emp. labeo et de ver. ob. l. stipulacō ista
§. in stipulacōe. hoc ecia mltū videt facē p emptore scilicet qz
forte non foret alter empturus nisi et bñficiū haberet ar. ff. de
mi. xx. an. tutor vrgentibz. §. vlt. et in diem adiec. qz si et de sol.
si filia q̄ em racōe vult venditor emptori subtrahere domos et
vineas et terras et ita redigeret ad nichilum vendicō vt ergo
aliquid videat dedisse videt interpretandum et beneficiū esse
datū ar. ff. ad muni. l. i. et. ff. de l. i. l. si quando. ac.

De eo actū in generali em alienacōe vasalli nō cōtinetur
mñ nominatim de hijs dictum fuerit vt. §. si de feu. contro. fu-
c. in generali ac.

Vestitū fili? quicqd in isto. c. querat et respōdeat h̄ plene
determinat in consti. fri. imperialem. §. in sup. h̄ idem det-
minat ibidem de vasallo q̄ dñm dñi sui offendit et ideo nō est
multum hic insistendum ac.

sed omnibus ex hac li-
nea deficiētibz cōis alie
linee equalit̄ vocant̄.

Subacta.

De capitaneo q̄ curiaz
vendidit an intelligat
beneficiū vendidisse

Vidam capitane-
us in quadā sua
curte militibz beneficiū
cedit postea curtem ven-
didit nō habita mēcio
ne bñficij strouerhā ē
mē capitaneū et emp-
tozem emptore dicente
se curia cū bñficio emis-
se dño vero dicente be-
nificiū ad illū nō p̄tme-
re. Respōdet bñficiū in
vendicōne nō contineri
mñ exp̄sim de eo actū
fit.

Vestitū apud me-
sao si filius vñ
te patre dñm offenderit
ita qz feudū ammitteret
si pater decessisset vtz

Voluerit non amittit hoc ideo qz cogitacōis p̄iam
nemo pati debet vt. ff. de p̄mis cogitacōis nec em debet
p̄iam affectū mñ fuerit secut? effect? vt. ff. qz iur. l. i. §. vlt
et de furtis. l. i. §. i. et. l. si q̄s vxori. §. neqz verbo et. l. in sciendo
et. ff. ad. l. cor. de flis. l. q̄ falsam mñ aliud repiat casualit̄ di-

ctū ppter enormitatem
criminis vt. C. d. q̄pisco-
pis et cle. si q̄s nō dicā
et. C. si quacūqz p. po. l.
i. et. C. ad. l. iul. ma. q̄s:
quis et. ff. de ext. or. co.
l. i. nec ob. qd al. dicit
qz in maleficijs volun-
tas spectat n̄ exitus vt
ff. ad. l. cor. de sic. diuis
qz illud vñ est in ma-
leficō ppetrato. §. vt in
eo nō m̄spiciat qd ppe-
tratū est sed debet m̄spi-
ci si ille q̄ commisit hūe
erit volūtate delinquen-
di vt tūc p̄uat si autē
non habuerit volūtate
delinquendi tūc sec? vt
C. ad. l. cor. d. sic. l. i. ac.

Laborauit non amittit
forte qz penitunt vnde
venia dign? est vt. ff. ad
l. cor. de flis q̄ falsam.
Insidiat? sicut addit
qz si m̄sidiat? iur? mor-
ti dñi veneno l. gladio
amittit feu. vt. §. qui-
cau. fe. am. porro si dos
minum ac.

Hoc pba. p̄ testes
nō minus. v. sūme et in-
tegre opiniois fm qz
videt dici. in quadam
constitucōe imperato-
ris heinrici vt. i. q̄t te-
stes sint necessarij ad
probandū fe. ingra. c. si
vas. quā consti. pauci
hnt nescio tamē si debe-
at esse constitucō vñ
vel si non est constitucō
dices qz duo sufficient
vbi em numerus testiu
nō adicit duo sufficient

vt. ff. de testibz vbi. ac.

Item si tñ mascul? h̄c videt melior sententia cū nō de-
beat femine succedere in feudo donec mascul? superest vt
§. t. episcopi vel abbatem zc. in si. et. §. de suc. fe. c. filia vñ nec
em patet locus femine in feu. suc. donec masculus superest ex
eo que primo d. eo fuit inuestitus ar. §. d. eo qui sibi vñ h̄dibz
fins. c. qui sibi. ac. **S**i filios. §. duos quoz vnus hūerit ma-
sculū filium et alē hūerit feminā et referas illud ille ad illum
qui fuerat inuestitus et fm h̄ dices qz filius masculus tantū
debeat h̄re totū feudū vñ dicas qz hoc vltimū dictum sit gerardi
cui dicto. O. nō contradicit al. em cōtradiceret toti nature sue
cessionis fe. cū masculū debeant p̄ferri feminis in successiōe
fe. vt. §. no. est vel si visisset re illud ille ad filiū quem vna ex
filialibz habuerat referas verūamen scdm hoc non bene di-
ceretur et econtra zc. cum in con. casu nichil dixerat de illo fi-
lio vñ de prior intellectus verior videtur ac.

Item si filius. h̄ idem dicitur. c. §. an agnatus vel filius defuncti
c. si cōtingerit vñ q̄ ibi notata sūt hic poteris repetē ac.

Contencio iurando filio in probacoe deficiente ut. s. si de feu. contro fu. c. ij. intelligas qd iurabit cu. xij. sacram talibus ut. s. de con. inter mas. et fe. debe. c. item sciendum est et quecumqz ibi notam de hac materia hic repetas. accur.

Imiter seu per sentenciam gerardi est qd dicitur. s. de fe. dato inuicez. l. co. c. si qs obligauit ubi dicitur qd feu. non pzet textu pecunie sed amor re et honore domini acquiri debet un melior videf eius sentencia un que ibi notantur et h poteris notare accur.

Imiter seruicij puta ad aliquod certum seruicium faciendū quolibet anno p ipso feu. et tunc non tenet aliud facere do. no nisi dictum fuerit h numquid tunc poterit vas. tale feud. refutare quando cumqz voluerit multo domino. s. h. v. videtur qd sic cum indistincte dicatur al. quid vas. possit se. refutare qndo cu. qz voluerit nec post qua. refutauerit tenetur domino seruire ut. s. de vas. qui con. c. si. l. o. fecerit ali. c. i. cu. em. ibi non distinguat feu. nec nos distinguere debet. ut ar. ff. de of. p. l. iij. et ar. ff. de publi. de precio contra videtur qd non possit refutare sine domini voluntate quoniam ab initio habuerit liberam potestate se n obligandi ad illud seruicium faciendū. et feudum accipiendum ergo non potest illi obligationi siue contractui siue domini voluntate rinuare sicut enim in initio libera potestas est. c. o. C. de ac. et. o. sicut cum omnibus suis concoz dancis et est ar. ad hoc ff. de of. si. sed cum fru etuari hic o. stat qd p dictum. c. indistincte loquit qm licet ibi non distinguatur no. tamē distinguere debem. qd enim omittitur a lege non debet omitti a religione iudicantis ut. ff. de testib. q. situm et de sponsalibus oratio et e forte ratio qd feud. datū ad etū seruicij faciendū n pot. refutari sn voluntate n alio vō qd e. idem iure datū pot. refutari qm vas. qui habet fe. cōdicionatum est obligat. dno ad illud seruicium p stipulationem vel saltem per pactū i ipso contractu in feudatōis appositū et ita velle un certa actione ad id faciendū possi a dno cō

Contencio fuerit inter filiam et propinquum d hereditate et de feudo cu filia feudum habere non poterit qd dicat ipsa hoc est de mea hereditate q ille dicat ymo de feudo electio propinquū erit discernere veritatem iurando. G. et. O.

Imiter si contencio fuerit inter aliquem qui emisset et vasallum quia vasallus dicat hoc d feudo in eo est ille autem neget electio est emptoris veritatem discernere iurando cum pares curi veritatem non testant. G. et. O.

Imiter feud. data a. l. commissoria non valet ut si ad certum tempus pecuniam non soluerit creditor ut non habeat in feudum. G. h. O. valet.

Imiter pot feud. dari ad certū seruicium G. et. O.

Rubrica

De phibita feudi alienacoe p lotharium.

Othari. diuina fauente gracia tercia. romanorū impatorū p. felix melior triumphator et semp augu.

nemini puta ex stipulatu ubi ad factū est obligat. p stipulacō nē vel certi condicione ubi certū quid promisit p prescriptis vbi ubi stipulacō n interuenit vl et cōdicō ex moribz informata p pactū qd esset meptū dicere ut p eius refutacōne actio domino cōpetens tollat at cu libe se. recip. nō apposita aliqua cōdicōe h simpliciter fuit inuenticus nichil erit pter sacramentū de q de um habet ultorem si cōtra fecerit si fidelitatem iurauit et quia feudum amitteret si culpā cōmutat p quā amittere debeat ad nichilū em ē obligat. ad naturā feudorum nisi quia si dno non seruierit secundū q ex natura feudorū debuerit ipsum feu. amittere sicut em iure cōsuetudinario feudorū pmit tit vas. feud. refutare. ita eodem iure libatus ē postq. refutauit ab illa obligatione naturali q tenebat dno h iure et hoc est ecia qd ibi dicitur qd ad seruicium postq. refutauer non tenetur.

ymiso populo.

Imperial beniuolentie ppiuz esse iudicamus. omnia s. b. i. d. o. m. u. e. s. t. i. g. a. r. e. et eorū diligenti cura calamitatibus mederi. similiter reipu. bonū statū ad dignitatē impij omnibz pauat. omni p. p. o. n. e. re quo circa omnū fidelium nrorū tam futurorum q. presentū nouerit vniuersitas q. l. i. t. e. r. dum apud rōalias h. m. antiquorū impatorū s. u. e. t. u. d. m. e. p. i. u. s. t. i. c. i. a. a. c. p. a. c. e. r. e. g. n. i. s. p. o. n. e. d. a. s. i. f. i. c. e. r. e. m. o. m. n. i. a. q. u. e. a. d. h. o. n. o. r. e. r. o. m. a. n. i. i. m. p. e. r. i. j. s. p. e. c. t. a. r. e. v. i. d. e. n. t. u. r. s. o. l. l. i. c. i. t. e. p. i. u. d. a. g. a. n. t. e. s. p. e. r. m. i. c. i. o. s. a. z. p. e. s. t. e. z. e. t. r. e. i. p. u. n. m. e. d. i. o. c. r. e. d. e. t. i. m. e. t. u. z. i. f. e. r. e. n. t. e. i. f. e. c. a. r. e. p. p. o. s. u. i. m. i. p. p. t. m. l. t. a. s. e. t. e. m. m. e. p. l. a. c. o. s. a. d. n. o. f. a. c. t. a. s. d. i. d. i. c. i. m. i. l. i. t. e. s. b. n. f. i. c. i. a. s. u. a. p. a. s. s. i. m. d. i. s. t. r. a. h. e. a. c. i. t. a. o. i. b. u. s. e. x. h. a. u. s. t. i. s. s. u. o. r. u. s. e. r. u. o. r. u. e. i. h. u. i. c. i. a. s. b. e. r. f. u. g. e. r. e. p. q. d. i. u. r. e. s. i. m. p. i. j. a. d. e. n. u. a. t. a. s. m. a. x. i. e. c. o. g. n. o. u. i. d. u. p. c. e. r. e. s. n. r. i. m. i. l. i. t. e. s. s. u. o. s. o. m. i. b. u. s. b. n. f. i. c. i. j. s. e. r. u. t. o. s. a. d. f. e. l. i. c. i. s. s. i. m. a. m. n. r. i. n. u. m. m. i. s. e. x. p. e. d. i. c. i. o. n. e. m. m. i. n. i. m. e. t. r. a. s. d. u. c. e. r. i. e. v. a. l. e. a. t. o. r. t. a. t. u. i. t. a. q. z. e. t. o. f. i. l. i. o. a. r. c. h. i. e. p. o. r. u. m.

De phibita feudi alienacoe p lotharium. ac.

Otharius impius traducere cum ipsi milites qui beneficiā hnt a dominis suis debeāt ire cum eis quādo vadūt romā cū rege in hoste id est in exercitu. illi autem vasalli q. cū eis nō vadūt debent prestare eis ostēdicias olim scilicet i lombarda duodecim denar. p. mo dio. in trentumica tercia parte fructū facta cōputacione fructū solū modo eius annū q. hostē faciūt ut. s. de cap. conradi. s. similiter in hostē dicitur hodie vero aliter statutū est scilicet qd si non iuerit secum in pōicta expedicione vel alium pro se domino acceptabilem non miserit debeat tam in lombardia q. i alammia submini strare domino dimidum redditus feudi vni us anni et si alterū illorum a domino admonitus siue vocatus spaciō competentem non fecerit feudum amittet ut in conslit. friderici imperialem. s. similiter etiam et hoc debet it prebati scilicet qd vocat. fuerit a dno p cōpāes ipi. vas.

ut p. d. p. i. e. i. u. r. a. f. i. t. s. u. t. a. u. t. e. q. t. a. s. a. c. e. x. cōsilio secut. fuit impator iste mod. iustitiam i cōdenda lege scilicet faciēdo eam consilio procerum suorū ut. C. de le. et con. humanum.

Hac edictali. unde habet vñ general legis hoc cipo qd in ea ponit vbum istud hac edictali. l. q. nō solum sufficeret sed etiam sequēs vbum scz in omne eum rē. ad h. vt hēet vim generalem. l. vt. C. de l. et cō. l. vt generales ac. **I**psoz pmissioe al enim si eoz cōsensu fieret vendicō bñ valet et h. verū est siue dñs cōsentiat tacite ip si vēdicōni siue exps. sum vt ar. C. de remis. pī. l. ij. et. l. h. ppotestas et. ff. d. reg. iur. creditoz qui em alij cōsentit sua iura perdit vt. C. de ad mī. tu. cū quedā h. qd si eo sciente et nō cōtra dicente vendat. ff. et tūc forte bñ valeret vē dicō vt. ar. s. si de iue. stituta int dñm et val. lis ozi. s. finatū pacien. cia em sine cōtradictōne hētur p cōsensu expsso vt ar. ff. de eue. qdaz et ff. man. si vō. s. pē pap. et. C. de nup. si vt. i. tē m telligē cōsentire si pre sens fuit nec cōtradixit vt ar. ff. de decur. ad ho nores. s. v. mī. sciat for te ubiqz ius suū durat dum tacite consentit vt ar. ff. q. mo. pp. v. l. ppo. sol. l. sicut. s. nō videt et hēc verā sūt qñ ex certa scientia cōsentit al. em pocius videt errare vt ff. d. iud. l. ij. ac. **C**om merciu. puta forte pcedūm ipius accipiendo s. colore inuestiture vel etiam pignori obligādo vel aliter alienando qd quid facere nō pōt vt. j. cōstitutōe fri. im perialem. s. callidis vel forte infundando alij q nō possūt seu seruire si cut ipe pōt cū forte nō sit miles sic ipe est vel dando alia lege q ipe habet qd similē probi bē facere vt. s. de. l. cō. s. ex eadem lege ac.

Ex cogitare. non in telligas sū litterā qd ex sola cogitacōe pati at penā sequentem sed intelligas de ea q iam processit ad actū et factum cōpleuit cū ex sola cogitacōe nō minuet vtilitas imperij vel dñozum et h. qd sequit per qd imperij vel dñozum minuat vtilitas. rē. cū nemo debeat pati penam cogitacōis vt notatū est vt. s. t. i. c. si volu erit et ad hūc intellectū fac. etiā qd. j. dicit pēio ac bñficō seca rituz. rē. per qd videt q debeat cōpleta esse vēdicō v. l. dicas q bene dēt pati val. penā inferiorem ex sola cogitacōe. s. qz bene ficō debeat carere vt hic sit vn? cas? m q pati qz penam co gitacōis et temptacōis et h. est qz. j. dicit in fraudem. l. machi nare temptauerit. rē. et intelligas q hic dicit minuat. i. minui possit et qd. j. sequit pēcio. s. qñ cōpleta erat vendicō ac bñfi.

episcopozum ducum. **M**archionum. Comi tum palatmozum. ce terozumq; nobilium si mul etiam iudicuz hac edictali lege in omne e uum deo ppiāo valitu ra decim? nemmi lice bñficia q a suis semori bus hñt absq; ipoz p mīssioe distrabere l ali qd cōmerciū ad ul? te nozem nre dstitucōis excogitare p qd impij vl dñoz minuat vti litas. **S**i qz vō cōtra huius saluberrime nre legis precepta ad hñoi illiatū cōmerciū acces serit vel aliqd in frau dez legis machiari tēp tauerit pao ac bñficio se carituruz cognoscat notariū vō q sup tali dtractu libellū vl ali ud instrumentū dscrip serit post ammissionem officij infamie pericu lum substinere scimus **I**mperator lotharius au Gu. rē. vniuerso ppo **A**q bñ dispositū ad vtilitatē rēgm

cio. s. qñ solummō cogitauerit l. tēptauerit pnozem tñ intel lectum puto meliorem ac. **V**tilitas. m h. em minuet vtilitas im perij si beneficia ita alienent qñ miles q bñficia venderent nō irent amplius in expedicōne cū dñis eoz qd facere dēt vt. s. notatū est et ita vires imperij attenuarent sū q. s. dixit per

quod vires imperij at tinuatas et ec. dñoz v. tilitas in h. nō minuire ret qñ non possent ab eis amplius hñe ostens dicias super? notatas vel etiā alia fūcia que vasalli dñis pāre tenē tur et h. ē etiā qd dix. m superiori parte istius. l. vt ibi dicit suoz seruo rum fūcia subterfuge re rē. ac. **P**recio. qd pccium restituet bōe fidei emptori vt in con. stit. fri. imperialem cir ca finē pūmi. ff. si. sed quid si esset male fidei emptor puta qz sciebat se esse q emit. ff. tūc non rēpeteret sū qz hic videt dici vel aliquid in fraude. l. machinare tēp tauerit. rē. quasi videat dicere tam de emptore q de venditore et ita se cund h. poteris referre istud carituz agnoscat tam ad emptorem q ad venditorem et de h. di ces sed qd pleni? nota tur in predicta constit. fri. imperialem.

Libellum forte qz m breuauit tñ cōtractū ipsum super aliqua ce dula vel forte scripsit super aliq cedula qliter debeat contractus cele brari quā dedit vñ cō trahere volentiū vl am bob? et nichil ultra fe cit. ac. **B**eneficō. qd beneficium dñs recupe rabit nulla pscriptōe obstante quia q ab in cio nō tenuerit tractu temporis confirmari nō potest vt. s. de cap. cō. c. i. et in predicta cōsti. fri. imperialem. rē. ac.

In fame et ita non paciatur aliam penā no tari? per const. istaz m

si qz officiū tabellionatus amittat et efficietur infamis per const. autē fri. imperi. decet soler. debet similē manum amitte re. s. illo callidis sed nūquid h. vōz erit siue sciēs siue ignorās feudū esse instrumentum inde fecerit.

Imperator lotharius et no. qz lex ista habuit locū tantū in futurū sū qd dicitur in predicta constitucōe imperia lem circa pñ. ibi ubi dicit imperator. rē. minurū cū in hac nō dicatur aliquid de pteritis cōtractibz leges em et constit. futuris certum est dare formam negocijs vt. C. de legi. leges et cōstitutiones.

Si iusta. quando aut intelligatur iusta causa impediri. dicit quo tempore miles inuestituram petere debeat. c. i. et no. q. hec lex et supior p. inueniuntur in paucis consuetudinibus. feydon. vnd q. dubito sint leges l. no circa eas no instet ac.

De pace iuramento firmanda seruanda tuenda et vindicanda et de pena iudicibus apposita qui ea vindi care et iusticiam facere neglexerint ac.

Imperator frederic. hac edicta li. s. b. i. et ita videt q. lex ista no habeat locu nisi inter illos qui ei subditi sunt sed numquid tenet frangenas et alios vlt. tramotaneos q. ei non sunt subiecti iuramento dicas q. eos simili teneat qm l. z. ei n. sint for. te sacramento subditi s. b. diti tñ ei sunt racoe imperij romani sub quo esse dñt cū ipsi fuerint d. imperio iusticiam vt. C. de off. p. p. af. l. vlt. prima calumpna.

Duces. qui autē d. ratur duces et isti alij sequentes dicatur. s. q. dicatur dux marchio comes. c. i.

Decimo octauo. et ita habes hic q. post q. quis est. xvij. an. h. z. legitimā etatē q. tum ad hoc vt teneat iurare q. pacē tenebit ali. observatur in cōtractibus rerum ipsorum minorum qm tūc post factus est pubes potest iurare i. contractu suo vt. p. l. g. sacra puberū sed numquid post factus est pubes iuravit se non contra pacem

venturum quam cum alio suo inimico spōte fecerat et postea contra eam venit rumpendo eam numquid punitur pena huius. l. i. forte non secundum quod hic videtur dici vt al. lud sit in contractu aliud hic quoniam cum pacem reddit de eo quod sibi factum est potius videtur distrabere q. contrahere cum ille qui malificium in eum commiserit erat ei obligatus et non iste ipse si enim imperator iste vellet q. per il. lud sacramentum tenetur quare similiter de eo non dixit sicut d. maiore. xvij. an. vlt. dicas q. bene tenetur pena huius. l. tunc et aliud est in generali pace de qua lex ista loquitur q. omnes subditi imperio tenentur inter se seruare et aliud est in specia. li. pace q. si minor promiserit se firmam et ratā semper habiturum et non cōtrauentur et postea iurauerit spōte non poterit postea cōtrauenire cum loco maioris tūc habeat tūc em cōtra. xit. p. mittendo sup. facto suo si nulla generali pace de qua hic loquitur nullus videt cōtrahere nisi q. iurat ad postulacionem iudicis illi. loci minor aliquādo est quid licitum in specie qd in genere non liceret vt. ff. q. cuiusq. vni no. p. l. et. ff. d. arbi. tris p. l. si vnus. s. p. l. si in duos et insti. del. s. sed supiori et. ff. cōia p. m. tradendis et. ff. si quis caut. s. et si. s. questum et. ff. d. cōdi. et de. cum ita et de acq. r. here. si q. michi. s. iuss. notab. er. go hic qd d. legitimā etas ad pacem iurand. sic etiā iur. lom. bar. d. xvij. an. ad contrahendum vt in lombarda de phibita

alienat. minoris. l. i. p. eodem iure dicit legitimā etas. xvij. an. ad spolia contrahenda vt in lombarda de prohibitis nupcijs adueniente nouissima als d. legitimā. xvij. an. ad cōfendendum patri volenti facere filios naturales sibi con similes vel equales vt in lombarda de successiomb. l. iij. iure aut romano dicitur

legitimā etas. xv. an. ad cōtrahendū vt. ff. de min. l. i. als. xvij. an. q. tum ad h. vt q. s. pos sit p. alio postulare vt ff. postul. l. i. s. ij. et isti. ex quib. cauma. pos. in fi. al. dicit legitimā etas pubertas. s. ad te. sta faciēda. et ad nupci as cōtrahenda et q. tum ad hoc vt possit quis testimoniū dicere et ad cōtractus faciendos cū iuramento ut insti. p. re dicto. r. i. s. cum ergo et insti. de nup. in prin. et ff. de testib. testium. g. l. iulia de iur. et. p. l. s. i. te sacra. dicitur autē pubertas in masculis. xij. an. in feminis. xij. an. q. tempore dicuntur viri potentes vt insti. qui. mo. te. fir. circa prin. a lias dicit plena puber tas in mas. xvij. an. in femina. xij. s. quātum ad alimēta vsq. ad pu bertatem relicta vt. ff. de ali. et. ci. le. mela. ait dicitur enim legitimā etas ex quo quis excelsit infanciam q. tum ad hoc vt possit eman cipacōi cōsentire vt. C. de emanci. l. p. in fi. d. aut infans minor. vij. an. vt. C. d. iur. d. liber. si infans in prin. alias etiam dicitur legitimā etas. xvij. an. quātum

digonem.

Imperator fredericus dei grā romanorū imperator semp. aug. vniū. suo subiectis imperio.

Ac edictali lege imperpetuū valitū iubem. vt no stro subiecti iperio ve ram et perpetuam pacē inter se obseruet et vt inuolata ppetuo it oēs seruet duces comites. capitanei marchiones valualores et oim lo corum rectores cū oib. locorū pmatib. et ple beijs a dāmo octo āno usq. ad septuagesimū iuriurando astringant vt pacē teneat et loco rum rectores adiuuet in pace tuēda atq. vin dicāda et in fine vniū. cuiusq. qnq. oim

ad hoc vt non possit quis restitui aduersus cōtractum quem fecit in minori etate vt. C. de tē. inute. re. lege vlt. ex eo ergo quod hic dicitur colligi potest q. nullus minor. xvij. an. debe at compelli iurare pacem vnde ex hac. l. potest notari bonum r. gum entum q. minor. xvij. an. non teneatur per se pugnare um. non compellatur in pugna iurare. ar. istius. l. ille em qui pugnā facit debet iurare q. nullā rem habet que ad maleficiū ptimeat vt in lom. qualiter q. s. se de. d. null. capio. debet iura re de alto. vt in p. dicto. r. i. s. q. s. alium maxime cū inuenit etas eum excusat a pugna p se facienda vt in p. dicto. r. i. l. vlt. nec iur. lombar. inuenitur de al. legitimis etatib. nisi quas superi us notauimus. ac.

Septuagesimū. post illd. vero tempus no debet cōstringi iurare sicut nec testimoniū dicere cōpelluntur hmoi senes. i. maiores. lxx. an. vt. ff. de testi. inutilib. et d. iur. inutil. l. iij. ac.

Quinquenij. forte debet ideo fieri ppter illos q. iā puene rūt ad. xvij. an. q. no dū iurauerāt ppter minore etatē et ppter illos q. iā excelsierint. lxx. et etiā ut ppter mi. etatē et mag. remi miscant q. luter pacē debeāt suare nichilomin. tñ teneant eam suare ppter p. iuramentū cū ipsi no iuret ad tempus ppetuo em debet eā suare vt i. prin. h. l. d. hodie aut no suat huius renouacio pmo. potest cōtrarium renouant em sacramēta so. cietatū et cōiuracōm q. phibite sūt p hac. l. i. s. cōuenticula.

Tenenda subeudias et de adiuvandis locoꝝ rectoribꝫ pace
tenenda atqꝫ vindicanda et hoc est qđ superius dixit ut pacē
teneant et locoꝝ rectores adiuvant 2c. vel etiā dicas non reno
uabunt sacramenta nisi si pace tenēda et intelligas qđ ibi nō
dicit qđ debeant iurare de adiuvandis rectoribꝫ s; dicit qđ post
qđ iuraverint tenere pa
cem debeant adiuvare
rectores in pace tuēda
atqꝫ vindicanda et ita
construas ut pacem te
neant. s. iurur. a strin
gantur et facias puni
ctum et volumus sub
audi siue iubemus.

Quacumqꝫ forte ali
quis sibi debet ex con
tractu ul' quasi ex ma
leficio vel qua si accur
sus.

Vel facto. qđ forte si
bi facere debet ex pacto
vel forte qđ sibi fecit
puta iniuriam vel qđ
simile. ac.

Potestatem. si quid
si non habeat iudicia
lem potestatem et debi
tor suus fugit nūquid
sua auctoritate possit rē
ab eo auferre et ita qđ

non incidat in consti. illam si quis in tantā ul' ius crediti amic
tat per. l. illam extat decretum diui marci vel debeat iudicem
expectare. s. dixerunt quidam qđ tunc etiam non expectata iu
dicis auctoritate poterit ei rem sua auctoritate auferre ut ar.
C. de iudeis et celico nullus et. C. de decur. generali. l. x. qđ non
credo verum esse. vey est enim qđ si ipse fugeret qđ posset eum
detinere donec ad iudicem posset eum perducere ut. ff. que in
frau. ce. ait pretor. s. si debitorem non potest tamen ei per violē
ciam rem auferre s; qđ dicit satis in predicta. l. generali lege
et no. ff. qđ metus causa super. l. predicta extat decretum s; quid
si nō fugit. s. nec tunc sua auctoritate debeat auferre verum
tamen si timet rem suam vsucapi vel prescribi vel timet aliter
act. suam tpe perituram actionē iniuriarum forte debeat pro
testari publice inscriptis cū subscriptione tabellariorum vel si
nō poterit eos habere cum subscriptione trium testium qđ vult
agere cōtra eū et p eū nō stat sed p iudicē qđ absens est et hec
faciat ibi ubi aduersari⁹ eius habet domicilium et ita interrū
per tempus ut. C. de annali ex. ut perfectius. ac.

Exequat. et nō sua auctoritate alias em incidet in edictū di
ui marci vel in consti. illā si qđ in tantā vel in alias contra qua
faceret idcirco est vigor iudicioꝝ et iuris publica tutela est in
medio constituta ne quisqꝫ sibi ipsi peruittere valeat vl' cōne
ut. C. de iudeis et ce. nullus sed si iudex noluerit ei facere iusti
ciam ipse iudex tenebit sibi rescire damnum ut. j. el. s. iudices
vero pmo si fuerit maior iudex puniet in. x. lib. auri et minor
in tribꝫ ut ibidem sequit si quis vero temerario ausu 2c. ac.

Quinquaginta lib. auri et alij minores minori pena qđ mar
iores et hoc vey est pecuniariter s; qđ hic dicit multo enim
magis pena sit dig. 2c. ut. C. de epis et. c. pbi in si. hoc em qđ
marhiones vel duces vel comites sūt hnt a principe ut. s. qđ
dicať dux. c. i. corporaliter aut maiori pena deberent puniri mi
nores ut. C. de hi. tri. nemo clericus et h. no. vera sit qđ pstabat
pdictam penam et pterea punientur s; qualitatem criminis
et h. est qđ sequit homicidiū quoqꝫ 2c. et pterea resarciat dam
nū ei cont que pacē rupint ut h. statim sequit damnum pas. ac.

Iniuria que quide inspicit debeat a iudice fuerit atrox l. nō
inspicit etiā debeat a quo et in quē facta fuerit iniuria et qđ lo
co ut maior extimet ex psona ul' loco s; qđ h. omnia d; insti.
de iniurijs. s. atrox iniuria ut s; qualitatem iniurie deat puniri

sacramenta renouetur
de pdicta pace tenenda
Si qđ igit aliqđ ius d
quacūqꝫ re ul' facto d
aliquē se habere puta
uerit et iudiciale aeat
potestatem qđ p eam sibi
ius opetēs exequat Si
qđ vō temerario ausu
pdictā pacē violare p
supserit si ciuitas ē pe
na centum libꝫ auri ca
m ere nostre inferenda

ite inspicit debeat an descēdat ex. l. cor. puta cū dicat se pulsa
tum verberatū vel domū suā p vim introitā an descēdat ex iu
risdictione ptoꝝ sicut est alia pter pdictā ut illa qđ descend a
lege puniat arbitrio iudicis. s. in vtraqꝫ pena et corporali et
peccuniaria ppter contumeliā ut. ff. de iurur. cōstitutionibꝫ in

puniat opidū vero vi
ginti libras auri mul
det Duces vō marchi
ones qđ coites. l. libas
auri pstat. Capitanei
qđ maiores ualuasores
xx. l. auri puniant mi
nores aut ualuasores
et om̄s pdi de pacis ui
olatores. iij. l. auri in
ferre cogant qđ dāpnū
passo s; m̄ leges saraat
Iniuria seu furtum

ptoria vero iniuriā pas
sus extimab. suā cōtur
meliā et iudex corpale
ut insti. de iurur. s. per
na aut. ite inspicit aga
tur ciuilit̄ extraordia
ria pena ul' criminalit̄
qđ poterit ut in pmo ca
su pena imponit s; m. qđ
superius dictū ē si crimi
naliē extordinaria per
na officio iudicē puni
etur ut insti. pdicto. ti.
s; in suma vtz at pos
sit agi vna si actū fue
rit alia variat dixerūt
ei quidā qđ si agat qđ
p iniuria sibi facta d;
uiliē n̄ potuerit postea
criminalit̄ agere l. ecō
tra poterit em vtraqꝫ
agi ut. ff. de iniur. ptoꝝ
s; si si agat ciuilit̄ p
eo qđ suus su⁹ sit dolo
ma. int̄fect⁹ nichilomi

nus poterit postea agere criminalit̄ ut. C. qñ a. ac. cri. p. l. i. et h
dixerūt tali rōe qđ qñ alicui sit iniuria nō habet rei familiarit̄
i. dāpm̄ datū rō s; tū cōtumeliē. mar. vero non cōsentit cū eis in
pori casu sed posteriore sic et h. tali rōe. s. qđ in eo casu qđ quis
hēt ciuile iudicis est extimare vtrū qđ. s. cōtumeliā factā. et penā
corpalem et is vō qđ iniuriā pass⁹ est neutꝫ extimabit in eo vō
casu qđ quis ptoꝝ hēt ipse extimabit cōtumeliā suā tū iudex
vero corpale tū et ideo si in h. casu nō egerit ciuilit̄ poterit po
stea agere criminalit̄ ut. C. qñ ciuile actio cri. p. l. i. et intelligas
qđ hic loquit de ea iniuria que spāliter d; cōtumeliā l. qđ a con
tempnēda dicta est licet generalit̄ dicať iniuria quicqđ n̄ iur.
sit ut insti. de iniur. in p. m. ac. Seu furtū. qđ sit furtū et vñ
dicať habes insti. de obliga. qđ ex delict. nal. s. i. et. ij. et. s. furtum
aut sit et. ff. de fur. l. i. s. furtū. fures em sunt qđ occulte et si nō
armis furtū cōmittūt ut in aut. ut nulli iu. s. qđ vero nos colē
vñ. qđ furtū possit puniri ciuilit̄ et criminalit̄ ciuilit̄ em pun
it furtū manifestū in duplū ut insti. de ob. que ex delict. nal. s.
pterea manifestū et. s. vlt. et. ti. de act. s. ex maleficijs et. s. dupli et
s. quadrupli et totū pena siue quadruplū res em ipsa furata
cōdici p se poterit ut insti. de acc. s. ex maleficijs et de ob. qđ ex
delict. nal. s. vlt. p pena vero dabit furti actio qđ actio qñ datur
in qđuplū est ptoꝝ. v. insti. de ppe. et. tip. action. s. furti qđ qñ
vero dat ad duplū est ciuile ut insti. d. nox. act. circa p. m. et ita
dominus jo. b. eas signauit in arboꝝ actionū qđ aut dicať fur
tum manifestū et qđ nec manifestū d; insti. de ob. qđ ex delict. nal.
s. manifestū et s. nec manifestū. criminalit̄ pt puniri furtum
puta qđ fur. corpalliter punit ita tū qđ nō moriat nec aliqđ ei
abscedat. sed alr castigari debet ut in aut. ut nulli iud. s. qđ vō
dū tū in facie ei⁹ nichil inscribat qđ facies qđ ad silitudinē pulc
tudinis celestis est figurata macul et ut. C. de penis si qđ in me
tallū iur. aut lō. contrariū sit qñ p pmo furto dēt ei ocul⁹ erui
p secūdo nal⁹ scabellari p tercio vō dēt mori ut in lō. d. furtis
et suis fugacibꝫ si qđ latro et h. vey est qñ criminalit̄ punit si
aut ciuilit̄ puniat tūc si masculus est et lib et furtū fuerit manife
stū sibi nouū reddet et p culpa soluat. lxx. sol. si furtū fuerit
ulqꝫ ad. x. siliqꝫ siue solidos et si nō poterit solui mori dēt Si
aut nec fuerit manifestū tūc tū nouū reddi debet si aut fuerit
suus eodē modo punit excepto qđ p culpa soluet tū. xl. sol.
ut in lō. p. dco. t. l. i. et. ij. et. l. ny. et. l. m. et hec vā sūt i masculo.

legittime pūmāz homi
adiū qz membrorū dī

illo fm. l. causa pulchrioris dictatus vel dicas et hoc verum
puta qd p dicta lex est et p lege debet seruari nā qd principi pla
cuit legis habet vigorem qd cum qd em p eplam et subscripti
onem statuit impator vel edicto pcepit constat esse legē ut ff.
de con. prin. l. i. satis em in ea continet vocabulū edicti fm qd

in illo si quis alius. pa
cis edictum. et. quia si fue
rit edictum illud quod fe
cit de pace tenenda primo
videtur iussisse quod per omnes
partes regni deberet ser
uari et hoc est quod ibi dicitur
circa primum. per omnes
regni partes. et. quod suf

minuio l' aliō qdlibet
dīctū legalit' uīdīcēt

fide ad h^o ut vim obtineat edicti ut. C. de l. et con. l. ij. et fm h^o
dices q^d iniuria puniri debeat fm q^d dicit in illa. l. in illis casib^{us}
bus in quib^{us} loquit^{ur}. s. q^un fit post pacē verumtū si iudex vide
bit mag^{is} puniendū inspecta atrocitate iniurie et inspectis p^{ro}so
nis. s. iniuriā facientis et patientis et loco mag^{is} punit vel etiā
min^{us} punit si viderit min^{us} puniendū p^{ro}dictis inspectis fm q^d
dicit in l. d. iniurijs cū per illā. l. illud nō phibeat q^d em nō
mutat rē. C. de testi. sancimus quicq^{uod} em nō est in ea. l. speciali
ter exp^{re}ssū id veterib^{us} legib^{us} intelligit esse relictū ut. C. de ap^{pu}l.
p^{re}cipimus in fi. h^o idē intelligas de pena furti nisi forte quantū
ad penā corp^{ore}alem q^{uod} debeat forte fieri fm q^d dicit in p^{ro}dicta. l.
s. si quis. v. sol. valens rē. licet tū videat perquā duz lex tū ita
scripta ē ut al. ff. qui et a qui. ma. li. nō si. p^{ro}spex. legislator n^{on}
si q^{uod} forte hodie derogatum est ei per contrariam consuetu
dinem. ac.

¶ Homicidiū. ille em̃ q̃ homicidiū fecit capite puniri debet ut. §. d. pace tenenda. §. i. tenet em̃. l. cor. de sic. cui? pena talis est ut inlt. de public. iudi. §. itē. l. cor. de sic. eodē etiā modo puniet si causā hominis occidendi cū telo ambulauerit ut ibidē dicit et. C. ad. l. cor. de sic. qui cū telo. imo et si causā furti faciendi cū telo ambularet eadē. l. teneret ut. ff. ad. l. cor. l. i. et hoc est verū q̃ puniet ita homicidiū nisi per pugnā vel aliter pbauerit q̃ ad sui defensionē illud fecit ut. §. de pace te. §. i. is em̃ q̃ aggressorem vl̃ aliū in dubio discrimine cōstitut? occiderint nullā calumpniā ob id factū metuere de? et ut. C. ad. l. cor. de sic. l. ij. q̃ em̃ quis ob tutelā corporis sui fecerit iure fecisse estimat ut. ff. de iusticia et iure ut vim Itē hoc verū est si habuit volūtatem occidēdi si em̃ voluntatē nō habuerit. sed forte casu eū occidit impunis erit qm̃ crimē nō contrahit nisi volūtas nocendi in? tendat ea em̃ q̃ ex impuiso casu poti? q̃ fraude accidūt facto plerūqz n̄ noxe imputant ut. C. ad. l. cor. d. sic. l. i. et. l. m. in maleficijs em̃ volūtas nō exitus spectat ut. C. ad. l. cor. d. sic. diu? Itē h̄ verū est q̃ ita debet puniri ut dictū est et p̄terea bona eius fisco applicabunt si nō reliquerit ascēdentes vel descēdētes vsqz ad terciū gradū quo casu eis concedent̄ excepto crimine lese maiest. salua tñ dote vxoris ut. C. de bonis dam. aut bona damnatorū ut. C. ad. l. iul. ma. quisquis. Si aut̄ homicida a facie iudicis fugerit tunc res mobiles ei? publicari debent in populo et dispēsari alia vero immobilia dabunt heredibz ei? iurantibz et obseruantibz fm̃ qd̄ continet. §. de pace tenēda. §. si vero pacis violator et hec vera sūt in violatore pacis. in alio em̃ idem puto obseruandū qd̄ in p̄dicto aut̄ dī nisi forte dicat̄ res vt maleficiū nō imaneat impunitū q̃ saltim legitima tñ ascendētibz et descēdentibz vsqz ad terciū gradū relinquat̄ in terest̄ em̃ rei pu. ne maleficia remaneant impunita vt. ff. ad. l. acquil. ita vulneratus paricidiū aut̄ puniet fm̃ qd̄ dī. ff. et. C. ad. l. p̄p. de paricidijs et inlti. de public. iudi. ac. Ombroz p̄ q̃ delicto forte man? delinquētis amputabit̄ cū p̄ solo volne re man? ei? amputant̄ si pacem violauit vt. §. de pa. te. §. si q̃s alium p̄mo vtp̄mo in plus puniretur si iudici visum fuerit p̄ qualitate criminis p̄mo et capiti eū puniret si animo occidēdi eū percussit vt. §. no. est et hoc s̄lt̄ intelliges fm̃ determinacōez §. nō. l. defendēdo vel nō aut̄ volūtarie h̄ fecerit vel nō ac.

nar·et extrao2·co·l·fi·ac.

Predicta pena h̄ refert̄ ad iudi-
 erint. s. vt debeant puniri vt. j. seq̄
 int̄ soluere. Sed nūquid ad vios
 q̄ ppter inopiā nō possūt soluere
 ut statutam. s. vt eodem modo des-
 al ab eo loco in quo habitant ab-
 referatur et ad superius dictum et
 cum violator pacis nō cōmisit ho-
 ppter qd̄ deberet capite puniri i ip-
 alto forcius deberet referri ad eos
 er qd̄ deberet capite puniri nā mis-
 mis ut. ff. de re mili. l. fi. ac.

Comuraciones qualiter aut cuq fiant coiuracoes phibent
p. l. ista et cassant qd quid hodie male obseruat ymo totum
contrariu faciunt ciuita

contrariū faciūt ciuita
tes maxime et lōbardie
ptes q̄ sūt in ciuitatibz
et cōpage vt ita loqr
sic etiā a's p'tibent cō
iuracōis negociatoz
vt spēs diuisoz corpū
negociacōis n̄ minor.
q̄ int se statuerit venū
deſ. vt. C. de ipo. l. i. ac
Receptatozibz. pef:
simū ē em gen⁹ recepta
toz sine q̄b latere ne
mo diu p't et p'p'tea de
bēt pumri sic latrones
vt. ff. d' receptatozibz. l. i.
et. ff. de of. p. cōgruūt.
Idē ē forte et si eos n̄ re
reperint s̄ tñ eos pos
sent apprehendere accep
ta pecunia v'l pte sub
reptoꝝ eos dimiserint
cū in parī causa videan
tur cū eis ut. ff. p'dicto
t. l. i. in fi. p'mo et iure
lōgo bardo si postq̄ de
prehendāt eos dimise
rint omne damnū p q̄
fuerint dephensi tenen
tur emendare ut in lō.
d' furtis et seruis fuga
cibus si quis.

Et eade. puta cū in
pari facinore sint cum
eis latromibz violatori
bus qua si cōfessendo
quos em par facin⁹ co
mūnat et coeqt vtrosq
qz similis pena concōs
mitatur vt. C. de epis
26. si quemq in si facie
tes em et cōfessentes pa
ri pena puniunt vt. C.

o sacrosan. ec. iubem⁹. g. p^ronomos h^o verum est nisi forte ille
qui recepit sit eius affinis l^o cognat⁹ qm^o tunc non debet absolui
nec forte seuerè condēpnari non em̄ est par eius delictū et eius
qui nichil ad se pertinentes malefactores receperint vt. ff. de re
cep. l. si. iur^o aut lōgo. nō inspicit fuerit affinis ul^o cognat⁹ p^rmo
etiā si p^r. fratri l^o p^rinquo latroni in mā sionē post missā san
cti iohānis baptiste dederit q^o latro et infidelis debet iudicari
vnde q^o illū suscepit filius est ei nisi iurauerit cum. x. franchis si
francus est q^o nesciret cum latronem esse vt in lombardia de
furtis et seruis fug. quicumq^o post missam. ac.

Deſtruat. hic nō inſpex. impator iſte deſoimtatē vrb̄ pp̄ter
deſtructionē domoꝝ qđ alias lex inſpicit qm̄ intereſt rēpubl̄
ce ne vrb̄ deſtruet ruims vt. ff. ne qđ in loco pu. l. vlt. **Nō**
fruat cū in eā cōmittat nolendo iurare pacē nec eā tenere fru
ſtra em̄ legis auxiliū inuocat q̄ in eā cōmittit ut. ff. de minoꝝ.
auxiliū Illicitas. q̄s p̄ns puincie phibere dēt ut. ff. d. of. p̄ſi.
illicitas. Ab ec. nec em̄ dēt aliqđ extorđinariū aut ſup̄ indi
ctū ab eccl̄ia flagitari vt. C. de ſacroſ. a. ec. placet a quibz aūt ex
actionibz deant eſſe in munes eccl̄ie et a quibz nō d̄z et notatē
in predicto ti. et in predicta. l. et. l. ad inſtructionem ponciunt.

In duplū. pmo forte si ab ecclia fuerat facta illicita exactio penā perpetue deportacionis post excomunicacōem que erga sacrilegos iure p mēda est exactor pa ciet vt. c. de sa. san. ec. pla cet in fi. Itē sacramenta. i. iuramēta sup sacra corporaliē p sū ta pprie em dī sacramentū cū quis fidem suā vel mentē super sacro iuramēto astringit vtpura super altare vlt libro cōtinentē sacrosā cta euāgelia qd ergo si als super alio libro iurauerit vel forte sup ligno aliq vel lapide ff. nichilomin⁹ valere qz ad cor respicit deus unde nichilomin⁹ deie rat si contra facit. nam

et castella omnimodo
damnam⁹ et phibem⁹
et si facte fuerint in du

tactus lib cuiuscumqz non id operatur sed sola voluntas et abnegacio dei omnipotentis nominis ut. C. de trasact. si quis maior circa prin. hodie tñ non videtur valere iurandū per nomen dñi l. cap. vel capillos ut in aut. ut nō luxuriēt cōtra naturā coll. vi. licet romani sepe cōtrariū faciāt hodie tñ etiā de cōsuetudine est obtentū iurat per sacrosancta euāgelia qd cōstat esse fñandū qz diuturni mores rē. ut in l. d. iur. na. ff. ex nō scripto qd si iurauit verboten⁹ ut qz dixit per deū nō veniā cōtra. ff. tñ bene nō valet plus em operat tace libi ratione maioris solemnitatē qd etiā pbari potest. C. si mi. se. ma. di. l. si alteri. ff. vlt. qd si nō ipse s. alius p eo et eius aia iurauit ut sit interdū. ff. idem esse ac si ipse iurauerit ut sit interdū si tñ iuratū fuerit eo mādato ut ar. ff. ad mun. ita aut. ff. gessisse et C. qz cuiusqz vniuersita. itē eoz. ff. i. ff. ar. cōtra. C. de hys q ue. etu. impe. l. i. in prin. et de emphi. iur. l. vlt. ff. p. quid si imi pubes iurauerit numqz teneb eius sacramentum vt cōtractus cū eo initus valeat ar. qz sic. ff. de iur. iur. qui iurasse. l. ff. sed cōtra puto qz illd vez est in sui emolimen tū et aduersarij pū dicit ut ibide pbat quimmo impubes phibet iurare etiā cū de eius utilitate tractā ut. ff. de in lit. iurā. videamus in prin. in casu tñ pūta cū iurauerit se daturū pōno operas et mimula tor est vel histrio obligat ut. ff. de lib. ca. l. vlt. pterea cū lex ista loquat tñ de pubere nich. noui videtur statuendū per l. in impubere qz qd non mutat rē. vt. C. de test. sanximus puberem aut accipim⁹ maiorē. xij. an. feminā maiorē. xij. vt in l. q. mo. te. infir. in prin. itē impubere accipias sane mentis nā si furioz sus sit nec iurādo se obligat qz similis est pupillo infanti adō qz nullū negociū recte gerit ut in l. de mutil. stip. ff. furiosus et ff. sed qd dixi ipse em habet loco dormientis et absentis ut. ff. de iur. co. l. i. ff. furiosus et de acquir. post. l. i. ff. i. quero nunqz sit hoc intelligendū in pubere pze. ff. idē et in filio fa. pube. tñ qz lex illa nō distinguit tñ qz ex omnibz causis obligat ex quibz pat excepta causa mutui ut. ff. de act. et ob. l. filius fa. ff. numqz hoc tñ impube libo. ff. et idē in seruo quantū ad h ut naturaliter obliget cū effectu nam qui seruus est obligat naturaliter ut. ff. de cō. in de. l. naturaliter nec cōtra illam natura lem posset restitui. item qrtum ad hoc ut dñm obliget de pecu lito qz eū etiam mutū de pecul. obligat ut. ff. de pecul. si quis ff. etiā. v. nec etiā ipse restitui possit qd tñ et sine iuramento contingeret ut. ff. de mino. l. n. ff. seruus sed quid in pube libto qui credebatur se esse seruū. ff. idē qd in vero opprimato libto qz plm qz extra id qd ag. tacita obligacio nascit ut. ff. cōmo. si is qui. ff. si libto et. ff. de acquir. re. do. lib. item quero an sit h intelligendū in impubere curatorem habete qui sine curatoris auctoritate iurauit. ff. vtiqz fm eos qui dicūt qd sacramentū representat eum maiorē nam si maior esset nō restitueretur sed cōtra videt et in pupillo ut. C. de in inte. re. mi. si curatōrē hñs in quē nō cadit presens cōsti. vt. s. nota uimus potest igit lex ista intelligi in pube habete curatōrē et cōtrahente eius aucto ritate et in pube nō hñte curatōrē cōtrahente p se solū h instat bit quis dicēs lex ista nō distinguit in impubere hñte vel nō hñte curatōrē ergo nec tu distinguere debes rē. ff. pmo quis

lex ista nō distinguat religione iudicantis obmitti non debet vt. ff. de testibz. l. quesitū vel dic qz licet hec. l. nō distinguat de bet tñ distingui per alias vt ar. C. de cap. l. vlt. ff. si et in aut. d adm. of. ff. si nā posteriores. l. trahende sūt ad piores vt. ff. de l. et cō. l. ff. et posteriores. Sed licet ita videat posse dici et dī

stingui veni⁹ tñ videtur ut siue curatōr habeat siue nō cōtract⁹ teneat nec posse rescindi qz quā fm. l. veteres sit ipso iur. nullus nā et fm leges veteres re vē dita sine decreto ipso iure nulla est vendicio ut. C. de predijs et als re. mi. l. i. et de adm.

plum reddantur Itē
sacramenta puberz spō
te facta sup cōtractibz

tu. l. lex que tu. ff. vlt. cum si corroboretur iuramento valida sit et tenet per hanc. l. ac.

Sponte qz secus per vim vel metū ut. j. e. ff. dim aut. sed qd si dolo fuerit inductus minor ut interdū faciunt tutores simita tutela qui eos blandicijs et adulationibz ad talia inducūt. ff. nō videtur tunc spontanea voluntas ut ar. C. de raptu. iur. l. i. circa finem qd ergo. ff. si maior esset haberet actionē d dolo quasi res pcessisset ad tradicionē sed qz minor est videtur qd cesset restitucione supstite ut. ff. de dolo. l. i. ff. idem pōp. restitucione aut tollit iuramentū interpositū qz representat eū maiorē vt hic h iuramentū sine ei⁹ effectu tollit interposit⁹ dol⁹ qz nō debet ex eo lucrari vt. ff. de dolo. l. ne ex dolo quid ergo nū quid res est in circulo ut. ff. qui po. in pi. ha. claudij felix. ff. nō sed minor postulabat restitucione cessante actione de dolo qui nō potest habere locū et si opponat de iuramento replica bitur de dolo qz de dolo eū induxit ad id ut ar. C. de trasac. sub ptextu et. l. i. ex flis et ar. ff. de iudic. si ptoz. ff. marcellius et l. cū cōstat adhibitu doli forte psuadente ei qz in illo ei tenebat quamqz longe plis erat obligat⁹ vlt. simili modo qd si al. sine blandic. et minorē adh induxit forte dicēdo qz ex fide fecerat quamqz in aliq min⁹ bene fecisset ei et talia vel qz valde p hoc no haberet si sic cū eo cōtraheret nūquid tenebit si iurabit qz quā in aliquo sit lesus vt nec restituat. ff. vtiqz qz nō est aliz cui interdiciendū si aliquid ex sua industria cōsequi possit vt. C. ar. tu. si defunct⁹ et. C. si qz aliq. te. phi. l. vlt. itē qz dicit spōte nō dicit ad differēciam ei⁹ qd interdū ex iur. necessitate sit vt cum cedit vni actionē cōtra aliū ut. C. de adm. tu. l. i. ff. vlt. et idē in similibz. Cōtractibz. hic est qd an sit idē intelligendū de quocūqz cōtractu in legibz interdicto ff. nō. nō nā iuramē tum interpositū cōtra leges ipso iur. nō valet. nec cōfirmat cō tractū cōtra leges initū ut. C. de leg. et cō. nō dubiū in fi. et. ff. de pac. iur. genciū. ff. generalit. et del. i. si quis inq. l. mox. ff. vlt. et in aut. scemias nō solū coll. v. ff. et. ff. de obse. lib. l. penlt. nec obstat si dicat qz deierat qz nō videt deierasse ut. ff. qz satisf. co. l. vlt. Sed in isto nōne cōtract⁹ alienacōis rei immobili siue decreto est cōtra. l. ut. C. d adm. tu. lex qz tu. in fi. et d pōijs mi fere p totū ergo sacramentū illi⁹ debet esse momentū. ff. nō est cōtra. l. cū hac. l. si. sit approbatū hac. l. sacramēta rē. vlt. illd in cōtractibz indicis iur. cōmuni. Itē quero qd si minor veni diderit et iurauerit et dcept⁹ sit vltra dimidiā iustū pcy. an pos sit venire cōtra. ff. p. vtiqz qz agit ut l. iustū precii suppleat vel ut rescindat contract⁹ ut. C. de rescim. vlt. l. i. ff. s. jo. b. idē. ff. alia rōe dicēdo qz sacm nichil aliud operat. nisi qz representat eum maiorē vnde est qz ipse sicut quis maior poterit postula re l. precii suppleri vlt. cōtractū rescindi data e electione actori ut in pdicta. l. sacramentū em in ppositum puat eum a priuilegio l. restitucōis qz ei ppter etatē cōpetit nō a iur. cōmuni qz h nō pt facere ut. C. d trasac. si ex fal. et. C. de nō nu. pe. l. vlt. ff. Nec mirz qz difficult⁹ tollit ius cōe qz priuilegiū cū et difficult⁹ iudi cat ut. v. in aut. de nō alie. ff. qz veresimile in fi. qd in minore iurāte dcepto vlt. dimidiā. ff. forte idē cū n supstet ei nisi ius cōe tñ dñō. p. vlt. fuit cont ut nichilomin⁹ cōtrauenire possit

predicto modo qz nō agit p̄se vt rescindat cōtractus sed vel
vt iustū p̄ciū suppleat vel vt contractus rescindat et fac p
h̄ qz factū ius cōmune nō tollit ut. s. no. et pbat. ff. de acq̄.
pos. si quis extraneus. i. ff. et l. seruū quis. §. ult. sed dñō meo
visū est cōtra vt nō in sūma de rescin. v̄. qz venditor sic agen
do altera rōne v̄geret
emptorē rescindere con
tractū vt. ff. d. cō. inst.
l. q. sub cōdē. §. sed si
iurū. contra h̄ tū est
ar. ff. d. iur. pa. adigere
§. i. sed q̄ro an sit hoc
intelligendū in vendici
one facta cū interposi
tione decreti an id si de
cretū non interueniat.

rerum suarum non re
tractandis inuolabi
liter custodiantur. per

ff. vtiqz in omni vendicōe qz aliter inutiliter videret adiecta
cū h̄ etiā. l. c. si aduersus v̄. id inducat maxime cū h̄ indistincte
h̄ inducat res in dubio potest sit interpretanda vt valeat qz per
reat vt ar. ff. de l. i. si qn et ad munic. l. i. jte quero an si iuraue
rit quis in genere se ratū habiturum om̄s cōtractus quos fe
cerit tpe minoris etatis et postea vendat et nō iuret an teneat
ff. videret qz nō qz ex cōfessione nō solet quis absenti obligari
vt. ff. de cōfessis. artū §. si q̄s. jte qz res inter alias acta tē. et
ad h̄ facit. C. si aduersus v̄. l. i. jte est ar. ad h̄. ff. qz cuiusqz v̄
mueritatis. jte eoz. §. si si ita. jte p h̄ est p̄sens litera sup cōtra
ctibz. vnde si aliter fiat nō valet vt ar. C. de sentencijs et int. o.
in. plata ex adu. rso videret cōtra hac rōe qz cōstat h̄ac rōem s̄
esse et cū alias iurat et qz nichilomin⁹ faciēs contēpnit religi
onē diuinā et delinquit et nichilomin⁹ turpitudinē ppriā alle
gat vnde cū eadē s̄bessrō idē debet ius s̄besse ut ar. ff. ad. l. ac
quibz. illud sufficit em qz deierat ideoqz ferendū nō est vt. C. de
indicta iur. l. i. in fi. jte qz cōtra factū ppriū venit vt. ff. d. adop.
post mortē in hac q̄stione satis puto qz si primo ita iurauit et
postea in cōtractu dixit se velle teneri in illo iuramento qd te
neat et ita vident⁹ de cōsuetudine obsuari. jte quero si minor
vendidit et iurauit et anteq̄ traderet cecidit a pos. postea ad eū
rediit casu aliquo an si nō p̄stet vel nō restituat cū emptori a
genti p ea videat facere cōtra factū. ff. vtiqz cū nondū tradi
derat si si iā traderat tūc scē. erit cū iā videat libatus solucō
ne ei⁹ ut no. C. d. trāfac. si q̄s maior s̄m az. vel dic idē in vtroqz
casu qz agere videret et cōtrouersia facit etiā re⁹ excipiendo et con
tradiciendo ar. ff. de pcur. l. nō sol. §. si stat⁹ et si ps h̄. pe. p̄mit
tend sed qd si p̄mo vedit nec iurauit et postea ex m̄uallo iur
rauit se ratū habiturū numq̄d cōfirmabit vt teneat p̄cedēs cō
tract⁹ quāq̄ in prin. null⁹ fuerit ipso iur. ff. vtiqz ar. ff. de iud.
licet ar. cōtra m̄sti. de auctoritate tu. §. ult. jte et qz maior fact⁹
ratū h̄is cōtractū iuramento cōfirmat eandē vendicōem q̄ui⁹
ipso iur nulla fuerat ut. C. si maior fact⁹ ratū habeat vel nō. l.
i. et. i. et est ar. ff. quoz. l. i. §. p̄dest. jte quero an. l. ista locum
habeat in stiploe vel in renūciatione videret qz nō qz cōtractus
pprie is est qz vltro introqz dantē et accipientē obligat vt. ff. d.
o. si. l. ab eo mi ior aut qz p̄mittit se aliq nō aliū sibi obligat jte
minor qz renūciat nō cōtrahit sed potest renūciat distrabit vt
alibi dicit solutō debito ut ar. ff. quibz. mo. t. o. §. is quoz in
fi. S3 cōtrariū puto. s. ut hic nomē cōtract⁹ accipiat p omni
obligacōe ad exemplū ei⁹ qd d̄ in edicto p̄toris ut. ff. d. minor
ait p̄tor in prin. et ar. ff. qz in frau. cre. l. i. §. ait et. ff. d. iudic. cēz
et. ff. quibz. ex cau. in pos. ea. l. ult. qd si iurauit se nō venturū
cōtra s̄niam l. cōtra cōfessionē l. arbitriū. ff. vtiqz et tūc tnet
nā in iudicio qz cōtrahit ut. ff. de peccul. l. m. §. idē scribit ma
ior etiā si tale pactū fecisset nō veniret cōtra appellādo. ff. q̄bu⁹
ap. licet l. nō. l. i. jmo cōtrariū puto qz saltē appl̄re posset qd
est de iurr cōmuni nā iurādo solū p̄uilegiū p̄dit etatis ut. s.
dixi. sed numq̄d et in aliq tenebit s̄nia cū curator sibi n̄ affue
rit. ff. idē ut. s. no. in. ix. q. qd si iurauit qz se nō venturū cōtra
testm. distingue vtrū pp̄um an alienū si cōtra pp̄um nō tenet

qz test. sc̄io iurisp̄ublici est vt. ff. de testis. l. iij. qd aut iurisp̄u
blici est pactis p̄uatozūqz tolli n̄ potest ut. ff. d. pactis iurisp̄u
blici nec. n. p pactū p̄t etiā aliq̄s maior libertatē test. faciendū
sibi aufrere vt. C. de pactis pactū qz dotali et. ff. p so. cū duobz
§. idē. ff. si aut cōtra alienū tūc distingue vtrū potuit tenere

pactū de iur cōi s̄m di
stinctionē nō. C. de par
ctis. l. ult. q̄casu p̄iudi
cat ei nā et testm̄ cōnu
merat int cōtractus ut
ff. de duobz reis eadē
an nō q̄ casu cōtraue
niet de iur. cōi ut als
s. no. xij. q. qd si fili⁹ fa
minor renūciat mace
domano et iurauit. ff.

Vim aut vel iustū me
tū etiā a maioribz ma
xime ne querimomam

nō tenet qz vero maior nō renūciare potuisset cū nō sit fauore
eius inductū sed odio creditorū ut. ff. d. cond. inde. qz excep. sic
em dare materia p̄cedi qz esset cont publicā utilitatē vt. ff.
ad ma. l. i. in prin. qd si minor confess⁹ fuerit se pecuniā mu
tuo accepisse et iurauerit se nō cont venturū et renūciauerit ex
cepcoi nō nu. pe. ff. nō poterit aliq modo venire cōtra s̄m eos
qui dicūt maiore renūciante nullomodo debere venire cōtra
vel s̄m nos dabit excepto doli et sic in h̄ grauabit tūc ut p̄bet
nō numeratā s̄c als dixim⁹ in maiore renūciante vt in sūma
de nō nu. pe. Quid si mulier minor renūciat vel et iurauit
ff. tenet nā si maior renūciasset cū sit ei⁹ fauore inductū tene
ret vt in dicta. l. qz excep. ff. ad vel. l. ult. §. p. et. C. qn m̄r tu
of. s̄m p̄t. l. si. qd si minor donauit mortis causa et iurauit se nē
lo tempore venire cōtra. ff. tenet nec reuocat nā minor etiā d
iur cōi donare potuit qz et testari p̄t ut. ff. d. dona. causa mort⁹
tā is et in s̄i. quibz. ex causis ma. n. post. §. si. nā et maior potuit
renūciare iur reuocande dona cōis cū h̄ sit ei⁹ fauore inductū
et censet p̄uati iur licet aliud sit in testa. factione vt. s. no.
vnde et filiuffa. donare pōt causa mortis patre cōsenteente s̄
testari nō p̄t vt in p̄dicta. l. tā. is. et. C. de test. nemo. qd si dona
uit simpl̄r et iurauit videret forte qz nō teneat qz etiā cū decti
aucte facta ipso iur nō valet ut. C. si maior fact⁹ ra. ha. l. ult.
§. si si cōtrariū puto cū representat maior p̄pter sacramentū ut. s.
no. nā si maior fact⁹ donasset nō repeteret nec obstat qz nō p̄t
h̄ facere decreti interposicio qz illa nō tollit restitucōem vt. C.
de p. m. l. si quid iuramentū tenet tollit. s. hic qd si minor iur
rauit trāfactionē vel vendicionē vel aliū cōtractū firmū habet
re et cōtra n̄ venire numq̄d si de facto cōtraueniret et deieraret
et in amabit et alias penas subibit qz cōtinent. C. de trāfac. si
q̄s maior. ff. nō infamabit et si alias subeat penas ut ar. C. d
h̄is qui no. infa. l. p. quinimo videret qz nec alias penas subeat
m̄si quas subiret maior qz nō iurasset cū sacramentū nil aliud
opetur nisi vt maiore cū representet vel qd ver⁹ est dic qz cēs
penas p̄dictas subire tenetur qz cōstat cōtractū tenere vnde si
cōtra fact tenet sicut quibz. maior qz iurauit cū in delictis nē
lo etatis auxilio debeat ei succurri vt. C. si aduersus delic. l. i. et
ff. de mi. auxiliū. §. in delictis. Quid si filiuffa. minor iurat p̄i
cōtrahendo forte cū eo cū renūciat bonis maternis sicut plerū
qz faciūt. ff. nō valet nā stipulatio etiā inter maiores cōtracta
cū parentibz in quoz potestate sūt inutilis est vt in s̄i. d. inuti
li s̄i. §. inutilis qd si pater diuisit bona sua inter filios emanci
patos et iurauit numq̄d poterit venire cōtra. ff. vtiqz tū quia
nulla fuit cōtracta obligacio nec fuisset tū qz liberā debuit ha
bere cōmutadi arbitriū quāq̄ h̄ fallat in casu fauore matrimo
nij qz dotem quā dedit p filia sua priori viro nō potest postea
diminuere nisi postea elade aliqua superueniente vt. C. de rei
v̄. act. aut sed quāuis sed cōtra cū talis diuisio fiat int filios
aio donadi et donacō int eos mitat iuribz vt. C. d. inof. do. l. ij.
ff. r̄u. s. co. p̄ozaliū et inco. p̄ozaliū. jte mobiliū et immobi
liū rei em appellacio generalis est ut. ff. si cor. pe. l. i. et de. v.
o. si rei appellacio et in s̄i. de rebz corpali bz et inco. p̄ozali bz.

Suarum. i. proprietatū sed quid si cōmuniū. ff. idē qz verbū suū ad utrūqz pertinet ut. ff. d. v. si. verbū suū et. ff. del. n. si. qz suos qd si sup rebz aliēis cō. ut. l. cōtraxit puta qz rem alienā vendidit et iurauit. ff. cōstitutōem p̄sentem non p̄tinere ad id cū h̄ t̄m de suis rebz loquat quid ergo stabo legi veteri ut di. cam ipso iure nō valeat re ut. ff. de rebz eoz qz sub tu. magis. i. vel dic qz teneat als facta a qz uis maiore ut. ff. de cōtrahen. emp. rem alienā ut qd dix. rez suarum large accipiat. q. d. sup cōtractibz suis ac.

Inuolabiliter rē. i. incorruptibilē sine violacōe et corruptela a. liqua et quātum ad agendū et q̄tum ad excipiendū et quātum ad dominiū transferendū ut ar. ff. de acq. rē. do. statuas et familie herē de inter cohēredes. g. i.

Iustum qz si varius fuisset timor contra esset ut. ff. qz metus causa metū aut et. l. metū. g. i. ac.

Querimonia. etiam si nulla facta fuit nec deposita querimonia de maleficio tali commissio nullius momenti sit. i. ipso iure nō valeat si in isto numqd dices edictū qz metus causa s̄b.

latum et quo ad actionem et quo ad exceptionē ex eo inductā ut. ff. qd metus causa. l. metū. g. fm qd et. g. iul. et. g. volent et. g. ex hoc em cum videat p. l. istam qz contractz per metū in ipso iur sit nullus qd constat p. l. veteres tenere ut. ff. qd metz ca. l. p. et antepnē. et. C. de inutili s̄i. dolo. ff. mīme nā qz dix. nullius esse momenti subaudi quātū ad effectū nam et als sic accipiunt hec verba. ff. qd metz causa si in carcere s̄ hec. ff. nō sic placet ppter verba p̄cedentia. ne querimonia maleficioz commissoz exorta et qz hec verba sic posita p̄prie significāt ut qz sit ipso iur nullū sit ut. ff. de v. ob. l. generaliter et. C. del. et cō. nō dubiū in si. dic hoc referendū esse ad sacra per vim exorta de quibz s̄. dixerat qd pbat etiā verbū aduersatē positū ppter p̄cedens verbū sponte sed in isto quare magis tollit iura mentū ipso iur qz contractz. ff. qz iuramenti effectz debilioz est ex eo em nulla inducīt obligacō sed robūz qd dam qd p̄stat cōtractui cui accidit ut possit efficacit cōuenire qd al. nō potest auxilio restit. obstatē si sponte interponat hic ergo effectus qz debilioz tollit vi vel metu illato qd non est in effectū qz ex cōtractu inducīt qz forciōz qz ex eo inducīt qz vltroqz citroqz obligacō ut. ff. de v. ob. l. lateo et supra dictā lecturā lego sup literam talē quā habebam per vim aut et iustū metū subaudi per sacra interposita subaudi a puberibz de quibz dictum est. s̄. a maioribus maxime si maiores. i. potētiōres vim l̄ me tum intulerint ne maleficia commissā extorta vel potest legi fm illā literam aliter per vim aut et iustū metum etiā a maioribz et ne querimonia maleficioz commissoz fieret.

Extorta. et est. hoc est dicere. hoc est qd dictū est. s̄. verum est in iuramentis expositis a puberibz sponte nā iuramenta extorta per vim vel metum ne dū ab eis sed etiā a maioribz. x. an nullū momentū sit ipso iur maxime si sit sup eo exposita ne deponat querimonia maleficioz commissoz merito dicit maxime

maleficioz commissoz faciant extorta nullius esse momenti iubeamus. Ad h̄ qui allodium suum vendiderit districtū et iurisdictionem imperatoris vendere non presumat et si fiat nō valeat Si vero cōtingerit allodium aliqd etiā infeudatum conferri ecclesie ul oblationē fidelium ul p empcomis alteri? vchmōi cōtractum infeudatus m̄si per gratiam ecclesie tamqz de nouo raperet feudum qd ha

qz reipublice interest ne maleficia remaneant impunita ut. ff. ad. l. acquil. ita vulnerat cū cōcordancis ibi positis coll. ac. Retinere et ita nō. hic casū quem in summa notasti. s̄. qz vas amittit seu. sine culpa sua sicut als amittit quis seu. nō culpa sua sed ppter culpā alteri? ut. s̄. in qui. ca. fe. am. g. demqz et. s̄. si

lebat retinere nō potuit Ut aut equitas que in paribz causis paria iura desiderat p vniū sitatē tota? imperij seruatur firmit statum? ut tā in ytalīa quā in aliamania ut quicūqz in dicta publica expeditionē romā ad suscipiendam imperij coronā regē aut sub rge dñm suū nō adiunxit a eundo cū ipso aut p q̄titate feudi stipēdia milicie p̄soluēdo h̄ d̄ vocacōe legitima a dño suo cōiuncti p̄pares suos potit

vas. fe. p. cui de. de. c. 12 s̄ numqd illo casu tenet ei dñs ad interest se. s̄. ut vel p̄stet ei extirpacionē vel aliud sibi det se. eiusdē bonitatis vel q̄titatis. ff. puto qz sic tamqz si eū inue. nisset de re aliena ut. s̄. si d̄ fe. vas. interpellat? su. c. negm et. s̄. si de in ne. rei ali. e. cū de re. cū em impator p hac. l. il. lud beneficium ei abstulit merito veteri cōsuetudine relicū intelligitur ut. C. de ap. p̄cipimus in si. ac.

Desiderat. sicut et als dicitur qz tō. equitatis diuersas species actōis non excludit ex quo ex similibz negociis non descendit ut. C. d̄ cōstit. pec. l. vlt. ac.

Eundo vel aliū p se dño acceptabilē mittēdo ut. j. l. p̄. g. firmiter etiā statuimus.

Stipēdia. que als dicitur ostendit. s̄. in lō barda. s̄. xij. denar. de

modio in aliamania terciā partem fructuum feudi illi? anni quo expedicio inducta est siue quo sit exercitus et hoc secundum cōradum ut. s̄. de cap. conradi. c. similiter in hostendicis fm vero istum fr. imperatorem diuindium reddit feudi vnius anni tā in aliamania qz in lombardia ut. j. l. p̄. g. statuim. ac.

Illegitima. i. per se l̄ per pcuratōrē suū facta p̄ntibz alijs paribz forte duobz vel tribz debet em dñs eū in p̄pria psonā vocare vel mittere pcuratōrē suū ad eū et debet secū habere duos vel tres de paribz p testibz ut veniat secū in expeditionē romana cū impatore siue rege et tūc erit legitima vocacio et h̄ est qd sequit. cōiuncti p cōpares suos rē. et ita notabis s̄ fm h̄ qz ista vocacio debet fieri corā paribz ad h̄ ut sit legitima sic als fieri debet noua inuestitura corā paribus ad h̄ ut legitima fiat ut. s̄. et testes sūt necessarii ad pbandā nō inue. c. i. rē. s̄. vlt. intelligas h̄ legitimam esse vocacionē si dñs eā ter faceret ut dixi corā paribz spacio cōpetenti inter vnā vocacionē et alterā forte spacio. vij. vel. x. diez interposicio sicut als fieri debet citacio qn dñs vult facere cōtrahentiā de vas. vel ecōtra ut. s̄. de mīdite vas. qz cōtumax est. c. dñs vocat milite l̄ etiā dicas qz tūc erit legitima si dñs eū vocauerit p cōpares ipsi? vas. puta qz dñs mitteret ad eū. i. vel. n. de suis vasall. qz dicunt cōpes vasalli quē vocat qz filis cū eo pares. s̄. ut deant ire cū eo rege in expeditionē regē et fm h̄ ita cōstrue si de vocacionē legitima p compes suos s̄baudi facta a dño suo cōiuncti rē. et fm hunc intellectū dices qz suffic. si p̄bet et p alios ita factā esse vocacionē p̄or tū exp̄posicio vlt etiā scdā melior videt. Per compes s̄ qd si n̄ habuerit cōpes. ff. forte tūc sufficiet si etiā p extēos p̄bet sic al. d̄ d̄ nō inue. qz p̄t fieri corā extraneis testibz si dñs nō h̄eat pes ut. s̄. qz testes sūt ne. ad pbandā nō inue. c. i. rē. sic al. etiā p̄t mōpiā p̄bōm tales admittunt qz al. repellent ut. C. d̄ h̄. et mani. qm et d̄ ipudis cōfisu et. ff. d̄ te. l. sui mīso

Feudum et ita nota hic aliam ingratitudinem per quam vassallus amittit feudum et ad dominum libere reuertitur sed idem habes. l. p. p. g. firmi ter etiam statuimus. r. secundum quod et has et alia ingratitudi nes in summa plene notatur supra.

Liberam. sed numquid hoc est intelligendum siue fuerit pa ternum siue nouum ita ut non solum filius sed etiam agnati excludantur a domino. ff. de forte sic cum indistinctum hoc dicat cum enim lex non distinguit nec nos distinguere debemus ut. ff. de off. p. l. n. et de publica de precio. item nonne est hec talis iniuria quod respicit dominum eum enim contemnit quod secum non vadit sicut debet ergo ad eum debet omnino per tinere se. ut hac sue iniurie habeat vocationem ut. s. in quibus ca. fe. a. g. denique primo quod plene est respicit ipsum imperatorem cum eum teneat adiuvare in dea expedicione vel dominum suum et hoc est quod dixit regem aut scilicet regem. r. cum etiam per hoc quod non vadit in expedicione vel alium non metat ut dictum est vel stipendium militum non soluat minuat utilitas imperii et vires eius attenuentur et hoc est de quo lotharius in l. sua conquerit. s. l. p. p. impialem circa medium et finem vel dic quod hic loquat tamen de nouo feudo vel etiam de veteri ad quod non veniunt agnati cum eos non habeat vassallus licet enim hic non distinguitur nos tamen in casu isto debemus distinguere et secundum determinationem veteris assuetudinis intelligere. s. ut licet vassallus delinquat in isto casu et si ad filium non veniat ad agnatos tamen si habet venit et hoc est quod dicitur. s. si vassallus feudum prae cui de. de. fe. c. l. licet ad agnatum quandoque pertineat. r. et ita intelligi debet. s. in quibus ca. fe. a. m. t. g. denique. s. ut ibi loquatur de nouo feudo licet sit hic a lege omissum non tamen debet omitti a religione iudicantis ut. ff. de testibus. l. questum et de sponsalibus. l. o. o. quod enim hac l. non va non est specialiter dictum hoc veteri consuetudini relictum intelligi debet ut ar. C. de ap. precipimus in si. prior tamen intellectus verior videtur propter rationem que assignatur. s. in quibus ca. fe. a. g. denique cum ibi videatur etiam de paterno feudo loqui.

De prohibita feudi alienatione per fredericum impialem decet solertia pignozare. prohibet ergo hic expressim pignozis obligacio de feudo in totum vel partem aliquam sicut per. dix. totum vel partem aliquam. r. quod est contra per. qui contrarium non. s. de alie.

feudum perdat et dominus in suos versus illud redigendi habeat liberam facultatem

Subrica.

De prohibita feudi alienatione per fredericum.

Dem aug. vniuerso populo imperiali decet solertia ita rei. p. curam gerere et subiectorum commoda inuestigare ut regiminis utilitas incorrupta persistat et singulorum status iugiter fuetur illesus quod propter dum ex predecessorum nostrorum more vniuersalis curie rocalie per tribunali sederimus a principibus italiciis tamen rectoribus ecclesiarum quod alij si delibet regmini non modicas accepimus querelas quod beneficia eorum quod ab eis tenebant sine dominorum licentia pignori obligauerant vendiderant et quadam collusionem nomine libelli vendiderant unde debita suicia amittebant et honores imperii et nostre felicias expeditionis complementum minuebatur habito igitur consilio episcopo

feu. c. l. h. numquid poterit dominus propria. fe. obligare. sine consensu vassalli. ff. lex conradi non dicit quod possit obligare vel non sed dicit quod dominus non potest inde facere cambium vel precariam sine libellum ut in lombard. de benefici. et ter. tri. l. vlt. g. vlt. ar. tamen est quod possit obligare. C. de vfu. l. n. et. ff. de pig. act. tutor in si.

Alienare. si autem alienauit deinde redimerit ar. est quod non amittit ut ff. de alie. i. u. mu. ex hoc. s. si quis et. ff. q. mo. p. p. vel p. p. sol. sicut ar. contra. ff. de positi. l. si re primo casus expressus est. s. t. quod iuris sit si vassallus post alie. feu. ipsi recuperet. c. pretrea quid si vassallus legauerit feu. ex tranco proorsus l. extra neum herede de feu. m. sicut nulli agnatis vel descendibus filijs. ff. non videtur sic alienatum ut sic dominus eum inuestire cogat ut ar. ff. de al. i. u. mu. causa facta ex hoc. s. sed heredem et de. in. pater. g. null. sed huic questioni accedit et illa an per alium licet feudum deseruire michi tamen videtur quod nullo modo cogi debeat dominus eum inuestire quia non tenuit legatum nec heredis institutio in feudo facta nec enim valet ordinacio defuncti in feudo facta ut. s. qualiter olim poterat feudum alienari. g. donare sed nonne vassallus poterit feu. in dote dare per filia sua ar. est quod possit. C. de na. l. l. in. in si. et. ff. si quod in frau. pa. l. i. g. sed et si. l. et. ff. quibus mo. p. p. vel p. p. sol. l. si quod. g. si in dote casus tamen expressus est quod non potest. s. qualiter olim poterat feu. alienari. g. donari sed numquid poterit in emphiteosim perpetua dare. ff. forte non cum emphiteosis perpetua non potest ab alienacione distet ut in aut. col. l. ii. d. non alie. aut per mu. ec. rebus. g. alienacionis.

Permissione. quid si dominus permiserit vendere amico et vassallus postea vendidit alij ar. est quod non possit. ff. quibus mo. p. p. vel p. p. sol. sicut re. g. illud.

Prescriptio. quicquid super facto prescriptiois notandum est. s. de cap. conradi. c. l. hic repeta. s.

Conualescere. non ergo sed quod ex diuturnitate temporis non conualescit quod ante inualidum fuit sic et alias in aut. ut nulli iud. g. nulli. C. de pactis si certis et. ff. fam. l. her. cu. quedam ar. contra. C. de positi. l. ii. C. de contractibus iudic. l. ii. et. C. si maior factus ra. ha. l. i. et. ii. et in summa ut in libello p. p. tercio quaterno ultima carta quod diximus quod ab initio validum. r. et ff. de contraria sequenti.

¶ Donec fidei. q. d. q. si fuerit male fidei emptor non possit pre
cium repetere et hoc ideo q. ut sciens rem alienā emit ut. C. d.
eui. si fundū qd. vix puto q. cū bone fidei emptori pmissit pēi
um repetere male fidei emptori videt phibuisse ar. ad h. C. de
partis cōuen. tā. sup. dote. l. vlt. et ff. de cōpensā. q. s. labeo pmo
nec venditor eum retinebit sed eo carebit ut
s. in. l. l. otho. circa finē.
et applicabitur fisco q. successor est male acq.
sitorum ut. ff. de iur. fisci. lucius nec puto qd. emptori male fidei de
repetitio precij etiam si cautū sit ei de eui. cū
cōtra legē istā sciens fecerit ut aliud sit iur. sim
pliciter aliena s. m. qd. dicitur in dicta. l. si fundū
de eui. et. C. cōmunia virtutis q. iudicij si fisci
rem etiā alienā quē vendere posse nulla dubi
tatio est ut. ff. de cōtra. emp. et ven. re. alienā
et hoc forte ideo ut ali
quā penā sustineat de
tali illicito cōtractu ab
eo scienter facto sic et
notari. qui etiā plu
punit cū officij et ma
num amittat cum infamie. nota. ut. j. sequit.
¶ Scriba vero rē. sic er
go emptor bone fidei
repetit precij et h. vix
est etiā si actū fuerit in
ter eos ne aliqd. eui. cō
mōs nomine p̄staret.
ut. ff. d. act. emp. et v.
exēpto s. vlt. sed nūqd.
ad interesse posset age
re si vellet precium dē
mittere et quare nō cū
hic nō phibeat ut. C.
de eui. emp. actio et a
get actione exēpto ut
ib. dē dicit. et. ff. d. eui.
venditor hominis nisi
forte velles dicere con
trariū q. vendicio nul
la fuit.

¶ Licere. que utiq. li
cebit si nō vendat sed
vere in feudum dando
inuestituram faciunt ut. j. t. i. s. illud quodq. p̄cipimus ar. C.
mandati per diversas. s. vlt. et. l. vlt. vel forsan quia prohibu
it alienari per hoc et in feudum dari ar. C. d. rebus alienis nō
ali. l. vlt. de hac autem materia dicas s. m. qd. notavi supra d. ca
pitul. cōradi. c. i. ac.

¶ Amittant in totum si totū alienauerit alioquin p. ea pte
dumtaxat p. qua alienatū fuit ut. s. de vas. qui contra cōstitut
tionem lotha. bene ali. c. i. sed numqd. als. potest vasallus inuito
dño renūciare seu. et videt q. sic ar. ff. d. opis lib. interdū ecōtra
videt q. nō possit sicut nec eo inuito dominus auferre ei potest
nam cum utriusq. grācia dat. s. domini ut seruicium vasalli ha
beat it. vasalli ut fructus seu. habeat nō p̄t alii inuito tali pacto
renūciare ar. C. de ac. et ob. sicut et. ff. de usufr. sed cū fruc. in
prin. et. l. p̄dicta interdū. ff. nō sola renūciatio s. cā eū solu. s.
p̄t exp̄ssiz d. cōsuetudie qd. p̄t ut. s. d. vas. q. cōt. cōst. l. c. i.

¶ Reuertatur qui id alienauit et tradidit cum alienatione fa
cta statim sit domino apertū ut. s. quid iuris sit si post aliena
tionem feudi vasallus id recuperet. c. p̄terea in si. quantū vero
ad emptorem nō puto nisi per sententiam cū als. non posset a
gere de eui. cōtra venditorem cum sit bone fidei emptor

ut. ff. de eui. l. i. j. tē etiā
intelligo de vasallo si
cōmittat felloniam p.
quā feudū amittere de
beat qd. cū adhuc ha
beat. s. ut tantum per
sententiam ipsū amitt
tere debeat nec em̄ d̄bet
vasallus feudū amitte
re sine certa et cōiecta
culpa laudanda per iū
dicium parium suorum
ut in lombardia de be
nisi. et. terzis tri. l. vlt.
et. s. de feudo siue elpa
nō amitt. c. i. et tē quo
tempore miles inuest.
pe. de. c. n. j.

¶ Datum nam et als.
punit pena irruocabi
lis exili et. C. de sacros
sa. ec. iulien. s. p. in si.

¶ Xij. an. qui forte re
stituitur integrū si fue
rit minor. x. an. cū h.
ipso lesu s. sit qd. i. ad
tempus nō repetit. ac.

¶ De negligencia. nisi
iusta de cā staret tunc
enim secus esset que sit
iusta causa p̄pter quā
posset stare d. s. quo
tempore miles inuest.
petere debeat. c. i. et q.
ibi notantur hic repe
tas. ac.

¶ Detinet pollicendo fide
litatem ut. s. de cap.
conradi. c. i. et. s. in qui
bus ca. feu. am. c. i. et q.
ibi nō. hic repetes. ac.

¶ Spacio puta forte
q. d. numerabunt ei vi
cena milia passuū per
singulos dies donec fu
erit ad exercitū p̄ter
eundem diem quo voc
cat. fuit ut iret et p̄ter
ter eum diē quo se de
bet p̄sentare et h. ad

exemplum eius qui p̄misit se statum in iudicio ut. ff. si
quis cau. l. i. ac.

¶ Alium. notare potes hic q. vas. potest seu. seruire p. sub sti
personam dum tamen domino acceptabilis sit secundum qd.
hic dicitur hoc idem notatur supra si de feudo controuersia
fuerit. c. si quis decesserit et puto q. acceptabilis debet esse do
mino si per eque bonum ut ipse vasallus est ei mittat ar. s. de
lege conradi. s. ex eadem. l. s. p̄dicto tē. si de feudo controuer
sia fuerit. c. si quis decesserit. ac.

¶ Dimidium. aliter obseruatur per conradum in lombardia
et aliter in aliamania ut. s. de cap. conradi. s. similiter in ho stan
dicijs. C. de seruic. et a qua accursus.

¶ Plures ar. contra. ff. de usufr. si cuius quia ibi pluribus
dominis fructuarius satis dare debet.

bit terminari vt. s. de pace te. q. si duo et. s. se. et. s. de. l. rōadi. c. si inter pares nec vnus poterit alterz inuictu trahere ad iudiciū curie vel dñi cū vnū pducāt inuestitorē verumtñ si curia eū vocauerit tūc nō poterit ei examē declinare ut. s. t. an apd iudicem vl curiā dñi q. sio seu. determinari debeat. c. ex eo q. et. s. d. inuestitura in maritū facta. s. illud tñ sciendū est et ita sñt. h. s. iste nō cōtradictet. c. p. dictis s. poci. sūt diuersa et s. h. dices sñt q. in sūma nō. sed qd si dñs nō vult cōgnosce. s. tūc potuerūt vas. eū facere cōpelle a maiori iudice s. q. erat ar. ff. d. ar. bitris. l. i. s. i. vl etiā actor potit alē m cōuenire s. iudice rei sed nūq. ab inicio poterūt ipi litigātes ire s. alio iudice et nō s. dñō et saltim i cōcordia ita q. sñia ab alio iudice lata teneat. l. nūq. n. tñbit sñia tāq. a n. suo iudice lata. s. s. forte n. teneb. qm impator voluit q. dñi eēt cōgnicio et determinacō istī cā. ergo alijs iudicijs v. phibuisse cōgēcōez et v. ne ad aliū iudicē irēt ar. ff. d. cōdi. et. de. cū ita sñt ecōt ar. ff. d. iud. cū ptoz et ar. C. d. pac. cō. tā. s. ff. do. l. vl. C. d. cōp. q. labeo si g. cōtra. fecerit cōtra. l. fecerit vñ n. dēt tenere ipō iur. qd s. m. est ut. C. de leg. et. cō. nō dubiū nā q. nō fac. qd dēt cōtra id facere intel. ut. ff. de reg. iur. q. nō facit et ar. C. d. iudeis et celi celicolaz in. si. et. dñs in euāgelio q. non est meū cōtra me est et alibi q. nō seminat meū spargit vel dicas referre vñ p. erroz iuerūt ad aliū iudicē an sciēter in pmo casu nō tenet in scdo sic progando ei. iurisdictionē ut. ff. de iudic. l. i. et. i. p. et. C. de iur. o. m. l. ij. Cogno. sed i. q. loco stabit ad cōgnosced. s. s. vbi ipi statuere voluit salu. honestate sua et vbi maiorz ei. fuit mos cōg. cere m. pes suos si eos habuerit ar. ad. h. ff. d. iussi. et. iur. l. p. m. si.

Per pares qui pares in cōcordia domini et vassalli eligent si
si dissentiunt in eis eligendis tunc dominus primo eligit quem vel quos
voluerit et postea vassallus similiter facit secundum numerum a domino cō
pbatum ita tamen quod ille vassallus non eligat per parum inuito domino qui si
delitate non iuravit ut si de cōtro seu apud pares termini si in
dominum et si forte ea
ratione quam debent sub
debito fidelitatis cōiur
rari a domino. Item quod si sta
tim sequitur et hec vera
sunt si dominus habet pa
res secundum quod dicitur. Si po
tē. c. si autem non habet
pares tunc iudicis illius
qui cōuenit vel eius in
cuius foro res est erit
cōgnicio cum actor debe
at sequi forum rei ut ff.
C. de iur. o. i. l. i. et. C.
i. in rem actio exerceri
debeat. l. vlt. sed quid
si dominus non vult responde
re cum conuenit a vassal
lo vel vassallus a domi
no. ff. tunc procedendum
est secundum quod dicitur. Si de mi
lite qui cōtumax est. c.
dominus vocat militem. con
suevit queri in quo lo
co debeat stare pes ad
cōgnoscentium inter do
minum et vassallum ad quod
ita mīdri potest ut in
eo loco stare debeat de
quo actum fuerit inter do
minum et vassallum si autem
non apparet de quo actum
sit tunc stabit in eodem
loco in quo factum fuit
cōpromissum a partibus
et tunc poterunt pares
iubere paribus ut debe
ant venire coram eis in
quacūque parte volue
rint illius loci dum tamen
facile partes eo loco ve
nire possunt ne sit lo
cus inhonestus puta
popino vel lupanarium
ad hoc ad exemplum
arbitri ut ff. de arbitris
si cum dies sed arbit
ter sed pares non pos
sent cōcordare de lo
co tunc forte dominus
poterit eos iubere ad
esse ubi voluerit sal
ua honestate sua ut si
notatum est et hoc ideo
quia maior iudex est
inter eos cum ab initio
debeat coniurare sub
debito fidelitatis ut dictum est si autem non est locus compre
hensus in quo iudicare debeat tunc videbitur ille locus com
prehensus quo iudicari solet sine incommodo litigantium ar.
ad hoc. ff. de iudic. si locus vel forte posset dici quod semper est
domini electio nisi voluerit causam ventilari sicut alias habet
primo electionem parium ut dictum est et ad hoc est ar. si de
milite qui cōtumax est cum ibi dicatur quod pares debeant do
minum adire et eum salua reuerencia competenter cogere. c.
vel dicas quod dominus primo eligit unum locum in quo primo cā incipiet

Preterea si inter duos
vassallos si seu. sit osto
uerha domini sit d. g. m. c. o. q.
per eum ostouerha terminet
Si vero inter dominum et vassallum.
his oriat pares curie
a domino sub debito fide
litis diuatos terminet.
Illo quod papim? ut in
omni sacro fidelitate no
minatim impet. exapiat

Subrica.

Que sint regalie.

Egalie armadie
iure publice flu
mine nauigabilia et ex
quibus fuerit nauigabi
lia portus ripatica veci
gabilia que vulgo dicunt
thelonea monete mul
tazque penarū expēdia
bona uacua et que ut in
dignis legibus auferunt
misi que spaliat per quibus
dā cedunt et bona cō
trahentium incestas nup
cias cōdepnatorum et p
scriptorum secundum quod in no
uis ostitutionibus caue
tur angario et plau
stro et nauium presta
tiones et extra ordinari
a collatio ad felici
ma regalis nummis
expeditionem potestas

et vassallus eligit locum alium si voluerit in quo vicissim ven
tilabit causa per terminos statutos per ordinem. si semel in uno
et postea in alio sicut alius dominus habet primo electionem parium
ut dictum est et postea vassallus ut causa equa lance trutinatur
nec mixtum cum dominus debeat reddere vicem vassallo de hijs que va

salus tenetur domino
prestare ut si de forma
fidelitatis in fi.

ostituentorum magistra
tuum ad iusticiam expedie
dam argētarie et palla
cia in ciuitatibus cōsuetis
piscacionum reddit et sa
linarum et bona dimittentium
crimine maiestatis et dimi
dium thesauri in loco cesa
ris inuēti et loco religi
oso non data opera totum
ad eum pertineat.

Subrica.

Qui testes sint neces
sarij ad probandam nouā
ingratitude.

Imperatore henric? au
vniuerso populo Si va
sallus in honestis factis
atque in decetibus machi
nacōibus dominum offēderit
in hōis quod eum claudesti
mis et manifestis appe
ciat et inimicis eius sua
inimicicias coplauit
atque in alijs sic vltatus
est ut potius inimicus quam
fidelis esse credat vel si
eum cucurbitauerit seu in
capestri bello suum dominum
deliquit seu. puabit quod
non obtinere scimus non v
testibus sume atque integre
opinionis probatum fuerit
manifeste data vniuerso
aug. felicit. deo grās.

Terminetur et hec
vera sunt que dicuntur
in. si isto quando questio
est de feudo inter dominum
et vassallum vel inter du
os vassallos quid ergo
si inter dominum et ali
um qui non sit vassallus
de seu. questio est vel
inter vassallum et aliū
ff. tunc sub alio iudi
ce sub cuius iurisdic
tione erit vel saltem re
determinare debeat ut
si de pace tenenda. si si
duo et si et si de lege
coradi. c. si inter pares
cum enim casus iste non
sit consuetudinibus cō
prehensus merito lege
scripta siue calumnia
viti possumus ut si de
cōgnit. f. c. i. unde dicitur
dum est quod actor sequa
tur forum rei. ac.

Illud quoque sacra
mento iurat ergo va
sallus domino fidelita
tem et econuerso ita do
minus vassallo vicem
reddere debet ut vide
retur. xxij. cā. c. vlti. de
forma fidelitatis in fi.
et. xij. q. v. c. prodest in
medio ubi dicit si cum
dilectionem iussi sunt
reddentibus dare qui
temere. c. ac.

Exapiat unde quidē
seipsum debeat excipe
re cum iurat fidelitate
cōtra omnem hominem
ff. non quia non est
in illa vniuersitate ar.
ff. cōmunia pōriorum
l. quicquid. ac.

Que sint regalie.

Egalie subaudi
sunt armandie. c.
accursius.

Angario. angarie
sunt psonales pstatōes
per angarie ex quibus
prestatur pecunie et

ope et colit. obscure. ff. de muneribus et ho. l. numerum. si pā
trimoniorum. ac.

Quot testes sint necessarij ad probandam ingratitude.
Vassallus. hec lex in paucis cōsuetudinibus inuenit et ideo
supra ea dubitatur sit lex an non unde circa eā non in fi. l. ac.

De notis feudorum. hic intitulat de notis seu. quod potius puto fo
re notas siue notulas sup feudis factas quā debeat esse de tex
tu cōsuetudinū et si videtur pbari ex eo quod quasi oēs appbant p. l.
romanas et logobardas vñ quasi glofulas rputo vlt. q. i. finē. ac.

De notis feudorum.

Otandum est in feudis
quod si caneuia seu
de camera datur non
debere dari nisi sit de caneuia
vel de camera unde solui pos-
sit l. si ita euacuata sit caneu-
ia sine culpa promissoris
expectandum est donec interim
de caneuia vel de camera dari
possit dominum autem dare feudum
posse intelligi omni ere alie-
no soluto non enim equum est
quod vivere egentem qui prius
habuerit in diuitem amicum

Quod autem pares tamen debeant
interesse investiture feudi et
non alij hoc tunc verum est cum do-
minus vasallos alios ha-
buerit alioquin adhibeat dominus
quos meliores potuit liberos
tamen argumento legis de vlti-
mis voluntatibus in lombardis.
qui dicit si quis donacionem facere
noluit de suis rebus alicui vel
investituram adhibeat sibi de
parentibus suis et per eandem legem
vivant testes proinde duos
vel tres pluralis enim elocutio
duorum numero contenta est.

Item sciendum est non esse impe-
dimentum investiture et si in-
vestitura faciat de re quam
cum dominus habet cum alio qui si sponte
diuidere noluisset ille cum quo
habet rem communem qui investiuit
potest cogere per iudicem et ille qui
investitus est ut diuidat.

Item heredes eius necessarie ha-
bent firmam tenere investituram
quam patris fecit. Item eadem. l.
et eodem iure debet iste heres rem
qui investitus est quam haberet
qui investiuit cum coherede suo
ut adequatio percurrat vel quod
ad. xl. annos. Item investita
per se et per nuncium dari et acci-

pi potest que omnia supradicta
colligi possunt in lombardis. t. de
vltimis voluntatibus. l. si quis
et. e. t. communis. di. l. i. et
ij. Idcirco pares sunt neces-
sarii scribendi in instrumento
investiture et non alij ne quod
excogitet falsitatis in primis
domini alijis testibus inductis co-
rumpit forte pecunia l. odio
vel gratia qui non est suspica-
da in paribus. Si instrumentum di-
cet falsum a domino debet defensio
vasallo qui afferre instrumentum di-
cetur ut in lombardis qualiter
quis se defendere debeat. l. de
cartis et afferet domino qui veri-
tatem nouerit et iniquum erit
si aliquis ex dolo suo cum domino est
defensio ex ordine cum vasal-
lus non possideat. Notandum
est quod de omni controuersia qui
inter dominum et vasallum oritur si
pares veritatem nouerint om-
nino cogi debere a domino et
paribus dicere veritatem per si
dicant se nescire cum sciunt et ua-
salus postulet dominus coget eos
jurare et dicere veritatem
ut. C. de testibus si quis et in
lombardis. de off. iudicis. ut iudex
vnius. c. et. c. qualiter quis se
defendat. de si qualiscumque causa et
C. de testibus ut quicumque
et. l. vlt. cum datur domi-
no defensio de investitura qui
dicitur a se facta jurare debet
se investituram non fecisse
Cum vero datur successor
eius jurare debet se non crede-
re investituram factam esse
ab antecessore suo si qua iue-
stitura facta esse dicat semper
debet nominare dominum a quo
investitura facta dicitur cum
multum discrepet sacramentum
hereditarium a principali sacro

ut. C. de rebo credit et iur.
iur. generalit et ut heres d
curatōe q iurat qd credit et
estimat ut. C. d iur. calū.
l. ij. d dī aēaa em sua iurā
dēt et non d alieno factō cū
imiquū sit iurā dē factō ali
eno ut heres l successor nec
etiā fili? ut. ff. rez. āmo.
l. macell? h cōtrariū repit
in lōbar. q: licet filius mi
norē uirtutē hēat q pat tñ
iurā dēt pāse pzem suū nō
fuisse debitorē ut in lōbar.
qualiter qd se defen. de. l. h
dtingerit.

Subrica.

De statutis et consuetudinibus
contra libertatem ecclesie editis.

D dec? et decorē impij
et laudē romani pñci
pis mēb omnino mag vi
detur accedere q expurgatis
quibusdā erroribus et imqis
quorundā erroribus distituit
de cetero de ecclesia plena
qete uigeat et secutura gau
deat libertate sane ideo infide
liū quorundā et iniustoz
imqitas habūdauit ut non
dubitēt contra apostolicam
disciplinā et sacros canōes
sua statuta dfringere et dē
ecclesiasticas psonas et ec
clesie libertatē. Cū g dispōe
diuinā uolente l faciēte ni
hil uelit ecclesia q nichil de
bet pter bonū appetere qd
nob eodē d cursu volunta
tū nō placeat. Nos frede
ricus ro. impator et semp
aug. hac edictali. l. irrita
mus et irrita nunciam? oia
statuta et consuetudines q ci
uitates et loca potātes dsu
les et quecumqz alie psone
contra libertates ec. ac psonas
ecclesiasticas edere ul suare

aduersus canonicas l impia
les saciones presumpserit et
eadē capitul mā. infra du
os mēses p? h? publicacōz
edicti pemit? aboleri et si d ce
tero filia attēptauerint ipo
iure decnimus esse nulla et
eos suā iurisdicōe puatos
et locū ubi deinceps talia p
supta fuerint banno mille
marcharū papim? sbiacere
potātes vo cōsules ac oēs
statuarij et scptores dictoz
statutoz et cōsiliarij ipoz
locoz et q fm statuta l fm
dsuetudines memoratas iu
dicauerint sint ex tūc ipo iu
re infames quoz snias et a
d? alios illegittimos statui
mus nō tenere aliqten? q si
p annū hui? nre cōstitutio
nis inuēti fuerint contēpto
res bona eoz p nrm impi
um mādamus impune ab
oibz occupari saluis nichil
omīn? alijs penis contra tales
in gnali conalio pmulga
tis. Itē nullā potestas ul
pu. vel puatas collectas si
ue exactiones angarias vel
p angarias ecclesijs l alijs
pijs locis aut ecclesiasticis
psomīs imponere l inuade
re ecclesiastica bona pfumat
qd si fecerint et requisiti ab
impio l ecclesia cōtempse
rit triplū refundat nichilo
min? banno imperiali sbiace
ant q nllaten? absqz satisf
factione remittat quecumqz
cōmunitas ul psona p an
num in excōicatione ppter
libertatem suam perstiterit
ipso iure banno imperiali
subiaceat a quo nullaten?
extrahatur nisi prius ab ex
cōmunicacōe beneficio ab
solucōis obtēto statuim?

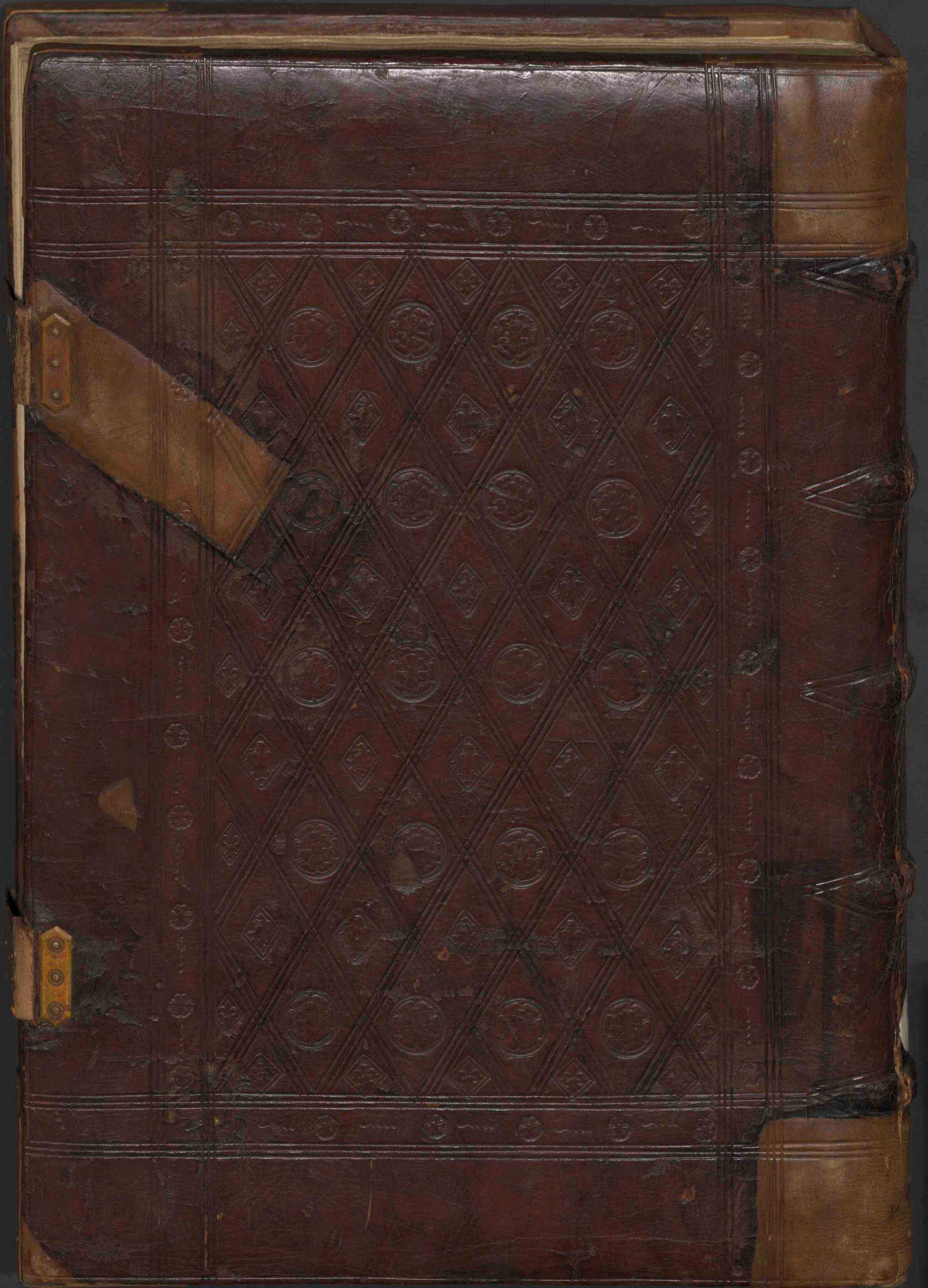
Sanamus ut si quis cle-
ricus l' ecclesiasticus personis
iusticiam denegare presump-
serit tercio inquisitus suam
iurisdictionem amittat.
Gazaros. patarenos Spe-
ramistas. Arnaldistas. et
omnes hereticos utriusq; se-
xus quocumq; nomine ce-
seantur perpetua dampnamus
infamia diffidamus q' ban-
imus censes ut bona talium
confiscentur nec ad eos reuer-
tantur ita q' filij eorum ad ei-
us successionem venire non pos-
sint cum longe grauius sit di-
uinam q' humanam offendere
maiestatem. Qui autem in-
uenti fuerint sola suspitione
notabiles nisi ad mandatum
ecclesie iuxta considerationem
qualitatem suspitionis. Aut
qualitatem persone per pro-
priam innocentiam cogni-
ta purgatione monstraue-
rint tamq' infames et banni-
ti ab omnibus habeant ita
q' si per annum permanserint
extunc sicut hereticos dampna-
mus. Statuimus in hoc
edicto impetuum ualitura
ut potestates seu consules
seu rectores quibuscumq;
fungantur officijs p' defen-
sionem prestant publice iu-
ramentum q' de terzis sue
iurisdictioni subiectis unum

sos hereticos ab ecclesia de-
 notatos bona fide p viribus
 exterminare studeant ita q
 amodo quicumq; quis fue-
 rit in potestate temporalem
 assumptus h capitulum teneat
 iuramento firmare alioquin
 neq; p potestatibus neq; p
 consulibus habeantur eo-
 rumq; sententias ex tunc irri-
 tas decernimus et inanes si
 vero dominus temporalis
 requisitus et amonitus ab
 ecclesia terram suam purga-
 re neglexerit ab heretica pra-
 uitate post annum a tem-
 pore monitionis elapsu ter-
 ram illius ipsis exponimus
 catholicis occupandam et
 eam exterminatis hereticis
 absq; vlla contradicōe pos-
 sideat et in fidei puritate co-
 seruent saluo iure domini
 principalis dummodo sup
 hoc nullum prestat obstac-
 culum nec aliquod impedi-
 mentum opponat eadem mi-
 chilominus lege seruata co-
 tra eos qui non habent do-
 minos principales credentes
 preterea receptatores et defen-
 sores hereticorum banimus
 firmiter statuētes ut si postq
 ab ecclesia fuerit quilibet ex
 cōmunicacōne notatus sa-
 tisfacere contempserit infra an-
 num ex tunc ipso iure sit fa-
 ctus infamis nec ad publi-
 ca officia seu officia l ad eli-
 gendum aliqs ad hmoi nec
 ad testimonium admittatur
 sit etiā detestabilis ut nec te-
 stamēti libam habeat facti-
 onē nec ad hereditatis suc-
 cessionē accedat. nullus pre-
 terea ei sup quocūq; negotio
 si ipse alijs rñdere cogatur.

qđ si forte iudex extiterit ei?
sententia nullam obtineat
firmitatē nec cause aliquē
ad eius audiēciam deferan-
tur si fuerit aduocatus ei?
patrocinium nullatenus ad-
mittatur si tabellio instru-
menta confecta per eum nul-
lius pemit? sint momenti na-
uigia quoq; locorum perue-
nit si quo casu contingente
rupta fuerint vel aliter ad
terram peruenerint tam na-
uigia ipa quam nauigancū
bona illis integre reseruen-
tur ad quos spectabant an-
teq; nauigium huiusmodi
periculum incurasset subla-
ta pemitus omnium locorum
suetudine que hic aduersat
sanctōi mī talia sint nau-
gia que piraticam exerant
aut sint nostri vel cristi no-
minis transgressores aut hu-
ius nostre cōstitucionis be-
norum publicacōe mulden-
tur et si res exegerit eorum
audaciā iuxta nostrum man-
datum modis alijs compe-
statur Omnes perigrini
aduene hospitati si testai uo-
luerit de rebus suis ordina-
dis liberam habeant faculta-
tem quorum ordinatio in-
cōculsa seruetur. Si vō in-
testati decesserint ad hospi-
tem nil perueniat sed bona
eorum per manus episcopi
loci tradantur si fieri potest
heredibus vel impias casus
rogentur hospes vero si ali-
quid de bonis talium cōtra
hanc nostram cōstitutio-
nē habuerint triplum epō
restituatur cui prius fuerant
assignante nō obstante sta-
tuto aliquo vel consuetudi-

38
ne seu priuilegie que hacte-
nus priuilegium contrariū
inducebant si qui autem cō-
tra presumpserint eis de rebo-
suis testandi interdiciamus
facultatem ut in eo punian-
tur in quō delinquerint aliē
pro ut culpa exegerit puniē-
di Agricultores circa rem
rusticam occupati dum vil-
lis inhērent dum agros co-
lunt securi sint quacumq;
parte terrarum ita ut si in-
ueniatur tam audax qui per-
sonas vel boues agrorum i-
uadat l' si quid aliō qđ ad o-
peram rusticalem pertineat i-
uadere capere aut violenter
auferre presumat Qui autē
statutum huiusmodi ausu
temerario uiolare presumse-
rit in quadruplum restituat
et infamie nomen ipso iure
incurret impiali ammaduer-
sione nichilominus puniēdus

8554.

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

